

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

684.87

Bre

R. W. Cochran Patrick.

L. L. B. CANTAB. B. A. EDINS.

Printed by...

684.87

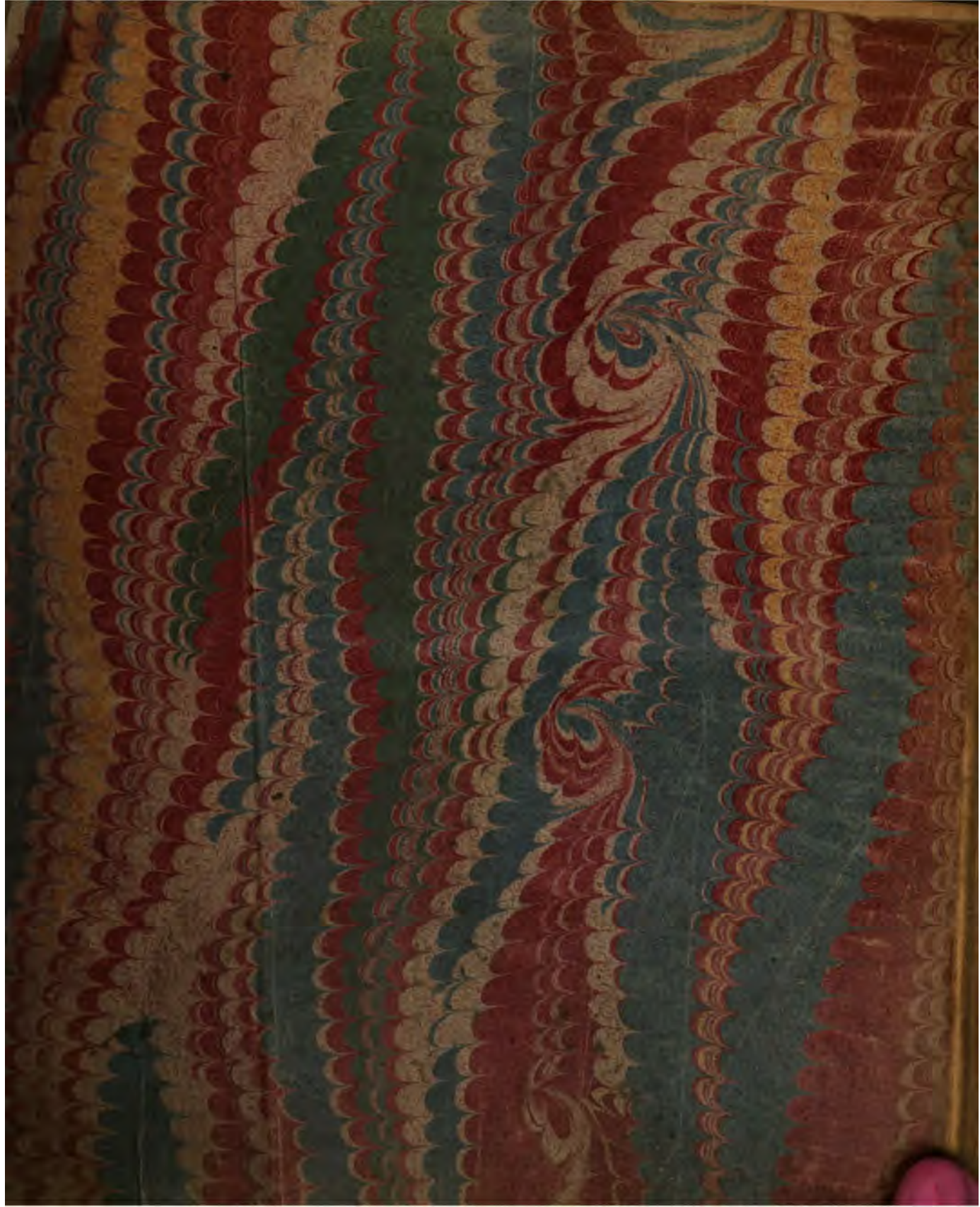
Bre

R. W. Cochrans Patrick.

L. B. CANTAB. B. A. EDINS.

Printed & Sold by...

684.87 Bre

^v
E. M. Rosenblad

Ab Broberg & And. Sen

THESAURUS
NUMMORUM *G. M. B.*
SUEO-GOTHICORUM

STUDIO INDEFESSO

ELIÆ BRENNERI

L. ANNORUM SPATIO COLLECTUS,
SECUNDUM SERIEM TEMPORUM DISPO-
SITUS, ATQVE E TENEBRIS.

CUM COMMENTATIONE IN APRI-
CUM PROLATUS.

Accessit Ejusdem Auctoris Libellus de Num-
mophylaciis Sveciæ: De Scriptoribus rei
Nummariæ Svethicæ: Atque de Thesauris,
seu variis Vetustorum Nummorum cu-
mulis, passim per Sveoniam for-
tuito casu repertis.

H O L M I Æ,

Typis JOH. LAUR. HORRN, Reg. Antiq. Arch. Typogr.
ANNO MDCCXXXI.

ASHMOL. MUSEUM

6 OCT. 1970

OXFORD

Serenissimo & Potentissimo
PRINCIPI AC DOMINO
FRIDERICO,
SVECORUM, GOTHORUM
VANDALORUMQUE

R E G I

ETC. ETC. ETC.

LANDGRAVIO Hassiæ, *PRINCIPI* Hirsch-
feldiæ, Comiti Cattimelliboci, Diezæ,
Ziegenhainæ, Niddæ & Schaum-
burgi, &c. &c.

REGI & DOMINO
longè Clementissimo.

Serenissime atque Potentissime

R E X,

DOMINE longè Clementissime.

Dum in conspectum literati & cultioris Orbis Thesaurus Nummorum Sveo-Gothicorum prodire festinat, SACRAM TVAM MAIESTATEM, REX AVGVSTISSIME, primum demississime atque subjectissime venerati & adorare gestit, non alia sp̄ ac fiducia fretus, quam quod TVVS quodam jure tibi exoptet. Augustos enim & æternales non solum vultus DIVORVM PATRUM PATRIÆ, TVORVM in Regno Sveo-Gothico Gloriosissimorum Antecessorum, Illorumque

que Sacrosanctos Titulos atque Regnorum Boreallium, ab
ultimâ antiquitate, usu recepta Insignia, verum etiam res,
pace belloque, prudenter non minus quam fortiter & fe-
liciter gestas, **ÆTERNA** adeoque **MEMORIA** dignissimas,
eâ, qua par est, fide & sollicitudine, repræsentat & de-
scribit. Prisci & antiquioris ævi sempiterna hæcê metal-
lica Monumenta Ops. Sveo-Gothica, velut alma & per-
quam fecunda Mater, *in dias luminis auras* protulit, &
ut spes est, indies magis magisque in ærificum est prolatu-
ra; Posterioris verò ætatis Numismata ingenia præclara
& scitâ admodum manus Civium & Alumnorum Regni
TVI, exteris etiam gentibus notæ & celebratæ, ita com-
mendant, ut inter non infima Regni Sveonici orna-
ta numerari & censeri mereantur. Maximè tamen hoc
titulo Glorioso & Augusto **TVO** Nomine hic Thesaurus
se superbire posse existimat, quod **TVIS**, **REX INVICTIS-
SIME**, felicissimis auspiciis, Republicâ Sveonum in pristi-
num statum restitutâ, **LIBERTATE POPULI Sveo-Go-
thici ADSERTA**, & **PACE TERRA MARIQUE PARTA**,
sibi, ut **PACIS TVÆ AVGUSTÆ**, & **FELICIS TEM-
PORUM REPARATIONIS**, **SECULI**que **TVI FELICI-
TATIS** foetui alumnoque, ex latebris suis jam prodire,
& publico, post faventiosem diu de se conceptam o-
pinionem, spectandum sese præbere licet. **DEUS T. O. M.**
muneri suo exoptatissimam perpetuitatem addat faxitque,
ut, quemadmodum universa Patria, superiori anno, inter
SECVLARES & religiosas festivitates læta **TVOS**, **REX
INDULGENTISSIME**, **PRIMOS DECENNALES**
celebravit, **VOTA**que **DECENNALIA SUSCEPTA** &
SOLU-

SOLUTA jam dudum vidit, ita posthac MULTA & innumera istiusmodi VOTA pro SALUTE AUGUSTI sui suscipere & solvere queat. Qua ex re fiet, ut TE, OPTIMO PRINCIPE, CONSERVATORE & PRO. PUGNATORE Literarum, non modò quæ in hocce Opere Nummario supplenda & continuanda restant; sed & reliqua, quæ ad TVVM TVIque Regni & Populi decus scriptis celebrandum pertinent, pro virili peragat

AUGUSTISSIMÆ MAJESTATI
TUÆ

Devotissimum
Archivum Antiquitatum.

^{Öfver}
Wälborne Herr ASSESSORENS

Rongl. Antiquitets Collegio,

ELIAS BRENNERS

Mycket wactra

och

Wälbörde Wärd, ^{Öfver}
Innehållandes En

**THESAURUM NUMMORUM
SVEO-GOTHICORUM.**

Her fränge tid / som alt och selskwan sig förtår /
Som aldrig fins igen / seer han de undgänggen /
Han är i ihetta Wärd med konst och snällhet fången:
Här för war åsyn står / seer han förskvunnen är.

Then gamle Wärd / som war af yngd och häfwer rik /
Hå teer sig fram / seer hon så långt til rygga fabriks /
Ett foster af then tid för then hon moder warit /
Och fast än ung på nytt / sin Alderdom doch lif.

Then Watt / som wrälter låg och sunken ned i mull /
Haar här ett sågre lins och högre wärde funnit /
An så han gall som mäst : och haar på paper wunnit
En mehr ewärdlig glantz än han förre haft i gull.

Och sist förwaktswat haar Herr BRENNERS wärd och tid ;
Han är som tidsfens tand så dyrbart roof betagit /
The forne Heltars Bild uhr glömskans märker dragit :
Han sief så ächts Bild utaf then gamle tid.

P. Lagerlöf.

Ad

Ad Nobilissimum VIRUM,
ELIAM BRENNERVUM,
Artium Heraldicæ, Pictoriæ
&
Chalcographicæ,

nec non

ANTIQUITATVM SVEO-GOTHICARVM

apprimè peritum,

Epigramma N. KEDERL

Qui Clypeos hominum, quos Virtus nobilitavit;
Lege Heraldorum dividis & decoras,
Te, prisca Virtute Virum, Clementia Regis
Nobilibus patriis ex merito annumerat.
Exprimere Arctoum qui vultus Sceptringerorum
Mirando cælo peniculoque soles,
Egregiâ Karlsteni Hartmannique arte, cavatum
Per chalybem, meritò Tutemet exprimeris.
Qui scitè tractas Sveonum Monumenta vetusta,
Orbique illustras splendidiore face,
Jure per hæc eadem, BRENNERE, in sæcula cuncta
Fulgebit latè Nomen in Orbe Tuum.

IN

THE SAVRVS
NUMMORVM SVEO-GOTHICORVM

Vetustus

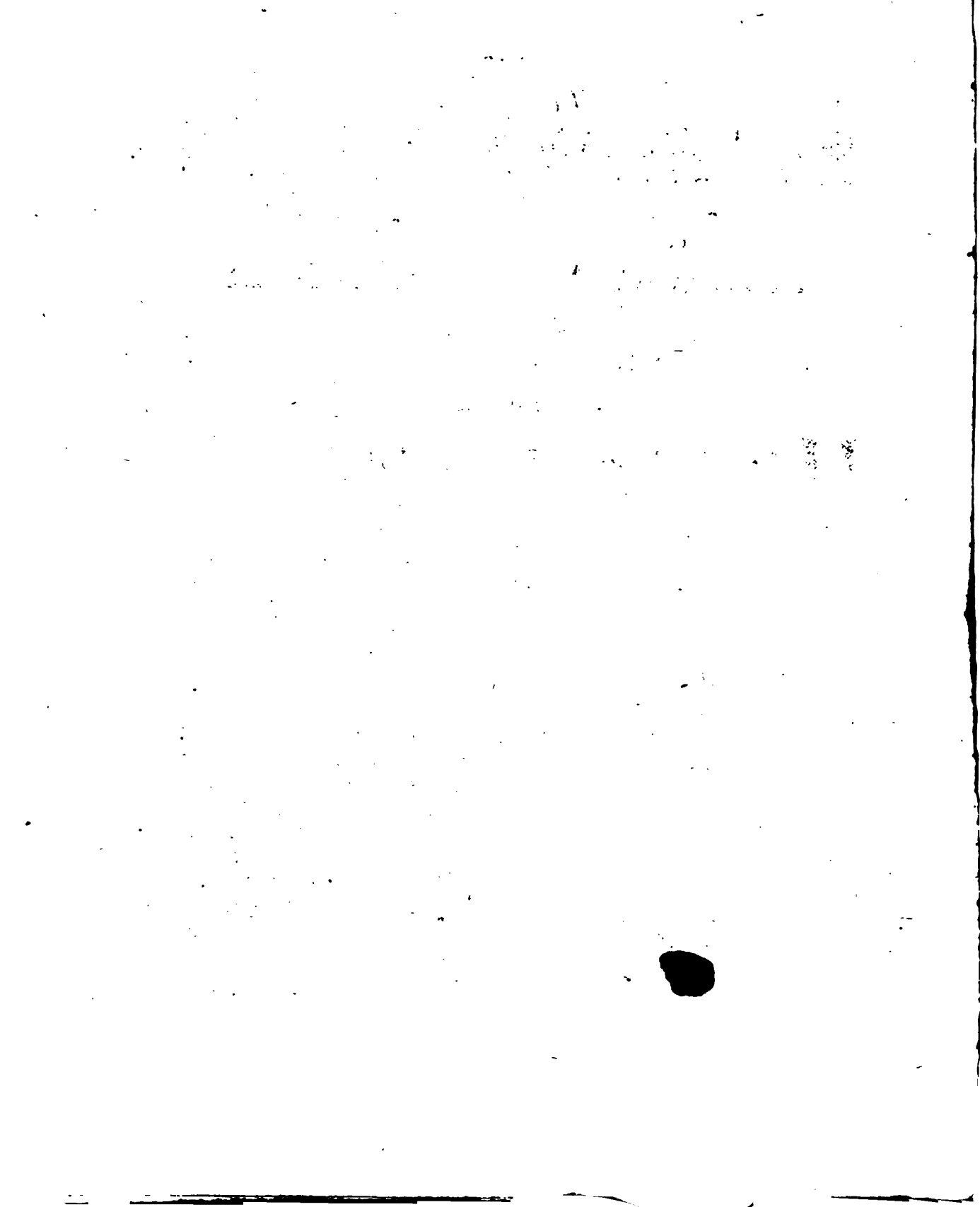
Studio indefesso ELIE BRENNERI

*L. Annorum spatium collectus, secundum
seriem temporum dispositus et e tenebris
in lucem protractus*

Et. Bren. Invenit et pinxit.

J. P. de Brügge Sculp. Stockholm.

IN
THESAURUM BRENNERIANUM

Præfatio
NICOLAI KEDERI,
Holmiensis.

HAbes hic, Benevole Spectator & Lector, divitem Nummorum Sveo-Gothicorum, tum veterum, tum recentium Thesaurum, quem Nobiliss. Vir, ELIAS BRENNERVS, Amicus & Collega meus, uti olim jucundissimus, ita nunc desideratissimus, pari industriâ & ingenio, per annos bene multos, maximâ ex parte collegit, digessit atque explanavit, at mortalitate interceptus omnibus suis numeris ac partibus perficere & explere nequivit. Et quoniam, sub mortis appropinquatione, me per amicitiam nostram obsecraverat, ut Opus hoc abolverem, nefas duxi, illud affectum diu latere, ac procedente tempore fortassis prorsus intercidere & perire. Manum itaque Operi, quod ad extremum usque Inclyti Auctoris tempus perducitur, lubens admovi, &, quantum per ingenii tenuitatem, infirmitatemque corporis licuit, quædam, præut res postulabat, immutavi, multaque adjeci, atque suis passim locis inserui. Nummos vides accuratissimè pariter ac elegantissimè partim ære, partim ligno expressos. Ære expressorum bona magna pars à cælandi apprime doctâ Brennerianâ manu nata est. Nummi tamen aliquot, præsertim ex recentioribus, propter fati, per se quidem non immaturi, at harum Elegantiarum Curiosis peracerbi, interventum, qui Viri [REDACTED] viveret, haud sanè inertis, sed operosi & semper præclarè aliquid & immortale meditantis atque agentis,

):(

(***)

(***)

tis, propositum planè abruptit, non nisi verbis expressi & effi-
caci sistuntur. Porro nonnulli confusè quidem in Tabellis collo-
cati sunt, quod certè neutiquam fuisset factum, si principio, cum
Nummi in æs essent incidendi, jam omnes indagine capti, at-
que in promptu fuissent; at ordinatius tamen percensentur ac de-
scribuntur. Si autem, Erudite Spectator ac Lector, antiquissi-
mos Nummos certis Regibus attribuendo, beatæ memoriæ Au-
ctor noster verum indubitatumque forsitan non semper est asse-
cutus, ad veniam dandam proum facilemque Te præbe: nam
primus hanc rem cūmmariam nostratē exponere aggressus est,
neque ullum, quem ut præuium Magistrum sequeretur, habuit.
Et quis est tam lynceus, qui in tantis tenebris nusquam incur-
rat atque offendat? Hæc sunt, de quibus Te perofficiosè certior-
rem facere & monere volui. Vale studiisque ac laboribus meis
favere ne gravare. Dabam Holmiæ, ex Ædibus Molito-
rianis, Kalend. Octobr. Anno post CHRIS-
TUM natum MDCCXXV.

Lecto-

Lectori benevolo
ELIAS BRENNER

S. P. D.

ET si hoc loco non est animus mihi, pluribus exponere singularem in rebus, firmandis illustrandisque usum, qui ex Numismatum erudita tractatione atque inspectione in publicam redundare solet, quandoquidem id, post occupatam à tot summis Viris operam, nil aliud esset, quam actum agere: paucis tamen expediam, cui imprimis usui Nummorum Sveci-Gothicorum curiosa contemplatio nobis sit. Dubitandum quidem temerè non est, quin nostrarum æquè ac aliarum, quas cultior Orbis alit, gentium Historiæ sæpe multum lucis ab his indubitatae veteritatis testibus mutuari necesse habeant. Etenim, unde quæso, nobis certissimè constaret, Tres Coronas vetustissima & propria Svethici Regni esse Insignia, nisi plures Regum Nummi, maximam partem diu ante-trium, sub Margaretâ Reginâ, septentrionalium Regnorum conplexionem, cusi, satis id superque testarentur evincerentque? Vel quomodo potius inertiae atque ignaviae culpam amoliamur, à nonnullis objectam nobis, perinde ac si vel ex Sæculo XVI. nihil ferè rei nummariae hîc superesset, curioso Orbè dignum, quam prolatis in medium Nummis, non ex proximis tantum Sæculis, sed ex ipso insuper gentilismo reliquis? Ecquæ etiam ratione verus Pecuniae veteris valor, de quo multi hætenus quasi adversis frontibus pugnarunt, rectius demonstrabitur & cognoscetur, quam si illum ex Nummorum archetyporum (quales vulgò *originales* nominantur) pondere ac materia diligenti-examine atque scrutinio eruamus? Et quis Ordines nescet Equestres, à Sveciæ Regibus olim diversis modis institutos usurpatosque, nisi, postquam illi cum suis Au-

etoribus esse desierunt, Tesseras eorum ac signa Nummi hodieque servarent? Ubinam frequentius, quam in Nummis, apparent Regum & Principum Symbola, quæ tribus, quod ajunt, verbis, dilucidè tamen, ostendunt, quem in rebus agendis finem ante oculos sibi statuerint, & quam ex iisdem peractis gloriam sint consecuti. Præterea non pauca reperiuntur Numismata certis rerum eventibus memoriâ dignis, utputa Augustissimis Regum Natalitiis, Inaugurationibus, Nuptiis atque Exequiis dicata: neque defunt, quæ prælia & insignes Victorias allaquè egregia & illustra facinora haud raro memorant. Quid, quod & Numismata, ab externis Principibus & Rebuspublicis honori & memoriæ nostrorum Regum consecrata, commonstrare possumus? Hæc & sexcenta alia, in Monumentis id genus metallicis, elegantis eruditionis recondita oblectamenta apud me effecerunt, ut, postquam naturali quadam animi inclinatione mirabilem in modum impulsus, jam inde à puero Nummorum Svec. Gothicorum, ac præsertim quidem veterum, investigationi & cognitioni me serio studiosissimèque dederam, subsequens annis intelligentiæ maturioribus, me hujusmodi propensionis factique adeo non piguerit, ut currenti potius calcar sit additum, ulteriusque alacriter progredi firmissimè constituerim. Neque defuit Portuna votibus nostris. Etenim permultos, ad id ævi latentes perorsaque ignotos, Patriæ nostræ Nummos primus ingeni detexique. Cuique, neglecto ferè apud nos isthoc studio, nemo antea fuerit, qui continuam & non interruptam Regum Gubernatorumque nostrorum seriem, vel à trecentis retro annis, in monetis potuerit offendere, ego in Patriæ decus ac commodum, meis sumtibus, ante annos compluscuios aperui *Thesaurum Rei Nummarie Svec. Gothicæ*, duobus Libris dispartitum. In eo Nummi usuales, tum vetusti, jam inde à Paganismo, tum recentiores, à temporibus Regniots *Gustavi L* nec non Honorarii, quos vocant, seu Symbolici, ex ipsis Nummis archetypis (quorum veteres cunctos, recentiores varè plerosque ipse possideo) accuratè meâ manu delineatis, partim à me, partim ab aliis diligenter ari insculpti, exhibentur. Verùm cum deinceps, annis proximè elapsis, varii, antiqui ac recentiores Nummi in nos incidere

inciderint meas, non exstantes in dicto Theſauro, eò tamen merito referendi; nata inde mihi occasio eſt prædicti Theſauri, novâ Nummorum ac Commentationis acceſſione, per ſecundas curas non levis locupletandi & adornandi. Utque tandem Curioſi Orbis expectationi ſatisſiat, atque imprimis eorum, qui ex Gente cultiori Lucubrationes meas qualescunque in publicis ſcriptis ac privatis literis honorifico exceperunt applauſu, quodque earum adhuc reſtat, magnoperè deſiderant; nunc hoc meum Opus in lucem edere paro. Certâ interim ſpe nitor, fore id eò gratius & acceptius, quod (ut de ſimtu ſteam) non modò Nummis diligenter indagandis ac deſcribendis, ſed etiam iſtis exactè & penicillo & cælo exprimendis, multum laboris ſudorisque impenſum ſit. Priusquam autem, Benevole Lector, ad horumce Nummorum contemplationem accedas, pauca ſcire te velim, quæ e re tuâ fore exiſtimo. Et notandum quidem primum, nullos ferè vel antiquos, vel recentiores, neque quos *Honorarios* ſeu *Symbolicos* vocant, hæc comparere Nummos, quos (aut aureos, aut argenteos, argenti verò plurimi ſunt, aut æreos) haud ipſe juxtâ oculis manibusque uſurpaverim meis. Deinde, majori ſemper curâ animique ardore conquiſiſſe me & notâſſe priſcos rariffimos Nummos, atque diverſos eorum typos, quàm novos, & quales quotidiano commercii uſu omnium manibus teruntur. Quare poſt *Guſtavi I* ætatem nulla mihi ratio habitæ eorum, qui non niſi annorum designatione à ſe invicem differunt; neglectis etiam aliis minutis, quæ Tibi ſatidio magis, quàm voluptati eſſent futura. Porro, quod ad *Numismata Symbolica* attinet, ſolicitus fui de inveſtigandis præſertim & in apicem proterendis rarioribus illis atque antea ignotis, quæ in Patriæ gloriâ, Hiſtoriæ memorabilibusque rerum eventibus lucem roborque addere, & niſi maturè publicatâ delineatione fervarentur, propediem facillimè interciderè, adeoque æternâ oblivione obrui poſſent. Proptereaque curæ cordique mihi fuit, cum intra, tum extra Patriam, ſive coram, ſive per literas jungere affiduèque colere amicitias cum Viris nonnullis, huic ſtudii generi maximâ cum voluptate deditis. Hòs inter haud exiguo mihi adjumento fuit politiſſimi literarumque ſcienciâ Celeberrimus Vir, & nunc Auguſtiſſimi Ro-

manorum Imperatoris Antiquarius, Dn. Carolus Gustavus Heraeus (Holmiensis) qui in peregrinationibus suis laudabili diligentia Svecica accumulavit Numismata, praesertim in aeternam & gloriosissimam mirandarum Regis *Gustavi Adolphi* rerum gestarum memoriam passim per Germaniam signata, quorum magna pars ad hoc temporis Curioso Orbi incognita, nunc primum hic in lucem edita cernitur. Neque sua laude defraudanda est benevolentia illa, qua sanguinis pariter ac amicitiae vinculo mihi conjunctissimus Vir, & circa vitae extrema Civitatis Holmiensis Consul Amplissimus ac prudentissimus, Dn. Martinus Nyman, me continuè complexus est. Hic enim postquam, me potissimum favore & impulso, Numismatum Symbolicorum Svecicorum Collectionem orsus erat (quae paulatim per multorum annorum solertiam eo perfectionis fauste processit, ut caeteris omnibus talium Numismatum apparatus palmam praeriperet) mihi semper aequè ac sibi ipsi ad eam liberum permisit aditum. Ipsa nunc (ut hoc obiter addam) ad Clariss. & Experientissimum Medicinae Doctorem, Dñm Magnum Bromelium (hujusmodi aliarumque cognitione dignarum rerum felicissimum indagatorem) pervenit, suaque accessione, quos is à perquam Curioso, dum viveret, Parente (Dño Olao Bromelio, Doctore Medico Celebrissimo atque Exercitatissimo) haeres consecutus est, magno numero Svecicos Nummos, egregiè locupletatos, perbellè condecorat. Praeterea notandum est, quod id genus Numismata, quae hisdem Inscriptionibus & figuris in duplici vel triplici magnitudine apud harum Elegantiarum Cultores occurrunt, cujusmodi sunt Regis *Gustavi Adolphi* exequialia & Reginae *Christinae* inauguralia, hic non nisi formam amplissimam à me exhibeantur. Similiter repetitione Caputum, quae in lateribus adversis extant, supersedi, praecipuè si quando varia averfa latera ad unum tale pertinent Caput, quemadmodum Numismatibus Reginae *Christinae*

ve partim Romæ; partim in Patriâ cusis aliisque accidit; tunc enim, Nummographorum more, Capiti, seu lateri adverso primarium assignavi locum, quod deinceps subsequuntur latera averfa. Et sicubi latera aliqua duabus lineolis combinata vides; idj indicio est, quod ipsa unum componant Numisma; quæ autem latus aliquod Capite insignitum sequuntur latera, lineolis illis connectentibus destituta, ea averfa sunt, atque ad istud proximè præcedens Caput spectant, cumque ipso diversa constituent Numismata. Denique, quanquam alio loco prolixius agere constituo de vario monetæ genere, valore & numerandi ratione, quibus Majores nostri usi sunt; tamen, quod ad Nummorum diversitatem attinet, scire juvat, præcis temporibus tantum hic in Sveciâ, quàm apud omnes ubique populos vicinos (omnium enim rerum in universo Terrarum Orbe parva fuerunt initia) tenues tantummodo extitisse, & quotidiano usui, non splendori, accommodatos Nummos; ex quibus minimi apud nos fuisse *Penningi*; quorum viginti quatuor *Oeram* conficiebant. Deinceps majores cudi cæperunt ac magis conspicui Nummi, nimirum *Ortugæ*, quos Nummos olim Nostrates Latine vocârunt *Denarios*. Ex hæc tres *Oeram*; viginti quatuor *Marcam* constituebant. Fabricati etiam sunt *Semidenarii*, quorum sex *Oeram*, quadraginta octo *Marcam* valebant. Utrique temporibus trium *Sturiorum* atque *Johannis secundi* erant frequentissimi, imprimis *Holmiæ* & *Arosiæ* formati. Atque *Steno Sture junior*, anno demum 1512. primus multò adhuc majores cudi fecit Nummos, *Marcas* scilicet, quæ singulæ pretio etiam exæquabant viginti quatuor ipsius *Denarios*. Quin etiam *Gustavus I.* ab anno 1522 usque ad Coronationis suæ tempus, paulloque ulteritis, more veterum fieri jussit *Denarios* & *Semidenarios*, additis insuper *Oris* trium *Denariorum*, quæ in quatuor diversis locis, illius ævo, apud nos sunt cuscæ, *Holmiæ* nempe, *Upsaliæ*, *Aboæ* & *Arosiæ*.
Sed

(***) (***)

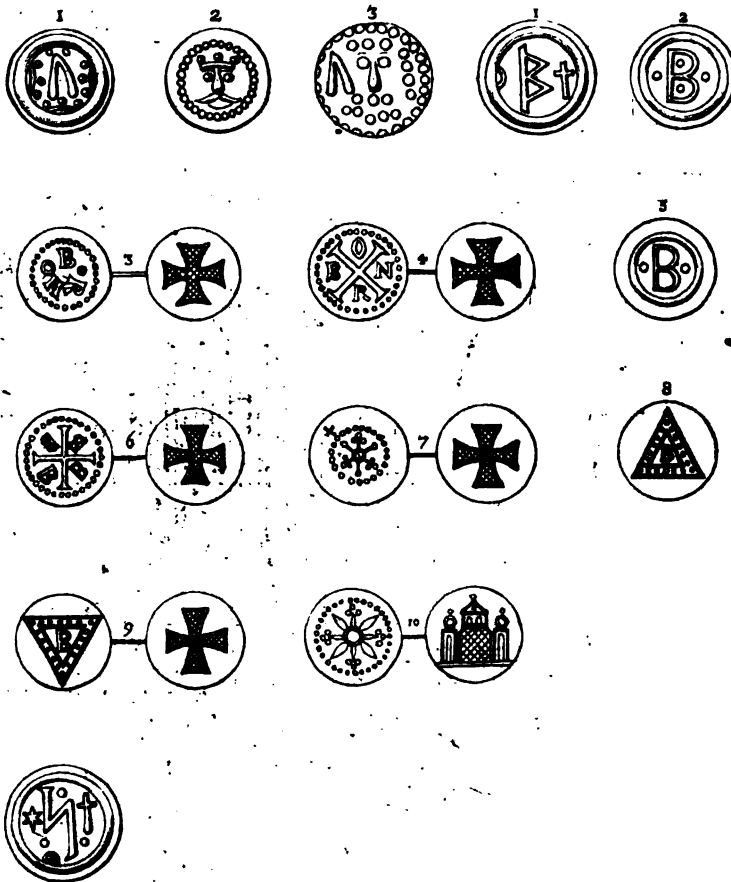
Sed qui diu multumque in vulgarī usu fuerant Nummi *denarii*, aliquantò post planè desierunt, grandioribus in locum eorum succedentibus Nummis, *Thaleris* putà, ac *Semithaleris*, quales tum nuper apud alias Gentes in usu esse cœperant, atque in hoc Regno primùm Anno 1534. in lucem prodierunt publicam. Circa idem tempus *Marca* nostrates; seu *Sveticæ*, tam *duplicata* quàm *dimidiata*, & postmodùm aliæ quædam Pecuniæ species; divulgatæ sunt. Et hæc pauca sunt; quæ promulsidis loco, de nostrâ monetâ ejusque usu & valore differere lubuit. Tu interim, Lector Benevole, Vale, & ; si lubet, his fruire.

OLAVS

OLAVS. Fratcha

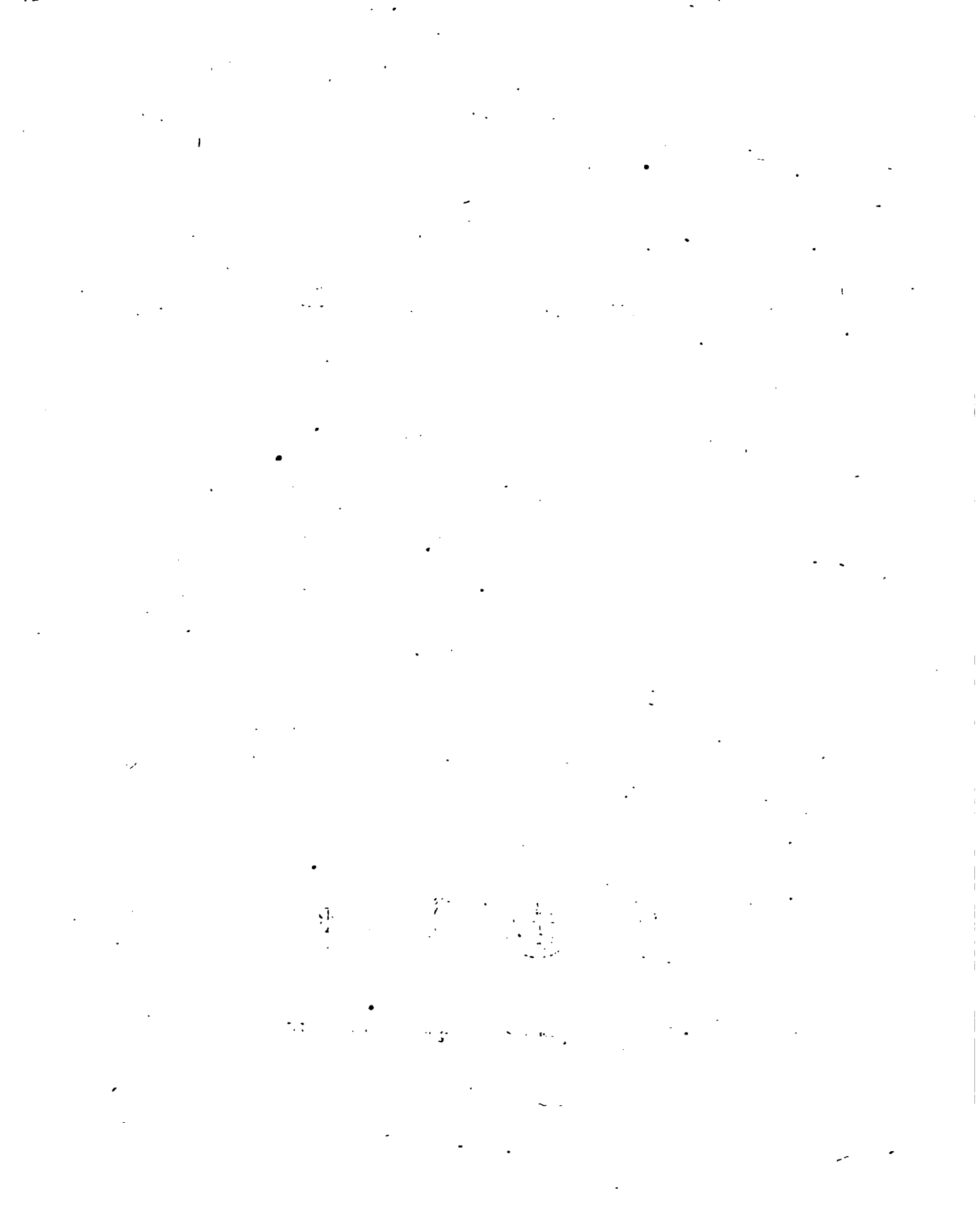
BIORNO A' CH. etc.

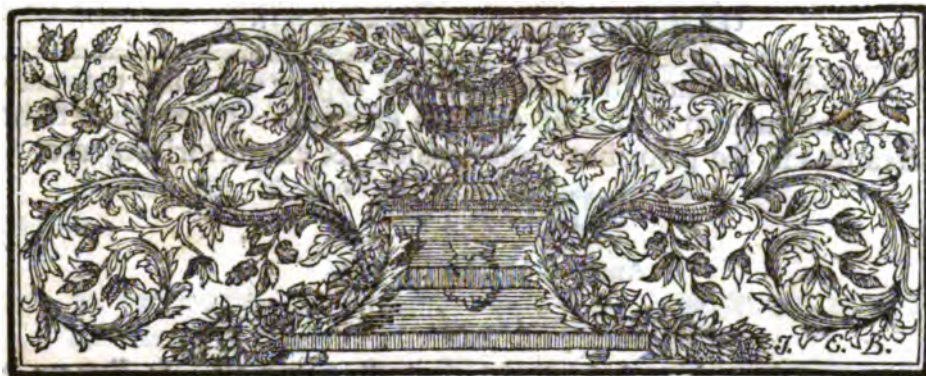

ERIC Sigisfal

OLAVS Skotkomung

OLAVS TRÆTELLIA.

hic imprimis sciendum, Nummos Svecicos antiquissimorum temporum haud ferè nisi minutissimos, eosque argenteos reperiri.

TABULÆ PRIMÆ

Nummus Primus.

Est hic *bracteatus*, sive ex laminâ tenui & ab uno tantum latere signatus, exhibetque *Runam* seu literam Gothicam \mathfrak{Vr} (quæ elemento Latino V respondet) inter tres Coronas, quæ singulæ trinis exornatæ sunt margaritis. Est autem litera hæc prima Nominis *Olai*, quod *Vlf* sive *Vlaf* veteres pronuntiabant.

N. 2.

Tenuis quoque est, & Caput Regis barbati præfert rudi Minervâ formatum, Coronam gerens præcedentibus simillimam. Oculos duo constituunt puncta, totumque Caput ambit Circulus ex margaritis compositus.

N. 3.

Vultum sistit, cum literâ Gothicâ \mathfrak{Vr} à parte dexterâ, sed illum

A

lum

lum præcedente adhuc magis informem, utpote cujus ſingulas partes, præter naſum, globuli quidam efficiunt. Nummus etiam bracteatus eſt, ſed prioribus paulò major, & ex puriori argento.

BIORNO.

Anno CHRISTI 818.

N. 4.

Hic pariter ab unâ duntaxat parte ſignatus eſt, & *Rannam & Biark* exhibet, Regii nominis primum elementum: à cujus dextero latere ſemicirculus, à ſiniſtro verò Crux conſpicitur, Chriſtianæ Religionis, tunc primum hîc exortæ & receptæ, iudicium ac character.

N. 5.

Bracteatus, Elementum B cum quatuor punctis ſeu globulis præferens.

N. 6.

A parte adverſâ, in ipſâ areâ, ſignatus Nomine BORNŌ.
A parte averſâ inſignitus Cruce.

Obſervatione dignum, quod hîc Nomen BORNŌ; quemadmodum in Caroli Magni Nummo (qui inter Nummos hujus Imperatoris decimum occupat locum, apud Clariffimum *Le Blanc*, qualisque hîc prope Holmiam non ita pridem è terrâ erutus eſt) Nomen CAROLUS, totam amplectatur aream, quodque litera O in BORNŌ, ſicut illic in CAROLUS, pro more iſtius ævi, cæteris literis multò minor ſit.

N. 7.

Adverſus habet BORN in interſitiis Crucis.
Averſus Crucem.

Pari ratione Imperatores olim ac Reges in Nummis Nomina ſua, ſi è quatuor composita ſint Literis, Cruci interponere conſueverunt: videlicet Imperator OTTO Magnus, Reges Daniæ (apud Tho-

Thomam Broderum Bircherodium, in Specimine antiquæ rei Monetariæ Danorum) SVEN. ABEL. ERIC. &c.

N. 8.

Tenuis est, & præfert Elementum B inter geminum globulum.

N. 9.

In unâ parte exhibet Literam B, Cruci quater interpositam. In alterâ Crucem.

N. 10.

Hinc figuram quandam habet, compositam è sex radiis ex medio loco prodeuntibus, & alternatim vel in unam sphaerulam, vel in trinas desinentibus sphaerulas.

Inde Cruce signatus.

N. 11.

Bracteatus, Elementum B, schemati triangulari inclusum, sistit.

N. 12.

Ab unâ parte figuram triangularem, cum incluso B exhibet. Ab alterâ Crucem.

N. 13.

Hinc habet figuram quandam, constantem è radiis octo ex medio prodeuntibus loco, atque alternè aut in mucronem, aut in trinos globulos desinentibus.

Inde Fanum.

SIVARDUS FRO.

N. 14.

Laminâ est tenui, et signatus Elemento Gothico *ᚠ* *sun* (quod Latinum S valet) inter stellam Crucemque medio.

ERICVS VICTORIOSVS.

N. 15.

Pariter lamellâ exili est, præfertque monogramma, seu signum è tribus prioribus *Rumis* Nominis EIRIKR conflatum.

A 2

N. 16.

N. 16.

Bracteatus idem habet signum, & appositos insuper inferius binos globulos.

OLAVS SKOTKONVNG.

N. 17.

Pari modo bracteatus Regis Nomen OLAFR Runarum compendio sistit.

N. 18.

Lamellâ etiam est tenui, atque primam Nominis OLAFR exhibet Runam, ac geminas insuper infra appositas sphaerulas.

N. 19.

Itidem tenui lamellâ est, Nomenque AVLAFR compendio Runarum praefert.

TAB. II.

Qui sequuntur Olaviani Nummi, majores ac solidiores sunt.

N. 1.

A parte adversâ Caput Regis habet galeâ opertum, atque Nomen OLVF literis Gothicis &c.

Ab averâ parte Crucem & literas quasdam lectu difficiles.

N. 2.

Caput Regis Sceptro insignis, cum Epigraphe: OLVF REX SWEVORVM.

Cruz, cum Voce CRUX in interstitiis, atque Epigraphe: SNELLINC MONETA Sigtunæ.

N. 3.

Caput Regis Sceptri geri: VLAVVS REX SVENONUM.

Cruz, cum interscriptâ Voce CRUX. Inscriptio: IN NOMINE DNI (DOMINI) M. C. Quibus duabus siglis fortè designatur Moneta Cusa.

N. 4.

Caput Regis, cum Sceptro. OLAF REX AN. SIVN. i. e. Olav Rex in Sigtunâ seu Sigtunæ. Cruz

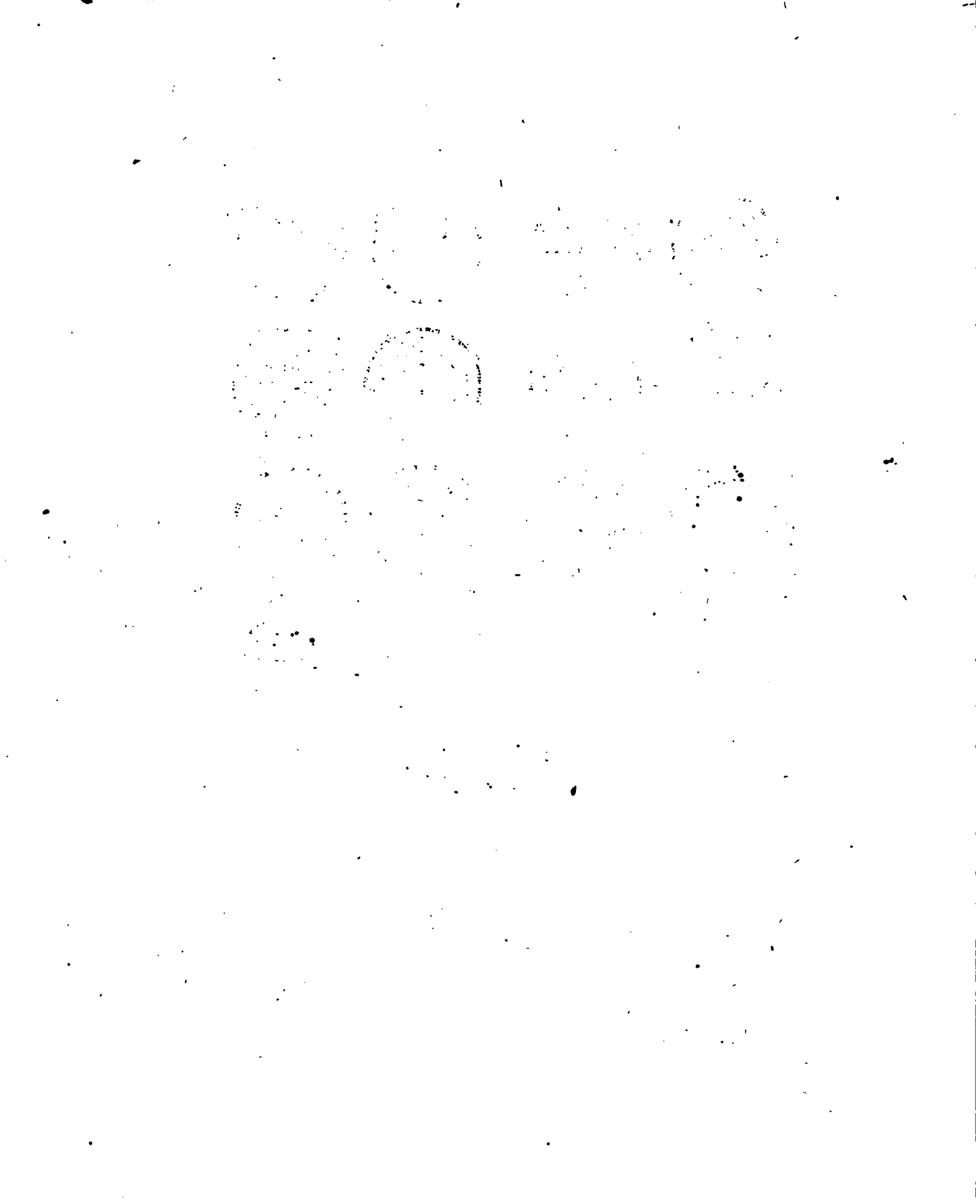
OLAV'S Skotkomung

ANVND IACOB.

Acti editionem 2^{am} Thesauri Num. Sveogoth^{ici} coll. p. 100 et suisq. EL. Brønner. 1705.

Crux, cum interscriptis Literis CRVX. Epigraphe: GODWINE MOATA (pro MONETA) AN. deest Urbis Nomen, nempe SIHTVN.

N. 5.

Regis Caput cum scepro. OLVF REX SWEVORVM.
Crux cum Voce CRVX in interstitiis, & inscriptione: GODWINE MONETA SIHTunæ.

N. 6.

Caput Regis Scepstrigeri. ONLAF REX AN SIHTVnE i. e. *Olaus Rex Sigmæ.*

Crux cum interscriptâ Voce CRVX, & Epigraphe: GODWINE. MONATA (pro MONETA) Sih Tunensis.

N. 7.

Regis Caput galeatum. OLFAP ON SIDL.
Crux. THREGR. ON. SIT.

N. 8.

Caput Regis galeatum. Epigraphe haud facilis lectu.
Crux. Literæ Epigraphæ lectu etiam difficiles sunt.

Majores ac solidiores Nummos Olavianos Nobilissimus Vir, Dn. Nicolaus Kederus, Amicus & Collega meus æstimatissimus, primus enucleavit, & quidem in Commentatione (Lipsiæ, Anno Salutis 1706 editâ) cui hîc est Titulus: *Nummi aliquot diversi ex argento præstantissimi, nempe decem Olai Sveci, unus Anundi Carbonarii, ac unus Haquini Rusi, Sveciæ Regum; nec non unus Svenonis bifidâ barbâ, Daniæ Regis; omnes tellure Svecicâ olim absconditi, nuperque casu in apricum prolati, &c.* Vide eam sis.

ANVNDVS JACOBVS.

1026.

N. 9.

Adversus sedit Regem Scepstrigerum pectore tenus effictum, qui Capite pileum altum atque acuminatum gerit. Inscriptio hæc est: ANVND REX SIhtunæ.

A 3

Aver-

Averſus Crucem præfert in medio annulatam, cum ſingulis annulis in quatuor ipſius interſitiis. THORMOD ON SIHTVN.

N. 10.

Alterâ parte tres Coronas, ſed paulò elegantiores, & ferè in trianguli ſpeciem collocatas, cum intermedio A, Nomen Regis inchoante: Alterâ Leonem coronatum, cum tribus Fluviis (Gothiæ ſcilicet inſignia) oſtendit.

N. 11.

Tenuis & ab unâ duntaxat parte ſignatus, Literam A, cum ſuper impoſitâ Coronâ & ſingulis ad utrumque latus Roſis, præfert.

N. 12.

Braſeatus in circulo radiato literam habet eandem.

HAQVINVS RVFVS.

A. 1067.

N.

A parte adverſâ Caput Regis habet, cum addito ſceptro. Inſcriptio: AACVNE IGNVNDEL.

Ab averſâ Crucem, cum interſcriptâ Voce CRVX. Inſcriptio: REFEREN MOTA ON.

De hoc Nummo videatur omninò prædicta Commentatio Kederiana, pag. 52. & ſeqq.

PHILIPPVS.

1080.

TAB. III.

N. 1.

Adverſo latere præfert inter tres Coronas Literam P. Nomen Regis inchoantem.

Averſo Gothiæ Inſignia antè memorata exhibet.

RAG-

PHILIPPVS. A. G. 1080.

RAGVALDVVS KNAPHOF DE. 1130.

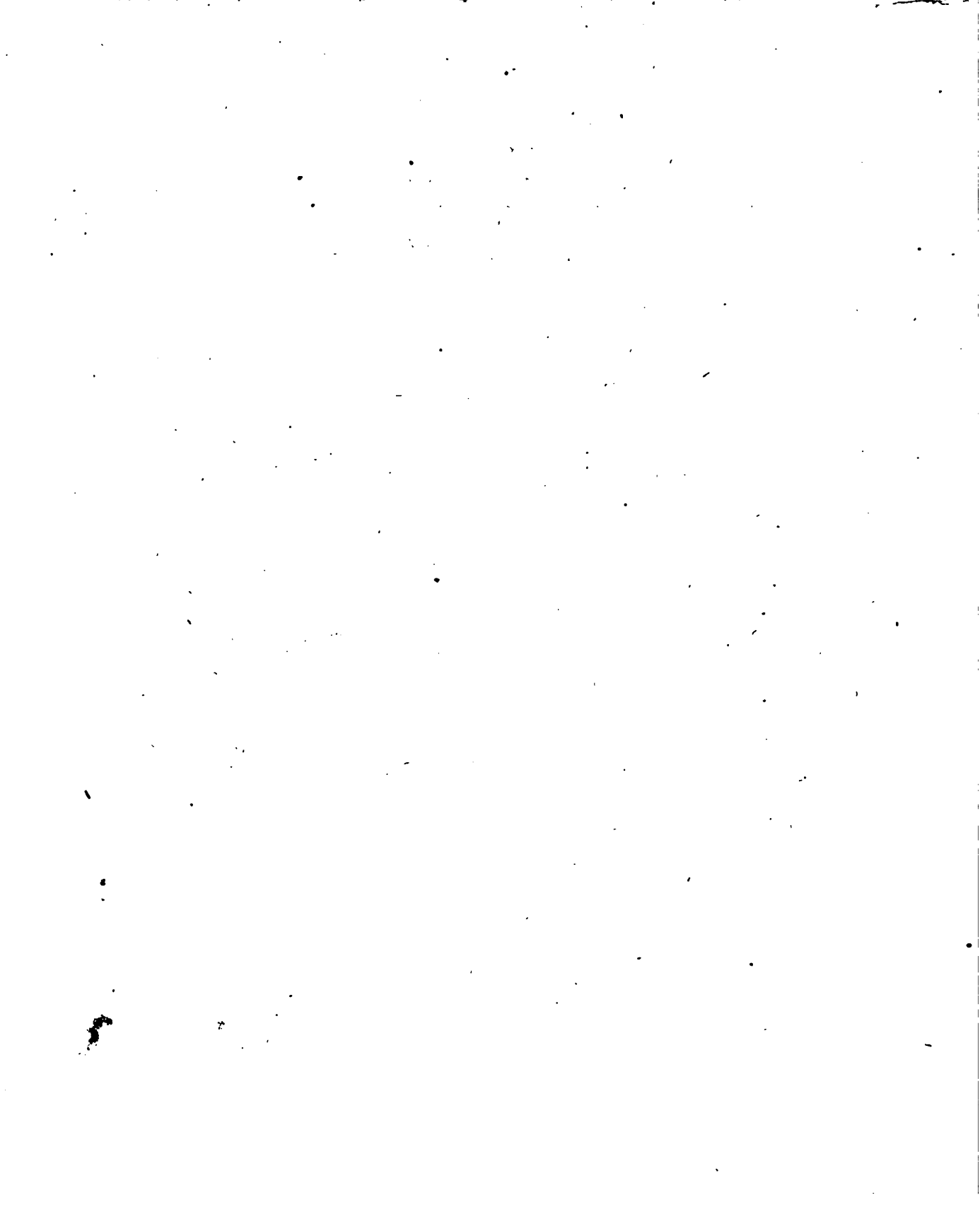
SVERCHERVS. 1138.

ERICVS. 9. 1150.

CANVTVS. 1168.

RAGVALDVS KNAPHÖFDE.

1130.

N. 2.

Cum proximè præcedentè conſimilem habet notam, ſive ty-
pum, excepto initiali R intermedio.

N. 3.

Ex tenuiſt èſt laminâ, & Literam R ſiſtit inter tres Coronas,
more in Heraldicis hodieque uſitato hîc primùm conſpicias: Sunt
enim duæ ſuprà, & una infra collocatæ.

N. 4.

Elementum R quadruplicatum atque in Crucis ſpeciem diſ-
poſitum.

Cruç.

SVERCHERVS II

1138.

N. 5.

Litera S in medio trium Coronarum, ad trianguli formam, ut
ſuprà, poſitarum.

Leo Gothicus tria flumina tranſiliens.

N. 6.

Hinc literam S exhibet averſam, cum globulis in gyrum
diſpoſitis.

Inde verò Coronam.

N. 7.

In circulo radiato elementum S cum Cruce appoſitâ ſiſtit.

N.

Præcedenti ſimilis, præterquam quod Cruce caret.

ERICVS IX.

1150.

N. 8.

Tenuis,

Tenuis, caput Regis coronatum, cum Epigraphe: ERICVS REX, exhibet, ubi inter Latinas literas duæ *Rune*, nempe Γ *Kr* & \perp *Sun*, (V. & S.) conſpiciuntur, veteris literaturæ, poſt ſuſceptum Romanorum Alphabetum reliquæ.

N. 9.

Eandem præbet effigiem, cum inſcriptione: HERC REX.

N. 10.

Similem præcedentibus faciem monſtrat, inſcriptus Vocibus: HERICVS REX.

Ex vocibus *Herc* & *Hericus* facile videre eſt, quàm familiaris veteribus Gothiſ æquè ac aliis Europæ populis fuerit appoſitio adſpirationis H. Confirmat hanc ſententiam locus illuſtris, qui extat in vitâ Anſgarii per Rimberty S. Anſgarii Diſcipulum deſcriptâ, & in linguam Svecanam à Nicolao Epifcopo Lincopenſi, ut ex cippo ejus clarè colligitur, ante trecentos annos tranſlatâ, cujus quidem exemplar vetuſtum in membranâ eiq̃e admiſſâ chartâ calamo exaratum, atque in æde antiquâ & neglectâ Templi Cathedralis Aboëniſis inter alia MSS. lacerata inventum, ego primus, quod præficienè dixerim, anno 1671. dum à Collegio Antiquitatum ad erudenda & colligenda gentis noſtræ priſca Monumenta, in Finlandiam miſſus eram, à blattis & tineis liberavi, dictoque Collegio tradidj. Is locus ita habet p. 46. edit. Arhenianæ: *Inter quos etiam Præfectus vici ipſius & Conſiliarius Regis admodum illi amabilis Herigarius nomine &c.* Quem ita vertit dictus Nicolaus Epifcopus: *De Island thom var Foghoten ther i Stadenom Byrd / Konungrens hörſte Radhgware / ſom Konungen mylt. äffade / och han heet Herigar.* Hanc ſubnectens paraphraſin: *De thet är thet nampe net ſom nu. ſällor. omvändnita. Grifor. i. e. Et hoc (ſc. Herigarii) eſt illud nomen, quod nunc ab omnibus vocatur Ericus.* Conferri etiam poteſt Inſcriptio Nummi Ludovici Pii, quem in libro cui titulus: *Traité Hiſtorique des monnoyes de France par M. Le Blanc*, invenies, ubi HLUDOVICVS cum H præfixo ſæpe conſpicitur. Obiter hic memorare libet, quod prope Holmiam, non ita multos ante annos, inter alijs veteres Nummos Germanicos, reperti fuerint duo, quorum unus erat Caroli Magni, ex aſſe fere con-

conveniens cum nummo decimo, quem illi prænominatus Le Blanc attribuit, excepto parvo Crucis signo, quod in facie averſa ad baſin literæ F poſitum eſt; alter verò Ludovici Pii, geminus tertio nummo hujus Imperatoris, apud dictum Le Blanc expreſſo, ubi itidem HLUDOVICUS. Et ex ſynchroniſmo conjecturâ non levi aſſequi licet, iſtos nummos, circa initium ſparſæ in hoc Regno Doctrinæ Chriſtianæ, huc importatos fuiſſe.

N. 11.

Cura eâdem imagine hanc habet epigraphen: HERICVS. Quamvis literæ ſat evidenter in hoc nummo appareant, non tamen niſi ab iis, qui in his Antiquitatibus probè ſunt verſati, facile leguntur.

N. 12.

Cum prioribus ejusdem planè magnitudinis eſt; literis tamen paulò majoribus, epigraphen habet hanc: ERIC R S. ſed figura in medio ejus, (quæ fortè Scapha ſeu Cymba) non ſatis conſpicua.

N. 13.

Caput Regis habet, & literis, ex errore Artificis, inverſis, inſcriptionem: ERICVS REX.

N. 14.

Oſtentat gladium in vaginâ reconditum, mediumque inter hæc literas E. R. quibus delignatur *Eritus Rex*.

N. 15.

Dimidiam Regis faciem exhibet, coronam ex meris unionibus in capite geſtantis: à latere hæ duæ exſtant literæ E. I. quæ procul dubio denotant *Ericum Jedwards*, cujus ille erat filius, more nominandi hic frequentiffimo.

N. 16.

Adverſâ parte literam E inter tres Coronas, in trianguli ſpeciem diſpoſitas oſtendit.

Averſâ parte Gothica inſignia.

N. 17.

Proximè antecedenti ferè ſimilis, niſi quod inter tres Coronas, loco literæ E, crux apparet.

N. 18.

Bracteatus, Portam præfert Urbis, erectâ ſuperius Cruce, & ad latus dexterum Stellâ, atque ad finiftrum Lunâ, conſpicuam.

CANUTVS.

A. 1168.

N. 19.

Adverſus tres coronas habet cum intermedio elemento K, Regii Nominis primo.

Averſus autem Gothiæ Inſignia.

N. 20.

Ex tenui eſt argento & Caput habet coronatum, cum hiſ ei additis literis: KNVT. KEX. S.

Ex hac Canuti Regis monetæ Inſcriptione, mihi in mentem venit obſervatio Philologica de litera Romana C, quam cum inter ſuas *Runas* majores noſtri non invenerint, cœu ſuperfluam ac minis neceſſariam rejecerunt, & ejus loco *Ranam* ſororem, *Ʒ Kaun* nominatam (quæ unius ductus additione fit Græcorum K) cœu ſibi magis notam & familiarem uſurpaverunt. Exempla ſunt paſſim obvia in variis vetuſtis monetis. Sic pro CANVTVS noſtrates ſcripſerunt KANVTVS & KNVT, nec non pro CAROLVS ſcripſerunt KAROLVS. Contra in aliis Regnis, quorum incolæ nullam ſibi propriam habuerunt ſcripturam, antequam à Romanis illam ſint mutuati, accidere ſolet, ut, more Romanorum, adhibitâ literâ Romanâ C, exprimant & ſcribant vocem KANVTVS; aliasque huic ſimiles. Id videre eſt in inſcriptione Nummorum Anglicorum Regis CANVTI Magni (quorum ſatis magna copiâ inter alios hiſ in oris effodi ſolet) & Regis CANVTI Duri, qui, longo ante noſtrum Regem KANVTVM tempore, Angliæ regno præſuerunt. Bri-
tanni

SVERKER, 3 1197

IOHANNES. 1219.

TAB. IV.

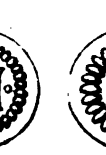
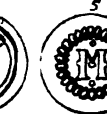
ERICVS BALDVS. 1223.

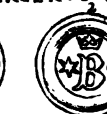
VALDEMARVS ET BIRGERVS IERL PROREX. 1251.

MAGNVS LADVLAS 1277.

BIRGERVS MAGNI. 1291.

M. K. M. 2° collegit pinx. et sculp. Et. Bremer. 1714.

W.E.A.T.

tanni enim ex Italia primum, tempore Julii Cæſaris, qui illos ditioni Romanæ adjecit, ſuas adepti ſunt literas: Noſtrates autem ab ultima antiquitate proprias & peculiareſ conſervaverunt uſque ad tempora introducti Chriſtianismi: qua occasione *Runas* ſuas cum literis Romanis ſenſim commutaverunt. Non tamen negaverim, Noſtrates in ſcribendis vocibus merè Latinis ſæpè & quidem ubique ferè uſos eſſe Romanorum literâ C. Sed locum præcipuè habet obſervatio noſtra in iis vocibus, quæ ſunt Svecicæ aut Gothicæ, ac imprimis in nominibus propriis Latinitate donatis, ut in KANVTVS, KAROLVS, aliisque conſimilibus. Neque ſolum in monetæ inſcriptione uſus literæ K obtinuit, ſed etiam in Diplomatiſ.

N. 21.

Etiam bracteatus Regis effigiem, dexterâ gladium tenentis, exhibet, cum literis: KANVT R. SV.

N. 22.

Bracteatus itidem Caput coronâ opertum præfert, cum literis: KNVT REX.

N. 23.

E lamellâ etiam eſt, atque inſignitus Capite coronato & Epigraphe: KNVT R. SV.

SVERCHERVS III

A. 1197.

TAB. IV.

N. 1.

E tenui bractea eſt, & S initiale coronatum, inter duos annulos oſtendit.

JOHANNES I.

A. 1219.

N. 2.

B 2

Ad-

Adverſo latere primum nominis elementum I inter tres Coronas, modo antè memorato junctas, exhibet.

Averſo verò Leonem Gothicum ſiniſtrorſum more inſveto poſitum, omiſſis tribus fluviis.

N. 3.

Bracteatus, Caput ſiſtit aut Draconis aut Avis, & epigraphen: IOHANNES.

N. 4.

Bracteatus: itidem, figuram habet nescio quam, & Nomen IOHANNES.

ERICVS BALBVS.

A. 1223.

N. 5.

Ab alterâ parte primam exhibet literam Nominis *Erici*,
Ab alterâ Coronam, cui ſtella inter duos globulos ſubjacet.

N. 6.

Lamellâ exili èſt & E coronatum præfert in circulo ſimplici.

N. 7.

Tenuis quoque Elementum E in circulo ſimplici oſtendit.

N. 8.

Pari modo tenuis, ſed aliquantò minor, idem Elementum ſiſtit.

N. 9.

Tenui etiam Lamellâ èſt, atque eandem Literam, ſed in circulo quaſi dentato, repræſentat.

VALDEMARUS

ET

BIRGERVS IERL PROREX.

A. 1251.

N. 10.

Bra-

Bracteatus elementum V geminatum (Nominis *Valdemari* ſive *Waldemari* inchoativum), in Circulo radiato, vel, ſi mavis, dentato præfert.

N. 11.

E tenui quoque eſt lamellâ, elementum V atque inde exſurgentem figuram quandam, Arbori haud abſimilem, repræſentans.

N. 16.

Bracteatus itidem Literam V cum ſuperimpoſitâ Coronâ præfert.

N. 17.

Bracteatus quoque, cum literâ V, inter duas Coronas adverſas, ſuperiorem ac inferiorem.

N. 15.

Hinc Coronâ eſt ſignatus.
Inde verò Leone.

N. 12.

Ab unâ parte Capite inſignitus eſt coronato.

Ab alterâ verò Caſtello tribus Turribus conſpicuo, ad eum ferè modum, quo in antiquo Civitatis Stokholmſis ſigillo, quod in Urbis Archivo aſſervatur, etiamnum conſpici poteſt.

N. 13.

Vno in latere ſimile Caſtellum conſpiciendum præbet.
In altero Leonem.

N. 14.

Hinc Turrim, Tribus Coronis incluſam, exhibet.
Inde Leonem Gothicum.

Fuit Birgerus primus Arcis & Urbis Stokholmſis Condi-
tor, in cujus rei perennem memoriâ Turrim nummis juſſit im-
primi, unde, ſine dubio, vetuſta Urbis Inſignia (tres nempe turres)
ſuam trahunt originem.

MAGNVS LÁDVLS.

A. 1277.

N. 18.

B 3

In

In alterâ parte literam M, Nominis inchoativam, inter convetas tres Coronas :

In alterâ Leonem Gothicum ostendit.

N. N. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25.

Seqvuntur septem hujus Regis nummi, qui ut magnitudinæ, itâ quoque eo aliquantum differunt, quod eorum quidam in circulis quasi ex lapillis ovalibus compositis, quidam verò in simplicibus orbibus M Romanorum exhibent.

N. 26.

E tenui est bractea, Crucem inque ejus interstitiis literas AROS, quæ Urbem *Arosiam* signant, præferens.

BIRGERVS MAGNI.

A. 1291.

N. 27.

Adversâ parte initiale B inter tres Coronas, modo antè dicto junctas, ostendit.

Aversâ Leonem Gothicum.

N. 28.

Tenuis eandem literam, sed coronatam inter Stellulam & anulum conspiciendam præbet.

N. 29.

Adversâ parte eandem literam, ex lineis crasrioribus & cancellatis constantem, cum uno puncto à dextero latere, & tribus à sinistro, exhibet:

Aversâ autem insignem Coronam.

N

Priori ferè similis, nisi quod in parte adversâ, loco punctorum, à dextero duntaxat latere rosam ostentat:

In avversâ verò Coronam undique cancellatam, cum geminis punctis ad utrumque latus & rosâ inferiis.

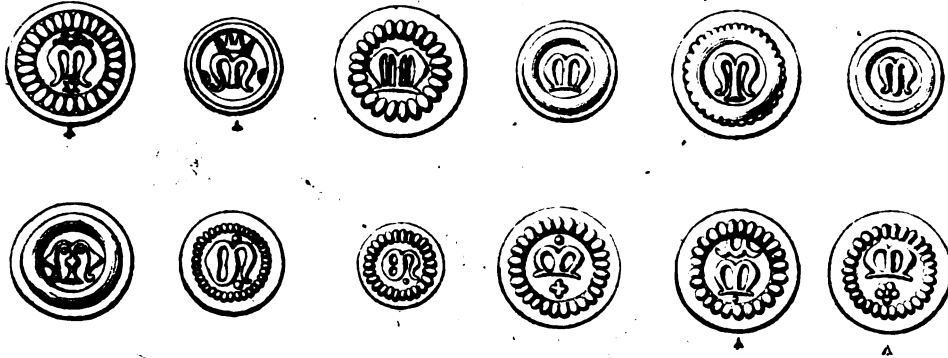
MAGNVS ERICI, SMEK.

A. 1319.

TAB.

TABV.

MAGNUS ERICI SMEK 1319.

ERICUS MAGNI. ET HAQVINVS *fratres.*
1360.

ALBERTUS. 1363.

MARGARETA. 1395

et B.

Sapientia

TAB. V.

N. N 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Hujus Regis extant Nummi, ſinguli literam M (Regis Nomen denotantem) ferentes, non planè unâ ratione formatam: quippe unus & literam & facièm ſimul humanam (Regis ſine dubio) inſipido & Monachis olim conſveto artificio, præ ſe ferre videtur: duo coronam ſupra literam habent; unus conſectam ex Margaritis, alter radiatam: reliquî deindè aſio atque alio ornati ſunt circulo, & magnitudine denique non parum inter ſe differunt.

ERICVS MAGNI.

A. 1360.

N. 13.

In primâ parte clypeus extat cum Sveciæ Inſignibus, tribus nempè Coronis, hodierno more poſitis, atque inſcriptio: **ERICUS. REX. SWECIE.**

In alterâ A coronatum, *inſigne* Urbis *Aboæ*, cum literis: **MONETA. ABOENSIS.**

Elegans eſt *Ortuga*, ſeu *Denarius*.

Hoc loco obſervandum, totius Sveciæ ditionem iſto tempore fuiſſe inter hunc Regem Ericum ejuſque Patrem Regem Magnum *Smek*, conſentientibus Regni Ordinibus, diſpertitam, ita ut Pater Sveciam ac Gothiam; Filius verò Finnoniam ac Scaniam cum nonnullis aliis terris obtinuerit. Quam diſiſionem pertæſâ Erici Mater Regina Blanca, Comitum ejuſdam Namurcenſis filia, ipſum poculo venenato è medio ſuſtulit. Et quamvis nonnulli ex hiſtoricis noſtris in Regum recenſione hunc ſilentio prætereant Ericum, quod totius Sveciæ non conſecutus ſit regimen, teſtantur tamen unâ cum hocce nummo haud pauca tam *Aboæ* (ubi plurimum reſidebat) quam alibi data diplomata, eum pleno uſum fuiſſe Titulo Regio, hunc in modum: *Ericus Dei gracia Svecorum Gothorum Rex ac Dominus*

minus terra Scania. Certum est, Aboam, jam inde à temporibus hujus Erici, secundam fuisse à Stokholmia Urbem monetariam in toto hoc Regno; plures enim post illum Reges nostri dicto loco suas habuerunt officinas cudendæ monetæ: quod perspicue liquet ex nummis Erici Pomerani, Christophori Bavari, Caroli Ganuti, & Inter-Regis Stenonis Sture Senioris, sub nomine Sancti *Henrici*, Finnorum tunc Patroni, nec non Gustavi Primi.

HAQUINVS
FRATER ERICI MAGNI.

N. 14.

Magno *Smek* Regi ex Blancâ Conjuge duo nati sunt filii, Ericus & Haquinus. Natu major Ericus, communi Regni Ordinum consensu, ut antè diximus, in imperium unâ adscitus est. Quæ res tantum Parentibus ejus displicuit, ut per insidias ipsum necari curarint. Hoc facinore exteris Regibus aperta janua invadendi vastandique Regnum Sveciæ. Junior natu Haquinus, Parentis pariter ac Regni Ordinum suffragiis Rex Norvegiæ constitutus est, quæ illo tempore Regi Sveciæ parebat. Pater, post mortem Regis Erici, filii sui, exitiosissimum continuans Regimen, vitâ spurcissimâ Regium dehonestavit nomen: abalienavit à Regno Sveciæ varias Provincias, quibus augere potius avitum par erat: Proceres in exilium ejecit: fidem datam ac jus jurandum violavit: perniciosâ cum Sveciæ hostibus fœdera iniit. Hinc factum est, ut Regni Ordines Haquini filii (Norvegiam tunc benè ac laudabiliter regentis) operam implorarent, ad compescendam Regis atrocitatem, nec segnis ille comprehensum Patrem, in Templo Calmarniæ, arci ejusdem Urbis inclusit. Eodem tempore conventum est, uxorem Haquino ducendam esse Elisabetham, Henrici Holfatiæ Comitum Filiam. Mittuntur sine ullâ morâ Legati, qui cum Comite agerent & sponsam adducerent. In reditu verò, navis, quæ Virginem & Legatos vehebat, tempestatis turbidæ injuriâ ad Danicum littus adpulsa est, ubi singuli captivorum in morem detenti, donec Valdemarus, Rex Daniae, subdolè cum Magno Rege Sveciæ egerat, ut,

ut, ſpretâ Elifabethâ Holſaticâ, Margarete filie nuptias Haquinus Rex ambiret. Cauſa fuit & origo matrimonium hocce Svecis pernicioſiſſimæ poſtmodum conjunctionis trium Regnorum, Sveciæ, Daniæ & Norvegiæ.

Rariſſimus hic & huc uſque ignotus Regis Haquini Nummus in Dalecarliâ inventus eſt, & quidem in confiniis Norvegiæ, mihi que a Perilluſtri Barone Domino Nicolao Gripenhielmio, Provinciæ illius Governatore, Anno MDCC. miſſus ac dono datus. Materiem ſi ſpectes, vilior eſt, ut cæterorum veterum Norvegiæ Nummorum.

Exhibet una pars Caput Haquini, crine breviori, cum coronâ apertâ, hac circumdatum Inſcriptione : HACWINUS DVX NORWEGIE.

Altera pars Crucem inter quatuor Roſas, additis vocibus : MONETA EASLOIA.

Percuſſus videtur quo tempore adhuc vixit Pater ejus atque in Sveciam & Norvegiam imperium exercuit. Hinc & forſitan Filius, veneratione erga Patrem, non *Regem*, ſed *Ducem* Norvegiæ, in Nummis ſe appellari paſſus eſt. Notatu autem digniſſimum, quod, etſi Ducem ſolum ſe nominet, Caput tamen Coronâ ornatum voluerit, discriminis loco, à Ducibus illis Norvegicis, qui per electionem ſolum Regno illi præerant. Hoc egregiè confirmat Nummus Philippi Ducis Norvegiæ, Aſloæ quoque percuffus, ubi Ducis Caput, non Coronâ, ſed Serto cinctum reperitur; Haqviniانو nostro cætera haud abſimilis. Exhibet hunc Vir Clariffimus, Thomas Broderus Bircherodius, in ſuperius laudato Specimine Regi Monetariæ Danorum. Coronâ itaque uſus eſt Haquinus, ad hæreditarium ſuum in Coronam Norvegiæ jus indicandum. Vrbs *Easloja*, ubi Nummus cuſus eſt, alias *Aſlo* vocatur & *Opslo*, nunc *Chriſtiania*, in memoriam Reſtauratoris ſui Chriſtiani IV. Ex Annalibus priſcis notum eſt, ſedem Haquino fuiſſe Aſlojam; ibique mortuus eſt Anno 1380. d. 1. Maji, referente Erico Olai. Conferatur etiam Arildus Hvitfeldius.

N. 15.

Adverſus Caput coronatum habet ac Literas: HACWINVS
R. E. X. C Aver-

Averſus autem Crucem & Literas Oedipo Lectore indigentes.
Hic rariffimus etiam Nummus poſtea inventus eſt: in quo
Haquinus noſter *Regis* nomine gaudet.

ALBERTVS.

A. 1363.

Denarii Stokholmenses.

N. 16.

Adverſa facies caput habet S. Eriſi coronatum (quod jam tum
pro inſignibus geſtare cepit Stokholmia) atque inſcriptionem:
ALBERTVS REX.

Averſa autem dimidiam crucem inter tres Coronas, quarum
inferior ſuperioribus duabus aliquantò major eſt, nec non inſcrip-
tionem: MONETA. SWECIE.

N. 19.

Eoſdem utrinque cum hujus Regis primo N. habet typos: epi-
graphen verò in primâ parte talem: ALBERT: DEI: GRACIA;
In alterâ tamen: MONETA. REGIS. SWECIE.

N. 18.

Clypeus cruſi incumbens tres Sveonum coronas habet, more
hodie ſolito junctas, cum inſcriptione: ALBERTVS REX.

S coronatum cum minusculo P à parte ſiniſtrâ & inſcriptione:
MONETA SWECIE.

N.

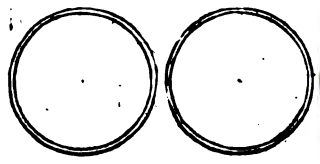
Hic proxime antecedenti planè geminus, præterquam quod a-
verſus à parte dexterâ literæ S. minusculum exhibet I.

Literæ S. P. & I. S. P. in areâ averſâ horumce Nummorum,
cum iis, quæ in peripheriâ extant, conjungi debent & ſic legi: *Mo-
neta Svecie Stokholmia percuffa*, & *Moneta Svecie in Stokholmia per-
cuſſa*. Neque enim infrequens fuit Romanis quondam eodem quo-
que modo locum ſignatæ monetæ indicâſſe, ceu inter alios ex num-
mo æreo liquet Joviani, in cujus averſæ partis exergo hæ conſpici-
untur literæ: VRB. ROM. P. i. e. *Urbe Romæ percuffus*.

Denari-

ADDENDI.

ALBERTVS

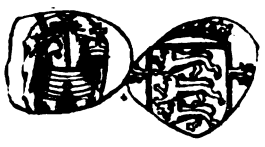
CAROL, CAN.

ADMINISTRAT. ET ORD. R. SV.

CHRISTIAN, I.

ST. STURE SEN.

MON. ABOENSIS IN MEMOR. S. HERBICI.

IOHANNES II.

STENO STURE IVNIOR.

El. Brunner collect. d. sculp. 1701.

11x8-1

1900

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

11

Denarii Calmarienſes.

N. 17.

C coronatum, additâ epigraphe: ALBERT: DEI: GRACIA.
Coronæ tres, cruce mutilâ discriminatæ, & verba: MONE-
TA KALMARNIÆ.

TAB. Addendor.

N. 1.

Itidem C coronatum habet, ſed inverſum, cum inſcriptione:
MONETA KALMARNIÆ.

Coronas totidem, cruce tamen paulò aliter ſejunctas, mon-
ſtrat, unâ cum inſcriptione partis adverſæ repetitâ.

MARGARETA.

A. 1395.

TAB. V.

N. 20.

Tenuis atque ab unâ tantummodò parte ſignatus, caput Re-
ginæ coronatum & adverſum exhibet.

Hic nummus ab Antiquariis omnibus uno ore tribuitur Margare-
tæ propterea, quod in annulo ejus ſignatorio ſimilis imago invenitur.

N. 21.

Vnâ parte Caput Reginae coronatæ directâ fronte exhibet.

Alterâ O, vel potius Ö, literam initialem nominis Örebro,
quo antiquum Nericæ oppidum nuncupatur.

Hic nummus ob ſimilitudinem aliquantam, quam cum parte
ſexûs ſæminei verecundiore inſcripta averſo lateri figura habet, vul-
go ampliffima garriendi materies hætenus fuit: quin & doctis ac
gravibus non rarò impoſuit Viris, dum illorum varia ſubivit inter-
pretamenta. In re levi prolixius excutiendâ, operâ fortè abuti qui-
busdam videbimur: ſed Patriam nobis ſemper chariffimam, & Re-
ginam haud incelebrem ut ab inuſtâ ſibi maculâ, quantum qui-
dem per nos ſteterit, vindicarem, veritatis ſtudium à nobis ex-
egit. Omnis hujus ſive erroris ſive calumniæ duplex origo: Una

est, quod plerosque lateat priscus & ante Margaretae tempora introductus mos signandi monetam litera initiali nominis aut Principis, cujus auctoritate, aut loci, in quo, cudebatur. Solum nomen Principis vel Regis in multis indicatur nummis, ante tempora Erici Magni & Alberti Megapolitani cufis; atque in his A significat Anundum, B Biornonem vel Birgerum, E Ericum, J Johannem, K Kanutum &c. Sed postquam Regum nomina in adversa nummi parte integris literis exprimi consueverunt, promiscue nomen vel personae publicae, cujus iussu, vel loci, ubi cufus fuit, ponitur. Sic nomen loci in nummis, sub Erico M. & Alberto percussis, semper, & nomen personae in iis, qui sub Erico Pomerano aliisque subsequentibus Regibus fabricati sunt, saepe denotatur. In uno Erici Pomerani nummo cernere quoque est binas literas initiales, quarum altera in adverso latere Regis, in averso loci nomen denotat. Quid, obsecro, obstitit, quominus & Margareta ad exemplum suorum Antecessorum Erici M. & Alberti, diphthongum Ö tanquam primam literam loci sc. Örebroe, in monetam illic a se percussam, extare vel permitteret vel juberet? Altera vero & forte praecipua causa haec est, quod & sonum & figuram diphthongi Ö, quae septentrionalibus populis in usu est, exterorum plurimi, & figuram ejusdem, qualis apud Danos, & vetustioribus temporibus & etiamnum usurpatur, nostrates fere omnes ignorent. Ista vero apud nos paulo crassius sonat ac Latinorum OE. Ad Figuram ejus quod attinet, in libris impressis illam nos Germanice utimur communi; Sed Danis talis est: Ø. His ad gubernacula regni admissis, cum & lingua nostra genuina multum labis contraxerit, ex affini Danica, mirum nemini esse poterit, quod Regina Margareta Danicam diphthongi Ö figuram in sua monetam Örebroe cufa exprimi voluerit. Et eandem figuram ab ipsis illis temporibus, in omnibus mensuris & ponderibus etiamnum servat dicta Örebroa, ad morem aliarum Urbium, quae primam nominis sui literam ejusmodi rebus imprimere solent. Si quis conferre velit figuram literae O, quae in nummis circa isthaec tempora percussis apparet, cum figuram in hoc nummo expressam, parum aut nihil discriminis inter illas inveniet,

veniet; dummodò proportionem, quæ inter majusculas & minusculas literas intercedere solêt, curatius observet. Qvin & O majusculum coronatum, initiale nominis *Olai* Sancti, Norvegiæ Regis ac Patroni, in monetâ Norvegicâ videre est, quod sanè non multum dissimile est illi O, quo Margareta signandam curavit monetam Örebroënsem. Iſtam monetam Norvegicam expressimus in tabellâ æneâ speciali, quæ sistit nummos antiquos Danicos & Norvegicos, in illa serie, quæ est nummorum Norvegicorum. Huic figuræ literæ O superinduc lineolam à sinistra parte superiore versus dextram partem inferiorem, & habebis Danorum diphthongum Ö. Et certè, si quis exactius attendat, hujus lineolæ vestigia non obscura invenire est in hoc eodem, qui nobis ad manus est, nummo: sed quoniam conjecturis nunquam inniti solemus, in nostrâ hac delineatione contenti fuimus, simplicem ductum literæ O, omiſſâ lineolâ, designare. Noster enim nummus ex hoc genere unicus est, quem oculis usurpaverimus: lineolam igitur istam appingere superſedemus, donec altum, in quo ea clarior extet, invenire contigerit. Sufſicere interea poterit simplex vocalis O, ad designandam Urbem Örebroam. Quorsum verò, inquires, istud punctulum, quod in medio literæ figuræ exhibet nummus, de quo agimus? Sciendum est, Cælatores monetarum præſcis temporibus non eò perfectionis venisse, quò nostris. In cælândis matricibus nummorum rudius uſi sunt circino, cujus vestigium est illud punctulum, quod in monetis vetustis passim atque ubique ferè cernitur. Possidemus ipsi nos matricem ferream nummi alicujus sub Stenone Sture juniore percussæ, quam alibi delineabimus, in qua hujusmodi punctulum, a circino expressum, adhuc apparet in medio literæ S. Nobis jam satisfecisse videtur illis, qui obscenâ & honestâ Reginâ indigni aliquid in nummo hoc nostro denotari censuerunt. Restat scrupulus, quem movet Celebris Danicarum rerum Scriptor, Arildus Hvittfelt, in Chronicis Daniæ, qui, cum in eo sit, ut Reginam Margaretam ab imputato hoc impudentiæ crimine absolvat, diphthongum quidem Ö unâ nobiscum in nummo hoc intelligi offerit, sed cum ap-

plicatione vel ad Örebroam, ubi cuſus erat, vel ad Örtugam, cujus valorem æquaret. Priorem opinionem jam ſtabilitum invenimus; ſed altera cur non perſtare queat, nobis nunc explanandum venit. Noſter hic nummus neque magnitudine neque bonitate æquat Örtugam ſeu denarium; &, quod caput rei eſt, nunquam, ante Guſtavi I. tempora, in monetis noſtratibus, illarum valor exprimi conſuevit. Nam iſ varietatem nummorum multiplicem primus introduxit, & ſucceſſu temporis in quibusdam valorem exprimi curavit. Ericus Olai, S. Literarum Doctor & Profeſſor Eccleſiæque Vpſalienſis Decanus, qui ſub Carolo Canuti vixit, in ſua Svecorum Gothorumque Hiſtoriâ Latinè ſcriptâ, & tandem per Johannem Meſſenium Holmiæ 1615 primùm editâ, hanc de Margarete nummo ſiniſtram interpretationem, primus quantum quidem conſtat, publicavit. Is p. 277. ita habet: *In perpetuum ludibrium & opprobrium regni monetam quandam inſtituit (Margareta) turpitudinis ſexus ſui inſignia præferentem.* Et hunc ſequuti plures alii, famam ejus nummi ad exteros etiam tranſulerunt, qui cum ductum & figuram Danicæ Diphthongi Ö æquè ac noſtrates fortâſſis nunquam antea vidiffent, eandem ſemper cantilenam cum hiſce cantarunt. Brevitas quoque temporis, quo, poſt impetratum imperium Svecanum, Margareta hic regnavit, rara ut eſſet moneta illius, effecit, & ut rarior adhuc fieret, ſiniſtra illius interpretatio. Nam ea propter à Curioſis anxie conquiſita eſt, & cum ſucceſſu temporis nihil ferè ex illâ præter famam invenire poſſent, pro ſua ingenii fertilitate illam quiſque finxit, ut voluit, & quamcunque monetam offendeſſent peregrinam, in qua lepidam aliquam vel obſcoenam formam animadvertere ſibi viſi ſunt, illam ſtatim hanc Margarete eſſe contendebant. Hanc injuriam communiter expertus inter alios eſt nummus Siamenſis, parvam nucem avellanam magnitudine non excedens; eſt quippe inſolitæ figuræ, & ſi ſpectatorem nimis curioſum nactus fuerit, ipſum ſitum partium naturalium, quas ſceminæ occultant, referre videbitur. Dum enim genuinum olim quaſivimus, cujus figuram memo accuratiùs laudato Hvitiſeldio deſcribit. multi, ex ignorantia, pro hoc genuino nobis ſæpenumero iſtum Siamenſem obſcurare voluerunt. Quem tamen ſtatim ex impreſſis cha-

characteribus Siamensibus agnovimus esse exoticum, & in Europam transvectum. Cui placuerit, is consulere poterit Favernierum in appendice ad Itinerarii sui Partis II. Librum III. ubi agit de monetâ Siamensi, & figuram potissimum quintam consideret. Hujus Siamensis nummi fortassis non meminissemus, nisi Cl. Tenzelius in suis Ephemeridibus; Mens. Aug. A. 1694. p. 657. subindicasset, se quoque de tam absurdâ nummi Margaretae figurâ aliquid inaudivisse, illamque explosisset. Cui ut non minus quam aliis ratio fabulae constaret, verborum parci esse nolimus. Nec filum orationis abruptemus, antequam probaverimus, causam, cur Svecis insultaret Margareta, nullam fuisse, & quam communiter allegant, veritati non esse conformem. Id' ut faciamus, inter alia, ansam nobis dederunt citata à Tenzelio l. c. verba cujusdam scriptoris Germani, quæ Latine versa ita sonant: *Postquam Reges Norvegiae & Sveciae superaverat (Margareta) in opprobrium Sexus Masculi monetam argenteam, aliquantulum rotundam, calari curavit, que integra Muliebria ex omni parte referret.* Cui basi superstructa sint ultima verba, ex jam dictis satis puto liquere; at nunc de primis videbimus, an vero sint similia. Magnus Smek, Rex Sveciae & Norvegiae, duos habuit filios, Ericum & Haquinum. Alterum praefecit Finlandiae & Scaniae; cum spe & jure successionis in Regnum Sveciae post mortem suam; sed is a propria Matre Regina Blanca, veneno interemptus est, propterea quod Patrem regno Sveciae, volentibus tamen Proceribus, exuere conatus erat. Alterum vero Regem Norvegiae constituit; atque is solenni more per Legatos suos sibi despondendam curaverat Elisabetham Comitissam Oldenburgensem, sororem Comitum Holfatiae. Hoc connubium, cum regno suo pariter profuturum, disturbabat Rex Daniae Waldemar, suamque Haquino filiam Margaretam, undecim tantum annos natam, artibus adjutus Magni Smek, collocat. Qua ratione filius Patrem è Regno ejecerit, captumque postea restituerit, non attinet huc dicere. Sed è vitâ tandem excessit Haquinus, relicto unico filio Olao. Hic, qui paulò antea Danorum Rex electus erat, regnum quoque patrum (sc. Norvegicum) jure hereditario capessit, & Mater Margareta, quâ administrante, regnum Daniae antea rexerat impuber, illius

illius aſſidua comes & ſecretorum omnium gnara fuit. Fatis ceſſit Olaus in optimo flore ætatis, & Margaretam Matrem regnorum ſuorum reliquit hæredem, ſingulis poſtea provinciarum ſuffragiis electam ac confirmatam Reginam. Quæ, cum jam Daniæ & Norvegiæ faſces obtinuiffet, Sveciæ inhiare ſimul occæpit. Favit occaſio votis. Nam Pater Haquini, Margaretæ mariti, Magnus Smek, ob iniquam & imprudentem regni adminiſtrationem, è ſolio deturbatus Regio, jam fatis ceſſerat: &, qui in locum ejus ſuffectus erat, Albertus Megapolitanus, non illo majorem apud Sveones gratiam merebatur. Indigenis enim ſpretis, & neglectis, Germanos & præcipue Populares ſuos, magno numero huc accitos, immenſis & honoribus & divitiis beat, regnumque miſerandum in modum depopulatur. Frequentiſſimè admonito Regi, cum nulla ampliùs ſpes eſſet, ut in frugem rediret, minitantur tandem Proceres obedientiæ detrectationem, volente, imò ut id facerent, efflagitante univerſo ferè populo: & tandem fide publice renunciata, vim vi repellunt. Sic ad bellum inteſtinum ventum eſt. Pars enim civium regni adhuc cum Alberto & Germanis faciebat, quorum ingens multitudo argento comparata, ad coërcendos Svecos ex Germaniâ confluxerat. At Magnates, de ſucceſſu rerum ſuarum ſoliciti, in auxilium vocant Margaretam: quæ niſi ad Principatum eveheretur, inde deturbato Alberto, ſe negat in partes illorum ituram. Hanc ſibi dari conditionem licet ægre ferrent Sveci, tamen illam, quam præſentem, malebant, & ſceptrum Margaretæ ultro deferunt. Hæc autem blandiſſimis & ad clementiam compoſitis adhortationibus, largiſque auxiliorum promiſſionibus, quod clam antehac fecerat, jam palam Svecorum animos læctat: tantumque effecit, ut Alberto quam maturrimè imperium abrogarent.

Cumque hos & Germanos callidè commiſiſſet, inter illos dubiâ & ancipiti fortunâ diu pugnatum eſt. Tandem verò Albertus cum ſuis, quibus unice fidebat, Germanis, à Svecis in campis Weſtro-Gothiæ magnâ clade proſternitur, & ipſe captus unâ cum filio Erico, ad Margaretani deducitur, quæ in loco maritimo Löſen, ubi nunc ſitum eſt Gothoburgum, prope Bahuſienſem arcem, cven-

eventum prælii præſtojabatur. Acerrimum enim fuit, cum in illo, præter reliquam occiſorum manum, quæ numeroſa erat, Albertus novendecim, & Sveci, qui à partibus Margaretae ſtabant, octo Equites, ſimulque unum Reginae, amiſerant. Poſt hæc feliciter geſta, Margareta literas Ludoviã mittit ad Oſtro-Gothos vicinosque populos, ut in fide, quam ſibi dederant Delegati Procerum regni, fideles perſiſterent, adhortans, ſimulque de Gratiae ſuæ ubertate illos faciens certiores. Et ſic tandem facile impetravit, ut communibus Ordinum ſuffragiis Regina Sveciæ facta ſit. Hæc eò ſcribimus, non quod negemus, ullas ſuppeticas, durante hoc tumultu inſeſtino, Svecis à Margareta latas fuiſſe, aut unum alterumve Danum copiis Svecorum interfuſiſſe; ſed ut ſciant omnes, Albertum, civibus ſuis odioſum, & ab illis devictum, ludibrium fortunæ & Margaretae debuiſſe. Et ſi quos Margareta poſthac in Sveciã debellavit, illi à partibus Alberti pertinaciter ſteterunt, & virtute Svecorum illos ſubegit: atque horum præcipui & plurimi erant Germani, quibus non ſolum regnum dilacerandum, ſed & caſtella tuenda concediderat Albertus. Ita omnes noſtri ſcriptores, & ita quoque ipſi Dani tradunt, niſi quod interdum, partium ſtudio ducti, quædam ſubticent, aut diſſimulant, quæ ad gloriam noſtræ gentis facere videantur. Quæ ergo Margaretae cauſa iudificandi Svecos: à quibus imperium & faſces, ultro accepit? Id tamen non poſſumus ſilentio involvere, quod promiſſa & pacta Genti noſtræ non ſervaverit inviolata: ſed utrum id ex metu populi bellicoſi, an verò ex vindictâ injuriarum Marito ſuo Haquino illatarum id fecerit, aut denique utraque de cauſa, id haud facile deciderimus.

N. 22.

Bracteatus, literam O habens coronâ opertam.

ERICUS POMERANVS.

A. 1397.

Denarii Stokholmenſes.

D

TAB.

TAB. VI. N. 10.

Adversa facies scutum cum tribus coronis, & inscriptionem: ERICUS. REX. S. D. N. i. e. *Svecia, Dania, Norvegia.*

Aversa in medio literam E cum cruce habet, additis in margine verbis: MONETA. STOCHO.

Inscriptio nummi hujus rem cognitione omnino dignam prodir, de more, qui accuratè apud Majores nostros obtinuit, cum penes unum Majestas regnorum Septentrionalium esset. Scilicet constitutum fuit, ut, quoniam Rex stans vicibus in unoquoque morabatur regno, in publicis actis & nummis, ejus, in quo sedem haberet, titulus præferretur cæteris. Quare in hisce Erici Pomerani Nummis, modò Sveciam, modò Daniam videbis præpositam. Is tamen, in quo Svecia primas habet, est rarior, quippè hic Rex, non secus ac reliqui, sub connexione regnorum, maximam ætatem degebat in Daniâ, ita ut illi vix unquam in Sveciâ visi sint, nisi cum regnum vel quocunque modo invadere, vel saltem gravioribus bellis convellere in animum induxissent, id quod istorum temporum historiæ satis superque testabuntur.

N. 2.

Caput S: ERIGI, cum verbis: ERICVS. REX.

Litera E cum Cruce, & epigraphæ: MONETA STOCHOL.

N. 1.

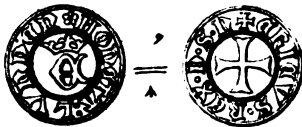
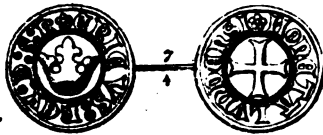
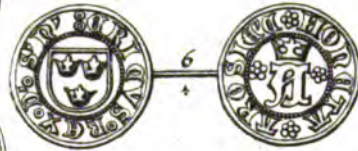
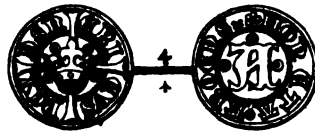
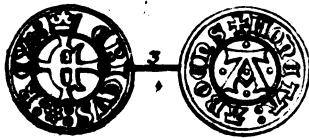
Ejusdem, cum eo, quem primo loco descripsimus, typi est, nisi quod tres literæ post Regis nomen sic variant: D. S. N. i. e. *Dania, Svecia, Norvegia*; quodque Scutum Svecicum Cruci est impositum.

N.

Proximè descrito similis, præterquam quod inscriptio aversæ partis hoc modo paululum differt: ERICVS D. S. N. REX.

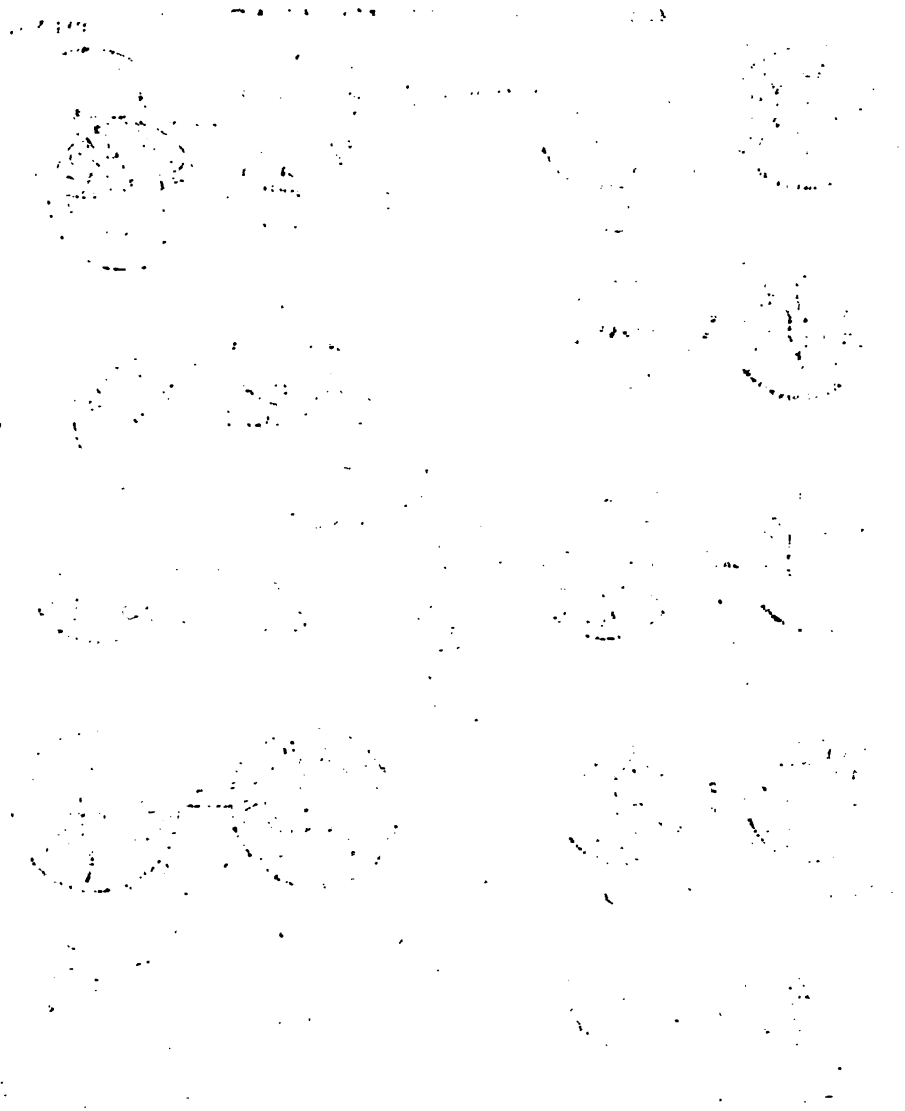
Denarii Aboenses.

ERICUS POMERANUS 1397.

El Bronne allegit et pinc:

Sigis f.

N. 3.

Literam E cum cruce exhibet, ſuperimpoſitâ Coronâ, additâque inſcriptione : ERICVS: REX:

A Literam inter quatuor puncta habet, cum epigraphe: MONETA. ABOENS.

N. 4.

Corona cruce incumbens. Inſcript: ERICVS REX D. S. N.
Litera A, inſigne Urbis Aboæ, cum verbis: MONETA.
ABOENS.

Denarii Aroſienſes.

N. 6.

Scutum cum tribus coronis. Inſcr: ERICVS, REX. D. S. N.
A coronatum cum inſcriptione: MONETA AROSIE' C' i. e.
Aroſienſis Civitatis.

N.

A ſuperiõri non diſcrepat, niſi quod in averſæ partis inſcriptione litera C eſt omiſſa.

N. 5.

Neque hujus alia eſt nota, ſed in averſâ facie talis eſt inſcriptio: MONETA. WESTERAR: quod ultimum idem eſt ac *Aroſienſis.*

N. II.

Adverſus Scutum Svethicum habet, cum Epigraphe: REX. REX. ERICVS. quæ vocis REX geminatio utrum conſultò, an verò Monetarii culpâ facta ſit, judicent alii.

Averſus autem Literam A cruce decoratam, cum epigraphe: MONETA AROSIENSIS.

N.

Hic proximè deſcripto planè geminus, niſi quod pro REX. REX. habet IRX. IRX.

Nummi Lundenfes.

D 2

N. 9.

N. 9.

Cupreus est, inque ejus primâ parte Crux conspicitur cum epigraphe: ERICVS. REX. D. S. N.

In alterâ E coronatum (Nomen Regis indicans) nec non inscriptio: MONETA LVNDENSIS.

N. 7.

Argenteus, cujus aduersa pars in medio coronam, in limbo verba: ERICVS. REX. D. S. N.

Auersa crucem habet, cum inscriptione: MONETA LVNDENSI.

De hisce duobus nummis res memoratu dignissima est. Ericus post sanctuosam peregrinationem in terram sanctam, redux in patriam, subditis suis monetam cupream, pro argenteâ, more hactenus insolito, obtruserat, ob eamque causam malè apud illos audiebat: quam ignominiam Philippa, Henrici IV. Angliæ Regis filia, Regina benignissima, quodammodo deletura, monetam argenteam, vel inscio Coniuge, cudi fecit. Qua de re videantur Hyitfeldii Chron. Dan. in vitâ Erici Pomerani.

Sed de Reginâ hac id quoque tradunt Historici nostri, illam, cum Anno 1410. matrimonio Regi jungeretur, inter cætera Regiæ dotis pretiosa, Nummum quoque huc attulisse aureum, qui aliquot millia Ducatorum valuerit; at cum ille amplius non extet, nec, quo aduersa, quoque auersa facies insignita typo fuerit, usquam describatur, nos quoque de illo nihil præter nudam hanc mentionem afferre potuimus, gratulaturi nobis, si fortè posthac acciderit, ut, quemadmodum Regis hujus ferè omnes nummos primi in lucem protulimus, ita, si non delineationem illius, saltem accuratorem ejus descriptionem cum republ. literariâ aliquando communicare valeamus.

N. 8.

Corona cum verbis: ERICVS. D. GRA. REX. D. S. N.

Litera E cum cruce magnâ intermediâ & inscript: MONETA. Cætera legi non possunt.

Quamvis multa millia nummorum Erici Pomerani, variis & lo-

& locis & temporibus, apud nos, reperta, oculis hiſce meis perlustraverim, & quàm diligentiffimè perſcrutatus ſim, nullum tamen huic ſimilem, ex quo lectio inſcriptionis averſæ plenior colligi poſſit, mihi adhuc reperire licuit. Opera ergo pretium duxi, de occasione & loco, ubi inventus fuerit, paulò fuſius agere. Prope arcem vetuſtam Axvald, (quæ, ut Vpſalia Svecorum, Gothorum olim Regum ſedes fuit) in Weſtrogothiâ, extructum erat cœnobii Warnhemendiſ templum, quod ſi non amplitudine, tamen antiquitate & ſtricturæ magnificentiâ cum Upſalienſi contendere poſſet; quinimo, ſi lapides ſpectes, ex quibus tam interius quam exterius conſtat, ei quodammodo antecellere videtur: cum illud ex lapidum ſectilium genere, illic in viciniâ effoſſo, & hocce ex lateribus coctis fabricatum ſit. In illo varia adhuc cernuntur venerandæ vetuſtatis monumenta, inque hiſ cippi Regum, Ingonis II, Canuti, & Erici filii, Erici X, ejuſque Reginæ, Erici XI, nec non aliarum illuſtrium Perſonarum, quas inter Bero Næf, cujuſ nomini hoc additur elogium: *Fidelis Miniſter Birgeri Ducis Sveciæ & Pedagogs Dni Magni* (Ladulås) *Regis*. In illius circuitu prædia aliquot poſſedit Comes Illuſtriſſimus, Magnus Gabriel de la Gardie, Ingeniorum cultiorum, omniumque artium ac ſcientiarum Patronus egregius, Antiquitatum Patriarum ſtudioſiſſimus; Collegii Antiquarii ſummus Moderator ac Fantor, Templorumque ac Palatiorum innumerabilium partim Conditor, partim Reparator, maximè laudabilis. Cumque in eo eſſet, ut & prædictum Cœnobii Warnhemendiſ templum, ceu ruinoſum & carie vetuſtatis invalidum, reficeret, operarii hunc alioſque præſci ævi Nummos invenerunt: quorum explicationem cum à me deſideraret Illuſtriſſimus ille Comes, meo, quantum potui, non deſui officio, utpote qui nomine Collegii Antiquitatum varia patriæ loca obambulans, hæc talia non ſolum obſervavi lubenter, ſed & omnium monumentorum Warnhemendiſum exactam delineationem in Archivo depoſui Regio.

CHRISTOPHORUS.

A. 1441.

Denarii Stokholmeneſ.

D 3

TAB.

TAB. VII. N. 2.

Primò Scutum cum tribus coronis, additâ inscriptione: KRISTOFER. REX.

Deinde in mediâ areâ C. (Nominis inchoativum) cum cruce, in margine verba: MONETA. STOCHOL.

N.

Ab eo, quem proximè descripti, non differt, præterquam quod post nomen Regium litera S (Sveciam denotans) addita est.

N. 1.

Facies prima cum proximè descripti parte adversâ planè convenit. Altera in medio literam K præfert, cum epigraphe: MONETA. STOCHO.

Moneta Aboënsis.

N. 3.

Scutum cum tribus coronis & inscriptione: KRISTOFER. REX. S.

Literam K cum pronò A coronato, & verba: MONETA ABOENSIS exhibet.

CAROLVS CANVTI.

A. 1448.

Denarii Stokholmenfes.

N. 5.

A fronte habet scutum cum tribus Coronis, nec non inscriptionem: KAROLVS. REX.

A tergo literam initialem K, & epigraphen: MONETA. STOCHOL.

TAB. Addendor. N. 2.

A pro-

CHRISTOPHORUS. 1441.

CAROLUS CANUTI. 1448.

CHRISTIERNUS. I. 1457.

STENO STURE SENIOR 1470.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

PHYSICS 309

PHYSICS 309

PHYSICS 309

A proximè deſcripto non differt, præterquam quod K in averſâ parte quatuor annulis eſt circumdatum.

TAB. VII. N. 4.

Scutum Cruci incumbens, in cujus medio Cymba ſeu Scapha apparet (Bondorum Inſigne Gentilitium) cum puncto. Additur inſcriptio: KAROLI REX. S. G. i. e. *Sveciæ, Gothiæ.*

Scutum præcedenti ſimilè cum tribus coronis. Inſcriptio: MONETA STOCHOL.

N.

Ab illo, quem modò deſcripſimus, non differt, niſi quod ſupra Cymbam, loco puncti, Stellula poſita eſt.

N. 6.

Adverſus Clypeum habet Cymbâ inſignitum ac Cruci incumbentem, cum inſcriptione: KAROLVS DEI GRA REX.

Averſus conſimilem Clypeum, tribus inſignitum Coronis, cum inſcriptione: MONETA STOCHOL.

Cauſa, cur hujusmodi Nummus Caroli Canuti admodum rarus ſit, atque planè unicus penes me exſtet, cum alioqui cæteri hujus Regis Nummi, præſertim Holmiènſes ac Aboènſes, inſignia ipſius gentilitia præferentes, magno obvii numero, Curioſorum paſſim terantur manibus, hæc videtur eſſe, quod, cum hic Rex alias in prædictarum Civitatum Nummis, circum Inſignia, ſemper & Sveciæ & Gothiæ Titulum geſſerit, atque ex adverſo prolixior hæc Epigraphe, *Carolus Dei gra. Rex S.* totum occupando ambitus ſpatium, *Gothiæ* nomini locum non relinqueret, factum ſit, ut ea in monetis parcius deinceps adhiberetur, brevior autem illa & vulgatioꝝ, quæ utriusque Regni nomina hoc modo complectitur, *Carolus Rex S. G.* id eſt, *Svecorum, Gotborum,* potius probata & uſu continuata, plurimum vigeret.

Aboènſes Denarii.

N. 8.

Clype-

Clypeus mediæ cruci incumbens, cum Cymbâ & A Coronato, adjunctis utrinque stellulis duabus. Inſcriptio: KAROLVS REX S. G.

Clypeus ſimilis, tres Coronas, additis pariter duabus ſtellulis, præferens, cum verbis: MONETA ABOENS.

N. 9.

Omiſſis utrinque Stellulis, priori eſt ſimillimus.

N. 7.

Ab adverſâ parte inſignitus eſt Cruce majore, in cujus medio clypeus cernitur, exhibens Cymbam, cum literâ S. ſuperimpoſitâ Inter duo trifolia. In ambitu: CAROLVS REX SVE.

Ab averſâ verò parte proximè antecedentibus fere eſt ſimilis, niſi quod inſuper quatuor minutas cruces, binas nempe in elypeo & totidem ſuperne gerit, & in ambitu continet hæc verba: MONETA SW

Quod attinget ad literam S, Cymbæ impoſitam, non abſolum fortè erit, ſi quis putet per illam denotari *Sudercopiam*, præſertim cum ex Conſtitutione monetariâ Carolinâ Holmiæ 1453. factâ, conſtet, his quatuor Urbibus, *Holmia* nimirum, *Abœ*, *Sudercopia* & *Calmarie*, cudendæ monetæ negotium de novo commiſſum fuiſſe: id quod & hujus Nummi averſi inſcriptio videtur affirmare. Cum verò pleræque literæ fere diſparuerint, nihil certi de illis ſtatuiam, donec propitia fortuna nummorum magis perſpicuis mihi obtulerit literis.

Sequitur jam Conſtitutio illa Carolina, in Latinum verſa ſermonem.

Nos KAROLUS DEI Gratia Sveciæ, Norvegiæ, Gothorumque Rex; Notum teſtatumque facimus, quod cum Noſtro dilecto Senatu immane illud & exitioſum perpenderimus damnum, quod in regnum Noſtrum omnesque regni incolæ ex eo reſundavit & etiamnum redundat, quod per totum regnum non ſit uſualis Noſtra moneta propria, quodque Gothlandica aliaque quotidie adulterentur inque regnum invehantur, quibus cum merces emanant Noſtræ, parvillum illud hinc regi monetæ, quod hic Holmiæ cuditur, exportatur & liquatur. Idcirco cum dilecto Noſtro Senatu decrevimus, omnem monetam pro ratione ſubſcriptâ hic in regno

gno valituram, ſcil. nullam marcã vel orã valere debere, niſi ad amuſſim monete Stokholmienſis; & octo nummulos Gotblandicos, tam veteres quã recentis unã valere Ortugã ſ. Denarium Svecicum, quatuor groſſos itidem unã Ortugã, Skillingum ſive ſolidum Danicum decem penningos ſeu nummulos, Solidum Civitatum nummulos undecim, Album Danicum tres Nummulos, novum Danicum Anglicum duos Nummulos, vetuſtum Anglicum Nummulos tres, Civitatum Nummulos octo unã Ortugã, ſimiliter octo Lehardos Lubecenſes unã Ortugã, & denique ſedecim Danicos Lubecenſes unã Ortugã, donec ope Divinã per univerſum regnum propriã noſtram monetã promoverimus. Quod quidem procedere non poteſt, niſi plures in regnum mittantur Monetarii: nec via datur alia monetã reſtaurandi, quã per vectigalia. Eapropter cum prædicto Noſtro dilecto Senatu decrevimus, Monetarios conſtituendos eſſe Calmaria, Sudercopia & Aboæ, equè ac hic Holmiã, & univerſos tam Cives quã Mercatores alios, qui buc Holmiã, Calmariã, Sudercopiã aut Aboã mercēs advebant exteras, vectigalia ſoluturos ex omni merce extera, ad unã quamlibet dictarum Civitatum delatã; ita ut pro mercibus valoris quadraginta marcarum, in domo monetariã ſingularã prænominarum Urbium, intra quindenos dies poſt mercium profeſſionem, deponere debeant unã marcã argenti puri, idque ſub pænã quadraginta marcarum pro qualibet marcã, Regi adjudicandarum. Monetario item unius cujuſque Civitatis non licere pro vectigali aliam rem accipere, quã argentum purum, ſub pænã quadraginta marcarum pro qualibet marcã argenti puri, per aliam rem vel mercem ejuſdem pretii compenſatã. In cujuſ rei uberioſerẽ & majorem confirmationem Sigillum Noſtrum hiſce literis appendi curavimus. Et Nos Joannes D. G. Archiepiſcopus Uſſalie, Nicolaus Lincopiã, Siggo Stregneſie, & Laurentius Wexionia eadẽ gratiã Epifcopi; Magiſter Petrus Eleſtus Aroſie, Ericus Erici, Guſtavus Karoli in Ekholma, Legiferi (ſeu Judices Provinciales) Uplandiã, Ericus Axelii, Thordo Bonde Karoli, Ericus Nipertz, Legiferi Oſtra-Gothiã, Ebrenſiſle Nicolai, Legifer Ölandiã, Birgerus Trulle, Jãnas Karoli, Legiferi Sudermanniã, Fader Ulphonis, Karolus Magni, Magnus Benedicte, Legiferi Nericiã, Stephanus Ulphonis, Legifer Weſtmaniã, Thuro Joannis, Achatius Joannis, Otto Ulpho-

ms, Jonas Gedda, Eschillus Jfaci, Gregorius Benedicti, Christiernus Benedicti, Simon Körning & Arvidus Benedicti, Equites, & prænominati Clementissimi Nostri Domini Regis Karoli Consiliarii, notam pariter testatumque facimus in hoc eodem diplomate, Nos prædicto Nostro Dilecto & Clementissimo Domino ita consuluisse, & simul cum illius Gratiâ ita consensisse, ut in superioribus scriptum extat. Ideoque & Nos nostra Sigilla bis literis appendi curavimus, quæ datæ sunt Holmiæ, die S. Lamberti, anno post natiuitatem CHRISTI millesimo, quadragesimo quinquagesimo tertio.

Nummi durante interregno inter Carolum VIII. & Christiernum I. cusi.

Stokholmenfes.

TAB. Addendor. N. 3.

E (initialis litera S. Erixi) cum cruce magnâ. Additur inscript. SANTVS ERICVS.

Clypeus cum tribus coronis, simili cruci appositus, cum verbis: MONETA STOCHOL.

TAB. Add. N. 4.

E, cum cruce minori, & duabus in medio stellulis. Inscrbitur: SA. ERICVS. REX. SV.

Ab averfâ parte cum priori prorsus idem est.

N.

Caput S. Erixi coronatum, cum inscriptione: SCS. i. e. (Sanctus) ERICVS REX.

Scutum cum tribus coronis, magnæ impositum cruci (quæ ferè solâ à Stenonis Sture Senioris nummo discrepat) Verba adduntur: MONETA STOCHO.

Arosiensis.

TAB. Addendor. N. 5.

Caput S. Erixi coronatum, cum inscriptione: SCS: ERICVS: REX.

Litera

Litera A coronata, cum inſcriptione: **MONETA: AROSIENS.**

Centefimo circiter anno poſt mortem Erici Regis, cum in Catalogum Sanctorum fuit relatus, condita eſt Urbs Stokholmensis; hæc quia metropolis totius regni & ſedes Regis erat, inſignium loco ſibi vindicavit caput S. Erici, in diplomatibus & nummis uſurpandum, utpote qui ab illo tempore per totam Sveciam ceu Patronus regni coli conſuevit. Proinde valde peculiare id eſt in hoc nummo Aroſienſi, quod exhibeat caput S. Erici, Inſigne Urbis Holmenſis, quod cæteroquin in ullâ aliâ, quàm Holmiæ, vel vacante etiam regno, cuſâ monetâ, haud facile reperiri putem.

CHRISTIERNVS. I.

A. 1457.

TAB. VII. N. IO.

Adverſa pars in medio C initiale habet. Inſcribitur: **CRI-
STERNNE REX.**

Averſa Scutum cum tribus coronis, additâ epigraphe: **MO-
NETA STOCHOLM.**

N. II.

In areâ litera K cernitur cum inſcriptione: **CRISTERN-
NE REX.**

Scutum cum tribus coronis, ad quarum infimam à parte ſiniftrâ Stellula apparet. Inſcriptio: **MONETA STOCHOLM.**

Hoc ſummæ raritatis nummo, cum nonnullis aliis collectionem numismatum meam ornare voluit. Cl. V. Nicolaus Keder, cujus ego, hoc etiam loco, ob elegantiffimam, qua pollet, antiquæ rei nummariæ peritiâ, non potui non mentionem facere.

N. 12.

A fronte refert nummum huius Regis primum, ſed parum diſfert inſcriptio: **CRISSTERNOS REX.**

A tergo exhibet ſcutum cum tribus coronis cruci impoſitum, inſcriptus: **MONETA STOCHOL.**

E 2

TA B.

TAB. Addendor. N. 6.

Ferè est quadratus, ab unâ parte Regem armatum;

Ab alterâ tres Leones (Insignia Danica) ostendit.

Hunc Nummum pertinere ad Christiannum Primum, non verò Secundum, satis superque liquet ex conventionem Telgenſi Jacobi Archiepiscopi Upsaliensis, Stenonis Sture Senioris, Sveciæ Gubernatoris, Senatorumque Regni A. 1488. publicatâ, qua ejusmodi nummi quadrati, vulgò *Klippingi*, partim propter metalli vilitatem (quod tamen illud, ex quo *Klippingi* Christianni Secundi sunt cusi, a liquot gradibus superat) partim ob exotica Insignia, tres nempe Leones, abrogantur.

STENO STVRE SENIOR.

A. 1470.

Denarii Stokholmensis.

TAB. VII. N. 13.

Adversâ parte caput Sancti Eri, cum inscriptione: SCS. ERICVS. REX.

Aversâ scutum cum tribus coronis habet, cui Litera S superimposita. Inſcribitur: MONETA SHÖCH. 1478. Est autem hic primus, ubi æra Christiana exprimitur.

N.

A priori non differt, nisi quod litera S, supra Scutum non erecta, sed inclinata conspicitur.

TAB. Addend. N. 7.

Hic duobus proximè superioribus penè geminus Literâ S supra scutum caret, Lunamque cornibus deorsum versis, inter tres habet coronas.

N.

Ab eo quem secundo loco descripsi, non diversus est nisi anno, qui in hoc est, 1480., cujus tamen duo postremi numeri hic tantum apparent.

N. Eo-

STENO STURE SENIOR. 1470.

IOHANNES. 2. 1497.

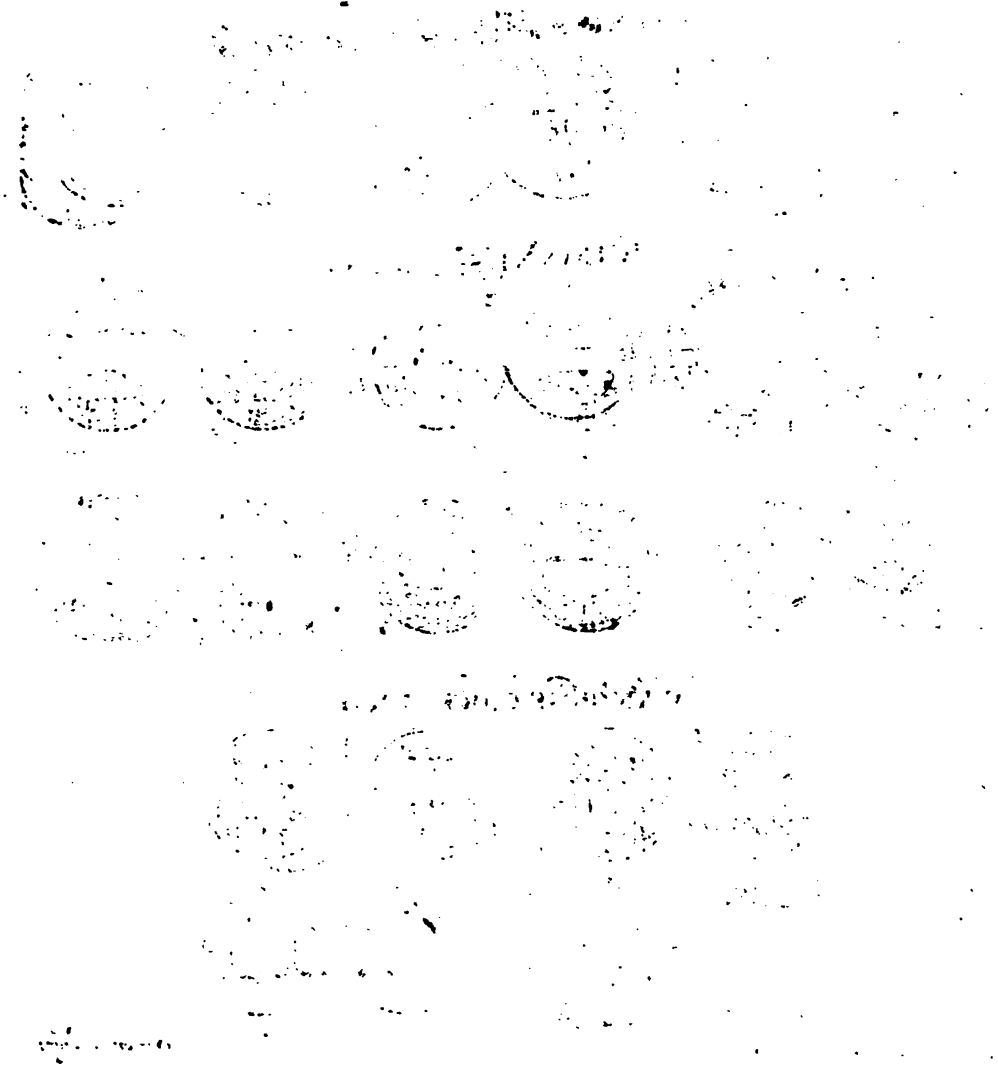

SVANTO STURE 1504

El. Bruner collig: et pinx:

Sartorius fecit:

N.

Eodem anno cuſus, S ſupra ſcutum non habet.

TAB. VIII. N. 1.

A priori haud ferè niſi æræ ſive epochæ privatione diſcrepat.

Semidenarii, vulgò *Halfwa Ortugar.*

TAB. VII. N. 14.

Caput S. Erici cum literis: SCS. ERICVS REX.

Corona cum inſcriptione: MONETA STOCHO. 78. pro 1478.

N. 15.

Litera S, additis verbis: SCS' ERICVS. REX.

Corona cum epigraphe: MONETA STOCH. 78.

N.

Caret anni designatione; at cætera par præcedenti.

Denarii Aroſienſes.

TAB. VIII. N. 2.

Clypeus cum inſignibus Svecicis, nec non Inſcriptio: SCS. ERICVS. REX.

A coronatum inter duas roſas. In ambitu: MONETA AROSIENS.

Plures quidem hujus generis ſunt, ſed ſolo ornatu, qui literæ A adjungitur, inter ſe diſcrepantes: aliis parvas cruces habentibus, aliis annulos, trifolia, ſtellulas, & ſpeciatiſſime, quas in Heraldicâ arte Gallicè *Molettes*, Latinè *Molulas*, appellant, quæ Stellæ ſunt perforatæ, quales Equitum calcaribus ſolent applicari.

Semidenarii Aroſienſes.

N. 3.

Corona cum inſcriptione: SCS. ERICVS REX.

A ſine coronâ & roſis. Epigraphe: MONETA AROSI.

E 3

Hujus.

Hujus quoque generis plures penes me aſſervantur, qui ſerè pari ratione, ac ſuperiores Denarii, nonnihil inter ſe differunt.

Ad hæc tempora referri poteſt Denarius ſive Ortuga ſubſequens, cum quoad ſpeciem & materiam proximè accedat ad eos, qui à Stenone Sture Seniore ſunt percuſſi, præcipuè verò ad ejus Aroſienſes. Nulla enim inter hunc & illos differentia intercedere videtur, niſi in nominibus Urbium & Patronorum: quippe S. Ericus Sveciæ, in qua Aroſia, & S. Henricus Finlandiæ, in qua Aboa ſita eſt, Patronus ſalutatur. In expeditione dicti Stenonis adverſus Moſcovitas, cum per Finlandiam iter faceret, percuſſum eum fuiſſe credibile eſt. Si formam ſeu ſpeciem literæ A, quæ, in altera Nummi parte, Urbis Aboæ inſigne eſt, conferas cum Litera A in nummis Aboëniſibus alijs expreſſâ, toto cœlo literæ iſtæ different, dummodo unicum excipias, nempe ordine quartum, in nummis Erici Pomerani, Aboæ ſimiliter percuſſum. Et videtur Steno Sture talem hujus elementi formam, quæ in Aroſienſibus ſerè ſemper occurrit, ſecum ex Sveciâ introduxiſſe in Finlandiam. Typus Denarii hic eſt:

TAB. Addendor. N. 8.

Scutum in quò tres coronæ. Inſcr. SCS. HEINRICHVS. E. B.

A coronatum cum inſcriptione: MONETA. ABOENSIS.

Quid ſibi velint ſiglæ E. B. in adverſâ parte poſitæ, haud facile definiſſerim, niſi forte iis denotetur *Episcopus Britannus*; fuit nempe Henricus & Episcopus Upſalienſis & ex Angliâ oriundus. V. Joannis Vaſtovii Vitem Aquiloniam, edit. Benz. pag. 62. Rariſſimus eſt hic nummus, nec niſi hujus generis unicum vidi. Haud tamen diſſimilis eſt alijs, qui non aequè rarus eſt, quemque olim ad incertos ſub numero 18. retuli. At hic clarè detegit erratum cælatoris monetæ, qui in altero iſto, pro *Aboëniſis* poſuit *Aroſienſis*, & in nonnullis eorum *Heinrichus* pro *Henrichus*, quæ cauſa & origo illius, mihi tunc injecti, ſcrupuli erat.

IOHANNES. II

A. 1497.

Denari.

Denarius Stokholmensis.

TAB. VIII. N. 4.

Adversus Scutum cum insignibus Oldenburgicis, duabus nempe fasciis (*Gallis Fasces*) continet, additâ inscriptione: IOH' DEI G REX SWE.

Aversus autem scutum cum tribus Sveonum coronis, nec non verba: MONETA STOCHOL.

Cum hæc moneta dicti Regis Johannis Secundi prima Svecica sit, in qua Insignia cernantur Oldenburgica, non ab re erit, de origine illorum pauca differere. Quanquam non desint alii, qui trabes rubeas eam ob causam huic familiæ datas fuisse arbitrentur, quod quidam Comes Oldenburgicus Imperatoris, Imperiique Romani, ad oram præsertim maritimam, Architectus fuerit; non verebor tamen à partibus stare illorum, qui Comiti Hunoni ejusque Filio Friderico ab Imperatore Henrico illas primùm tributas fuisse asserunt, in memoriam scilicet interfecti à filio Friderico Leonis. Inter Hunonem enim Comitem Oldenburgensem & Archiepiscopum Bremensem Adalbertum, qui universarum Orientalium & Septentrionalium nationum Archi-Episcopum se prædicabat, graves intercesserant inimiciæ. Et hic Imperatoris gratiâ fretus, illum per vim atque artificia Comitatu aliisque exiit terris, & denique effecit, ut ipsi, tanquam perduellionis reo, singulare cum Leone certamen imponeretur. Filius Fridericus causæ suæ confusus, pro Patre, jam Sene, in arenam descendit, Leonemque homine ficto intestinisque referto, quem instar scuti præ se ferebat, frustratum gladio transfodit. Heroicum hoc facinus admiratus Imperator, Juvenem Comitem Fridericum, victoriâ tantâ ovantem, ulnis suis præ lætitiâ amplexus est, annuloque donatum Equitem creavit, nec non digito in sanguinem Leonis intincto, scutum quod suspensum de collo inter certandum gestaverat, notavit, & hac denique liberatione miraculi plenâ, innocentiam utriusque, & Patris & Filii, perspectam & cognitam habens, Oldenburgensem Comitatum, non ut feudalem, qualis antea erat, sed ut allodiale illis restitui jussit. Quia
verò

verò ſanguis naturaliter rubet, mirum nemini eſſe poſſit, quod trabes, illo illitæ, in campo aurato, quas inſignia oſtendant Oldenburgia, etiam ſint rubri coloris.

Semidenarii Stokholmeneſes.

N. 5.

Adverſâ parte præfert ſcutum cum Inſignibus Oldenburgicis. Inſcriptio: IOH' D' G' REX SW.

Averſa verò ſcutum habet tribus inſignitum Coronis, & hæc verba: MONETA. STOCHO.

Hujus generis Semidenarii rariores; unici enim ſunt, qui tres exhibent coronas, uti aliàs conſtanter aſſolent Denarii: nam reliqui ſemidenarii non niſi unam præferunt coronam.

N. 6.

Adverſam eandem habet.

Averſa verò coronam unicam, communiter in ſemidenariis exprimi ſolitam, oſtendit, cum inſcriptione: MONETA STOCHO.

TAB. Addendor. *N. 10.*

In adverſâ ſcutum Oldenburgenſe cruci magnæ incumbit. Cætera paria ſunt.

Denarius Aroſienſis.

N. 9.

Clypeus cum tribus coronis, ſupra quem alius minor extat cum Inſignibus Oldenburgicis. Inſcriptio: IOH' DEI' G' REX SWE'.

A coronatum. cum verbis: MONETA AROSIENS'.

Nummus hic & inventu rariffimus & typo ſingularis eſt: quippe triplicia continens inſignia, Svecica nempe, Oldenburgica, & Aroſienſia.

Semidenarii Aroſienſes.

N. 8.

In adverſâ ſcutum Oldenburgenſe cruci impoſitum habet, cum inſcr: IOH. D. G. REX. SW.

In aver-

In averſâ Inſigne Arolienſe continet, atque inſcriptionem:
MONETA AROSI.

N. 7.

Adverſâ præcedenti ſimilis.

Averſâ coronam habet & verba: **MONETA AROSIEN.**

TAB. Addendor. N. II.

Corona cum inſcriptione: **IOHS. D. G. REX. SW.**

Litera A cum inſcriptione: **MONETA AROSI.**

TAB. Add. N. 9.

Clypeus cum inſignibus Oldenburgicis Cruci impoſitus. Inſcript. **IOH' D' G' REX. SW.**

Corona cum additâ epigraphe: **SCS. ERICVS. REX.**

Peculiaris hic nummus eſt, qui & Regis & Regni Patroni nomen ſimul habet.

N.

Typus idem eſt, qui præcedentis; Inſcriptio verò utriusque partis una, nimirum: **IOH' D' G' REX SWE.**

Ad hocce argenteos Johannis Secundi nummos ultimo loco notandum venit, quod ex ejus conſtitutionibus de cudendâ monetâ Stokholmiz die S. Barbaræ, Anno 1497 datis, docemur, Monetario Michaeli Johannis F. præceptum fuiſſe, ut auream etiam ibi curaret cudendam monetam, quæ valore æquaret Aureum Rhenanum, vel quatuor argenteas marcas cum dimidiâ monetæ Stokholmienſis. Sed irritò hætenus ſtudio ac conatu ejusmodi ex auro monetam veſtigavi, nec niſi nudam illam de hac re cognitionem afferre potui, libentiſſimè, ſi fortè aliquando ipſam videre contigerit monetarii, exactam ejus deſcriptionem & typum Orbi curioſo poſthac exhibiturus.

SVANTO STVRE.

A. 1504.

Siquidem uterque Gubernatorum Regni, Steno Sture Senior, & Steno Sture Junior nummos generis varii quam plurimos, qua-

F

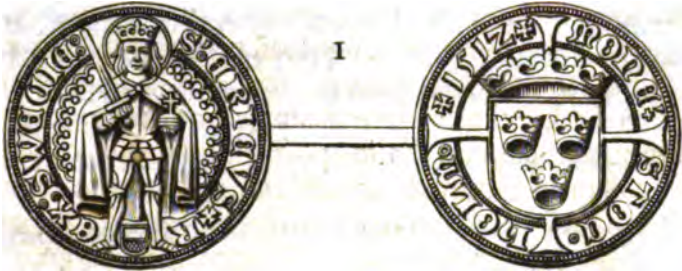
les

les hîc exhibemus, cudi fecerunt, sic ad eundem modum Svanto Sture, tempore, quo Imperio præerat, Denarios pariter & Semi-Denarios in publicos usus percussit ligæ illius, quæ iis temporibus recepta erat. Præter ipsos hosce nummos, id manifestè demonstrari potest ex actis publicis inter Archi-Episcopum Jacobum Ulphonis & antè memoratum Svantonem Sture, circa annum 1509. In iis, tanquam causam haud postremam, ob quam Svantonem hunc Sture reprobandum & ab officio gubernationis removendum censet, vel hanc adfert Archi-Episcopus, quod, se nesciente, officinam monetariam immutaverit Gubernator; in arce scilicet nummos cudi fecit, qui alioquin præsentibus Viris huic rei præpositis, in officinâ monetariâ percudendi erant. V. Regestum in Archivo Regio sub signo W. pag. 170. & pag. 231. Rationem si quæras, ob quam nec Svanto Sture nec ipsius Antecessor Steno Sture Senior nummos à se percussos suis nominibus insignitos voluere, sic habe: Frequentes erant & ferè perpetuæ inter Archiepiscopos horum temporum & Gubernatores Regni contentiones & dissidia, hæc itaque, quantum in se erat, ut effugerent evitarentque invidiam æmulo- rum, & nomine Regis abstinuerunt, & noluerunt publicæ monetæ suum nomen inscribi, sed Erici Sancti, tanquam Patroni regni Sveciæ, nomine uti, consultius duxere. Certis tamen illam notis insigniverunt, per quas indubitatè ad sua tempora referri posset. Et quidem Steno Sture Senior solius anni designatione, & Svanto Sture appositione Insignis Gentilitii, suam sibi vindicare conati sunt monetam. Obiter hîc memorare lubet de ambobus illis Gubernatoribus Sturiis, quod non rectâ lineâ alter ab altero descenderit, quamvis fuerint sanguine conjuncti. Idcirco illorum insignia gentilitia etiam differunt, quandoquidem Steno Sture Senior tribus foliis Nymphææ tæniatis, coloris nigri in campo aurato; Svanto autem Sture Scuto est usus transverse in partes æquales secto, quarum superior est aurata, inferior cancellata & coloris cærulei. Ab hoc Svantone Sture cum descendat familia nunc vulgo Matt = och = Dag appellata, etiamnum idem insigne gentilitium usurpat.

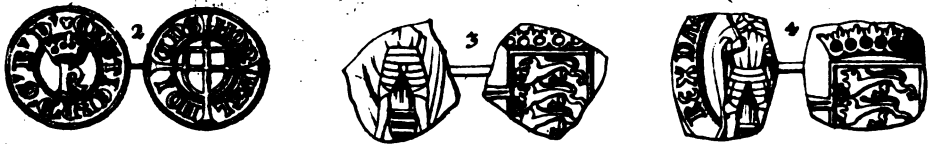
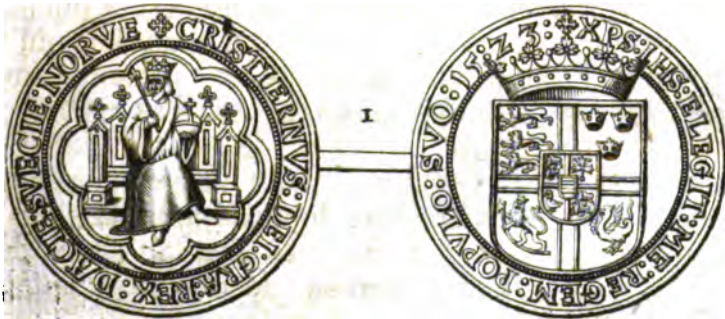
Denarius Arosiensis.

TAB.

STENO STURE JUNIOR. 1512.

CHRISTIERNUS. 2. 1520.

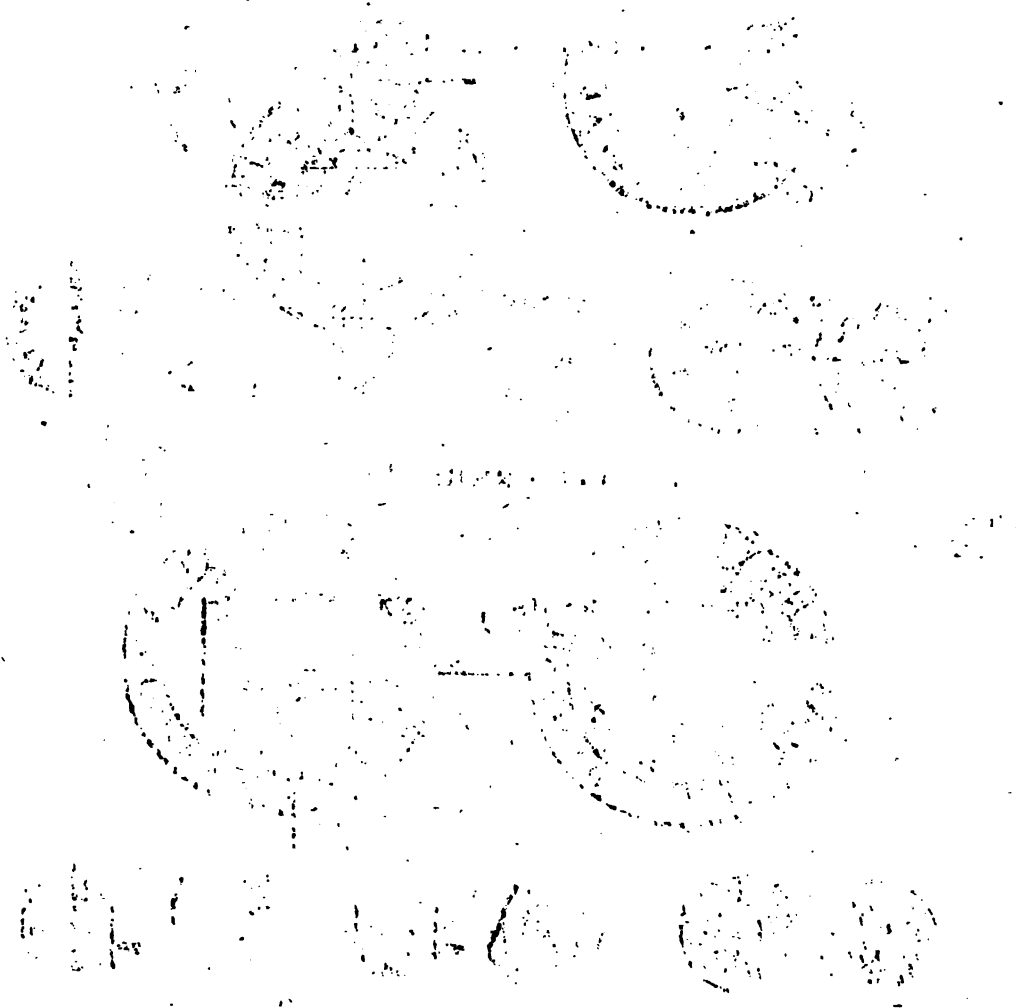

El. Bruner colleg. et pinx.

Sartorius sculp.

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

SECRET

TAB. VIII. N. 12.

Adverſus Scutum oftendit cum tribus coronis, ſuper quod a-
hud minus extat tranſverſe in partes æquales ſectum (Gallicè *cou-
pé*) ex quibus inferior cancellata, quod *Sturiorum* Juniorum eſt In-
ſigne. Inſcriptio: SCS. ERICVS REX.

Averſus A coronatum, cum Inſcriptione: MONETA ARO-
SIENS.

Rariſſimum hujusmodi nummum, nemo hic, præter me,
poſſidet.

Semidenarii Aroſienſes.

N. 11.

Ab unâ parte coronam cum inſcriptione SCS' ERICVS REX.
Ab alterâ literam A habet cum inſignibus Sturianis. Circum-
ſcribitur: MONETA AROSIS.

N. 10.

Ejuſdem plane Epigraphæ: utrinque Inſignia Sturiana ſuperius
habet addita.

N. 13.

Corona, ſuper quam Inſignia Sturiana. Inſcript: SCS' ERI-
CVS. REX.

Litera A, ſuperque illam figura ovalis cum cruce, Epigr:
MONETA AROSIE. Reliqui non niſi alio atque alio ornatu literæ
A addito differunt.

STENO STVRE IVNIOR.

A. 1512.

TAB. IX. N. 1.

Hic Steno majoris moduli nummos primus apud nos cudi fe-
cit; cum antehac miſculi duntaxat percuterentur. Extat in ad-
verſâ hujus nummi Rex S. Ericus totus cataphractâ & pallio indu-
tus, Coronam gerens capite (quod nimbo, circa Sanctorum capita
pingi ſolito, includitur) & dextrâ gladium, vaginâ vacuum, ſini-
ſtrâ

strâ globum crucigerum (Imperiale vel Regium signum) tenens, interque pedes Sturiana habens Insignia. Inscriptio: S' ERICVS REX SWECIE.

Effigiem in hoc nummo extantem non esse ipsius Gubernatoris, ut quidam volunt, sed S Erici, cum ex ipso S. Erici appposito nomine, tum ex coronâ, quam nunquam gessit Steno Sture, & denique ex nimbo, Sanctorum indice, evincitur.

Aversa Scutum Regni Svetici ostendit coronatum crucique impositum, cum additâ epigraphæ: MONE STOCHOLM. 1512.

Isthic nummus raritate suâ maximè conspicuus est; nam per longum illud tempus, quo colligendis Sveo-Gothicis operam dedi nummis, haud nisi duos tales, præter hunc meum, videre mihi contigit.

TAB. Addendor. N. 12.

Proximè præcedenti geminus, præterquam quod caret Pallio. Nummus hic summæ raritatis est; non enim nisi unicum ejus exemplar mihi innotuit.

TAB. IX. N. 2.

Denarius hinc clypeum cum tribus Coronis habet, nec non Inscriptiorem: STEEN STVRE RITTER.

Inde S coronatum inter duas stellulas, cum Epigraphæ: MONETA STOCHOLM 1512.

Semi-Denarii.

N. 3.

Corona cum epigraphæ: STEN. STVRE. RITTER. 1515.

Litera S cum verbis: NONETA: NOVA: STOCHOL:

N. 4.

Corona cum verbis: STEEN STVRE RIT.

Elementum S circumscriptum verbis: MONETA. STOCHO.

N.

Priori similis, nisi quod inscriptionem in utraque parte unam eandemque habet; nimirum: STEN STVRE RIT.

TAB.

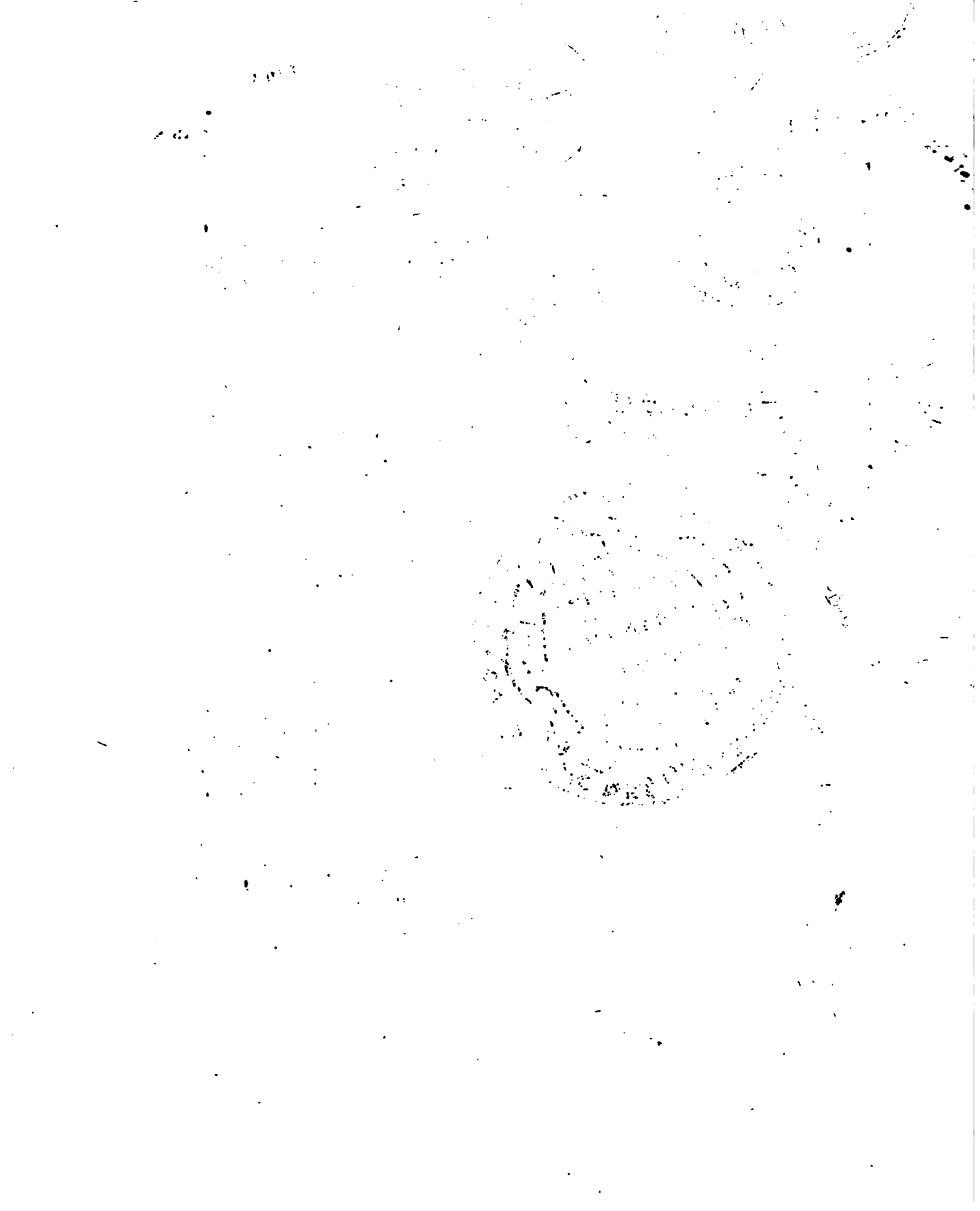
CHRISTIERNVS II.

TAB. X.

Ehas Brenner collegit pica.

et an incidit 1710.

TAB. Addendor. N. 13.

Corona. STEN STVRE RIT.
Litera A. MONETA. NO. ARO.

Ejusd. TAB. N. 14.

Corona. STEN STVRE RI.
A Litera. MONETA AROSIE.

CHRISTIERNVS II.

A. 1520.

Hic in antecessum monendus, Lector, nullos extare hujus Regis nummos, in Sveciâ cufos; cum regimen breve à Tyrannide auspiciatus, regno statim exturbaretur; sed quos hic vides, à Danis huc allati fuerunt, è villiori plerique metallo confecti.

TAB. X. N. 1.

Caput Regis coronâ operti, nec non inferius Insignia Oldenburgica. Inscriptio hæc est: CRISTIERNVS DEI GRA REX DACIE.

Scutum coronatum cum Leonibus tribus ita circumscriptum: MONETA NO MALMOG. 155.

N. 2.

Vnolaterè exhibet Clypeum Oldenburgicum, magnæ impositum Cruci, cum Epigraphe: CHRISTIERNDE. GR. REX DACIE.

Altero tres Danicos Leones in Scuto hac circumdato Epigraphe: MONETA NOVA MALMOG. 1517.

TAB. IX. N. 6.

Anterior facies K coronatum præfert, cum inscriptione: CHRI-
STIERN D' G' R' D'.

F 3

Poste-

Posterior Scutum cum cruce, cujus quatuor brachia ad numeri extrema se extendunt. Inferibitur: MON' MALMOIENS.

N.

Solâ primæ partis inscriptione à superiori discedit, nim. CRISTIERN. REX. D.

N. 7.

Quadratus, hinc Regem armatum, inter crura Oldenb. Insigne tenentem;

Inde tres Leones Danicos in scuto coronato, sed hæc omnia truncata, & sine ullâ inscriptione exhibet.

N. 8.

Proximè descripto similis, præterquam quod in parte adversâ literæ apparent: REX DAC.

N. N.

Hi duo figuris quidem à binis Nummis modò descriptis non abludunt; literæ tamen quædam in utroque apparent, in altero NOVA, in altera MAL. unde plenum sensum elicias: MONETA NOVA MALMOIENSIS, quod hætenus nemini observatum.

Ex hisce quatuor nummis evidens est, hujusmodi nummorum matricem amplioris fuisse magnitudinis ac ipsam monetam; namque in plurimis nullæ cernuntur literæ, & non nisi ex multorum exemplarium collatione integra utriusque lateris inscriptio colligi poterit. Quod autem ad istius monetæ valorem attingit, observo ex Protocollo veteri Civitatis Stokholmensis (de monetæ quodam Adulteratore) quod æquaverit (sicut Klippingi Christierni Primi) octodecim penningos, seu duos Denarios cum duobus penningis, cum intrinseca ejus bonitas vix semidenarii seu 4 penningorum sit. Sed Christiernus hic istâ improbâ monetâ, quam tyrannide suâ Svecis obtruserat, non nisi paulatim eos, tanquam per tabern lentam, debilitare ac enervare studebat. Ex hoc fonte Sveci huic Christierno per contumeliam cognomen indiderunt *Klippingi*; id quod nos sequentia Chronici vetusti Rhythmis Svecicis conscripti verba docent, in vitâ ejusdem.

Ther

Ther till lät jag lå Klippings Mynt/
 Som ännu är för hvar man synt/
 Klipping var hans hörsta namn/
 Alla till skada och ingen till gagn.
 The falla mit Klipping i samma fund/
 Sörty jag fan upå thet fund.

Hæc omnia liquidò detegunt errorem Martini Ascanei ejusque affectatorum, hosce Klippingos Sancto Erico attribuentium. Qui quidem error inde natus mihi videtur, quod, cum paucissimi nummi vocabulum integrum præferant, & in Ascanei manus forte fortuna inciderit nummus cum literis CRI, occasionem inde sumserit legendi ERI, & de S. Erico illud interpretandi.

Hac occasione monendum est, reperiri Thalerum Imperialem A. 1523. percussum à Christierno; qui inibi titulo Regis etiam Sveciæ gloriatur; quo tamen Regno duobus antea annis fuit expulsus. Figura Thaleri hæc est:

V. TAB. IX. N. 5.

A fronte exhibet Virum Coronâ, Sceptro & Globo crucigero insignem, inque folio sedentem, cum Epigraphe: CRISTIERNVS DEI GRA. REX DACIE SVECIE NORVE.

A tergo scutum coronatum Danico-Svecico-Norvegico-Slavonicum, cujus meditullio Clypeus Slesvico-Holsaticus cum Clypeolo Oldenburgico impositus est. Inscriptio: XPS. IHS. ELEGIT. ME. REGEM. POPVLO. SVO. 1523.

TAB. X. N. 3.

Imago Christierni II. pileati, pectore tenus expressa, pone Caput Corona apparet. Inscriptio: CHRISTIERNVS. D. G. DANIE. SVECIE. ET. NORVEG. REX.

Aquila ungvibus Angvem arripiens, cum lemmate: DIMICANDVM.

Hoc numisma è Luckii Sylloge Numismatum, & paginâ quidem 45. mutuati sumus.

N. 4.

Parte adverſa ſiſtitur Chriſtiernus ad pectus uſque ſictus, ca-
pitate pileum gerens.

Averſa verò parte Tabula, in qua inſcriptum: A:O COR. 1513.
REGN. 9. OBIT 1559. ÆT. S. 78.

Inſcriptiones marginales utriusque partis hunc conficiunt Ti-
tulum: CHRISTIERNVS. IO. FI. D. G. DAN. SWE. NOR. VAN.
GOT. &c. REX. DVX. S. H. S. D. CO. OLD. & DEL.

PSEUDO-STURIUS.

Vulgo Dahl-Juntarn.

A. 1527.

TAB. XI. N. 1.

Adverſus præfert Literam primam vocis *Nicolaus*, coronatam,
inter duas minutulas Cruces totidemque annellos, nec non Epigra-
phen: NICOLAVS STVRE.

Averſus ſcutum habet tribus inſignitum Coronis, cum Epigra-
phe: M M IN VALDIBVS, quam ſic lego: Moneta Morenſis IN
VALDIBVS; pro *in Vallibus*, i. e. i *Dalurne*. Conſtat enim ex An-
nalibus noſtris, hunc Pſeudo-Sturium apud Morenſes in Dalecarliâ
plurimum fuiſſe commoratum, eosque primos ipſi fidelitatis jura-
mentum præſtitiffe.

Hujus longè rariffimi Denarii delineatio, inter alias figuras
quorundam prætorum Sveciæ Nummorum, quales adhuc ſuper-
ſunt, in relictis Hogenſchildii Bielke Schedis inventa eſt; ut proinde
de genuinâ ipſius fide neutiquam ambigam: præfertim, cum poſt-
modum falſi iſtius Sturii Semi-denarium (non ferè niſi innoſce for-
mâ eoque, quod loco trium Coronarum, quibus per iſta tempora
plerumque Ortugæ inſigniebantur, unam duntaxat Coronam, di-
midia nempe Ortugæ notam, exhibet, à Denario illo diverſum)
ipſe adeptus ſim. Is nunc eſt proferendus.

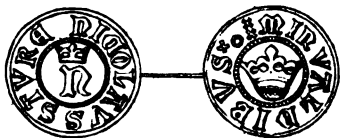
N. 2.

N Coronatum. NICOLAVS STVRE.

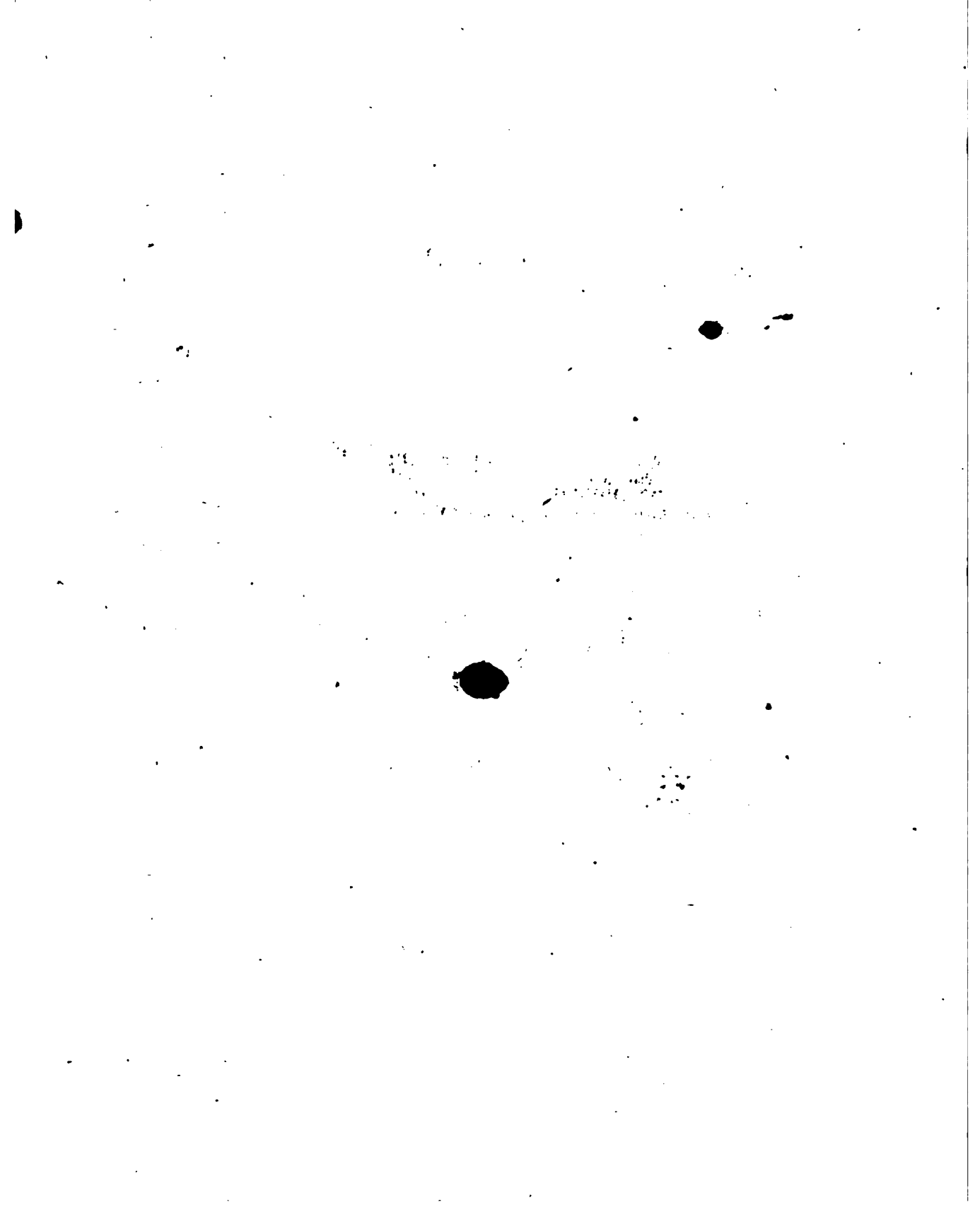
Corona.

Nummi cuiusdam pseudo STVRII,
Vulgo Dale Juncclaren dicti, qui el. 1527
contra Gustavum primum Regem Sveciae
seditionem concitavit.

TAB. XI.

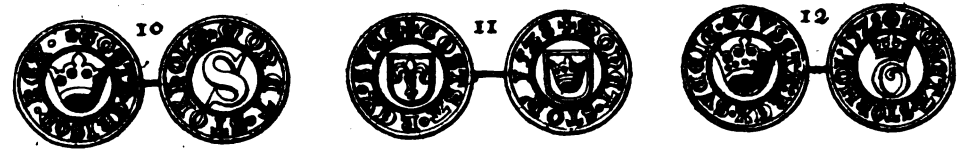
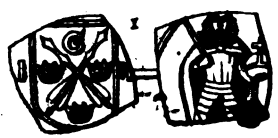

Ad editionem. D. Thesauri Num. Svecoth. collegit p. et f. El. Bruns 1705.

GUSTITABI.

GUSTAVUS . I. 1521

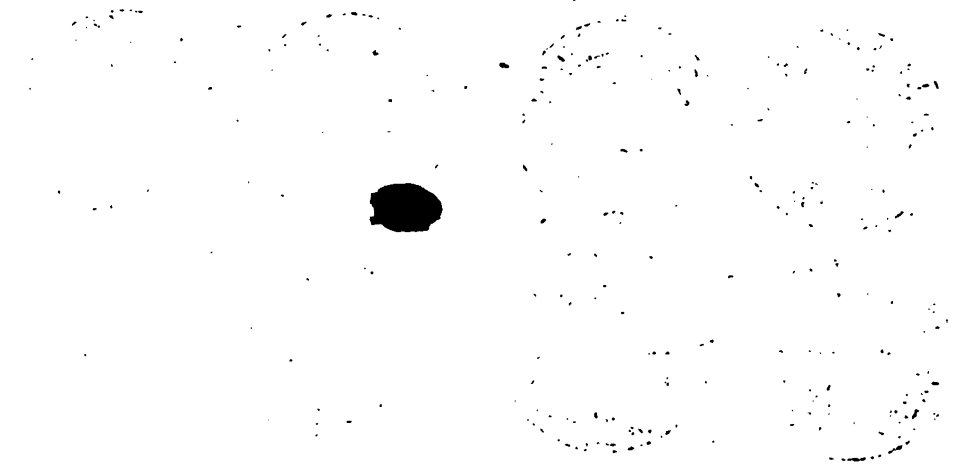
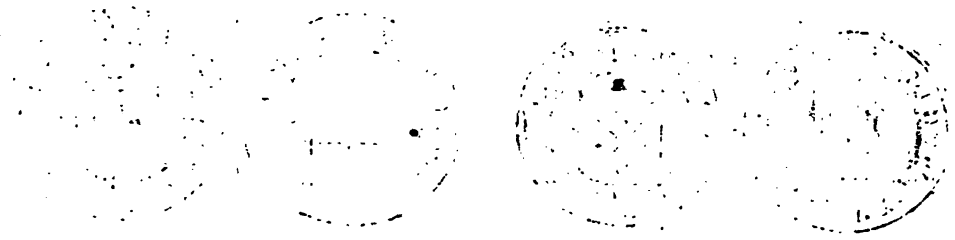
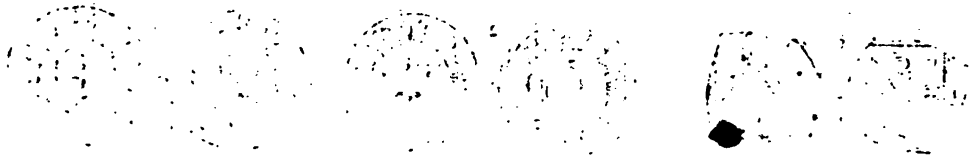

El. Brunnis only: & pice:

Sartorius sculp:

1947

POSTAL SERVICE

PLATEA II

GUSTAVI I. NUMMI CASTRENSES VULGO Dalelippingar-
 cusi Hedemora A: 1521. tenente adhuc Christierno Tyranno.
 Holmiam reliquaꝝ regni Suetici Castella.

Oræ Stockholmensis

Oræ Aboensis

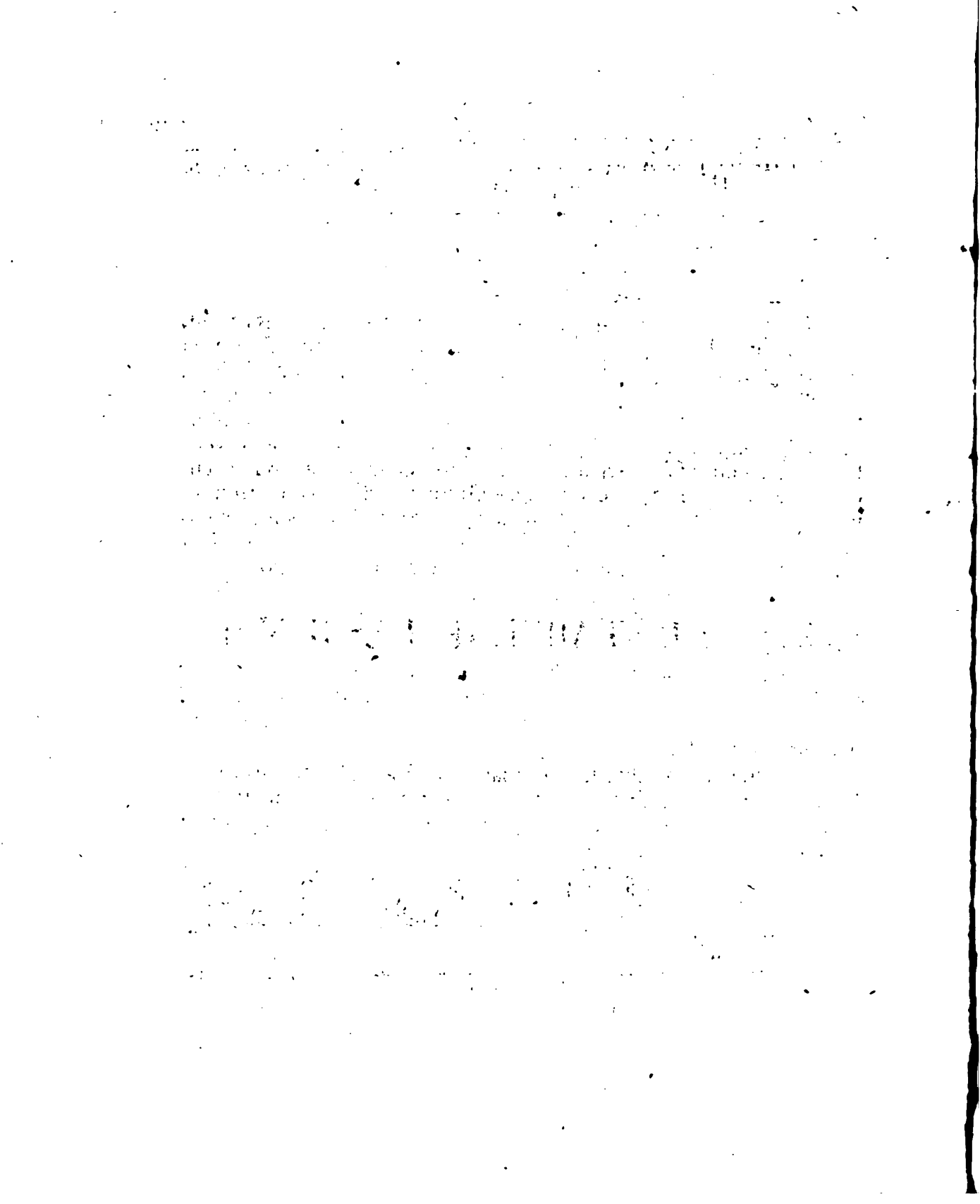

Aroliensis

Quarta pars Thaleri imp.

12. 2. m. collecti et pinxi. Stockholm 1696.

Corona. Moneta IN VALDIBVS, id est, ut prædixi, in Vallibus.

Isthic Semi-denarius summæ etiam raritatis est.

GUSTAVUS. I.

A. 1521.

Hic primus Regum fuit, qui rem monetariam plenius, quam unquam ante eum quisquam, instauravit; quippe non solum ad Antecessorum suorum rationem modumque nummos cudi fecit, sed & ulterius progressus, Thaleros, Semithaleros aliaque monetæ genera in communem commercii usum induxit. Inter illius nummos ratione temporis primum locum merentur duo diversi typi, quos, cum Christiernus II. Regnum hoc malis artibus occupatum adhuc teneret, in castris, quæ Gustavus adversus Tyrannum locaverat, ad similitudinem monetæ ejus fieri jussit, eosque proinde vel *Castrenses*, vel *Hedemorenses* dixeris. Meminit illorum *Eritus Georgii Tegel* in *Histor. Gust. I. p. 19.* Sed en-tibi pleniorẽ eorundem descriptionem.

GUSTAVI I. TABVLAR. I. & II. N. 1.

Quadratus (quem *Slipping* nostrates vocant) & ferè mutilus exhibet ab unâ parte, Virum cataphractum palliatumque, dextrâ gladium, vel sceptrum, sinistrâ globum crucigerum (Regale Symbolum) tenentem;

Ab alterâ, duas Sagittas decussatim positas, Dalecarlorum seu Dalarensium nempe insignia, interque eas tres coronas, unam inferius, duas superius locatas: supremo loco G comparet, Vocis **GUSTAVVS** initialis Litera.

TAB. II. N. 2.

Formâ est simili, Virumque cataphractum præfert, qui dextrâ manu ensẽ gerit, sinistrâ lateri applicatâ.

Clypeum cum insignibus Dalarensibus tribusque coronis, ita verò dispositis, ut una supremo, duæ medio, infimo autem loco
G litera

litera G extant. Inscriptio non est integra; namque legitur duntaxat ERISON G. Unde colligitur deesse nomen *Gustavus*. Integra enim inscriptio, ut ex sequentibus patebit, sic habet: GOSTA ERISON G. i. e. *Gustavus Erici Filius Gubernator*.

Verba prædicti Tegelsi in vitâ Gustavi primi, de his nummis hæc sunt: Ed Konung Gustaff var kommen tillbaka igen ifrån Helsingland om Husby Klostet til Henemora / samblade Hans R. Måst sin hela fridsmacht ther til hoga / och lät strax uprätta ther i Henemora ett Mynte och slå Klippingar / på then ena sidhan medh en beväpnad Man / och på then andra sidhan två Dalepilar / hvilcket Mynt var uti Bagementet med liffa wäkt och werdering emot Konung Christierns Klippingar. i. e. *Rex Gustavus, ex Helsingia Henemoram reversus, militum suorum copias coëgit, nummosque, exhibentes ab una parte virum cataphractum, ab alterâ Sagittas Dalecarlicæ, absque morâ cudi curavit: respondebant autem pondere ac pretio Klippingis Christierni*. Princeps itaque Prudentissimus nullam fortiozem arbitratus rationem erigendi animos gentis oppressæ, quàm si nummis, jam non peregrino, sed patrii regni insigni percussis, libertatem ipsi restitutam monstraret. Ut autem amorem populi frustuantis sibi conciliaret, nationis Dalecarlicæ insignia, a quâ primùm exceptus erat, publicam hæcæ monetam præferre voluit. Et quia tempora ac enervatæ vires imperii Klippingorum pretium his Nummis addici iusserunt, publicæ saluti consulendo, admodum paucos cudi fecit; proindeque qui nostris hæc temporibus supersunt, omnium Gustavi Primi Nummorum rarissimi sunt.

Nummi Stokholmenfes,

qui valere oram, quarum octo marca Svecicam faciunt.

G. TAB. I. N. 4

Rex ipse cataphractus & palliatus ensẽm & globum cruce insignem, manibus, atque fascem (Insignia Gustavi gentilitiæ) inter pedes tenens. Inscriptio: S. ERICVS. REX. SWECIE.

Scutum corollatum cruce inuumbens, hæbensque Insignia Svecicæ & Dalecarlicæ, nec non Literam G. Inscript: MONE. STOC. HOLM. 1522.

TAB.

TAB. I. N. 6.

Adverſa ſimilis priori.
Averſa ſcutum exhibet cum tribus Svecorum coronis & inter-
medio S; addita Inſcriptio: **MONÆ STOGHOLM. 1523.**

Antica facies eadem.

Poſtica Scutum cum tribus coronis, atque intermedio ſcuto
minore, Fascem gentilitium præferente. Inſcriptio: **MONÆ STOK-
HOLM. 1528.**

TAB. II. N. 3.

In adverſâ, Rex clypeum inter pedes habet cum literâ G.
In averſâ, Fascis Gentilitius ſine clypeo apparet: reliquâ utrin-
que cum ſuperiore conveniunt.

TAB. I. N. 7.

Hic non niſi Fascis ſitu à proxime deſcripto differt.

TAB. II. N. 4.

Imago Viri ſtantis, Capite Coronam, dexterâ gladium, ſiniſtrâ
Orbem crucigerum gerentis; inter pedes apparet Fascis gentilitius.
S. ERICVS. REX. SWECIE.

Clypeus coronatus, Cruci impoſitus, in quo tres Coronæ &
binæ Sagittæ, cum Elemento G. comparent. **MONETA STOK-
HOLM. 1530.**

TAB. I. N. 9.

Scutum ſuperius acuminatum cum ſaſce Gentilitio. Inſcr.
GOSTA ERISON, REX SWEC.

Scutum ſimile cum Svedicis coronis, ſic circumſcriptum:
MONET. STOKHOLM. 1528: hunc dimidiam oram valuiſſe conſtat.

Denarii Stokholmeneſes.

TAB. I. N. 3.

Clypeus cum tribus coronis cruci incumbens. Inſcript. **S
ERICVS, REX. SWE.**

Monogramma S. Erici cum verbis: **MONETA STOCHO.**

TAB. I. N. 2.

Scutum cum litera G. Inſcriptio: **GOSTA. ERISO G. (i.e.
Gubernator) 1522.**

Corona cum verbis: **MONETA STOKHOLM.**

Scutum Svecicum cruci impositum. Inſcriptio: **GOSTAVS.
D. G. R. SV.**

Monogramma S. Erici & verba: **MONETA. STOCH.**

S coronatum inter duo lilia. Inſcript: **GOSTAVS D. G.
REX SWE.**

Scutum

Scutum acuminatum cum tribus coronis. MONETA STOKHOLM. 28. W.

Scutum ordinarium cum tribus coronis. Inscript: GOSTA. D. G. REX SWE.

Scoronatum inter duo lilia. Verba: MONET. STOKHOLM. 33.

Scutum acuminatum, literam S præferens, Inscript: GOSTA. DEL. G. REX SWE.

Scutum ordinarium Svecicum, his circumscriptum verbis: MONET. STOKHOLM. 39.

Scutum cum fasce gentilitio. Epigraphe eadem. Aversa, omisso numero, similis præcedenti.

G coronatum inter duas Stellulas perforatas seu *molulas*. Inscript: GOSTO REX SWECIE.

Clypeus cum tribus coronis. Inscr: MONETA. NOVA. STOCH.

Semidenarii Stokholmenses.

TAB. I. N. 10.

Corona cum inscriptione: GOSTA. ERISON. REX.

Litera S. addita Inscript: MONET. STOKHOLM.

Scutum acuminatum cum fasce gentilitio. Inscr: GOSTA. ERIS. REX. SWECIE.

Corona cum verbis: MONET. STOKHOLM. 1528.

T. I. N. 12.

Corona cum inscriptione: GVSSTA. REX. SWECIE.

G coronatum. Inscriptio averſæ priori ſimilis.

T. I. N. 11.

Clypeus cum fasce gentilitio. Inscr: GOSTA. REX. SVEC.

Corona in Scuto. Inscr. MONET. STOK. 1528.

Scutum cruci impositum, fascem gentilitium præferens. Inscr: GOSTAVS. REX. S.

Corona,

Corona, cum inscriptione. MONET. STOK. 1528.

Corona cum inscriptione, GOSTAVS. REX. SW.
Litera S. & infr. MONET. STOKHOL.

N.

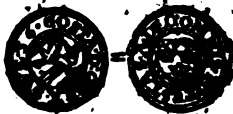
Litera S. cum inscript: GOSTAVS D. G. REX SWEC.
Corona cum verbis: MONET. STOKHOL. 1531.

Scutum (quale Galli *Ex en cartonche* appellant) cum tribus coronis. Infr: GOSTAVS D. G. REX. SWECIE. 1546.

Scutum simile, cum fasce & tanhis (Gallis *bandes*) Inscriptio: INSIGNIA. REGNI SWE. GOT. WAN.

Nummus minimus, vigesima quarta
pars oræ, vulgo Penning.

Leo Gothicus ad tria flumina. Infr: GOSTA D. G. REX
SWEC. 36

Clypeus

Clypeus priori ſimilis, cum inſignibus Svecicis. Inſcr: O-
MNIS POTESTAS. A. DEO.

Si conferatur hic *penningus* cum *penningis* priſcorum Regum,
qui ante regnorum Borealiſum militionem vixerunt, in fronte hujus
libri deſcriptis, videtur Rex Guſtavus ad illorum exemplar hunc
ſuum finxiſſe, de quo inferius plura, ubi de Rege Sigismundo a-
getur.

Ora Vpſalienſis.

T. I. N. 5.

Effigies Regis coronati, cataphracti & pallio induti, dextrâ
enſem, lævâ globum cum infixâ cruce geſtantis, antequæ ſe habentis
ſcutum quadripartitum, in cujus primo & quarto campo fascis
gentilitius, in ſecundo verò & tertio Inſignia Dalecarlica extant.
Inſcriptio: S' ERICVS REX SWECIE.

Scutum Sveciæ coronatum & cruce inpoſitum. Epigraphe:
MONE. NOVA. VPSAL. 1523.

Ora Aboënſis.

T. II. N. 5.

Vir cataphractus, alterâ manu gladium tenens, alterâ lateri
admotâ, inter pedes fascis extat gentilitius. Inſcr: GVBERNAT.
SVERTINKL. i. e. Svecici Regni.

Clypeus coronatus cruce incumbens, atque tres coronas cum
A intermedio exhibens. Epigr: MONE. NOVA. ABO. 1523.

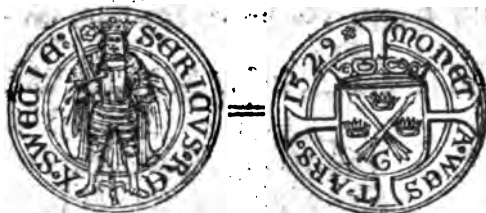
T. II. N. 6.

Adverſa par ferè priori eſt.

Averſa clypeum habet ſimilem, in quo duæ Sagittæ Dalecarli-
cæ inter tres coronas, & literam A diſpoſitæ comparent. Inſcr:
MONE. NOVA. ABO. 1524.

Ora Aroſienſis.

Imago

Imago Regis coronati, cataphracti palliatique, dextrâ ensẽm, sinistrâ Orbem crucigerum, interque pedes fascem tenentis gentilitium. Inscript: S. ERICVS. REX. SWECIE.

Clypeus similis cum duabus in Crucis modum locatis Sagittis, quas Coronæ tres atque litera G interstingunt. Epigraphe: MONE. WEST. ARS. 1529.

T. I. N. 8.

Adversâ pars eadem.

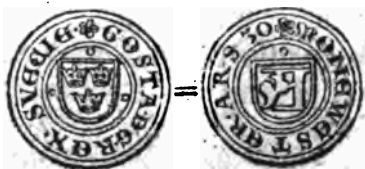
Aversa Clypeum habet similem, tres præferentem Coronas, cum intermedio Clypeo minore, fascem exhibente. Inscr: MONE. WESTERARS. 1530.

T. II. N. 7.

Effigies Viri stantis, Coronâ in Capite, ense in dextrâ manu, globo crucigero in lævâ & fasce inter pedes insignis. Epigraphe: S. ERICVS. REX. SWECIE.

Similis Clypeus, in quo tres Coronæ cum Clypeolo fascem præferente. Inscr: MONE. WESTERARS. 1530.

Denarii Arosienses.

H

Scutum

Scutum cum tribus coronis. Inscr: GOSTA. D. G. REX
SVECIE.

Clypeus cum Litera A. Inscr: MONE. WESTER. ARS. 30.

Adversa confirmilis.

A coronatum cum inscriptione eadem, omisso numero.

Scutum cum litera A. Inscr: GOSTA. D. G. REX. SWEI.

Scutum cum Insignibus Svecicis. Inscr: MONET. NOVA.
WESTARS.

G. coronatum inter duas rosas. Inscr: GOSTA. REX.
SWEDIE.

Scutum tres habens coronas. Inscr: MON. NOVA. WESTAR.

Semidenarius Arosiensis.

Corona cum Inſcript: GOSTAV. D. G. REX. SWED.

A litera initialis Civ. Aros. cum inſcr: MONET. WES.
ARS. 1529.

Qui haſtenus inſpecti ſunt nummi, veterem monetæ mo-
dum tam magnitudine quam valore imitantur: quippe inter il-
los ſolum reperiuntur Marœ, Oræ, Denarii, Semidenarii & pen-
ningi, minimum hic & antiquiſſimum monetæ genus. Sed, qui
jam ſequuntur, novam monetæ rationem ineunt: etenim profer-
runtur poſthac Nummi Symbolici ſeu Honorarii, quibus ſemper
primus conceditur locus. Deinde Aurei, vulgò *Dubati*, Thaleri
Imperiales ſeu unciales, dimidiæ & quartæ eorum partes; ut &
Thaleri Syetici, quorum pars quarta *Marca* dicitur, aliique mi-
nores nummi ſeſe offerunt.

Nummi Honorarii.

In his primum locum meretur Nummus aureus inaugura-
lis, cujus adverſa Regem coronatum, cataphractum palliatum-
que exhibet, dextrâ enſem, levâ globum crucigerum, interque
pedes, Scutum cum faſce gentilitio tenentem. Inſcript: GOSTA-
VS. D. G. SVECORVM. REX.

Averſa, Scutum quadripartitum, coronatum, crucique im-
poſitum, cujus area prima & quartâ tres coronas, ſecunda verò
& tertiâ Leonem Gothicum; mediâ, clypeum minutum cum
faſce ostendit gentilitio. Inſcriptio: MONET. NOVA STOK-
KOL. 1528.

Superſtes à temporibus Guſtavi I. Nummus hic rariffimus nunc aſſervatur in Archivo Regio; nec unquam hujusmodi alium ex auro videre mihi licuit: ex argento tamen hujus generis unum, eximiâ quoque raritate præſtantiſſimam, ipſe poſſideo. Exactionibus Regum extraneorum graviffimis ſæpiusque iteratis, exhausto arario tam publico quam privato, Rex Guſtavius I, Civitati ſuæ Stockholmenni privilegium cudendæ monetæ indulſit, cum ſibi ipſi non ſuppeteret, unde cuderet. Suam ergo in Regem benigniffimam obſervantiâ teſtatura, dicta Urbs, Nummos tales inaugurales fabricari fecit. Nec tantum Guſtavo I. regnante, ſed etiam Johanne III. privilegio ejuſmodi gauiſa eſt Urbs hæc, ut ex Conſtitutionibus Monetariis vetuſtis, nec non Inſcriptione nummi cujuſdam Johannis III. liquet.

TAB. III. N. 1.

Caput Guſtavi. Inſcript. GOSTAWS. D. G. REX SWECIE.
Scutum ovale coronatum, cum Inſignibus Gentilitiis. Lemma: DEVS DAT. CVI VVLT.

Hic nummus oppoſitus eſt temeritati *Chriſtierni* II. qui è Sveciâ ejectus, revertendi animum, amiſſiq; Regni recuperandi ſpem, uſo in Dania nummo, profeſſus eſt, quem ſuprà, è Luckio adduximus. In illo *Aquila* (quo ſe hic jactat Symbolo) unguibus arripit *ſerpentem* (quo Regem noſtrum pingi dicam, an pungi juſſit) addito lemmate: DIMICANDUM. Sed ſanguinolentum hoc conſilium Rex optimus Guſtavius Divinæ juſtitie umbone fruſtratus eſt.

Nummi Uſuales.

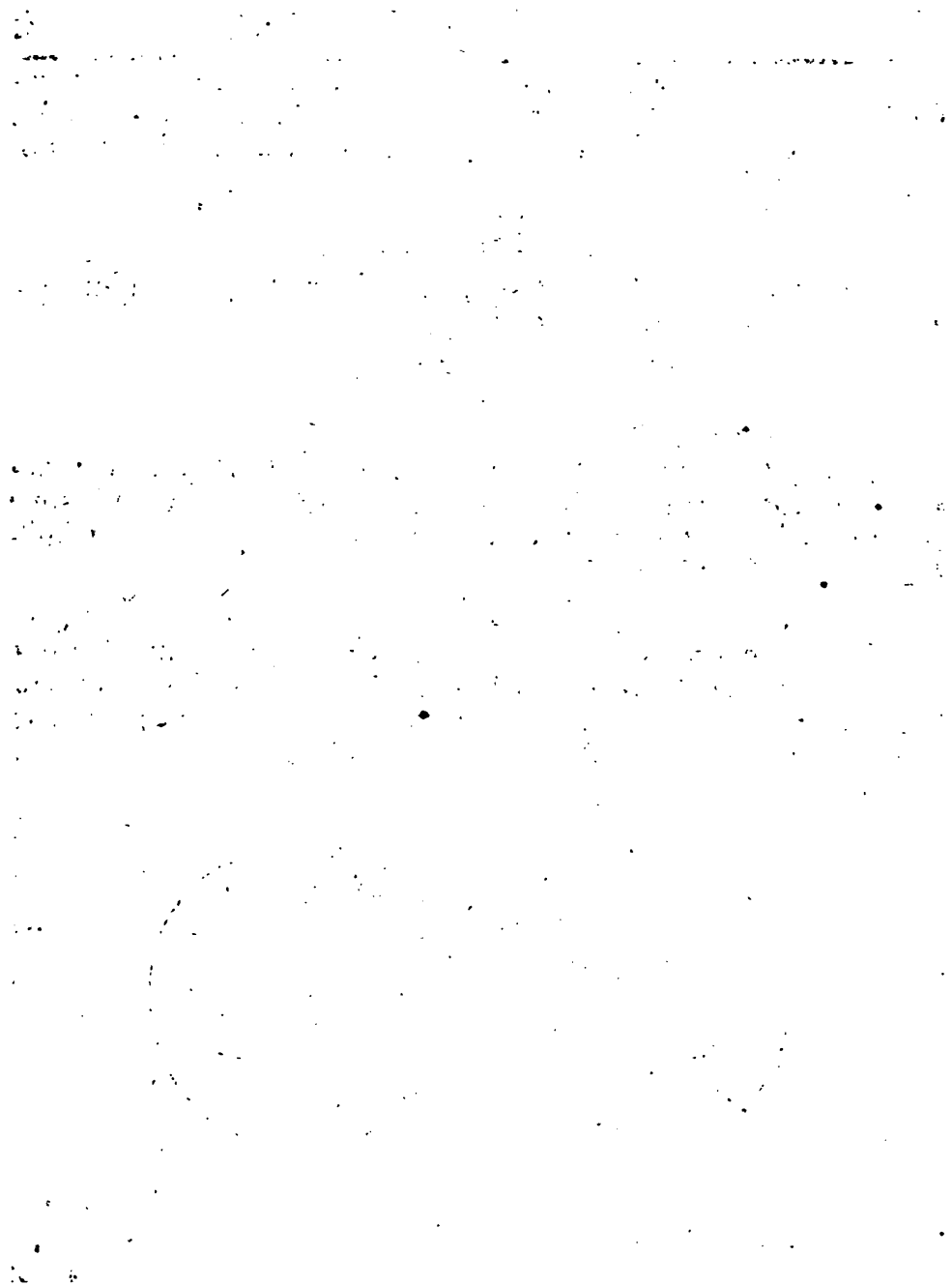
Thaleri Imperiales.

TAB. III. N. 2.

Imago Regis coronati palliatique, ſceptrum & globum crucigerum manibus præferentis, addito Anno 1534. GOSTAVO D. GI SWECIE GOTHOR. Q. REX.

Scutum

Scutum quadripartitum coronatumque cum Inſignibus Sveo-Gothicis & intermediis (Gentilitiis. Inſcr: OMNIS. POTESTAS. A. DEO. EST. AD. IS. LOT. Id quod *ligam*, ſeu bonitatem monetæ intrinſecam, denotat.

T. III. N. 3.

Rex totus adverſâ facie ſtans, coronâ, pallio, enſe, globoque conſpicuus. Inſcriptio eſt eadem.

Averſa, ſi excipias Annum 1534, præcedenti ſimilis.

N.

Adverſa ſimilis.

Averſa Crucem habet, cum ipſi ſuperimpoſito Clypeo coronato, in quatuor areas diviſo, cum Inſignibus Svecicis, Gothicisque ac intermedio Scutulo gentilitio; præterea hanc Epigraphen: **MONETA NOVA STOCKHOLM.**

N.

Rex, conſimili habitu ac ornatu, præterquam quod capite fertum gerit, ſtans, cujus lateribus notæ numerales, Annum æræ Chriſtianæ indicantes, partiè adſcriptæ ſunt: 1534. Inſcriptio hæc eſt: **GOSTAVS DEI GRACIA REX SVECI.**

Eadem nota atque Epigraphæ.

Rex coronatus totusque cataphractus, dextrâ gladium, lævâ orbem tenens, atque ſtans inter clypeos duos (ad ſe invicem inclinatos

riatos) videlicet Svecicum ac Gothicum: tertius nempe gentilitius, in pedum extat intervallo. Inscr: GOSTAVS D: G: SWECIE: GOTHORQ'R.

Servator mundi, capite radiato, dextrâ ad benedicendum compositâ; sinistrâ orbem tenet crucigerum. Inscr: OMNIS: POTES: A: DEO: 1540.

Rex, simili habitu ornatuque conspicuus, ante se Scutum habet quadripartitum, cum Insignibus Sveo-Gothicis & intermediis gentilitiis. Inscript: GOSTAVS. D. G. SWECIE. GOT: WAN: REX.

Aversa effigiem ostendit CHRISTI, sublatâ dextrâ (quæ unâ cum humero & pectore nudâ est) benedictionem impertientis, & sinistrâ, globum crucigerum tenentis. Inscr: SALVATOR. MVNDI. ADIVVA. NOS. 1542.

Ratio huius symboli est, quod Evangelicâ Religione introductâ, loco S. Erici, qui hactenus Regni Patronus fuit salutatus, imaginem Salvatoris exprimi maluerit Rex plus cum dictâ Inscriptio: *Salvator mundi adjuva nos.* Eandem rationem habet Epigraphe paulo infra occurrens: *Ego sum via, veritas & vita.*

Typus ſimilis, præterquam quod Rex promiſſâ barbâ, tanquam ætate provecior, conſpicuus eſt. Inſcriptio quoque eadem ut & Averſa, quæ non niſi corpore Servatoris magis nudato, & Anno 1559, ad latera ejus extante, differt.

Semihaleri.

Effigies Regis coronati palliatique ſceptrum & globum manentis, addito Anno 1534. GOSTAVS D. G. SVECIE GO-
RQ REX

Clypeus quadripartitus & coronatus, cum Inſignibus Svecicis & intermediis gentilitiis. OMNIS. POTESTAS. A.
EST. A. 15. In id est, quo bonitas Mone in-
indicatur.

Imago

Imago Salvatoris dimidia cum inscr: EGO: SVM: VIA: VERITAS: ET: VITA.

Duo clypei ad se invicem inclinati, Coronâ superiis ornati; dexter tres Coronas, sinister Leonem Gothicum ostendit. Additur infra annus 1545. Epigraphe habet: INSIGNIA. REGNI SVE. GOTHI. ET. WAN.

Quartæ partes Thaleri, vulgò Räsdörter.

T. II. N. 8.

Icon Regis palliati, cum sermo in Capite, gladio in dexterâ, Orbe crucigero in lævâ; additus annus 1534. Epigraphe habet: GOSTAVVS. D. G. REX. SWECIE.

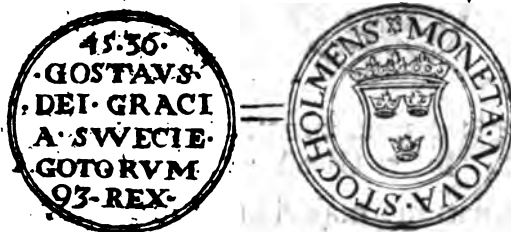
Clypeus coronatus, Cruci incumbens, Insigniaque Svecica & gentilitia præferens, Epigraphe: MONETA STOKHOLM.

Imago Regis coronati. ac gladium frictum gerentis. Inscript: GOSTA; D: G: SWE: GOTHI: ET: WAN. REX.

Scutum

Scutum coronatum, cum fauce & tæniis, insignibus nempe gentilitiis; additi numeri 45. compendio annum 1545 designantes. Inscript: BEATVS. QVI. TIMET. DOMINVM.

Adversam constituit verba in areâ scripta 1536. GOSTAVS. DEI. GRACIA. SWECIE. GOTORVMQ. REX.

Aversam Clypeus coronatus Svecicus, & verba: MONETA. NOVA. STOCHOLMENS.

Dimidia effigies Regis coronati & cataphracti, cum inscript: GOSTAVS. D. G. REX. SWECIE. 1536.

Clypeus Svecicus coronatus, cum intermedio clypeolo gentilitio, atque circumscriptus hac Sententiâ: SI. DEVS. PRO. NOBIS. QVIS. CONTRA. NOS.

Octava pars Imperialis, vulgò

Hals Ritsort.

Effigies Regis coronâ ornati, & cataphractâ muniti, adjecto utrinque num. 37. Inscr: GOSTAVS. D. G. REX. SWECIE.

Scutum coronatum, majori cruce impositum, cum Insignibus Svecicis. Inscr: MONETA. NOVA. STÖCH.

Huc usque Nummi, qui modum imitantur Thalerorum Imperialium; qui sequuntur, valore Svecico metiendi.

Dimidium Thaleri Svecici, seu 2. Marçæ.

In areâ nummi, & quidem in formâ quadratâ hæc leguntur; GVSTAVS: D: G: SWECORUM: GOTTORVM: WANDALO: RVMQ: REX: Extra formam illam in summo 1559. In isto valor, nimir. XVI. ÖRE.

Scutum quadripartitum, coronatumque, cum Insignibus Svec-Gothicis & intermediis gentilitiis. Inscr: BEATVS: QVI: TLMET: DOMINVM

Quar-

Quartæ Thaleri partes, f. Marca.

Effigies Regis cum coronâ & cataphractâ, manibus enſem, globumque geſtantis. Inſcript: GOSTAVS, D. G. REX, SWECIE.

Tres clypeï, quorum duo ſuperiores, ad ſe invicem inclinati, coronâque ornati, Inſignia Sveo-Gothica, tertius inferior, ſcæm gentilitium oſtendit, additis utrinque binis notis numeralibus, quæ conjunctim Annum 1543. indicant. Inſcriptio: BEATVS: QVI: TIMET: DOMINVM.

Imago ſimilis, Rege aliquantum Seniore.

Averſa pars integra præfert Inſignia Sveo-Gothica & gentilitia in Scuto quadripartito, atque ita circumſcripto: BEATVS. QVI TIMET. DOMINVM. 1556.

Nummi Orarum IV.

Rex cataphractus, dextrâ sceptrum, sinistrâ polum crucigerum gerens. Inscr. GOSTAVS. D. G. REX. SWECIE.

Scutum coronatum cum insignibus Sveciæ & intermediis gentilitiis, in minori Scuto. Inscr: OMNIS. POTESTAS. A. DEO. 1539.

N.

A proximè exhibito solâ discrepat averſæ partis Inſcriptione: DOMINI. EST. TERRA. &c. 1544.

Cauſa cur Gustavus I. toties Symbola ſua (ſc. DEVS DAT CVI VULT: OMNIS POTESTAS A DEO EST: BEATVS QVI TIMET DOMINVM: DOMINI EST TERRA. &c.) in nummis commutaverit, eſt, quod Chriſtierni Tyranni literis & diplomatiſſimis, ſcommatarum & contumeliarum plenis, in quibus eum de inſuſione & injuſtâ poſſeſſione regni Sueo-Gothi accuſat, nec mitius aut modeſtius, nec magis Chriſtiane reſpondere potuerit.

In adverſâ effigies ſimilis; ſed ſceptrum cum gladio commutavit Rex.

Averſa ſolo Anno 1558. differt.

Num-

Nummi duar. Otar.

Caput Regi cum corona. Inscr: GOSTAVS. D. G. REX. SWECIE.

Aversa typus similis; sed additus in Scuto est Annus 41. Inscriptio: OMNIS POTESTAS A DEO.

Effigies ferè similis, atque additus inscriptioni numerus 57. Scutum coronatum cum fasce & ænisi. Inscriptio eadem.

Adversa eadem, sed deest numerus: Scutum cum tribus coronis; addito numero 59. Inscriptio eadem.

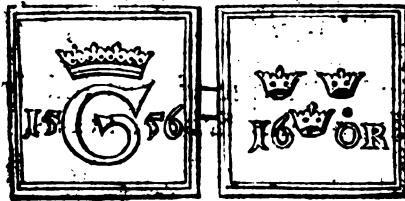
Nummus Aboënsis.

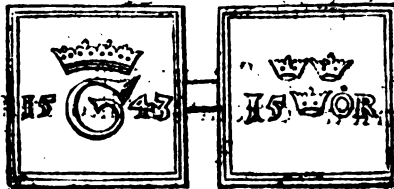
Caput Gustavi, addito inscriptioni Anno 1537.

Clypeus coronatus, cum insignibus regni Sveciæ, & Intermediis gentilitiis in clypeo minori. Inscriptio: OMNIS. POTESTAS. A. DEO. EST.

Claudent hoc agmen Nummi Quadrati, vulgo Klippingar dicti.

G coronatum, adjecto anno 1536.
Tres coronæ, addito valore: 16. ÖR.

Eadem

Eadem Litera coronata, cum anni notis 1543.
Coronæ Svecicæ & valor 15. ör.

Nummus similis, excepto valore: 12. ör.

Solum Anno 1556, & valore 8. ör. à prioribus abit.

Eodem gaudet typo, tantum valore 4. ör. diversus.

Duas oras valet; heteromina non alludit à proximè superi-
oribus.

Nummi

Nummi Rhombiformes.

Scutum coronatum cum Insignibus Sveciæ, addito anno 1557.
Scutum simile cum fasce & tæniis. Valor additus: 16. ÖRE.

Solo valore 8. orarum differt.

Consimilis est, sed differt valore 4. OR. quem latus adversum exprimit; averso Annum indicante.

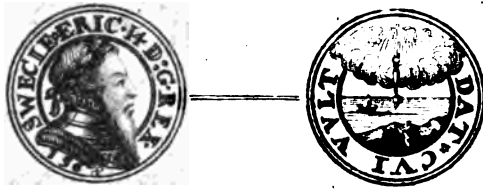
ERICVS XIV.

A. 1561.

Nummi Symbolici.

EX

ERICI XIV. T.

El. Br. 1569

TABLE I

The table contains several rows of data, but the text is too faint to be transcribed accurately. It appears to have approximately 4-5 columns and 6-7 rows.

Ex Nummis Erici purè Symbolicis non mihi licuit plures hiſce tribus, in Tabulâ ſculptis, invenire. Qui primum occupat locum, regno ejus ad finem vergente fatalem, cuſus, ultimo rectius loco debuiffet poni. Atque hujusmodi inverſus Ordo in nonnullis aliis etiam Tabulis apparet. Id quod ex eo factum, quod, in ſculpendo, non ſemper quod vellem ac deberem, ſed quod mihi ſors prius obtulerat, prius expediverim. Attamen, ob præſtantiffimam primi Nummi materiam, nunc hîc quoque, in commentando, ordinem, quem Tabula iſthæc dat, obſervabo.

ERICI XIV. TABVLÆ. Num. I.

Caput Regis laureatum, anno infrâ notato 1568. Inſcript: ERIC. 14 D. G. REX. SWECIE.

Nomen Deiſ tetragrammaton ſupra nubes radians: ex his in terram delabitur ſceptrum, ſœminæ, ut quidem videtur, infrâ ſtanti tradendum. Eminus in mari alto & tempeſtuoſo cernitur navigio- lum velis ventisque utens. Inſcr. DAT. CVI. VVLT. connectenda cum voce JEHOVAH. Quod Symbolum (ponendo יהוה pro DEVS) in Numiſmatis memorialibus, Nummiſque uſualibus, à Parentis, id eſt, GVSTAVI. I. Numiſmare mutuatus eſt.

Aureus eſt hic nummus, pondere ferè ſesquiducatum æquans, & in honorem Catharinæ Magni filiæ, quam Ericus è plebejo genere in regni torique confortem eodem ſibi anno adſciverat, cuſus ac largiter diſtributus. Stultitiæ indicium interpretantur alii has nuptias, quas, pro præſenti rerum habitu, ſibi & ſolio ſuo firmando adprimè utiles futuras ipſe Rex dijudicaverat. Externorum con- nubiorum appetens, primum reſponſa læta undecunque tulit; at compertâ animi ejus inconstantia & varietate, ab omnibus, quas ambiebat, repulſam accepit. Concubinas interea amavit, & harum unam, Catharinam ſcilicet, de qua ſermo eſt, in deliciis habuit. Erat puella facie venuſtâ, & moribus ad aulam, in qua educata erat, compoſitis. Et ex hac ſimul cum aliâ prole filium progenuerat Guſtavum. Quem ſi legitimum regni hæredem conſtituiſſet, fratrum, à quibus ſibi metuebat, inſidias & machinationes eludere ſe
K poſſe

posse autumavit. Quamobrem' matrem illius Catharinam publicis sibi nuptiis jungendam ratus; has ut solenniores efficeret, & nummo supradicto, & diplomatibus impressis, juramenti formulam supeditantibus, allaboravit. Ac eorum quidem duo sunt. Alterum inscribitur: *Declaratio Procerum, Nobilium aliorumque Subditorum Erici Suecorum &c. Regis, adversus Duces Johannem & Carolum eorumque affectas.* Et huic omnes in univ'ersum subscribere debebant. Alterum verò ejusdem, cum præcedente, tenoris verborum est, immutato parùm titulo. Et huic ut quisque sigillatim subscriberet, animo Rex intendebat. Sensus verò illorum eò inprimis spectat, ut Magnates, Cives, subditique, quotquot subscripserant, Regi Erico XIV. fidem, quam debebant, præstarent inviolatam: Catharinam Magni filiam pro legitimâ Reginâ, & omnes, quos hæc sive peperisset, sive paritura esset, filios, inque his Gustavum, de quo locuti sumus, pro legitimis regni hæredibus agnoscerent: Fratres denique suos Johannem, Carolumque pro rebellibus, ac Regis, regni, suisque hostibus & haberent & declararent. Nam imperium illos moliri Ericus resciverat, quanquam militem illos Wadstenæ legisse, ipso adhuc nuptiarum die, ignoraret. Et verò, quasi hos tumultus longè prævidisset, Fratrem Johannem non antè e carcere, in quo illum ultra quatuor annos detinuerat, dimisit, quam Gustavo regni successionem assignâisset, idque scripto & jurejurando firmâisset. Catharinam autem, ut ea fastigio Regio videretur dignior, nobilium in cœtum cooptavit, datis ei Insignibus, insuperque binos ejus Avunculos, Rusticos, in eundem honoris ac dignitatis gradum, nullo accedente alio merito, evexit.

N. 2.

Caput Regis coronatum cum inscriptione: ERICVS. XIII.
D. G. SVE. GOT. VANQZ. REX.

Nomen Dei tetragrammaton radiis circumfusum, cum sceptro è nubibus in globum terrestrem delabente. Inscr: DAT' CVI VVLT. Quæ verba construuntur cum nomine IEHOVA supernè posito.

N. 3.

N. 3.

Effigies Regis laureati & loricati, ERICVS XIII. D. G. SVE-
CIÆ. REX.

Similis Imago Patris, adſcripto nomine & titulo: GOSTAWS.
D. G. REX. SWECIE.

Thalerus Imperialis.

Adverſa pars exhibet Regem cataphractum, cum coronâ clau-
ſâ, manibus enſem globumque crucigerum gerentem. Inſcr: ERI-
CVS. XIII. D. G. SVE. GOT. VANQZ. REX.

In averſâ cernitur, præter epigraphen: DEVS DAT CVI
VVLT, & Æræ Chriſtianæ annum 1561, Clypeus quadripartitus
cum ſuperimpoſitâ clauſâ coronâ, inſignia habens Sweo-Gothica
cum gentilitiis intermediis in clypeo minori. Majorem clypeum
ambit teſſera Ordinis Salvatoris, capita continens Angelica ſeu a-
lata, quibus Faſces Regii alternatim adjuncti, infrâ pendente or-
natu ovali, in quo extat effigies Salvatoris globo inſidentis, dex-
trâ vexillum triumphale geſtantis, & pede dextro ſerpentem
conculcantis.

Has allegati Ordinis circumſtantias omnes, quas in Impe-
riali, ob ſpatii anguſtiam, non tam accuratè exprimere potuit Mo-
netarius, didici & hauſi ex diplomate veteri ejusdem Regis,
quod ipſe vocavit *Signum pacis*, in quo nihil præter titulum &
delineationem dicti Ordinis Salvatoris conſpicitur. In ipſo tamen

Ordinis medio cernuntur omnia regnorum Aqvilonarium ſc. Sveciæ, Gothiæ, Norvegiæ & Daniæ Inſignia. Quæ, unâ cum dicto Ordine Rex prænominatus etiam in Sigillo ſuo Regio exprimenda curavit, ut viceni exſolveret Danis, qui tribus coronis, Inſignibus nempe Regni Sveciæ, in Sigillis atque alibi, paulò antea uti cœperant. Occurrunt hîc notanda, quæ ſilentio prætereſſe nefas ducerem, nimirum: Hic Ericus coronæ clauſæ uſum primus in Sveciam, & tempore quidem inaugurationis ſuæ, introduxit, cum omnes ejus Antecęſſores coronâ apertâ uti conſueverint. Cauſa ejus rei duplex aſſeritur. Una, quod regnum hæreditario jure, vi pacti à Patre Guſtavo I. Anno 1544 d. 1. Jan. Aroſiæ conſecti, ad ſe devolutum primus occupaverit, cum ante illum corona per electionem ſingulis Procerum patuerit. Altera, quod corona clauſa apud Auctores Heraldicos indicet, quod ejus Poſſeſſor neminem ſupra ſe agnoſcat, præter Deum. Carolus V. Romanorum Imperator, qui paucos antequam Ericus regnare cœpit annos, vivere deſiit, primus coronam clauſam, Imperatori Romano antea cum aliis Regibus communem, in illam, quæ hodieque Imperialis eſt, mutavit, ut eſſet inter Imperatoriam & Regias, quæ tunc ferè omnes clauſæ erant, ſaltem aliquantulum discriminis. Et longo poſt intervallo Chriſtianus IV. è Danicis Regibus primus coronâ demum clauſâ circa annum 1628 uti cœpit, ut videre eſt in Muſeo Regio Danico Oligeri Jacobæi.

Quod autem ad Ordinem Salvatoris attinet, ſcire te velim, Lector Benevole, *Ericum* veterem Nominis JESV vel Seraphinorum Ordinem, quem *Magnus Erici* cognomento *Smek* A. CHR. 1334. primus inſtituerat, ita immutaſſe, ut pro duplici cruce Patriarchali inter capita alata repoſuerit faſces gentilitios, proque IHS cum quatuor claviculis, in figurâ ovali Salvatoris imaginem. Et quanquam Rex ſolenni inaugurationis die Upſaliæ III. Comites, IX. Barones & XXIV. ex Eqveſtri cenſu hac Ordinis teſſerâ donavit, his uſus verbis, cum ter gladio percuteret novellos Equites: *Deus te hominem creavit; Ego te Equitem creo; eſto animoſus & fidus mihi, hoſtibus meis fortis appare;* exſpiravit tamen cum ipſo Auctore hic Ordo, ſolâ ejus memoriâ ex his nummis æquẽ
ac a-

ac aliis monumentis nunc nobis ſuperſtite. Et quamvis omnes ejus Imperiales, quos durante ſeptenni imperio ſingulis annis cuedos curavit, ejusdem cum hoc typi ſint, eundemque Ordinem expriment; hic tamen, qui A. 1561. cuſus eſt, fuit inauguralis, ideoque magnam talium copiam ipſo inaugurationis die, in publicum Rex diſtribui & ſpargi juſſit. Hic autem Nummus ex auro quoque conflatus fuit.

Semithalerus.

Omiſſâ Ordinis teſſerâ, nummus ſimilis.

XVI. Oraë, ſ. II. Marcæ.

Scutum ovale quadripartitum, coronâ clauſâ ſuperiùs ornatum, ferens inſignia Sveo-Gothica, cum gentilitiis intermediis in ſcuto

ſcuto minori. Inſcript: ERICVS. XIII. D. G. SVE. GOT. VAN QZ. REX.

Sceptrum Regium è medio cœli proveniens, et ſupra Urbem pendulum, cum epigr: DEVS. DAT. CVI. VVLT. 1562.

Adverſa eadem.

Quadrum palmæ ramis & tribus coronis faſcibusque ornatum, cujus medio inſcribitur: CVI VVLT DEVS DAT. Supra illud annus extat 1563. infra nummi valor, nimirum XVI. ÖRE.

Scutum ſimile. cujus duæ primæ areæ Sveo-Gothica, tertiâ Norvegica, quarta Danica habet inſignia, additis in Scuto minori intermedio inſignibus gentilitijs. Inſcr., eadem.

Averſa ſimilis, excepto Anno 1565.

Marçæ.

Marcæ.

Effigies Regis coronâ clausâ & loricâ conspicui. Inscript: ERIGVS. XIII. D. G. SVE. GOT. VAN. Q. REX. Clypeus ovalis coronatus, cum Insignibus Sveo-Gothicis, & gentilitiis. Epigr: DEVS. DAT. CVI. VVLT. 1567.

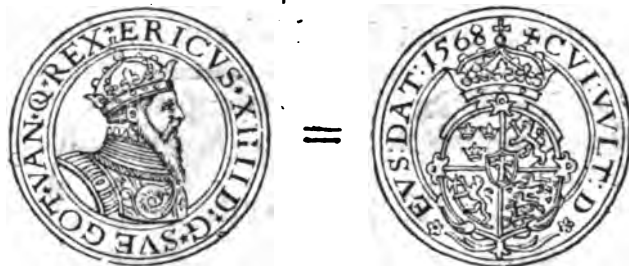

Scutum ovale coronatum, cum Insignibus Sveo-Gothicis & Gentilitiis, circumdatum his literis: ERICVS. XIII. D. G. SVE. GOT. VA. Q. RX.

Sceptrum è cælo delabens excipitur à Viro infra stante ad Urbem, in medio aquarum sitam, qua Holmia quodammodo adumbratur. Inscr: DEVS. DAT. CVI. VVLT. 1562.

Ad istum ferè modum occurrit, in Numismatibus nonnullis Hèlvii Pertinacis, Vir stans, globum è cælo delabentem manibus excipiens, additâ epigraphe: PROVIDENTIA DEORVM, Quo typo nihil aliud indicare voluit bonus Imperator, quàm quod Orbis Romani Imperium à Diis potissimum sibi sit delatum.

Caput

Caput Regis coronatum, cum epigraphe: ERICVS XIII. D. G. SVE.. GOT. VAN. Q. REX.

Scutum ovatâ formâ, in quo Svec-Gothica, Norvagica, Danica & Gentilitia Insignia cernuntur. Epigr: CVI; VVLT; DEVS; DAT: 1568.

IV. Oræ.

N.

Adverſa eadem.

Scutum ſimile cum Inſignibus Svecicis & gentilitiis intermediis. Inſcript: eadem eſt, præter hunc æræ Chriſtianæ Annum, 1567.

I. Ora.

Rex coronâ, cataphractâ, pallio, enſe & globo crucigero, poſiſtiſque inter pedes Inſignibus gentilitiis, conſpicuus. Inſcript: S. ERICVS. REX. SVVECIE.

Clypeus coronatus cruci incumbens, inſignitus tribus coronis & E literâ intermediâ. MONE. STOKHOLM. 1564.

In

In hoc nummo Ericus veterem notam Orarum, à Patre Gustavo ante reformationem Religionis cusarum, imitatus, in adversâ (non ex propensione ad Religionem Pontificicam, sed merâ allusione ad nomen suum) posuit inscriptionem *S. Erici*; inque averâ, literam initialem nominis sui *E* tribus addidit Coronis.

Semi-Ora.

Litera *E* coronata, inter notas numerales 6. & 3. Annum à nato CHRISTO 1563. compendio designantes. Epigraphe: *ERIC. 14. D. G. REX. SWECIE.*

Scutum fasce & tæniis notatum. *MONE. NOVA. STOKHOLM.*

Nummi Rhombiformes.

Scutum coronatum cum literis *E. R.*; ab utroque latere crux eruat, & nummi valor divisè, 16. *OR.*

Scutum simile cum tribus coronis; utrinque binæ numerales notæ anni 1564. additæ.

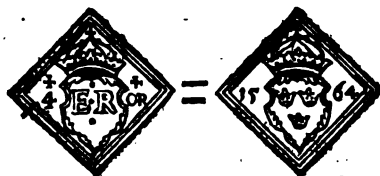
N.
L.

Hic

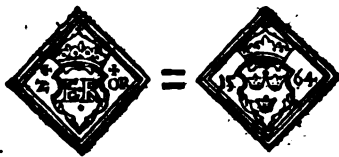
Hic à priori haud differt, niſi quod gemina exhibet, hinc inde à dexterâ & ſiniſtrâ coronæ parte, puncta, quæ indicant, ceu me docent conſtitutiones monetariæ Erici XIV. hujus generis nummos Anno 1563 auctoritate Magni, Oſtro-Gothiæ Ducis, fuiſſe percuſſos, ut à reliquis diſcriminarentur. Hic enim ſuo monetæ cudendæ jure, ſed tamen ſub nomine Erici, gaudebat.

Nummus primo ſimilis, ſi valorem 8. ORE & Annam 1562. excipias.

Typus utrinque idem; valor 4. OR, annusque 1564. diſcrepant.

Typo annoque eodem cuſus; valet 2. OR.

Num-

Nummi Revalienſes.
xvi. Oræ f. II. Marcæ.

Scutum ovale quadripartitum coronatumque, Inſignia Svec-Gothica & Gentilitia exhibens. Inſcr: ERICVS: XIII: D: G: SVE: GOT: VA: REX.

Scutum ovale crucem æqualibus alis præferens. Inſcr: MONETA: NOVA: REVALIENSIS: 61.

Cuſus hic nummus eodem tempore, quo Revalia à Moſchorum Tyranno Joh. Waſiliwitz acriter obſeſſa, cæteris Æſthoniæ Urbibus ab eo jam occupatis, deſenſionem & auxilium Regis, miſiſis huc Senatore tum primario, Joh. Schmiedemanno, & Juſto zur Hacten/ Seniore ex collegio Civium, ambivit, ejusque tutelæ ſe fuosque tradidit.

N.

Nota par præcedenti. Inſcriptio: ERICVS. XIII. D. G. REX. SWECIE.

Scutum lateribus excavatis, Gallis, *Ecu en cartouche* dictum, cum cruce alternis alis inæquali. Inſcr: MONETA. NOVA. REVALIENSIS. 62.

8. Oræ, f. Marca.

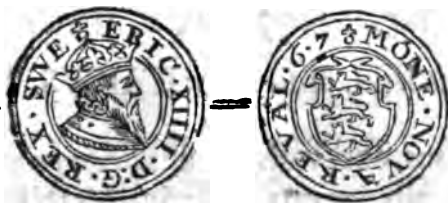
Imago Regis cum coronâ clausâ & lorica. Inscr: ERICVS: XIII.
D: G: SVE: G: V: REX.
Aversâ, qualis prior.

II. Oraë.

Effigies antecedenti similis. Epigraphe: ERIC. 14. D. G.
REX. SWECI.

Typus similis. Epigraphe: MONE. NOVA. REVALIE. 61.

Imago eadem. Inscript: ERIC. XIII. D. G. REX. SVVE.
Clypeus similis. cum insignibus Urbis, tribus sc. Leonibus.
Inscr: MONE. NOVA. REVAL. 67.

N. Ad-

N.

Adverſa eadem.

Averſa Scuto ovali & anno 1568. à priori differt.

Solidi Revalienſes, vulgò
Stillingar.

Litera E cum coronâ apertâ & numero 62. Inſcr. ERIC.
XIII. D. G. R.

Scutum cum cruce inæquali. Inſcr. MO. NOVA. REVAL.

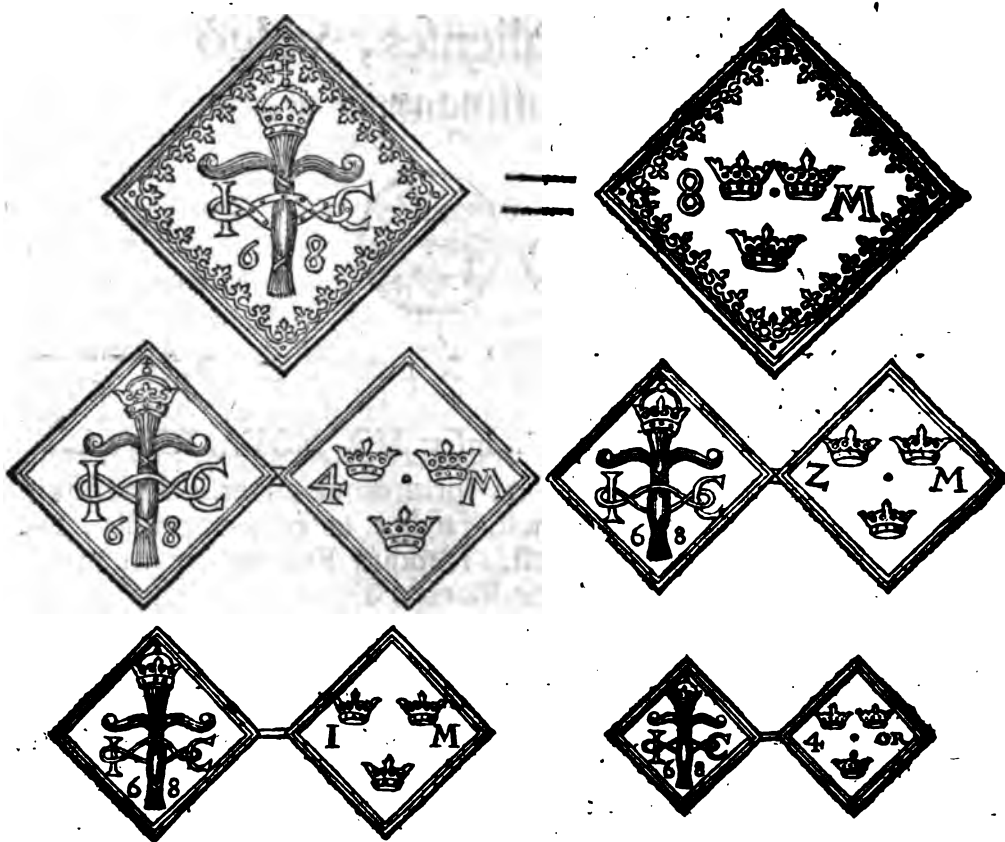
Eadem litera cum coronâ clauſâ & numero 68. Inſcr. ERIC.
14. D. G. REX.

Tres Leones. Inſcr. MO. NOVA. REVA.

IOHANNIS Finlandiæ & CAROLI Suderman-
niæ Ducum, poſteà Regum Sve-
ciæ, Nummi Wadſtenenſes.

Ordo temporis poſtulat, ut horum Principum, qui ambo Re-
ges deinde, ſed alter poſt alterum, facti, nummos recenſeamus,
quos, inito adverſus Fratrem Ericum ſœdere, eodem, quo ille in-

dignum fastigio Regio matrimonium contraxit, anno, ad conscribendum militem, *Wadſene*, in Ostrogothiâ, cujî fecerunt, proindeque *Unionis Monetam* (vulgò *Unions Klippingat*) appellarunt.

Nummi quinque sunt, magnitudine & valore diversi, omnes tamen Rhombiformes & ex purissimo argento conflati.

Adversæ partes fascem exhibent gentilitium, cujus pars superior tegitur coronâ clausâ, & media vinculo cingitur in se ipsum redeunte, ita ut nec principium nec finis illius appareat. Ab hujus vinculi spiris extremis hinc I, illinc C, literæ initiales amborum
Princi-

Principum, pendent. Inferius in quolibet horum nummorum additur annus, quo percuffi ſunt; 68: talis enim moneta, nec ante nec poſt illud tempus unquam uſa eſt.

Averſæ coronas tres habent cum valore nummorum, quorum primus eſt 8. *Marcarum*, ſecundus 4. tertius 2. quartus 1. quintus dimidiæ marcæ, vel quatuor orarum.

In primo vel maximo, folia cernuntur quercica, ferti inſtar quadraturam nummi ambientia, non ornatûs gratia, ſed ad denotandam unitæ inter ambos fratres unionis conſtantiam, illic poſita. Nam iſta in nullâ aliâ monetâ Svecicâ reperies, nec à quopiam, quid ſibi velint, unquam eſt explicatum. Rem ſic habeto. Johannes Dux erat erectæ & manſvetæ indolis, pulchritudinis eximie, eruditionis raræ, eloquentiæ ſingularis, Lingvæ Latinæ, Italicæ, Anglicæ, Polonicæ & Germanicæ callentiſſimus, Architecturæ artiſque Heraldicæ peritus, omnibusque pacis bellicque artibus à Patre Gustavo I: inſtructus; ſed cum à Fratrem natu majore, Rege Erico, in tædioſo ſex annorum carcere detentus, ab Equiſtribus & Regiis exercitiis diu ceſſaſſet, fortunæque adverſitas animum ejus aliquantillum fregiſſet, paulo tardior in rebus agendis, nec ſatis ſufficiens ſibi ipſi viſus eſt. Ideoque Fratrem, natu minorem, Carolum in ſocietatem conſiliorum actionumque ſuarum adſcivit. Sed tandem ab illo, quem & ſe alacriorem, & multo majore apud milites gratiâ & auctoritate pollentem videret, ſibi ipſi metuens, ne ſcilicet ademptum Fratri Erico regnum ſibi vindicaret, ſpe participandi imperii ambitionem fraternam lactare conſtituit, donec res omnis eſſet in vado. Succēſſit conſilium, & ſub magnâ quercu in Oſtro-Gothiâ ſœdus artiſſimum inter Johannem & Carolum dictâ conditione eſt ictum. In cujus rei memoriam, omnes utriusque Principis Auſici in pileis ſuis, longo poſt tempore geſtaverunt folia quercea, ceu conſtantis & perennaturæ inter Principes amicitie ſymbola, eaque ipſa etiam Principes in hoc unionis nummo curaverunt exprimenda. Confer ea, quæ de ſerſo foliorum laureorum, ad nummum maximum Rhombiformem, à Johanne Rege percuffum, infra commentabimur. Vocati etiam fuerunt iidem nummi *Klippingi ſanguinari*

gumarii (Blodtlippingar.) Ratio appellationis est, quod duobus his Ducibus Fratribus, ad conficiendam hanc *unionis monetam* Comitissa Mertha, Svantonis Sture Coniux, mutuo dederit illud ipsum argentum, seu istas mille marcas argenti puri, quas illi Ericus XIV. ad expiandam caedem filii Nicolai, atroci Regis hujus manu commissam, quasi per vim obtruserat. Quod ex vetusto documento, ad exemplar schedulae, quam suapte manu exaratam reliquit dicta Comitissa, per Domesticum illius exscripto, didicimus. In illa omnem sibi & familiae suae immerenti a Rege Erico illatam vim atque injuriam prolixius recitat, ac inter alia commemorat, maritum suum Svantonem, & filium Ericum Sture, utrumque seorsum, per carnifices, in carcerem immisos, & alterum filium natu majorem, Nicolaum, ut supra diximus, propriae Regis manu, necatos, quod accidit Upsalae d. 24. Maji 1567.

IOHANNES III.

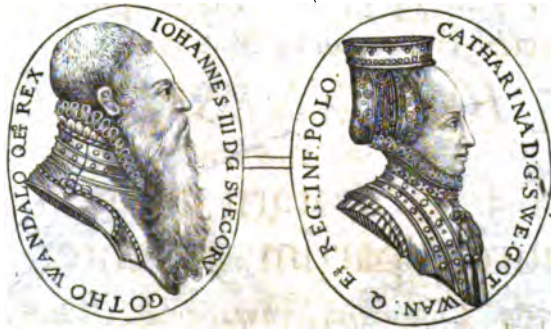
A. 1568.

Symbolici s. Honorarii nummi, partim aurei, partim argentei.

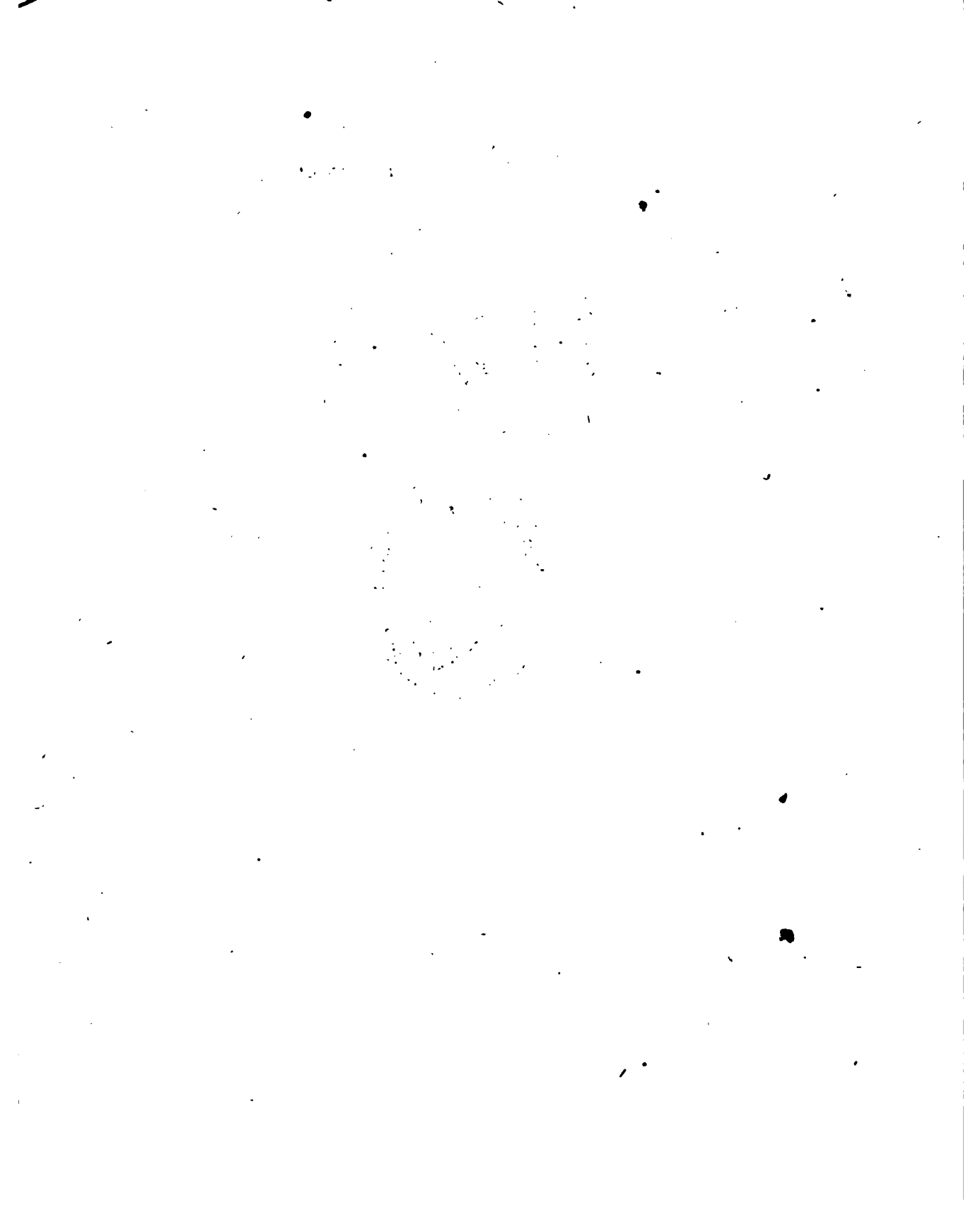
Præter Pietatis, Literarum, variarumque Lingvarum studia, quibus Rex Johannes III egregie institutus atque imbutus erat, non infelicem etiam operam (quod leviter supra attigi) Architectonicae & Heraldorum arti dedit. Architectandi scientiam ipsi complures Arces aliaque aedes publicæ, passim per Sveo-Gothicum Regnum, ipsius ingeniosâ curâ pulchrè artificiosèque partim ex ipsis fundamentis exstructæ, partim instauratæ ac renovatæ, adjudicant. Artis autem Heraldicæ peritia jure ex eo, illi attribuitur, quod primus, secundum hujusce artis præcepta, Regni insignia provincialia aut emendavit, aut de integro excogitavit; quæ etiam, juxta Regni Clypeum, ab ipso primo tam in Ceris majoribus, quam in Monetis ac Numismatibus adhibita sunt: cujus quoque moris nonnulli ejus successores observantissimi fuerunt, quod clarè inferius videre datur.

Johan-

IOH. III. TAB. I.

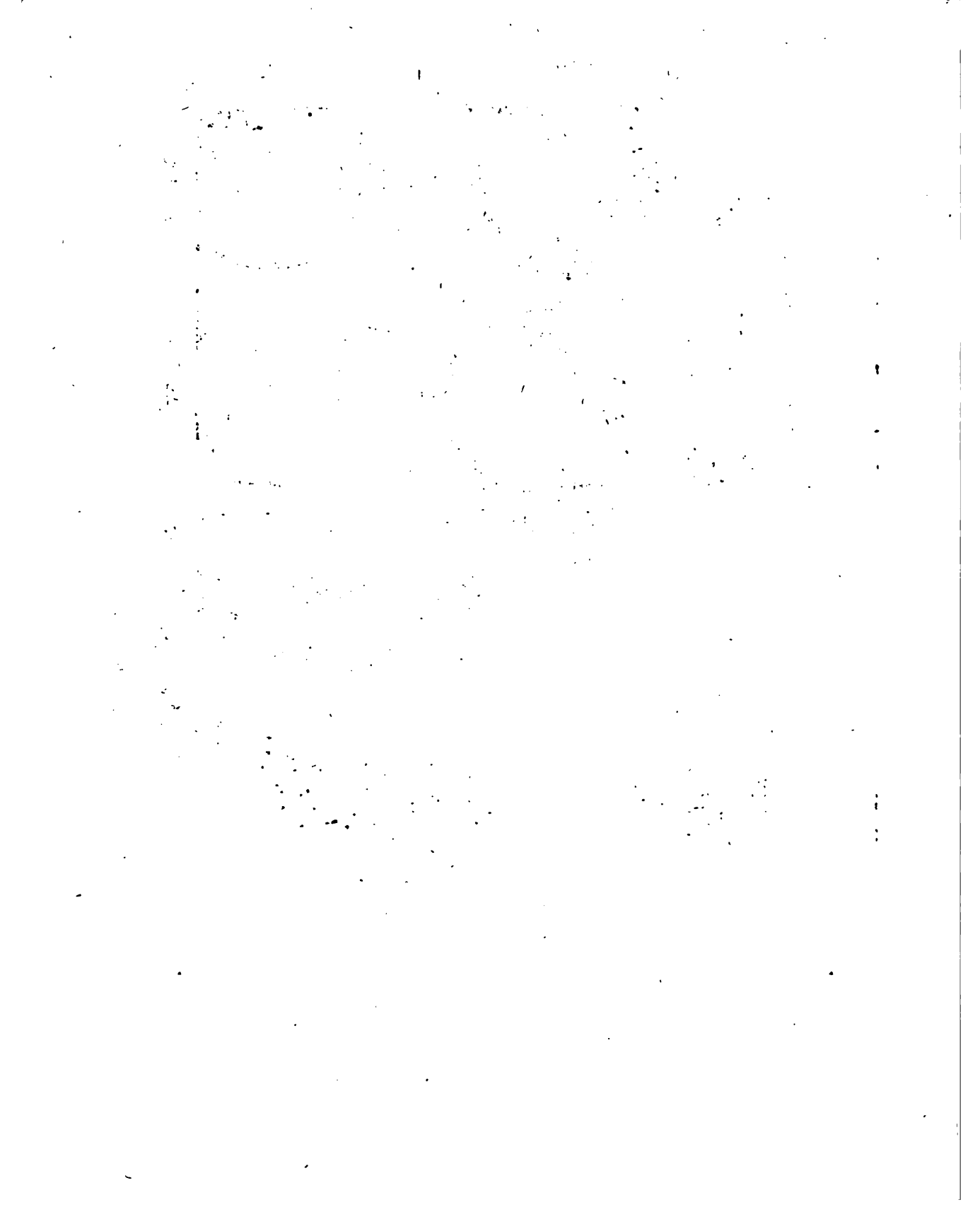

Elias Brenner sculps. 1716.

im schiffculp.

JOHANNIS III. TAB. II.

N. 1.

Icon Regis cataphractam induti, cum Inscript: IOHANNES. III. D. G. SVEC. GOTH. WAND. REX.

Scutum coronatum quadripartitum, cum Insignibus Svec-Gothicis & Gentilitiis, quod tessera ambit Equitum ab Agno Dei, additis verbis: DEVS PROTECTOR NOSTER. I. R.

Instituit autem Rex Johannes hunc Ordinem A. 1569. Equitesque hoc ipso in Ruthenos, seu Moschos, cum quibus gravissimum illi tum bellum erat, animavit, armavitque.

Tessera ex duabus potissimum partibus, aliquoties repetitis, constituitur, sermo scilicet laureo coronato, quod à latere dextro Leo Svecicus strictum ensen tenens, à sinistro Draco prehendit, at uterque stans & erectus, atque fasce gentilitio, coronâ clausâ ornato, cui caput Seraphini (quod licet in numismate obscurius, in sigillo tamen magno dicti Regis clarius apparet) superimpositum est. Et sertum quidem descriptum cum fasce gentilitio alternatim ponitur, donec torquem, ubi in gyrum ducitur, ex infimâ parte claudant duo Angeli expansis alis flexisque genibus Servatoris effigiem tenentes, sub qua *Agnus DEI* cum vexillo conspicitur pendulus; ex quo tanquam re potiori, suam quoque sortitus est appellationem hic Ordo. Ut autem in tessera connecti possint diverse hæ figuræ, è sermo propendent duæ fasciæ, quarum altera pedem Leonis sinistrum, altera pedem tangit Draconis dextrum, & cauda Draconis extremitate suâ attingit ultimam partem Insignium gentilitiorum, quæ ab altero latere per catenulam interpositam connectuntur pedi dextro Leonis; qui modus per totum ambitum servatur. Veruntamen & hic Ordo non amplius superest, sed cum Rege, primo Auctore, occidit desuitque.

TAB. I. N. 1.

Imago Regis coronati. IOAN. D. G. REX, MAGNÆ

SVECIÆ.

M

Se-

Septem Sagittæ colligatæ. NEC. QVICQVAM. NISI. E-
MISISSEM.

Hocce numisma Sylloge Numism. Luckii, è paginâ 236.
nobis suppeditavit.

TAB. II. N. 2.

Caput Regis laureatum, cum inscriptione: IOHANNES. III.
D: G: SVE: GOT: WAND: REX.

Imago Reginae singulari capitis ornatu conspicua. Inscr: KA-
TRINA: D: G: SVE: GOTH: WAND: REGI:

TAB. I. N. 2.

Caput Regis nudum. Inscr: IOHANNES III. D. G. SVE-
CORV. GOTHO. WANDALO:Q. ETC. REX.

Caput Reginae, singulari ornamento excultum. Inscr: CA-
THARINA. D: G: SWE: GOT: WAN:Q. ETC. REG: INF:
POLO:

Posteriora duo vocabula integra legantur: INFANS POLO-
NIÆ. Hic titulus INFANTIS liberis Regum Hispaniæ & Por-
tugalliæ longo tempore fuit proprius; ejusque magnitudinem &
excellentiâ satis superque testantur Ferdinandus I. & Rudolphus
II. ambo Reges Romani & Hungarici, quandoquidem in diplo-
matibus aliisque literis publicis illum præposuerunt titulo Archi-
Ducis Austriæ. Ad horum imitationem Regina Catharina Ja-
gellonica, ut se è Rege Poloniæ natam posteritati significaret,
Majestatis uberioris ergo se vocavit *Infantem Poloniae*. Quo in-
simul honoris Titulo ipsa ab illâ alterâ Reginâ Catharinâ, Magni
Filiâ, Regis Erici XIV. Uxore, ignobilibus nimirum parentibus or-
tâ, quæ etiam, cum isthoc Numisma ex officinâ prodiret, apud
Sveones vitam agebat, insigniter discerni voluisse videtur.

TAB. II. N. 3.

Effigies Regis cum clausâ coronâ & cataphractâ, manibus en-
sem, globumque crucigerum tenentis. Inscript: IOHANNES. 3. D.
G. SWE-

G. SWECORVM. GOTOR. VAN. RX. Circa illam viginti tres parvi clypei coronati, cum totidem Provinciarum Inſignibus, quæ in unum collecta nunquam in ullis Nummis antehac videre licuit.

Clypeus formâ cordis conſpicuus, iſque coronatus & quadripartitus, cum Sveo-Gothicis & gentilitiis Inſignibus. Et illum triplex cingit inſcriptio. Exterior: MISERICORD: ET: VERITAS: CVSTOD: REG: ET: ROBOR: CLEM: THRON: EIVS. Media: BENE. FACIENDO. NEMINEM. TIMEMVS. Intima: DEVS. PROTECTOR. NOSTER.

Adverſa ſimilis, cum inſcript: IOH. 3. D. G. SVE. REX.

Averſa quoque ſimilis, niſi quatenus exterior inſcriptio hîc eſt omiſſa.

Elegantiffimi hi numi (quorum hic præcedente aliquantùm minor) promiſcue tam ex auro quam argento varii ponderis conflati ſunt eo tempore, quo Sigismundus, Sveciæ Princeps Hæreditarius in Poloniam iter parabat; ad regnum illud capeſſendum ſolemnibus omnium ordinum ſuffragiis invitatus. Tunc enim Rex Pater Filio, inter cætera munificentiæ paternæ documenta atque indicia, centum dono dedit Nummos talium aliorumque typorum aureos, valorem habentes diverſum, gradatimque in progreſſione arithmetica auctum; Matrices enim quatuor fuere. Prima ſignabat Ducatum (cujus delineatio cum deſcriptione proximè hîc ſequetur) & craſſitie Nummorum paulatim auctâ adſcendebatur ad valorem

quatuor Ducatorum. Secunda erat in peripheriâ largior, signabaturque Nummum quinque Ducatorum; & quò crassior moneta cudebatur, eò magis adangebatur valor. Idem de reliquis esto iudicium. Verùm omnes hi centum Nummi summam conficiebant 5050. Ducatorum, seu 10100. Thaleror. Imp.

Nummus Aureus.

Caput coronatum Regis. Epigr: IOHANN. 3. D. G. REX. SWECIE.

Scutum Svecicum coronatum, cum Anno 1569. Epigr: DEVS. PROTECTOR. NOSTER.

Nummi ex auro Rhenano conflati.

Fascis gentilitius, cum coronâ clausâ, adjecto valore 48 M. & anno

anno 1590. Inſcr: IOHANNES. 3. D. G. SVECIE. GOT. VAN. REX.

Medium quadripartitum cum Inſignibus Sveo-Goth. Inſcr: MONETA. NOVA. AVREA. REGIS. SWECIE.

Notâ & inſcriptione utrîque ſimilis : valet 24. marcas.

Eodem typo cuſus valorem habet. 12. marcarum.

Facis ſimilis, ſed valor 6. marcarum. Inſcr: IOHANNES. 3. D. G. SVEC. GOT. VA. RX.

Tres coronæ, cum notis numeralibus 91. & inſcript: MONE- TA. NOVA. REGIS. SVECI.

Leo Gothicus, cum numero 90. & Inscript: IOHANNES. 3. D. G. SVE. GOT. VAN. REX.

Tres coronæ cum valore 3. M. Inscr: MONETA. NOVA. AVREA. REGIS. SVE.

Sed hi nummi omnes auri Rhenani, à Carolo Sudermannia Duce, publico programmate A. 1593. ad minus pretium redacti sunt; ita, ut postea primus non amplius quàm 36. marcas, secundus 18. M. tertius 9. M. Quartus 4. M. cum dimidiâ, atque ultimus 18 oras valeret.

Thaleri Imperiales, seu Unciales.

Dimidia effigies Regis coronâ, ense & orbe crucigero insignis. Inscr. IOH. 3. D: G. SVE. REX. Circa illam minores clypei coronati XXIII. cum Insignibus Provinciarum. Vid. supra pag. 91.

Effigies Servatoris scutum ante se habentis quadripartitum, cum Insignibus Svethicis, Gothicis & Gentilitiis, addito anno 1576. Inscr: SALVATOR. MVNDI. SALVA. NOS. ...

Rex

Rex cataphractus cum coronâ, gladio ſtricto & globo, appoſitum habens ſcutum quadripartitum cum iſdem inſignibus, cui dextrâ manu innititur. Inſcriptio duplex eſt. Interior: DEVS. PROTECTOR. NOSTER. Exterior: IOHANNES. III. D. G. SVECIE. GOT. VAN. REX.

Redemptor humani generis, cum inſcr: SALVATOR. MVN-
DI. SALVA. NOS. 1575.

Imago dimidia Regis ſimiliter ornati; Inſcr: IOHANNES III.
D: G: SVECIE. GOT. VAN. REX.

ſcutum quadripartitum coronatumque lateribus excavatis
cum Inſignibus Sweo-Gothicis & gentilitiis. Inſcr: DEVS. PRO-
TECTOR. NOSTER. 1574.

Dimi-

Dimidium Thaleri.

Nummus priori similis, valore tantum diversus, & anno 1592.

III. Marcæ Suecicæ.

Fascis gentilitius inter Svedicas coronas, quibus valor 3. Marc. & annus 1590 additi. Epigraphæ: IOHANNES. 3. D. G. SVECIE. GOT, VA. REX.

Gothicus Leo cum Epigraphæ: MONETA. NOVA. REGIS. SVECIE.

II. Marcæ Suecicæ.

Medium

Medium bipartitum cum Insignibus Sveo-Gothicis. Epigraphe eadem.

Figura quadrata lineis rectis, cui inscriptum: DEVS PRO TECTOR NOSTER. Ad latera valor nummi: 2. M. infrà annus 1590. Epigraphe eadem est ac illa averſæ prioris.

Medium quadripartitum cum Insignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis. Epigraphe eadem.

Averſa ſimilis, excepto anno 1592, qui ſupra quadratum extat, infrà S addito, quod ad valorem referendum, ita: 2. M. S. id eſt, *duæ Marca Svecicæ*.

Marca.

Hi, qui nunc ſequntur nummi, licet valorem unum eundemque literis inſcriptis præ ſe ferant, bonitate tamen intrinſecâ mirum quantum inter ſe diſcrepant, ſcelere & impoſturâ Monetarii

tarii cujusdam Gvilielmi de Wyk, qui ex optimo argento confatos cum deteriori ære commutavit, adeò ut, cum optimæ notæ marca quartam thaleri uncialis partem pretio ferè adæqvæt, peſſima hujus generis, imprimis quadrata, vix oram valeat. Non fanè tantum damni Patria noſtra, per aliquot annorum bella, paſſa eſt, quantum ſcleratiffimus hic falſarius biennii ſpatio, annis nimirum 1591. & 1592. per monetæ adulterationem ei attulit.

Effigies Regis coronati cataphractaque induti. Inſcr: IOHANNES. III. D. G. SVECIE. GOT. VA. REX. 75.

Scutum quadripartitum coronatumque, cum Inſignibus Svecicis, Gothicis & gentilitiis. A lateribus valor extat: I. M. Inſcript: MONETA. NOVA. STOKHOLM.

Hujus generis marcæ erant optimæ notæ, & valore æquabant quartam partem Thaleri Imperialis. Et has imprimis per emiſſarios conquirendas curavit nequiſſimus ille monetarius, de quo paulò antea, & in Belgium, ubi natus erat, tranſmiſit. Proinde, cum & illo ipſo tempore in Sveciâ rariffimæ ſint habitæ, colligere facilè nunc quiſque poterit, quantò nunc rariores hoc noſtro ævo eſſe debeant.

Tres clypei, quorum duo superiores ad ſe invicem inclinati coronatique Inſignia Svecica & Gothica, tertius inferior gentilitia exhibet. Inſcr: MONETA. NOVA. REGNI SVECIE.

In medio valor nummi: I. MARC. ORTIG, & annus 1593, lineis rectis exprimitur. Inſcriptio: DEVS. PROTECTOR. NOSTER.

Quamvis hæ marcæ XXIV. Denariorum inter optimos huius temporis referri poſſint; tamen haud amplius valent, quam quintam earum partem, quæ Sturiorum ætate uſæ ſunt. Adeo ab illo tempore moneta eſt facta deterior.

Fasces gentilitius, cum coronâ clauſâ & tæniis. Inſcr: IOHANNES. 3. D. G. SVECIE. GOT. VA. REX.

Tres coronæ, adſcripto valore I. M. & anno 1591. - Inſcr: MONETA. NOVA. REGIS. SVECIE.

IV. Oræ.

Effigies Regis, ut antè, additâ compendiariâ anni designatione, nempe 75. Inſcriptio ſimilis priori.

N 2

Clypeus

Clypeus triplex coronatus, cum Inſignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis. Valor eſt 4. ör. Inſcriptio: MONETA. NOVA. STOKHOLM.

Leo Gothicus. Inſcriptio eadem.

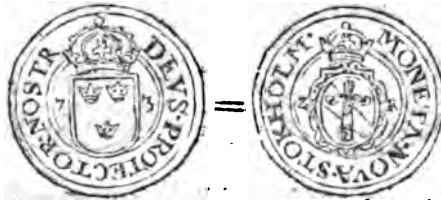
Tres coronæ, cum valore 4. ör. & anno 1592. Inſcriptio: MONETA. NOVA. REGIS. SVECI.

II. Oræ.

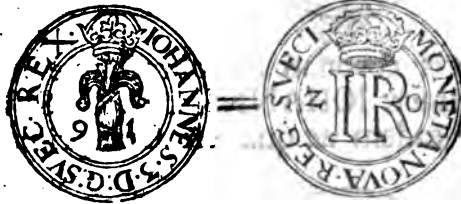
Effigies Regis coronati, additis notis numeralibus 75. Inſcr: IOHANNES. 3. D. G. SWECIE. REX.

Clypeus bipartitus coronatusque, cum Inſignibus Sveo-Gothicis. Additur valor: 2. o. & inſcriptio: MONETA. NOVA. STOKHOLM. Mōneta bona.

Scutum coronatum cum insignibus regni Sveciæ. Annus compendiariâ ratione sic designatur: 73. Inscr: DEVS. PROTECTOR. NOSTR.

Scutum ovatum coronatumque, cum fasce & tæniis. Additus valor 2. R. i. e. 2. oræ. Inscriptio similis priori. Moneta improba.

Fascis gentilitius coronatus, cum anno 91. Inscr: IOHANNES. 3. D. G. SVEC. REX.

Literæ I. R. cum coronâ & valore: 2. ö. Inscr: MONETA. NOVA. REG. SVECI. Improba moneta.

L Ora.

Rex coronâ, pallio & cataphractâ ornatus, manibus ensium & globum tenens; additus annus notis 75. Inscript: IOHANNES. 3. D. G. SVECIE. REX.

Scutum coronatum & cruci incumbens, in quo tres extant coronæ & scutum minus intermedium cum insignibus gentilitiis. Valor est 1. OR. Inscr: MON. NOVA. STOKHOL. Moneta proba.

N.

Hic differt solâ averfæ inscriptione: MON. NOVA. REGIS. SVECIE. Effigi.

N 3

Effigies Regis coronati cataphractaque induti, additâ anni designatione 75. Inscr: IOHANN. 3. D. G. SVECIE. REX.
Averſa planè eadem ac quæ est Oræ primæ.

Imago ſimilis cum inſcriptione: IOHANN. 3. D. G. REX.
SVECL

Scutum coronatum cum Inſignibus regni Svec. Annus ſic designatur: 71. Inscr: DEVS. PROTECTOR. NOSTR.

N

Tres coronæ cum anno 1593. Inſcriptio eadem ac quæ est ad-
verſæ proximè ſuperioris.

Fascis gentilitius cum tæniis, addito valore 1. OR. Inscr: MO-
NETA. NOVA. REGNI. SVECL

Dimidium Oræ.

Fascis

Fascis gentilitius coronatus, inter Siglas I. R. Inscr: IOHANN. 3. D. G. SVECI. REX.

Scutum coronatum cum Inſignibus Regni Svec. Annus 78. Inscr: MONETA. NOVA. REG. SVEC.

N.

Non differt niſi anno 77. & Inſcriptione averſæ partis: MONETA. NOVA. STOKHOL.

Literæ I. R. cum coronâ. Inscr: IOHANN. 3. D. G. REX. SVEC. 70.

Corona aperta cum inſcript: MON. NO. REG. VRB. STOKHO.

Denariorum uſus hæcenus ferè in deſuetudinem abierat; nihilominus Rex, cum Pontificiis faueret, ut in aliis multis, ita & in cudendis nummis more priſco inſcripſit nomen S. ERICI, Patroni Regni.

E. antiquâ ratione formatum; cum cruce. Inſcript: SANCTVS. ERICVS. REX. SVEC.

Clypeus coronatus cruci incumbens, cum Sveciæ Inſignibus; annus 89. Inscr: MO. NOVA. STOKHOL.

Quar-

Quarta Orae pars, vulgò *Syrf.*

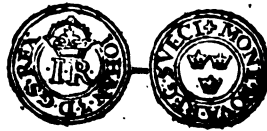

Fascis gentilitius coronatus. Epigraphe: IOHANNES. 3. D. G. SVEC. RX.

Clypeus coronatus cum Insignibus Sveciæ. Annus 86. Epigraphe: MONETA. NOVA. REG. SVEC.

XII.^{ma} Orae pars, vulgò 2.

Pemringar.

Literæ I. R. cum coronâ. Inscr. IOHAN. 3. D. G. S. REX
Tres coronæ cum Inscr: MONE. NOVA. REG. SVECKA

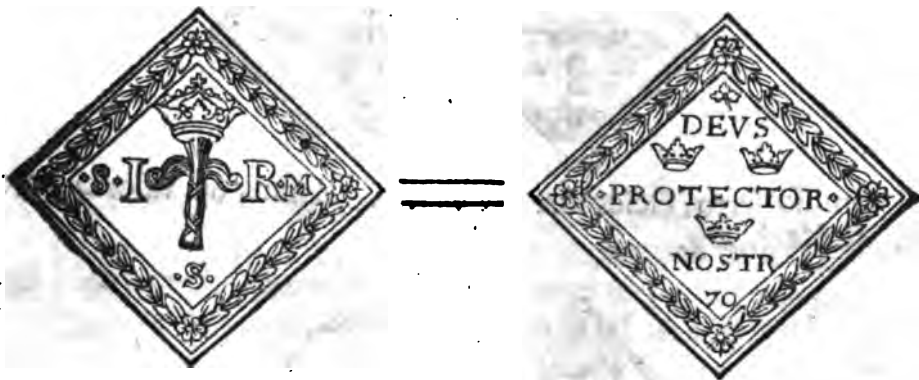

Singularis, magnitudine Denarium æquans, sed multò crassior, & ex argento purissimo conflatus, in quo ab unâ parte caput Regis coronatur: exprimitur, cum Inscr: IOHA. REX.

Ab alterâ fascis coronatus, cum Anno 75. & inscr: MONE-
TA. NOVA. STOKHO.

Num-

Nummi Rhombiformes.

Fascis gentilitius coronatus, cum literis I. R. & valore 8. M. S. i. e. octo marcarum argentearum.

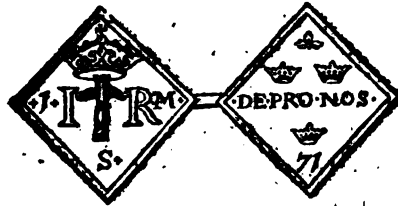
Tres coronæ, inter verba tribus literarum lineis rectis expressa: DEVS. PROTECTOR. NOSTR. (Anno) 70. Utriusque faciei marginem ornat sertum laureum, quod hic non est nudum ornamentum, sed victoriæ symbolum, quam ab utroque fratre, Erico & Carolo, reportare visus est Johannes, jam Rex creatus, alterum è folio Regio deturbando, & alterum ab administratione sociâ imperii, de qua antea inter ipsos convenerat, prorsus excludendo: unde variæ subsequutæ inter Regem Johannem & Ducem Carolum similtates & machinationes. Singularis est hic nummus, & quasi contrarius Rhombiformi foliis quercis ornato, *Klippingo unionis* vulgò dicto, quem paulò antè descripsimus, licet sit ejusdem cum illo magnitudinis, formæ & pretii. Hoc sertum laureum non solum in hoc nummo, sed & in tesserâ Ordinis Equitum à se instituti, imò etiam in aliis publicis monumentis expressit dictus Rex, & hoc pacto lauri folia sibi quasi propria esse voluit.

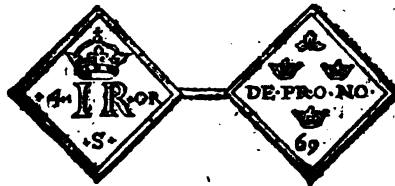
Omiffio ſerto, facies utraq; eadem. Annus 69. valor 4. M. S.
i. e. 4. Marc. arg.

Planè ſimilis, excepto valore 3. M. S. & anno 70.

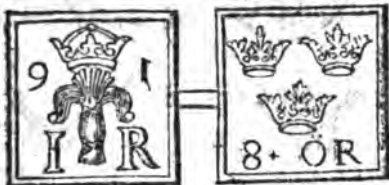
Valor eſt 1. M. S. Symbolum Regium: DE. PRO. NOS.
unâ lineâ rectâ inter tres coronas extat. Annus 71. additus

Num-

Nummus ſimilis, excepto valore: 4. OR. S. & Anno 69.

Nummi Quadrati.

Fascis gentilitius coronatus inter numerales notas 91. & ſi-
glas I. R.

Coronæ tres, cum valore 8. ÖR.

Nummus ſimilis, valet 4. ÖR.

Hi duo ultimi ſunt ex adulteratis nummis (ũſque peſſimæ
notæ), prædicti Gvil. de Wyk.

Nummi Revalienſes.

II. Ora.

N.

Effigies Regis cum Epigraphe: IOHAN. 3. D. G. REX. SVE.

Clypeus ovalis cum Inſignibus Revalienſibus, tribus nempe

Leonibus Inſcr: MONETA. NOVA. REVAL.

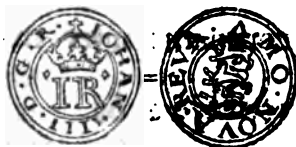
Solidi.

O 2

Litera

Litera I coronata. Inſcript: IOHAN. 3. D. G. REX.
Inſignia Urbis: Annus 70. Inſcr: MO. NOVA. REVAL.

Literæ initiales I. R. cum coronâ. Inſcr: IOHAN. III. D. G. R.
Averſa ſimilis, præterquam quod caret anno.

SIGISMUNDVS.

A. 1594.

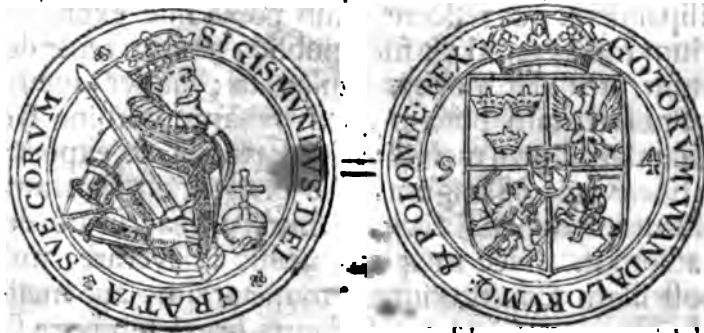
Honoraria Sigismundi Numismata per exiguum tempus, quo Sveciæ ſceptra tenuerat, hîc caſa nondum invenire potui; quanta-
cunque in iis detegendis à me opera poſita ſit: Et ex inauguralibus
Numismatibus illis aureis argenteisque, ab uno latere hujusmodi
inſcriptione, *Cœlitus ſublimia dantur*, ab altero verò tali, *Cor Regis
in manu Dei*, inſignitis, quæ in hujus Regis Coronationis celebra-
tione, Uplandæ A. 1594. diripienda in populum abundè ſparſa fuiſſe,
Meſſenius in Scondiæ Illuſtratiæ Tomi 8 paginâ 20. expreſſè com-
memorat, ullum neque à me, neque à quoquam Curioſorum alio
adhuc indagine capi potuit; quæ fortassis impoſterum felicior erit.
Equidem inter noſtrorum è Domibus Guſtavianiâ atque Palatinâ
Regum Numismata illa recens hîc caſa, & majora, & inſtar cal-
culorum minora, quæ tam Symbolis ſuis & Emblematis, à Ni-
colao Kederò excogitatis, quàm Arvidi Karlſtenii opere commen-
dantur, micat etiam nitidum Sigismundi duplici formâ. Conſpi-
citur

citur inſuper aliud Sigismundi haud inelegans in ſerie Numismatum Reges Guſtavianæ quoque Domus exhibentium, quæ Symbola ſua eidem à Kederò, cæſaturam autem à Carolo Guſtavo Hartmanno acceperant; mediæque ſunt magnitudine inter illa priora. Sed animum induxi, ut tantummodo in lucem proferrem Numismata, prædictis Regibus ipsis viventibus cuſa, atque in iis præcipue hoc tempore inventa & acquiſitu difficiliora: quippe quæ, niſi publicatâ haud cunctanter delineatione, illorum perennitati conſuleretur, facile maximâ ex parte Interire ac ſempiternæ oblivionis tenebris proſus involvi poſſent.

Cæterum rem monetariam; Injuriâ nequiffimi hominis Gvil de Wyk, connivente uno alterove Procerum, ſub regno Paterno penitus collapsam reſtaurare conatus Rex Sigismundus, diplomate edixit Regio Holmiæ d. 24. Martii 1594. ſcripto, ne quis monetam (tunc enim omnis Syecica, ſive bona ſive mala eſſet, ſine ullo discrimine repudiâbatur) ab Avô Guſtavo I. & à Patre ſuo ab anno 1575. uſque ad annum 1590. & denique à ſe percuſſam, utpote vicinorum Regum, & Statutum nummos valore æquantem, octo oris marcam, quatuor marcis thalerum conficientibus Imperialem, vilipenderet aut rejiceret; ſub pœnâ illic expreſſâ: ut unicuique civium totius regni ex ſilco publico tantum rependeretur bonæ, quantum attuliſſet monetæ adulteratæ: ut denique omnes veſtigialium Præfecti tam bonam quàm falſam, nomine Regis reciperent, pecuniam, pro mercibus importandis & exportandis ſolvendam. Et ne quis eſſet ignorantie prætextus, figuram & valorem ſingulorum, quos cudi fecit, nummorum accuratè deſcriptum diplomati adjunxit. Nec me poſſiteat hîc adſeverare, nullam, vel ante vel poſt illam Conſtitutionem monetariam, aut meliorem aut utiliorem fuiſſe promulgatam. Sed cum brevi tempore falſes Imperii tenerit Svethici, vix ultra decem diverſi generis nummos illi Holmiæ evulgare licuit. Dignoſcuntur tamen nummi illius in Sveciâ & Poloniâ cuſi, quod hi Poloniam Sveciæ, illi Sveciam Poloniæ in inſcriptionibus præferant. Vitâ enim defuncto circa finem anni 1586. Stephano Poloniæ Rege, Regina vidua, ſoror Regiæ Cathariæ Jagelloniæ, literis crebrò iteratis, affinem Regem

Johannem, diu reluctantem, compulſit & hortata eſt, ut conſilium caperet de Sigismundi Filii ſui electione ad regnum Poloniae. Cumque Rex, poſt multas tandem preces et adhortationes, in illius ſententiam deſcendiſſet, in Poloniam miſit Legatos, Cancellarium Ericum Sparre & Comitem Ericum Brahe, res Filii, tempore electionis curaruros. Quibus, inter alia cum regni Senatoribus atque Ordinibus Calmariae d. 5. Sept. anni inſequentis, penſitata ſuffragiisque illorum comprobata momenta, etiam hunc Articulum ſeriò injunxit: Sigismundum nempe, ſi Polonico regno potiretur, & Paternum quoque in poſterum nanciſceretur, quando in Sveciâ degeret, in omnibus literis & actis titulo Sveciam Poloniae præferre debere, atque in Poloniâ commemorantem, ordinem mutare. Vide Historiam Regis Johannis III. ab Agidio Girs, Auctore haud incelebri, Svecicè conſcriptam, ſed typis nondum vulgatam.

Thalerus Imperialis, ſ. IV. Marcae Svecicæ.

In parte adverſâ cernitur dimidia effigies Regis coronati ac cataphracti, manibus enſem & globum tenentis. In averſâ ſcutum quadripartitum coronatumque, in cujus primo & tertio campo Svec-Gothica, ſecundo Polonica, quarto Lithuanica, & in clypeo minore intermedio gentilitia apparent Inſignia. Extra ſcutum ponitur annus 94. Inſcripta in Nummo verba hæc ſunt: SIGISMVN-

MVNDVS. DEI. GRATIA. SVECORVM. GOTORVM. WANDALORVMQ. & POLONIÆ. REX.

Dimidium Thaleri,
f. II. Marcæ.

Nummus priori similis, excepto anno 95.

I. Marca f. VIII. Oræ.

Imago Regis coronâ & cataphractâ insignis, cui additur annus 94. Inscriptio: SIGISMVNDVS. D. G. SVE. GO. VAN. ET. PO. REX.

Clypeus quadripartitus ac coronatus, cum Insignibus Svec-Gothicis & intermedio Clypeolo gentilitio. Valor est L. M. Inscr: MONETA. NOVA. REGIS. SVECIE.

Dimidium Marcæ, f. IV. Oræ

Imago

Imago præcedenti similis cum designatione anni 98. Inscriptio quoque eadem.

Scutum triplex coronatumque, cujus duæ superiores partes Insignia Svec-Gothica, tertia inferior & minor gentilitia habet. Extra scutum valor 4. or. Inscript. eadem.

III. Oræ.

N.

Caput coronâ clausâ opertum. SIGIS. D. G. SVE. GO. VAN. ET. PO. REX.

Tres clypei suspensi, quorum medius, coronatus, gentilitia, dexter Svecica, sinister Gothica exhibet insignia. Subtus scriptus valor III. ORE. nec non Annus his notis numeralibus: 93. cum appositis hinc inde annulo ac trigono.

Hic Nummus admodum singularis est, atque ante promulgatam Constitutionem monetariam percussus.

II. Oræ, f. quarta pars marcæ.

Imago

Imago Regis coronâ & cataphractâ insignis, inter anni designationem 94.

Scutum bipartitum coronatumque, cum Insignibus Sveo-Gothicis. Valor est 2. öR. Inscriptio: MONETA. NOVA. REG. SVECIE.

Ora, quæ octies sumta, marcam efficit.

Rex integro & erecto corpore, coronâ, cataphractâ & pallio conspicuus, manibus ensẽ globumque gestans, cui annus additus 96. Inscr: SIGIS. D. G. SVE. ET. POL. REX.

Clypeus coronatus, crucique incumbens, cum Insignibus regni Sveciæ, & intermediis gentilitiis in scuto minore. Valor additus 1. ö. Epigraphæ eadem.

Dimidium Oræ.

Fascis gentilitius coronatus, inter literas S. R. i. e. *Sigismundus Rex*. Inscriptio similis priori.

Scutum coronatum, tribusque insignitum Coronis, cui additus Annus 98. Inscr. eadem.

Quarta Oræ pars, vulgò en *Svef*.

P

Literæ

Litteræ S. R. cum coronâ. Inscriptio eadem.
Aversa solo anno 97. differt.

Sexta oræ pars, vulgò *Syra*
Penningar.

Litera S coronata, cum anno 94. Epigraphæ: SIGIS. D.
G. SVE. ET. PO. REX.

Clypeus Svecicus coronatus, cui valor quatuor *penningo-*
rum ita appositus: 4. P. Epigraphæ hæc est; MONETA. NO-
VA. REG. SVE.

XII.^{ma} Oræ pars, vulgò
2. *Penningar.*

Leo Gothicus cum anno 94. Inscript. eadem.

Tres

Tres coronæ, addito valore 2. P. Inſcriptio non differt.

Quidam non verentur affirmare, Penningorum uſum non fuiſſe niſi imaginarium, & ad complendas ſolum ſummas ab ingenioſis rationum confectoribus excogitatum. Sed ſi priſcorum temporum nummi inſpiciantur, & cum hiſce Sigismundi conferantur, manifeſti erroris convictum iri ſpero aſſerentes, cum apertis oculis viderint, diuerſas diuerſorum Regum monetas, quæ penningi unius, penningorum duorum & penningorum quatuor nomine venerunt. Monetam penningi unius conſpicimus inter nummos Regis Guſtavi I. qui eam ad modum penningorum ultimæ antiquitatis accuratè fabricatam voluit, exceptis inſcriptionibus, quæ vetuſtioribus temporibus ſolâ Nominis Regii literæ initialis, in medio trium coronarum, poſitione abſolvebantur, & recentioribus, expreſſo in nummi margine integro nomine, fieri conſueverunt. Quia enim tres coronas, ceu Inſignia Svecica, in adverſâ parte monetæ, & Leonem tria flumina tranſilientem, ceu Gothica Inſignia, in averſâ priſci Reges expreſſerant, Guſtavo illorum veſtigia, in cudendo Penningo, ſequi haud incongruens eſt viſum. Et ut verum dicam, antiquiſſimi Nummi noſtrates, exceptis paucis majoribus ac ſolidioribus, non niſi aut unius, aut dimidii, aut duplicati Penningi habuerunt valorem. Quoniam autem penningus prima ac vetuſtiſſima monetæ ſpecies majoribus noſtris fuit; hinc omnem monetam ac pecuniam lingvâ vernaculâ adhuc vocant Penning. Monetam duorum penningorum & hinc & in recenſione nummorum Regis Johannis III, & monetas quatuor penningorum hinc ſimiliter ſiſto. Trium Penningorum moneta infra inter Nummos Caroli Ducis Suderæ. comparebit. Cæterum ex appendice allegatæ Conſtitutionis monetariæ perſpicuè apparet, viginti quatuor penningos conſtituiſſe unam oram argenteam. Namque ſi duodecim nummuli ex monetâ duorum penningorum faciunt unam oram, ex duplicato numero, viginti quatuor penningi proveniunt. Atque ſi ſex nummuli ex monetâ quatuor penningorum itidem conſciunt unam oram, & quater ſex faciunt viginti quatuor, huic rei ratio conſtabit.

Nummus Revalienſis, Oram valens.

Caput Regis coronatum. Inſcr: SIGIS. D. G. SVE. ET. POL. REX. 97.

Scutum coronatum cum Urbis Inſignibus. Additur valor 1. 6. Inſcr. MONETA. NOVA. CIVI. REVAL.

Revalienſis IV. Penningorum.

N.

Litera S coronata, in medio Scutum gentilitium exhibens inter notas numerales 9. & 7. Annum æræ Chriſtianæ designantes: SIGIS. D. G. SVE. & Pol. REX.

Clypeus coronatus Revalienſis, inter notas valoris: 4. P. Epi-
pigraphæ: MONE. NOV. CIVI. REVAL.

CAROLVS DVX

Sudermannia.

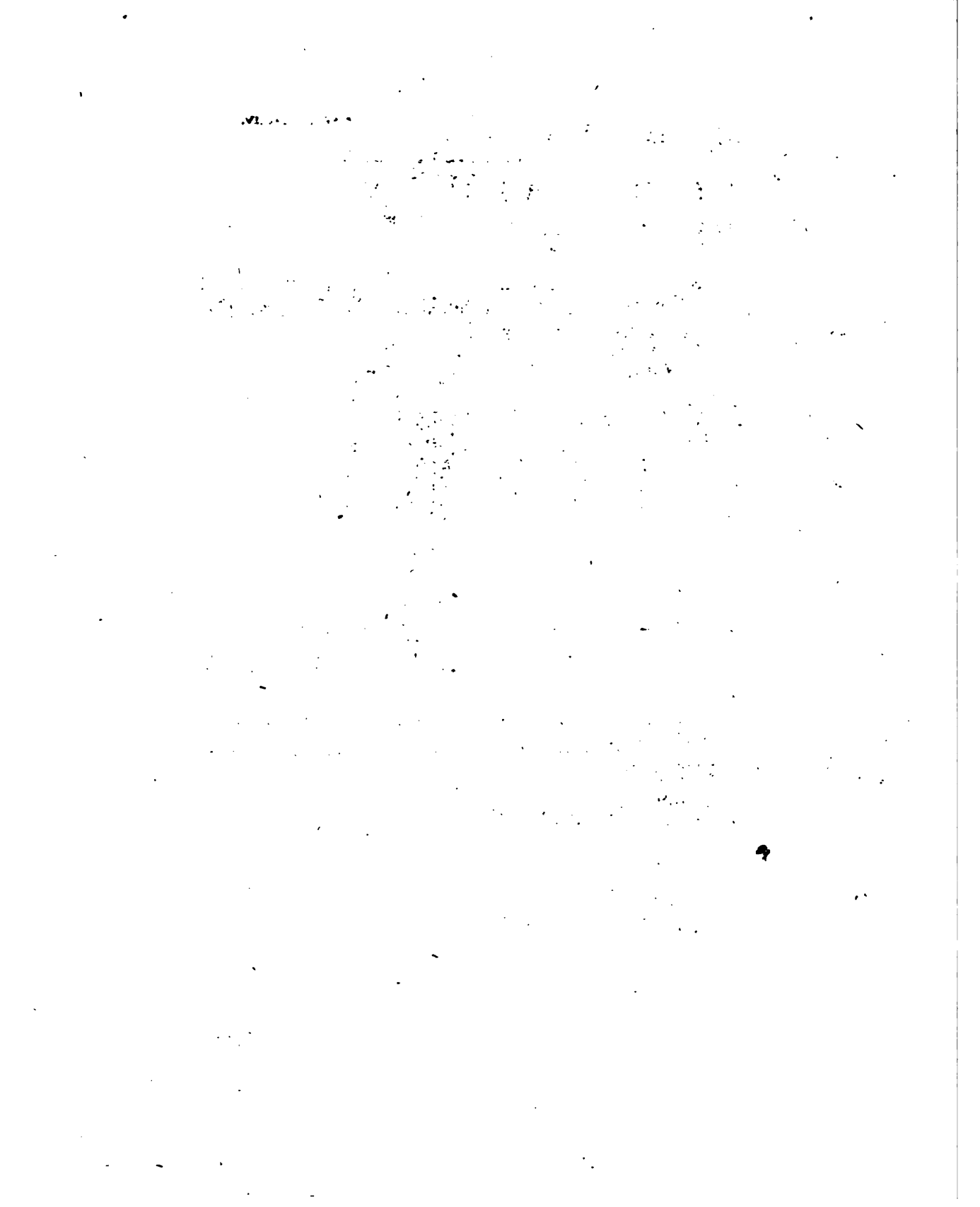
Inter Caroli nummos primo loco, ratione ordinis, ſunt col-
locati, qui cum Ducis Sudermannia vel Regis designati titulo ex-
tant: ſecundo, qui interregni tempore, flagrante inter ipſum & Si-
gismundum bello: tertio demum, qui ab ipſo tum Rege uſi ſunt.

Nummus Symbolicus.

CARO-

Et. Brant. collegit et fculp. 1696

CAROLI IX. TAB. IV. N. I.

Adversus habet Caput Ducis nudum. **CAROLVS. D. G. SV. NER. ET. VER. DVX.**

Aversus Nomen: **IEHOVAH** in medio Solis positum, quod construitur Verbis Germanicis in peripheriâ positis: **IST. MEIN. TROST.** 1574. Nummus hic ovalis est.

Nummi aurei usuales.

XVI. Marcæ Svecicæ.

Caput laureatum, superius nomen **IEHOVAH** coruscans. Inferius: 1606. Inscript: **CAROLVS. D. G. DESIG. REX. SVE. ET. PRIN. HÆR.**

Clypeus coronatus, insignia Sveo-Gothica & Gentilitia exhibens, cum adscripto valore: 16. M. Inscr: **MONETA. NOVA. AVREA. REGIS. SVECIE.**

Ducatus Rhombiformis.

Parte adverſâ faciem habet gentilitium, cum literis C. D. S. i. e. *Carolus, Dux Sudermannie.*

Averſâ nomen Dei tetragrammaton in circulo Solari, cum anno 1589.

Quadratus 8. Marcar.

N.

Fascis gentilitius ſuperimpoſitâ coronâ decoratus, cujus medium includitur Vinctilo in ſe ipſum redeunte, atque in extremis ſpiris, hinc C. inde D. habente. Additæ notæ numerales anni: 1603.

Tres Coronæ, cum Valore: 8. M.

Argentei Nummi.

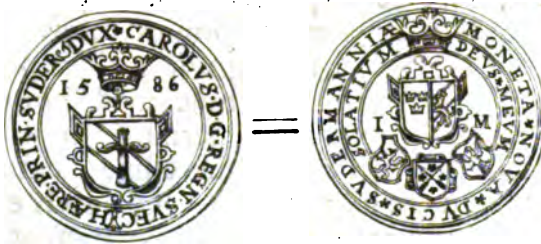
In hiſce, tres priores & typi elegantiâ & puritate argenti & pondere & raritate, ceteros præſtant omnes, quos vel Frater Johannes tunc Rex, vel Carolus ipſe, regnum poſteâ adeptus, cudendos curaverunt. Hinc factum eſt, ut hujusmodi Nummorum plerique avariſ Aurifabris in prædam ceſſerint. Et Rex Sigismundus, cum poſt Patris mortem regno ſucceſſiſſet, cum Patruo ſuo, Carolo, non ſemel hac de re expoſtulavit. Quamvis enim Rex Johannes Anno 1590, ubi inter alios paſſionis articulos etiam de re monetariâ tranſactum fuit, Fratri Carolo libertatem cudendæ monetæ indulgiſſet; hac tamen conditione factum id erat, ut ejuſdem cum monetâ Regiâ bonitatis, at nec ultra nec citra illam eſſe deberet: & denique, ut Ducis nomen cum Inſignibus ſuarum provinci- arum ab adverſâ, & Regis nomen cum Inſignibus regni ab averſâ parte exprimeretur. Quod tamen Dux Carolus omnibus modis non præſtitit, ut in ſequentibus videbimus. Sed hi, de quibus nunc ſermo, nummi, ſub iſto pacto non comprehenduntur, ſiquidem longè antea percuſſi erant.

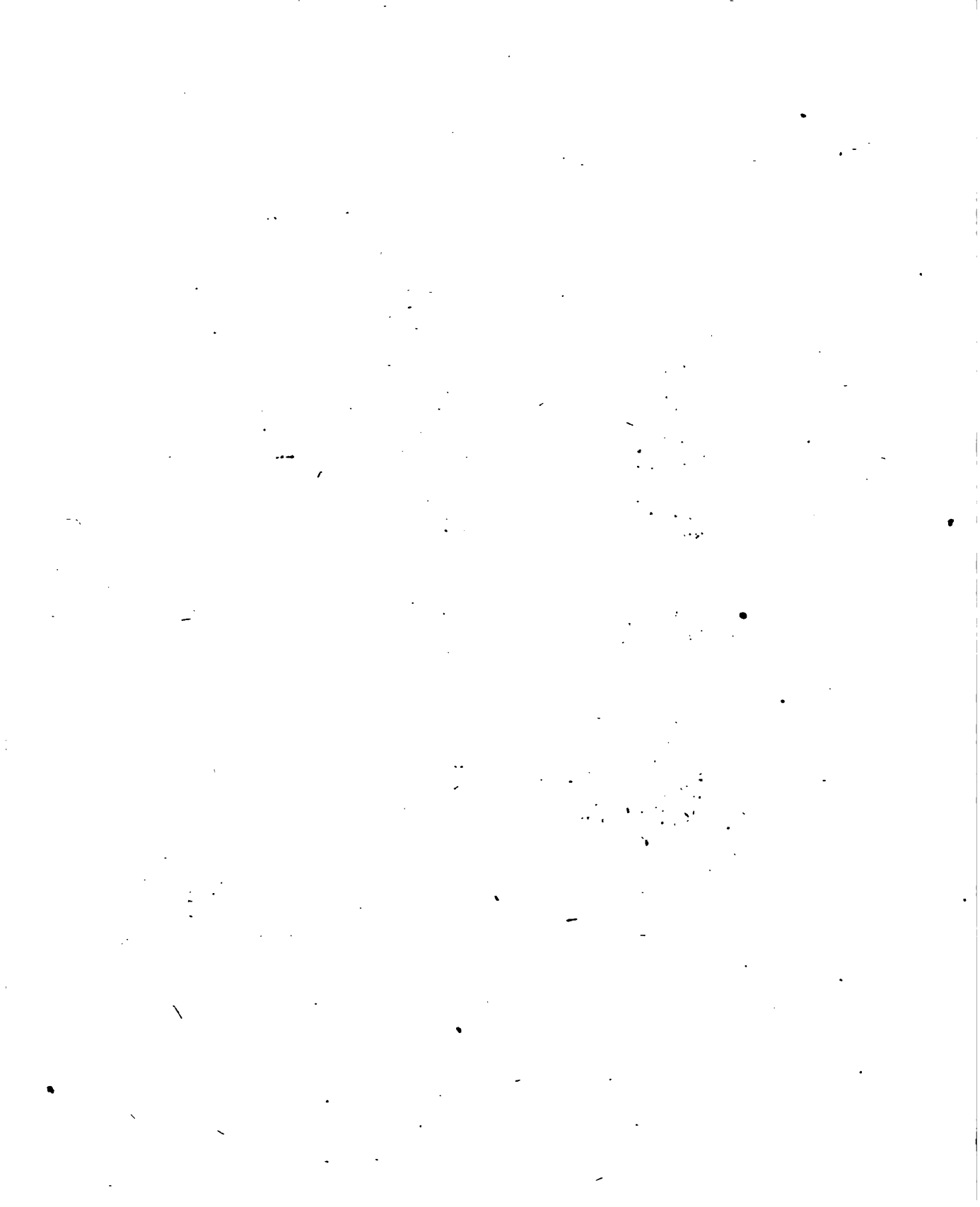
T. I. N. I.

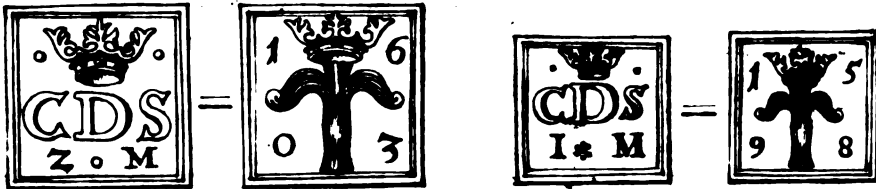
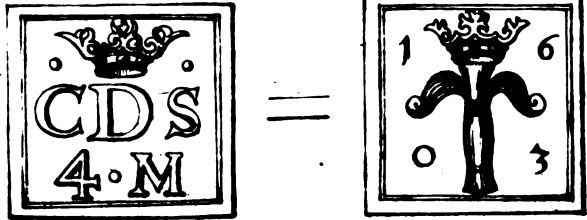
In figurâ quadratâ hæc extant verba lineis rectis ſcripta: CAROLVS. D. G. REGNI. SVECI. GOTH. WANDA. PRIN. HÆRED. DVX. SVDER. NERI. ET. WERM. &c. 1587. Eam ambiunt Voces: DEVS. MEVM. SOLATIVM.

Sex

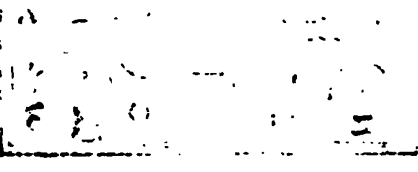
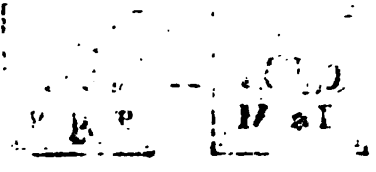
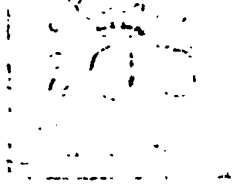
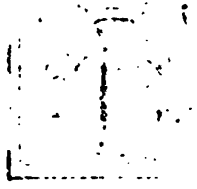
CAROLUS I.

CARLOS

Sex clypei diversi cum coronâ apertâ, quorum duo superiores, ad se invicem inclinati, Insignia Svecica & Gothica, medius Gentilitia, tres inferiores, (ex quibus primus & ultimus pariter inclinati) Insignia Sudermanniaë; Gryphum; Nericiaë, duas Sagittas, decussatim positas, ac quatuor rosas interstinctas; & Wermlandiaë, Aquilam expansis alis, ostendunt. Additus valor, nimirum 2. M. Inscr: MONETA. NOVA. DVCIS. SVDERMANIÆ.

T. I. N. 2.

Scutum coronatum fasce & tæniis insignitum. Additur Annus 1586. Inscr: CAROLVS. D. G. REGN. SVEC. HÆRE. PRIN. SVDER. &c. DVX.

Clypeus major bipartitus coronatusque, cum Sveo-Gothicis, & tres minores cum Sudermanniaë, Nericiaë & Wermlandiaë Insignibus, antè descriptis. Additur valor: I. M. & duplex inscriptio. Interior: DEVS MEVM SOLATIVM. Exterior: MONETA. NOVA. DVCIS. SVDERMANNIÆ.

T. I. N. 3.

Figuræ quadratæ inscriptum: CAROLVS. D. G. REGNI SVECL. GOTH. VANDA. PRIN. HÆRED. DVX. SVDER. NERI. ET. WERM. &c. Epigraphe: DEVS. MEVM. SOLATIVM. 1587.

Clypeus coronatus, cum Fasce & tæniis, additus valor 4. OR. Inscr: MONETA. NOVA. DVCIS. SVDERMAN.

T. II. N. 2.

Dux laureatus, cataphractâ & pallio totus conspiciendus, dextrâ gladium, larvâ globum ostentans, mensæque adstant, in quâ cætera extant Regalia, sc. Corona, Sceptrum & clavis. Additur a parte dextrâ valor, nimirum 20. M. S. Inscript. duplex. Interior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Exterior: CAROLVS. D. G. REG. SVEC. GOTH. VAN. DESIG. REX. ET. PR. HÆR. DVX. SVDERM. NER. ET. VERM.

Scutum

Scutum quadripartitum coronatumque cum Insignibus Sued-Gothicis & Gentilitiis intermediis: circa quod duplici serie viginti novem minores conspiciuntur clypei cum insignibus Provinciarum: inter quos tamen extremi interioribus sunt duplo majores. In summitate nummi annus additur 1606.

Monetam ejusdem cum hac typi & valoris A. 1608. post coronationem percussam, vide inferius. Levis tamen inter illas intercedit differentia, quod hæc Ducis caput laureatum, coronâ clausâ in mensâ jacente; illa verò coronatum exhibeat. Neutra sub eadem ulterius revocata, sed suo quælibet anno solum cusâ fuit, teste Erico Georgii Tegelio in Epistolâ ad Cancellarium Doct. Nicolaum & Secret. Ericum Elavi Holmiæ d. 4. Martii 1616. scriptâ, quæ in Archivo Regio servatur.

Thaleri Imperiales.

Dimidia effigies Ducis cataphracti, dexterâ lateri, lævâ galeæ cristatæ impositâ. Inscriptio: CAROLVS. D. G. HÆRED. PRIN. SVETIÆ. c. DVX. SV.

Clypeus quintuplex, coronâ apertâ ornatus, cujus prima area Svecica; 2. Gothica; 3. Sudermanniæ; 4. Nericiæ; 5. Wermlandiæ Insignia, addito minori intermedio cum falce & tonnis, exhibet. Clypeum dextrorsum Leo, sinistrorsum Gryphus, ambo erecti, sustinent. Infra annus additur 90. Lemma; DEVS. SOLATIUM. MEVM.

Hæc

Hæc moneta multum discrepat à regulis in pacto supra memorato præscriptis. Namque Dux Carolus, in parte averſa, ubi suo nomini cum Inſignibus trium ſibi ſubjacentium provinciarum eſſe debuit locus; ſuam poſuit imaginem cum nomine, omiſſis Inſignibus, & in averſam partem rejeſtis. Et in averſa, ubi Regis nomen cum Regni Inſignibus poſitum oportuit, regni collocavit Inſignia ſimul cum gentilitiis & provinciarum ſuarum Inſignibus; Leone ab unâ & Grypho (qui Sudermanniæ Inſigne eſt) ab alterâ parte ſcutum ſuſtinentes: cum tamen ordinariè Regis Regnique Inſignia duos Leones ſuos habeant Telamones. Coronam dein apertam, quæ tunc Ducalis erat, Inſignibus regni, quæ coronâ Regiâ ſ. clauſâ aliàs tegi ſolebant, ſuperimpoſuit. Per Gryphum & coronam apertam, Inſignibus regni impoſitam, indicare voluit hic Princeps, ſibi partem imperii eſſe adhuc integram relictam. Superest obſervatio de Principibus hæreditariis, quorum Imagines in nummis conſpiciuntur, nimirum, quod hi nudis ſemper capitibus, antequam Reges ſalutati eſſent, at poſt Regiam inaugurationem, capitibus coronâ laureâ vel aureâ ornatis, ibidem exhibiti fuerint.

N.

Adverſa fere ſingilis.

Averſa præcedenti conformis eſt, Leone ſolum & Grypho armigeris omiſſis, & anno 1593. cum Inſcriptione conjuncto.

Dux

Dux cataphractus, dextrâ ſcipionem tenens; lævâ impoſitâ ſcuto (quod ante ſe habet) coronato & quadripartito, cum Inſignibus Svec-Gothicis & gentilitiis. Inſcriptio duplex. Interior: DEVS. SOLATIVM. MEVM. Exterior: CAROLVS. D. G. HÆRE. PRIN. SVETIÆ.

Nomen Dei tetragrammaton in ſole. Inſcr. itidem duplex. Interior: MONETA. NOVA. STOKHOLM. Exterior: FORTITVDO. MEA. IHEHOVA. 1603.

Dimidium Thaleri.

A proxime deſcripto non niſi valore & anno 1600. diſcrepat.

Quarta pars Thaleri.

N.

Non niſi valore à proxime ſuperiori diſfert.

Thalerus Svecicus.

Adver-

Adverſa typus ſimilis; ſed additus eſt effigies annus 1605.
Inſcriptio CAROLVS. D. G. DESIGN. REX. SVECIÆ. ET.
PRINCEPS. HÆR.

Averſa quoque typus idem. Inſcr. itidem duplex. Interi-
or: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Exterior valorem exprimit:
III. MARK. SVENSKA.

II. Marca.

Scutum quadripartitum coronatumque, cum Inſignibus Sweo-
Goth. & gentilitiis. Annus 1604. Inſcriptio priori ſimilis.

Averſa eadem, exceptâ inſcriptione exteriori, quæ quoad va-
lorem differt: II. MARK. SVENSKA.

Marca.

Non notâ, ſed valore tantum & quantitate à priori differt.

IV. Oræ.

Dux cataphractus, cum ſcipione; ante ſe habens tres clypeos, quorum duo superiores, ad ſe invicem proclives unaque coronâ ornati, inſignia ostendunt Svec-Gothica; tertius inferior & minor gentilitia exhibet. Additur valor 4. ör. Inſcr: CARO: D: G: HÆ. PRIN. SVE.

Averſæ typus idem. Inſcr: MONETA. NOVA. REG. SVE. 1603.

A parte adverſâ ſcutum triplex coronatum, cum iisdem inſignibus. Additur valor 4. ör.

Ab averſâ autem Nomen מורה (ut antè) adſcriptis interius verbis: SOLATIVM. MEVM: Inſcriptiõ averſæ cum inſcriptione exteriori averſæ conjuncta: CAROLVS. D: G: DESIGN. REX. SVEC. ET. PRINCEPS. HEREDIT. 1606.

H. Oræ.

Effigi-

Effigies Ducis, addito valore 2. ö. Inſcriptio: CARO: D:
G: HÆ: PRIN: SVE.

Nomen Tetragrammaton in ſole, tres appoſitas coronas ir-
radiante. Inſcr: MO: NO: REG: SVE. 1602.

N.

Gentilitius Faſcis cum ſuperimpoſitâ Coronâ clauſâ ſ. Re-
giâ, atque inferius adſcriptis notis C. R. D. quarum ſenſus: *Ca-
rolus Rex Deſignatus*. Inſcr: MONETA. NOVA.

Coronæ tres cum Valore: 2. OR. S. Inſcr: STOCKHOLM. 1605.

Tres Penningi.

N.

Faſcis gentilitius, cui ſuperimpoſita eſt corona clauſa; infra
adſcriptæ Literæ: C. R. D.

Tres Coronæ, inter Notas valoris: 3. P. Infra: 1606.

Nummi Quadrati.

T. II. N. I.

Literæ C. D. S. i. e. *Carolus Dux Sudermannie*, cum ſuper-
impoſitâ coronâ apertâ, & addito infra valore: 4. M.

Faſcis gentilitius, cum coronâ ſimili, atque anno 1603.

T. II. N. 3.

Non differt à priori, niſi magnitudine & valore, nimirum: 2. M.

Q 3

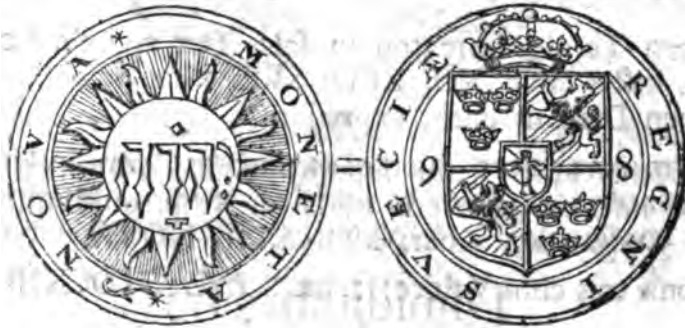
T. II.

T. II. N. 4.

Valore: I. M. & anno 1598. discrepat à duobus prioribus.

Nummi, Vacante Regno, cum de illo inter SIGISMUNDVM & CAROLVM armis certaretur, cusi, neutrius nomen præferentes.

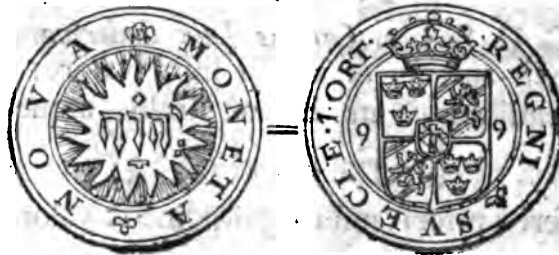
Thalerus Imperialis.

Nomen DEI tetragrammaton in fulgore Solis.

Scutum quadrupartitum coronatumque, cum Insignibus Suedo-Gothicis & gentilitiis intermediis. Annus additur 98. Inscriptio utriusque partis adunata: MONETA. NOVA. REGNI. SVEICIAE.

Quarta Imperialis pars.

Adver-

Adverſa eadem.

Eadem quoque averſa, præter additum Inſcriptioni valore: I. OR.

Ora.

Nomen Dei, ut antè, expreſſum.

Scutum coronatum & cruci incumbens, cum Inſignibus Svecicis, & gentilitiis in ſcuto minori intermedio. Inſcriptio utriusque partis continuata: REGNI SVECIE MONETA NOVA 1603.

Dimidium Orae.

Tres coronæ, cum valore $\frac{1}{2}$ OR.

Scutum coronâ apertâ ornatum, cum falce & teniis. Inſcriptio conjuncta: REGNI SVECIÆ MONETA NOVA. 1593.

Nomen

Nomen Dei, ut antè.

Clypeus coronâ clauſâ ornatus, habens Sveciæ Inſignia. Inſcr: conjuncta: MONETA. NOVA. REGNI. SVECIAE. 1600.

Adverſa ſimilis.

Tres coronæ. Inſcriptio eadem. Annus 1601.

Quarta Orae pars, vulgò en *Svef.*

Altera facies coronam apertam.

Altera literam S habet (primum elementum vocis Stockholmiae) Inſcriptio utriusque partis adunata: REGNI. SVECIAE. MONETA. NOVA. 1593.

CAROLVS IX.

A. 1607.

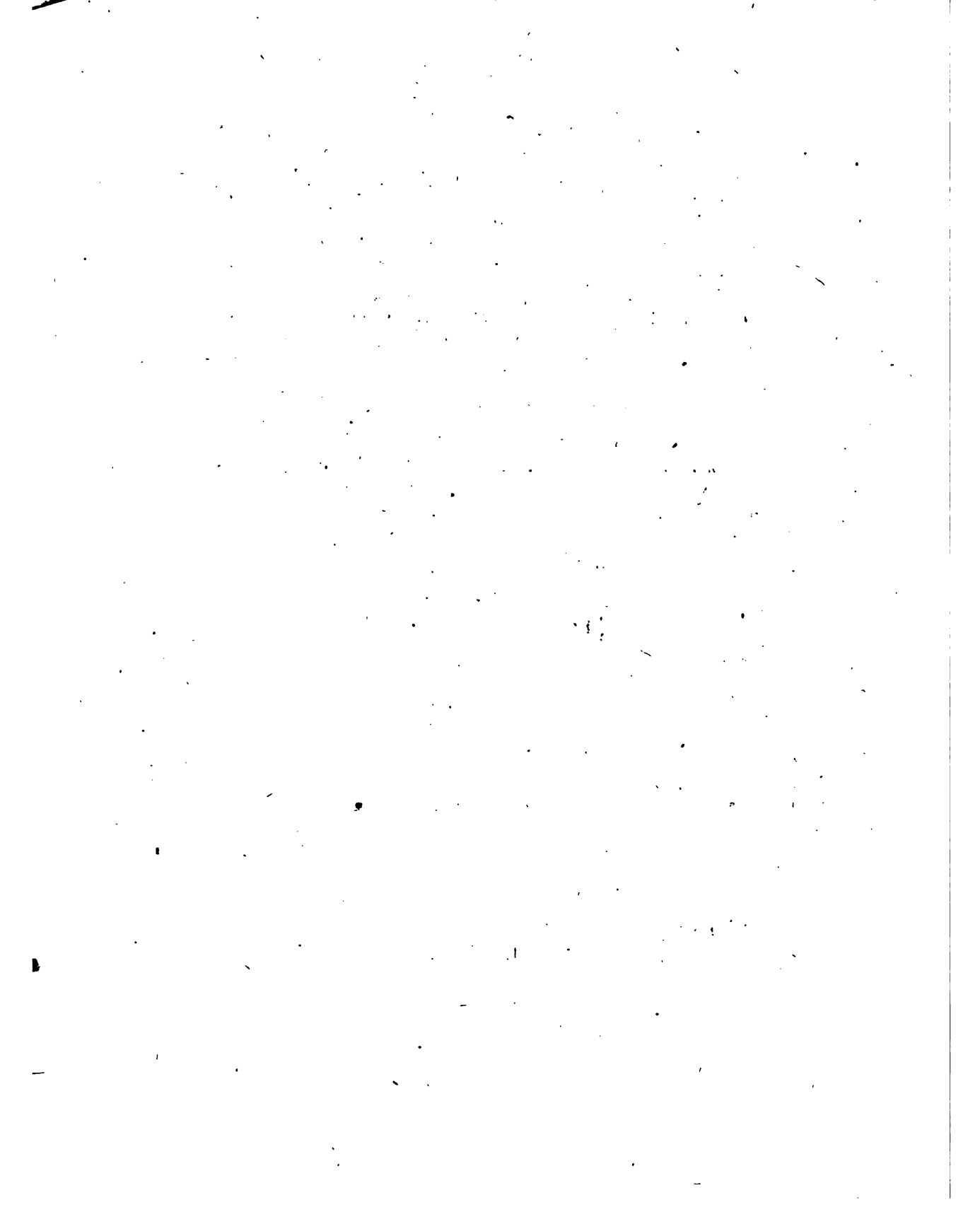
Postquam Regis titulum usurpare cepit & re ipſa ad regnum pervenit Carolus IX, hi nummi auspicio ejus cuſi ſunt.

Nummi Symbolici, quorum primus inauguralis.

T. III. N. I.

Caput

Caput Regis laureatum, atque in ſummo loco nomen IEHOVA radiis micans. Inſcriptio interior: CAROLVS. IX. REX. SVECIÆ. Exterior: PROVIDENTIA. ET. AVXILIVM.

Fortitudinis imago, columniam humero geſtantis, cum Anno 1607. (Illo enim anno d. 15. Martii, ſoleni omnium Regni Ordinum applauſu Upſaliæ coronatus eſt.) Inſcript: VIRTVS. ET. FORTITVDO. Supra illam clypeus parvus eminent cum Leone Gothico, & extra illum tres coronæ, ita poſitæ, ut una ſupra ſcutum, reliquæ ad latera ejus conſpiciantur. Hic clypeus una cum tribus coronis cingitur circulo, extra cujus peripheriam ſcripta ſunt hæc verba. SIGIL. MAG. LADEL. R. i. e. *Sigillum Magni Ladelåds Regis.* Quo ipſo Rex honori regni ſui conſulturus, uſurpationem trium Coronarum, de quibus tempore Regis Erici XIV. liſ mota erat, Danis exprobrare, juſtumque earum uſum Sveonibus, longo ante Margareta regnum tempore, familiarem, ſuis vindicare ſtudit. Nec fragili innixus eſt fundamento. Sed antiquiora adhuc & ſolidiora ejus rei teſtimonia, à nummis petita, in hoc opere producantur.

T. III. N. 2.

Effigies ſimilis, cum inſcriptione: CAROLVS. IX. D. G. REX. SVECIÆ.

Capita oppoſita. Filiorum, Principum juventutis, nuda, cum inſcript: GUS. Ado. & Carl Phil. FF. Regn. Suec. Goth. Wand. &c. Pr. Hær.

De Guſtavo Adolpho uberrimus diſſerendi campus poſtea ſe offert. Sed de Carolo Philippo, qui (Revaliæ d. 23. Aprilis 1601. vitæ hujus lucem auſpicatus) titulum geſſit Ducis Sudermanniæ, Nericiæ & Wermlandiæ, occaſio monet, ut hæc pauca nunc ſubnectam. Fuit is Princeps ad magna natus, nec minoræ certè pollicebatur, quàm Frater ejus natu major. Nec deſuiſſet illi fortuna tanto Principe digna, ni illam aut ipſe ſegnius juſto arripiſſet; aut alii, quod quidem verius eſt, retardationibus nimis irritam feciſſent. Primoribus regni Muſcovitici, ob tot falſorum Demetriorum ſuppoſitionem, bellis Inſteſtinis & exter-

ternis jam ferè exhaustis, nulla certior spes salutis affulgebat, quam si à Rege Gustavo Adolpho, qui per Jacobum De la Gardie contra Moscovitas rebelles & Polonos hostes suppetias sibi semper tulisset, Fratrem Carolum Philippum expeterent Imperatorem. Mittuntur huc legati, qui illum quam sollemnissimè & instantissimè sollicitabant; sed à nostratibus, ob curarum publicarum molem, negotium fuit procrastinatum, donec Moscovitæ, moram nimiam pertæsi, aliò curas & cogitationes vertissent, aliamque ex suâ gente sibi præfecissent. Et quamvis hæc animorum mutatio non latuit Principem, spem tamen Imperii Moscovitici non omnem abjecit, illud aut suffragiis Procerum aut armis recuperaturus. Dum hæc molitur, morbo inopinato correptus, Narvæ moritur Anno 1622. & Strenghesiam defertur, ubi humatus est.

T. III. N. 3.

Rex coronatus, cataphractâ & pallio Regali totus conspicendus, extensâ manu gladium strictum tenet tanquam pugnaturus, lævâ lateri impositâ. Mensâ, cui adstat, cætera habet Regalia insignia, addito Anno 1610. A dextrâ Scutum extat coronâ apertâ (in aliis clausâ) superne ornatum & quadripartitum, habens insignia Sveo-Gothicâ & Gentilitia. Supraj caput Regis emicat nomen Dei tetragrammaton. Inscriptio duplex. Interior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Exterior: CAROLVS. IX. DE. G. SVECOR. GOTHOR. VANDAL. ETC. REX. CIVIT. GOTHOB. PRIM. FVND. ET. COND.

Portus, in quo navigia aliquot; citra illum vetus Arx Elfsburgum, & ultra eundem nova Urbs, Gôthoburgum, apparet; quam inter & montem altissimum (vulgò Gullberg dictum) procera extat arbor, ramis latè diffusis, cujus stipiti Scutum appensum, cum insignibus Gothoburgensibus, Leone scilicet posticis pedibus insistente, antico dextero gladium, lævo clypeum cum Insignibus Sveciæ tenente. Inscriptio disticho Ovidiano expressa est:

Quæ præbet latas Arbor spatiantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, virga fuit.

Multas

Multas hic Rex per totam Sveciam condidit Urbes alias; ut Mariæstadium in territorio Wasbø in Westrogothiâ, illi insigne est dimidius taurus, cornibus ingentibus flumini imminens: Carlstadium in Wermlandiâ, insigne habens erectum Castorem sive fibrum utrinque turri munitum: Wasam in Bothniâ orientali, quæ ut nomine, ita & re ipsum gerit insigne gentilitium Regis, sc. fascem, qui vernaculo idiomate à majoribus appellatus est *Wasa*: Et Uhlo seu Uloburgum ibidem, quæ Urbs insignis loco ostentat castellum quatuor turribus conspicuum, superstructum fluvio, in quo salmo natat. Tanta enim ejus bonitas & copia illic est, ut incolis divitias, & Sveciæ reliquæ penum fat magnum procuret. Quæ ratio multas etiam movit provincias, ut eam rem insignis loco sibi assumerint, quæ vel in suo sinu quam maximè esset abundans, vel naturæ & genio loci optimè conveniret. Sic Westmannia, in qua sitæ sunt præcipuæ nostræ argenti & cupri fodinæ tres montes, quorum singuli in summitate flammam eiectiont; Bothnia orientalis Mustelas, Dlandia Cervum elegit; Tavastia, unde pelles lynceæ optimæ notæ magno numero exportantur, Lyncem; & Lapponiæ homo sylvestris ac ferus datus est, cum instar ferorum & barbarorum Lappones ferè ab omnibus habeantur. De ultimis duabus civitatibus Wasæ & Uloburgo nos monet Cl. Johannes Messenius in Epicedio, quod beatæ memoriæ Avi mei, Henrici Martini Brenneri, Ecclesiæ Wasanæ Pastoris, & in Australi Bothniâ Præpositi sacratum voluit:

Utraque Carlepolis (a) Gustavi (b) con- (a) vetus & nova.
dita jussu, (b) Adolphi.

Qui modo Suecorum fulgida sceptrâ gerit.

Sed Pater (c) Uloniam Wasamque fo- (c) Carolus IX.
rensibus ornat

Legibus; hæc Regis stemmate nomen habet.

Multarum, inquam, Urbium, nunc satis florentium conditor fuit hic Rex, sed nullam earum tanti fecit; ut Numisma in ejus memoriam curaverit cudendum. Sola id meruit Gothoburgensis, quæ

opportunitate ſitus cæteris antiſtabat, maximo commerciis noſtris & commodo & præſidio futura, cum ex terris & regnis exteris na- ves illic appellere tutò poſſent, & , hac portu adornatâ, non tam ne- ceſſarius noſtratibus eſſet tranſitus per fretum, quod Elſinburgum & Elſincæram dividit, vulgò *Gundet* appellatum. Tunc enim Sca- nia, nobis poſteâ recuperata, in qua Elſinburgum, Daniæ parvit. Nec ſolum Numiſma memoratum ab illo editum fuit, ſed etiam nummi uſuales tam aurei, quàm argentei, quos vidè inferius, in ipſâ illâ Urbe, illius juſſu percuſſi ſunt; quorum primus anno uno ve- tuſtior eſt Numiſmate. Hanc verò Urbem, anno ſuperioris ſeculi nono Regis Caroli IX. auſpiciis fundatam, ſucceſſor, Glorioſiſſimus Filius, Guſtavus Adolphus novis adornavit privilegiis. Et quò fa- cilius ad illam incolendam exteri allicerentur, Magiſtratus officiis illos excludi noluit. Cumque aliquis ſuggeſſiſſet, id plurimum ad incrementum Urbis valiturum, ſi Judæis, populo divitiis abundanti, liber commerciorum uſus in illâ concederetur, reſpondiſſe perhibe- tur Illuſtriſſimus Regni Cancellarius Axelius Oxenſtierna: quantum quidem voluptatis capturus eſſet ex incremento Urbis, quàm Deus & natura Sveciæ commodis unice deſtinaverat; tantum quoque ſibi diſpliciturum, ſi infeſtiſſimis nominis CHRISTI perſecutoribus id ac- ceptum referre deberet, ſeque malle, ut inſtar caſæ piſcatoriæ æter- num lateret, quàm ut, ope iſtorum, florentiſſimæ Urbis nomen & gloriam aucuparetur.

T. IV. N. 2.

Imago Regis laureati, pectore tenus expreſſâ.

Faciſ gentilitius coronatus, cum appoſitis decuſſatim enſeatque ſuſcipi ramo; ſuperius ſacrum DEI Nomen radios undique emittens. Adſcriptum: IEHOVAH. MEVM. SOLATIVM. Epigraphe utri- uſque lateris adunata: CAR. IX. D. G. SVE. GOTH. VAND. FINN. CARE. LAPP. SEPT. CAI. & ESTH. LIV. REX. Eſt ovatâ formâ.

T. IV. N. 3.

Imago

Imago ferè ſimilis cum inſcriptione : CAROLVS. IX. D. G. SVECORVM. GOTHORVM. VANDALORVM. ETC. REX.

Gladius & ramus oleæ ſe mutuò decuſſatim tangentes, in quorum ſuperiori parte nomen Dei tetragrammaton; inferius bilanx conſpicitur, addito lemmate, pro ratione emblematum, quadruplici: TIME. DEVM: DILIGE IVSTITIAM: PACEM. QVÆRE: PATRIAM. DEFENDE. Quæ omnia ſertum includit laureum; ultra quod extat Symbolum: IEHOVAH. MEVM. SOLATIVM. Eſt formâ ovali.

Quoniam in unico hoc Numiſmate cernimus capillos Regis ab ambobus temporibus elevatos ac plexos, & per extremitates in fronte colligatos (qui ornatus in omnibus ejus imaginibus depictis aliàs rarò aut nunquam neglectus eſt) cauſam hujus rei rimari non ab foret. Nec abſurdè judicare mihi videntur illi, qui ad calvitiam tegendam, ornamento hoc uſum fuiſſe Regem arbitrantur. Hoc verum eſt, Regem vehementiori irâ toties fuiſſe commotum, quoties nodum illum cum violentiâ diſrupiſſet, nec ſatis tutum fuiſſe, ſub iſtum temporis articulum, aliquid ab illo precari.

Nummi Uſuales Aurei.

Effigies Regis coronati, dextrâ gladium tenentis, ſcuto lævum brachium tegente quadripartito, in quo Inſignia extant Sveo-Gothica & gentilitia. Capitis verticem irradiat nomen tetragrammaton

ton. Inſcriptio interior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Ex-
terior: CAROLVS. IX. D. G. SVEGORVM. GOTHOR. VAN.
DAL. ETC. REX. 1608.

Clypeus cum Leone Gothico, extra quem tres extant coronæ,
una ſuperius, duæ ad latera. Inſcriptio duplici circulo incluſa: IN-
SIGN. REGNI. SVEC. TEMP. MAGNI. LAD. SVEC. GOTHOR.
REGIS. QVI REGNAVIT. ANNO. CHRISTI. MCCLXXVII.
Valet 6, ducatos.

XVI. Marcæ Svecicæ.

Caput Regis coronatum cum nomine *Iehovab* ſuperius. In-
ſcriptio: CAROLVS. IX. D. G. SVEC. GOT. VAN. ETC. REX.

Scutum quadripartitum cum coronâ clauſâ, præferens Inſignia
Sveo-Gothica & gentilitia, addito Anno 1610. Inſcriptio: XVI.
MARK. SVENSKA.

VI. Marcæ.

Caput Regis coronatum. Inſcriptio: CAROLVS. IX. D. G.
REX. SVEC. G. V. ETC.

Tres

Tres clypei ſeparati, ſuperimpoſitâ coronâ; illorum duo ſuperiores Inſignia Svec - Gothica, tertius inferior gentilitia oſtendit; addito anno 1609. Inſcr: VI. MARK. SVENSKA.

Imago & inſcriptio eadem.

Scutum cum Inſignibus Gothoburgensibus. Inſcript: VI. MARK. SVENSKA. 1610.

Nummi Rhombiformes Aurei.

Fascis gentilitius cum coronâ clauſâ, additis utrinque literis: C. R. X. M. i. e. *Carolus Rex. Decem Marca.*

Nomen tetragrammaton in ſole, cum anno 1610.

Typus & inſcriptio utrinque ſimiles; excipe valorem V. M. ſ. *quinque marcarum*, & annum 1611.

Hujus generis nummus adulteratus, qui & paulò minoris formæ eſt quàm gētinus, exſtat: præcedentemque valoris decem marcarum idem expertum fuiſſe fatum, indicant literæ Illuſtriſſ: Axelii

xeli Oxenſkiernæ, Holmiæ d. 29. Aug 1614. ad Regem Guſtavum Adolphum ſcriptæ, & ſubjungit ibidem Axelius, ſe nec dum præ comperto habere, hinc, an extra regnum ſit percuffus.

Nummi argentei.
Thalerus Imperialis.

Rex integrâ ſiaturâ, coronatus, cataphractâ & pallio indutus, dextrâ gladium & ſiniſtrâ globum tenens crucigerum, ſupra menſam, in qua ſceptrum cum clavi cernitur. Tria inferius appoſita ſcuta, quorum primum à dextrâ tres coronas cum inſcriptione: *Svea*; Secundum à ſiniſtrâ Leonem Gothicum, cum inſcr: *Gôta*; & tertium inter pedes Regis falſcem exhibet gentilitium. Caput Regis à nomine *Jehovah* illustratur. Inſcr: CAROLVS, IX, D. G. SVECOR. GOTHOR. VANDALOR. ETC. REX.

Imago Salvatoris eam Anno 1608. Inſcriptio interior: SALVATOR. MVNDI. SALVA. NOS. Exterior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM.

XX. Marcæ.

N.

Effigies Regis coronati, enſem & globum manibus ferentis, ſceptro & clave in menſâ depoſitis. Ab altera parte valor extat: 20.

M. S.

M. S. i. e. *viginti marca Suetica.* Inſcr. interior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Exterior: CAROLVS IX. D. G. SVECORVM. GOTHORVM. VANDALORVM. ETC. REX:

Scutum quadripartitum coronatumque, cum Inſignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis, quod duplici ſerie ambiunt clypei minores XXIX. cum provinciarum inſignibus, addito anno 1608. Vide obſervationem ad monetam 20 marcarum, quæ ante coronationem ab hoc Rege percuffa eſt.

VIII. Marcæ.

Typo & inſcriptione utriusque partis à nummo primo uſuali aureo non niſi Metallo (eſt enim argenteus) differt & valore; qui infra clypeum extat, nempe: VIII. MARK. SVENSKA.

VI. Marcæ.

S

Num-

Nummus ſimilis, excepto anno 1609. & valore: VI. MARK. SVENSKA.

IV. Marcæ.

Effigies Regis coronati ſceptrum & orbem crucigerum manibus geſtantis, irradiante caput nomine Tetragrammato. Epigraphe interior: IEHOVAH. SOLATIVM. MEVM. Exterior: CAROLVS. IX. D: G: SVECORVM. GOTH. VAND. ETC. REX.

Scutum coronatum quadripartitum cum Inſignibus Sæco-Gothicis & gentilitiis. Additus Annus 1607. Epigraphe valorem exprimit. III. MARK. SVENSKA.

II. Marcæ.

Nummus priori ſimilis; anno tamen 1608 differt, & valore: II. MARK. SVENSKA.

Marca.

Idem typus; ſed valor eſt I. MARK. SVENSKA.

IV. Oræ.

Effigies Regis coronati. Inſcriptio: CAROLVS. IX. D. G. SVEC. GOT. VAN. ETC. REX.

Averſa not. niſi anno 1607. & valore $\frac{1}{2}$ MARK. SVENSKA. differt.

II. Oræ.

Scutum coronatum cum ſacce & taniis: annus 1608. Inſcriptio: CAROLVS. IX. D. G. REX. SVECICÆ.

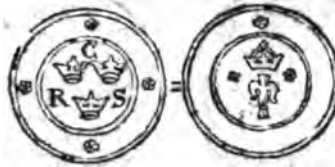
Scutum cum insignibus regni Sveciæ. Valor 2. öR. Inscr:
MONETA. NOVA. REGNI. SVECIE.

Ora.

Tres coronæ, inter quas Leo Gothicus conspicitur. Infrâ
valor additur 1. ÖRE.

Fascis gentilitius cum Siglis C. R. annus infrâ 1611. Inscr:
ptiones utriusque partis conjungim: MONETA. NOVA. RE-
GIS. SVECIE.

Tres coronæ, cum Siglis C. R. S.

Fascis Gentilitius cum coronâ, sine ullâ inscriptione.

Nummi Gothoburgenses.

II. Ora.

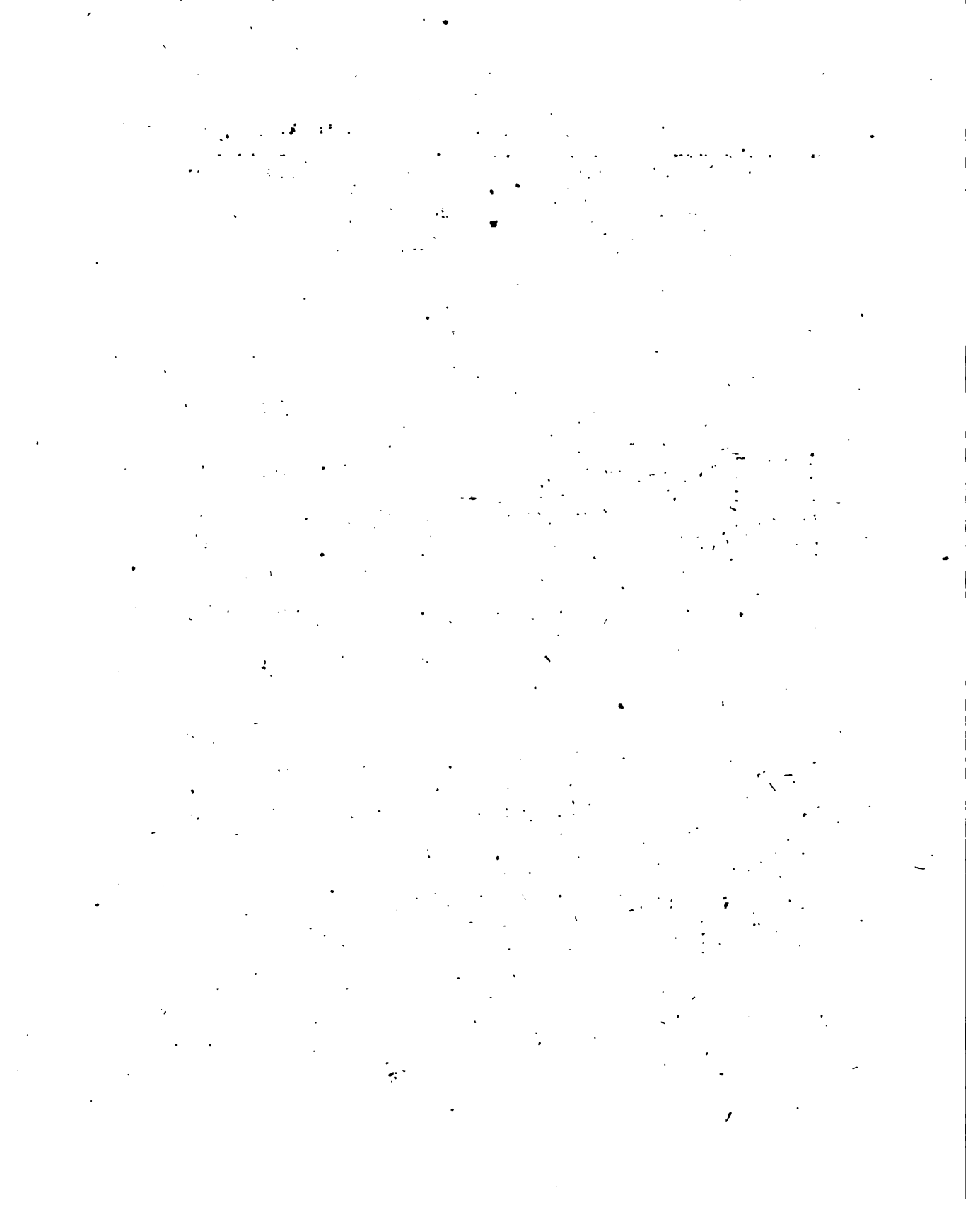

Clypeus

INDUCTAS.

Elias Brenner pinx. et sculp.

Clypeus coronatus cum fasce & tæniis. Annus 1609. Inscr: CAROLVS. IX. D. G. REX. SVECIAE.

Scutum cum Leone Gothoburgensi. Valor 2. ör. Inscr: MONETA. PRIMA. CIVIT. GOTHOBVRGENS.

Ora.

Fascis gentilitius inter literas C. R. medius. Epigraphe: MONETA PRIMA. 1609.

Scutum cum insignibus Gothoburgi. Epigraphe: CIVITATIS GOTHOBVRGENS. 1. ör.

N.

Typi & valoris ejusdem est cum priori: differt autem anno 1610.; ut & inscriptionibus amborum laterum, quas hinc conjungimus: MONETA. NOVA. CIVITATIS. GOTHOBVRGENS.

IOHANNES DVX OSTROGOTHIAE.

Hic Filius Johannis III. Regis Svec. suum jus hæreditarium in hoc regnum ultrò concessit, obtulitque CAROLO, Patruo suo, nummosque deinceps ad Regiam GVSTAVI ADOLPHI constitutionem super hac re Holmiae Anno 1613. publicatam, hinc imagine suâ & nomine, illinc autem Insignibus Regni ac nomine tituloque Regis Gustavi Adolphi figurari fecit.

Nummi Symbolici.

TAB. Duc. Joh. N. I.

Imago Ducis pectoratus expressa, capite nudo. Inscriptio: I. D. G. R. S. G. V. P. H. O. DVX. I. e. *Johannes Dei Gratia Regner.*

Regnor. Suecia, Gothiæ, Vandalique Princeps Hæreditarius, Ostro-Gothiæ Dux.

Scutum cum superimpositâ coronâ apertâ quadripartitum, cujus prima arx regni Suecia, secunda & tertiâ Gothica, quartâ Ostro-Gothiæ insignia exhibet, cum fasce intermedio; infra additus annus 1612. Inscriptio Symbolum continet Ducis: DVCTOR SVORVM. Forma ovalis.

N. 2.

Imago eadem. Inscriptio plenior: Johan. D. G. Regn. Sve. Got. Van. Prin. Hære. Ostro. Dux.

Adversa eadem, est, excepto anno 1610, qui supra Scutum extat, porro & forma eadem, sed major.

N.

Icon Ducis barbati, cum Epigraphe: JOHAN. D. G. R. S. G. V. P. H. OSTRÆ. DVX. 1616.

Scutum, cum iisdem insignibus, consimili modo coronatum; adscriptum idem Symbolum.

Nummus hic ovalis, magnitudine, inter duos proximè antecedentes, medius est.

Nummi Usuales.

Thalerus Imperialis.

Effigi.

Effigies Ducis, cum inscriptione interiori: DEVS PROTECTOR. NOSTER. 1617. & exteriori: IOHANNES. D: G. REG. SVE. HÆR. PRINC. DVX. OSTROGOT.

Tres clypei separati, cum insignibus Svehicis, Gothicis & gentilitiis, coronâ clausâ superimpositâ. Supremo loco extat nomen tetragrammaton. Inscript: GVST: ADOL: D: G: SVEC: GOTH: VAND: REX. &c.

Thalerus Svecicus.

Adversa similis, excepto anno 1614.

Tres clypei superius unâ coronâ clausâ ornati, cum insignibus fisdem. Inscriptio interior: IIII. SVENSKE. MARKR. Exterior: GUST. ADOL: D: G: DESIG. REX. SVE. ET. PRINC. HÆR. EDITA.

N.

Similis, excepto anno 1613. & averfa inscriptione interiore: IIII: MARCK. SVENSKA.

Ora.

Leo Gothicus, addito anno 1617 & valore I. ör. Inscr: IOHAN. D. G. REG. SVE. P. HÆR. D. OS.

Scutum cum tribus coronis, extra quod Siglæ: G. A. R. i. e. *Gustavus Adolphus Rex*. Inscr: MONETA. NOVA. REGNI. SVECIÆ.

N.

Omissio anno, similis priori.

GVSTAVVS ADOLPHVS
MAGNVS. A. 1617.

Quod ad nummos ejus attinet, sciendum imprimis, illum vestigia Parentis sui Caroli IX. in iis cudendis esse sequutum, nisi quod, novo hactenus exemplo, monetam cupream primus introduxit, cujus tamen valor metallo erat adæquatus. Honorarii autem seu symbolici, quos vocant, maximam partem extra Patriam nostram à peregrinis, ac præcipuè in Germaniâ, formati sunt. Idque Regis, pro dignitate nunquam satis commodè laudati, honori eò magis inservit, quod Heroica ipsius ac prorsus admirabilia gesta exterorum potius, quam Sveonum Gothorumque monumentis, quæ metallicis, quæ chartaceis, testata consignatæque sint: quandoquidem à suis laudari, in adulationis suspicionem sæpenumerò incurrere solet.

Nummi inaugurales.

G. ADOLPHI. T. II. N. I.

A parte adversâ Caput Regis laureatum sub nomine *Jehovah* in circulo solari eminente, tribus intrâ clypeis separatim positis (in quibus extant insignia Svecica, Gothica ac gentilitia) cum anno 1617. Inscr: GVSTAVVS. ADOLPHVS. REX.

Ab averâ parte valculum, in quo caryophyllon virescens, quod corona ambit radiata, solque radiis illustrat, addito lemmate: FLOREBO. PROSPICIENTE. DEO.

Certe

100/ 10000

Certe non sine ſingulari præſagio Caryophyllon floſcens, coronâ radiatâ cinctum, & ſole ſereno illuſtratum in Nummo inaugurali expreſſit Guſtavus Adolphus. Quemadmodum enim ſolus caryophylli floſ diutiùs, quam reliqui, tempore hyemali perdurat, brumæque rigorem irridet; ſic animus imperterritus nullis fortunæ adverſantis ictibus cedens, ſemper ſibi conſtat. Et ſicuti fragrantiam aromaticam & ſvaviſſimam circumſpargit caryophyllon; ita anima ſancta omnium virtutum Chriſtianarum ſvaveolentem odorem. Intuere, quæſo, vitam & geſta glorioſiſſimi Regis, & perpende, quàm benè eventus reſpondit augurio. Nam variis injuriis ſive excitam, ſive exercitam, quæ animo penitus inſederat, virtutem in tantum promovit, ut veræ fortitudinùs exemplar, cæterarumque virtutum omnium, quæ Heroëm Chriſtianum decent, centrum dici haberique meritò poſſit. Atque etiamnum in ore omnium populorum eſt *Guſtavus Adolphus Magnus*; nec unquam interitura eſt virtutum illius Heroicarum & præſus inimitabilium memoria. Quæ caryophyllon ambire coronâ radiatâ, Principum olim inter Deos reſatorum ſymbolum, non potuit non ominari Regi, orthodoxæ Religionis aſſertori & vindici, ſummum honoris ſaſtigium ac ſempiternum nomen. Et aſpectus Solis benignior nil niſi Numinis ſupremi favorem, Regiſque pietatem minimè fucatam ſignificat. Coronatus eſt Uſſaliæ d. 12. Octob. anno in numiſmate expreſſo. Plura talia Numiſmata diverſe craſſitie, diverſique pretii cauſa & in publicum diſtributa ac ſparſa ſunt: alia enim imperialem, alia dimidium, alia quartam partem, alia octavam Imperialis valent. Idem eſto judicium de aureis, quæ ex eadem prodierunt matrice, diverſi quippe ponderis ac pretii fuere.

N.

Adverſa perſimilis; caret tamen anni designatione.

Averſa vaſculum etiam exhibet, cum caryophyllo ſolis radiis confoto, intra ſepem, extra quam, à parte ſiniſtrâ, frondofa cernitur arbor, & infra Annus æræ Chriſtiæ 1617. Epigraphe eadem.

Connubiales.

T. III. N. 1.

In unâ parte manus coronam Regiam e nûbe porrigit, cum lemmate: A. DEO. DESTINATA.

In alterâ, hæc lineis rectis extant verba: GVSTAWO. ADOLFO. REGI. IVNGITVR. MARIA. ELEONORA. ET. CORONATVR. REGINA. SVECIÆ. DIE. 27 NOVEMB. STOC. 1620.

T. III. N. 2.

Imago Regis laureâ coronati, cum inscriptione; GVSTAVVS ADOLPH. D. G. SVE. GOT. V. REX.

Imago Reginae coronatæ, cum Epigr. MARIA. ELENNORA. REGINA. SVECIÆ. Extat hic Nummus aliâ atque aliâ formâ, majori, minori, rotundâ, ovatâ.

T. III. N. 3.

Similis Regis effigies.

Duo cornua copiar, frugibus floribusque referta, inferiùs colligata, superiùs ferto laureo connexa, inter quæ duæ manus conjunctæ apparent, sub corde alato, binisque palmae ramis & coronâ Regiâ ornato, quam ambit circulus solaris dimidiatus. Hæc omnia nubes includunt, quæ supremo loco nomen Dei tetragrammaton continent. Subjicitur annus 1620. Figura nummi ovalis est.

Nummi Virtutes & res gestas
Maximi Regis designantes.

T. II. N. 2.

Effigies Regis laureati. Inscr: GVSTAV: ADOLPH: D: G: SVECO: GOTHO: VANDALO: REX: MAG.

Mare Balthicum, ultra quod sol oritur, citra verò Arx Holmenfis, e cujus littore navis magna passis velis procedit. Lemma est: NON. EXORATVS. EXORIOR.

T. II.

GVSTA
 WO ADOLFO
 REGIVNGITVR
 MARIA-ELEONORA
 ET-CORONATVR
 REGINA SVECIAE
 DIMENOVEMB.
 STOC. 1620
 •⊗•

124

BEATA MARIA TERRA
 ELEONORA
 REGINA SVECIAE
 OBIT 18 MAR
 MDCLV
 C. ELQVBE

PARI. CONICE
 GR
 CSR
 NAT. SINE

REPORT

GUSTAD TAB. IV.

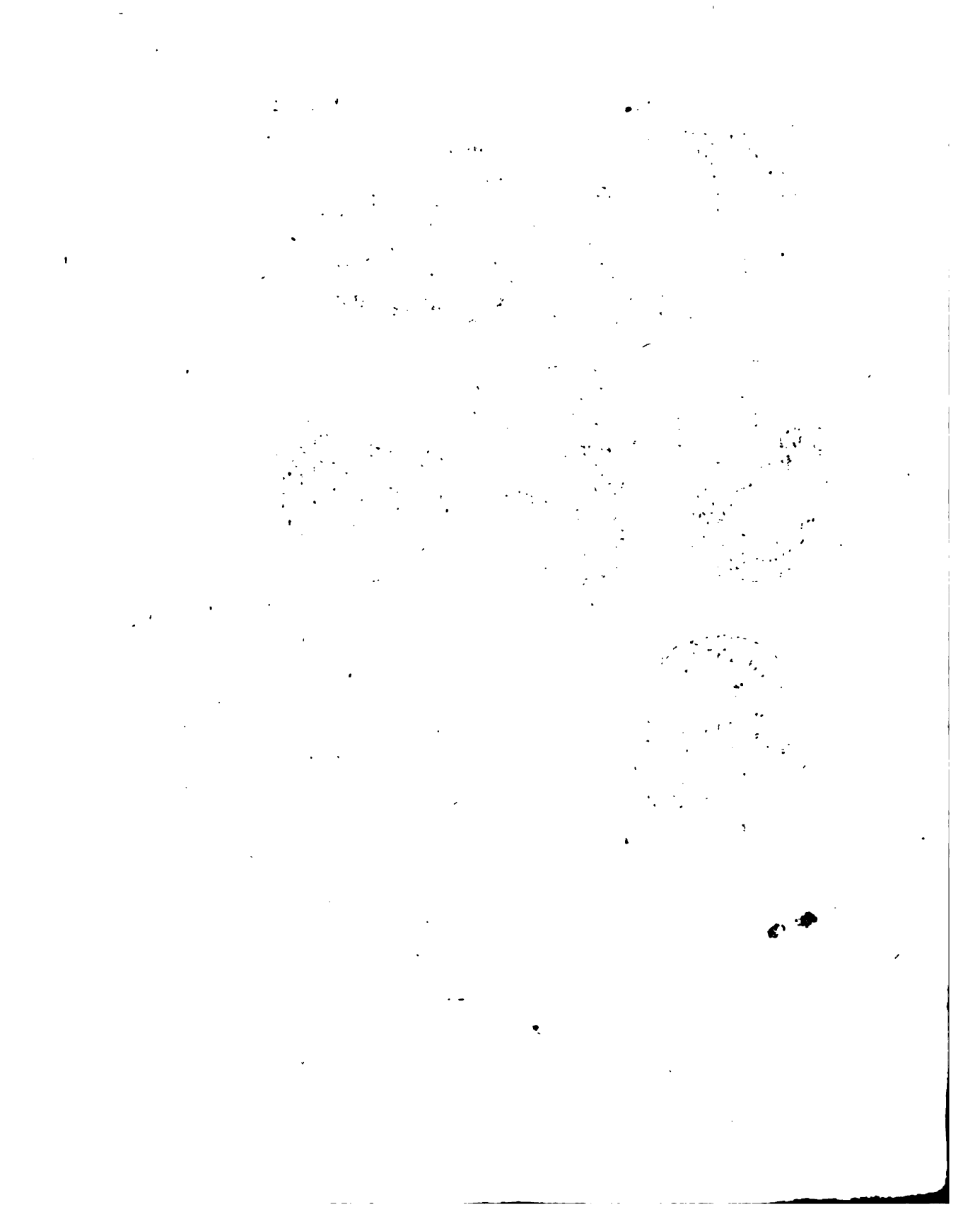

UNIVERSITY

GUSTAD IABY.

E.Br.

T. II. N. 3.

Imago & inſcriptio ut antè.

Corona ex lauro, cum intermediis palmæ & lauri ramis decuſſatim junctis. Inſcr: CHRISTVS DVX. ERGO TRIVMPHVS.

T. II. N. 4.

Effigies ſine inſcriptione.

Literæ G. A. S. R. ſibi inuicem innexæ & coronâ ſuperius ornata.

T. IV. N. 1.

Icon Regis, cum inſcriptione: GVSTAVVS. ADOLP; D; G; SVEC; GOTH; VANDQ; REX.

Nomen Dei tetragrammaton in circulo radiato, infra quem alternantibus lineis rectis & curvis hæc extant monita: DEVM COLE: AVRVM CONTEMNE: VIRTVTEM SECTARE: ARGENTVM SPERNE: PATRIAM DEFENDE. 1629.

T. IV. N. 2.

Effigies ſimilis. GVST. ADOLPH. D. G. SVEC. GOT. VAND. REX. M. P. F. D. E. & C. I. DO.

Leo inter varia armorum genera ſtans, dextero pede gladium, ſiniſtro clypeum tenet; adſcriptis verbis: DEO. ET. VICTRICIBUS. ARMIS. Supremo loco nomen *Jehovah*, inter quod & Leonem lemma extat; LIBERATQ; DEFENDITQ.

T. IV. N. 3.

Effigies Regis ſimilis, cum inſcriptione eadem.

Spes vultu ad cælum ſublato, manibusque complicatis, pedibus inſiſtit anchoræ erectæ, cui fortitudo adſtat, ab altero latere columnam, cui inniſtitur, ab altero leonem habens; ſuper illas *Jehovah*. Inſcriptio: DEO. ET. VICTRICIBVS. ARMIS.

T. V. N. 1.

Imago Regis laureâ coronati. Inscr: GVSTAVVS, ADOLP.
D. G. SVE. GOTHOR. VANDALOR. REX. MAG. P. FIN-
LAND. DVX ETHONI. CARELL. NE. N. INGRI.

Leo coronatus dextro pede acinacem, lævâ librum tenens. Inscr:

Von Mitternacht kom ich daher /
Zu streiten ist mein ganz Beger ;
Will allzeit halten gute Wacht /
Gottes Auge nim mich in acht.

T. V. N. 2.

Effigies Regis redimiti tempora lauro. Inscriptio: GVST A-
DOLP D G SVEC GOT WAND REX.

Hercules hydram, monstrum multorum capitum, clavâ con-
tundit, lævâ facem tenens luculentam. Lemma est: COMPELLE
INTRARE.

T. V. N. 3.

Effigies similis. Epigraphe: GUSTAVVS. II. D. G. SVE.
GOT. VAN. REX.

Leo coronatus adversus Ursum cum impetu insilientem, &
Aquilam coronatam atque sceptrigeram, cadentem, stricto armatus
gladio & clypeo, tribus insignito coronis, acer stans; cui manus é
nube lauream porrigit.

T. V. N. 4.

Effigies Regis atque Epigraphe eadem.

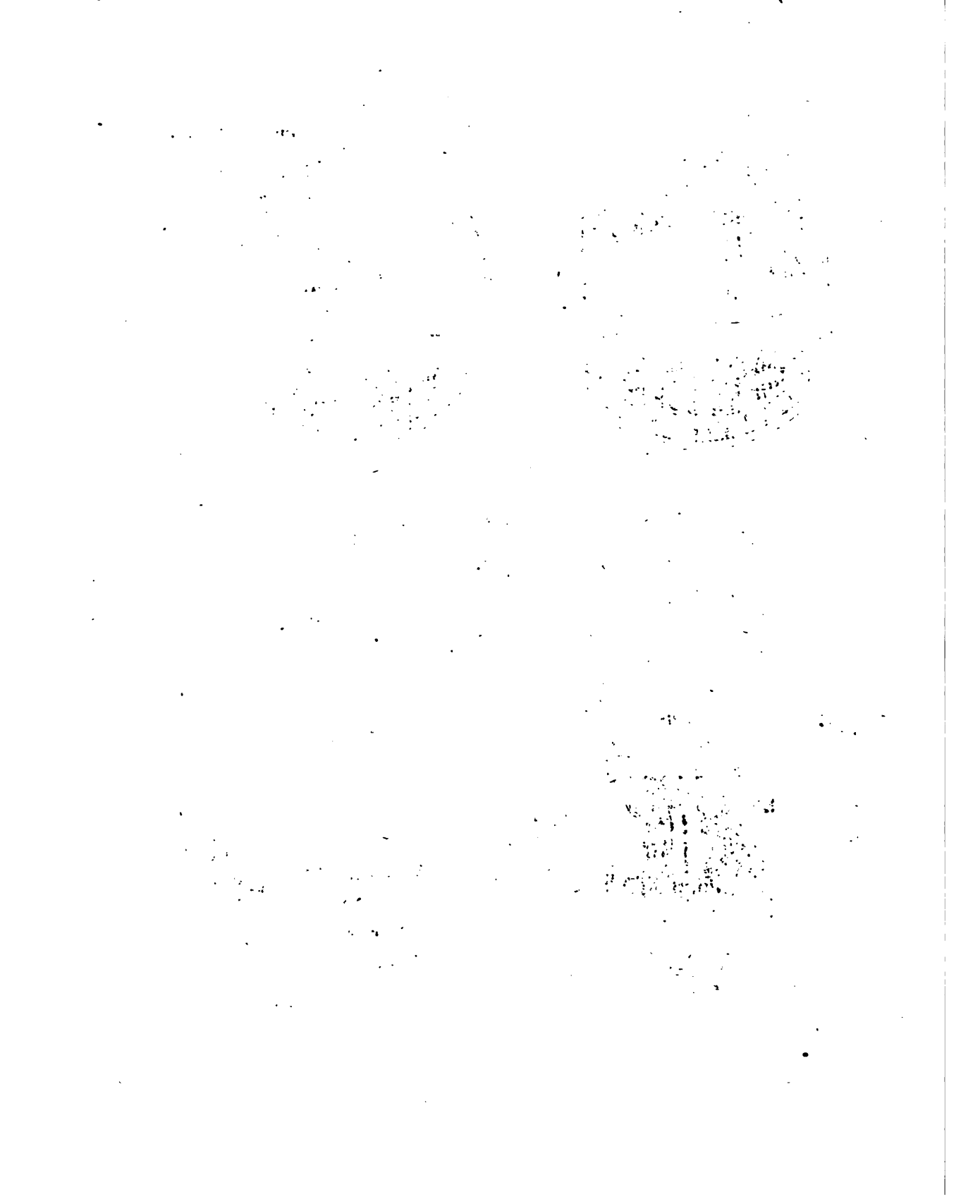
Leo in armorum congerie stans, atque dextero pede gladium,
lævo scutum in medio acuminatum tenens: Inscriptio: DEO ET
VICTRICIBVS ARMIS.

T. VII. N. 2.

Imago Regis: GVSTAVVS. ADOLP. D. G. SVEC. GOT.
VAND. Q. R.

Leo

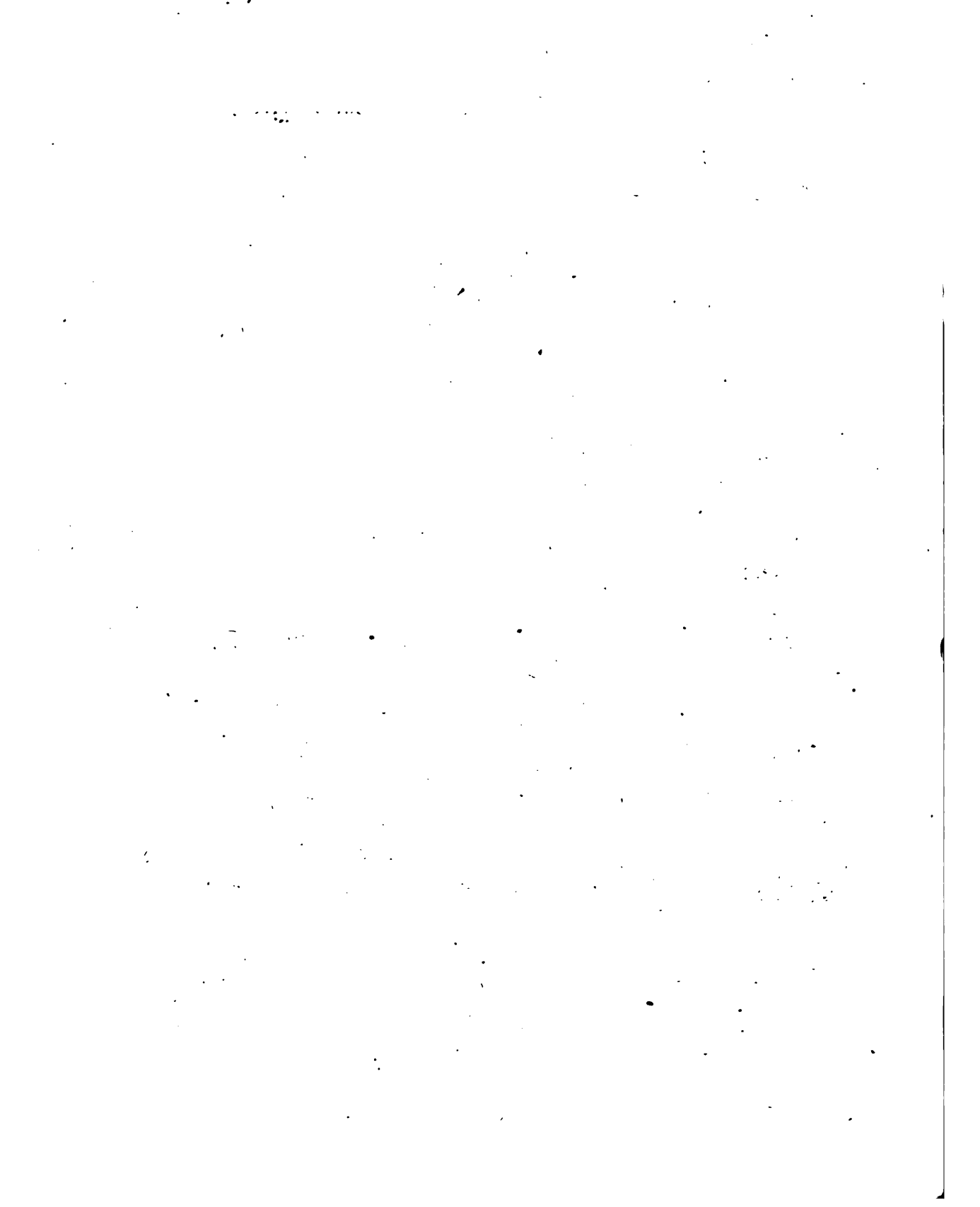

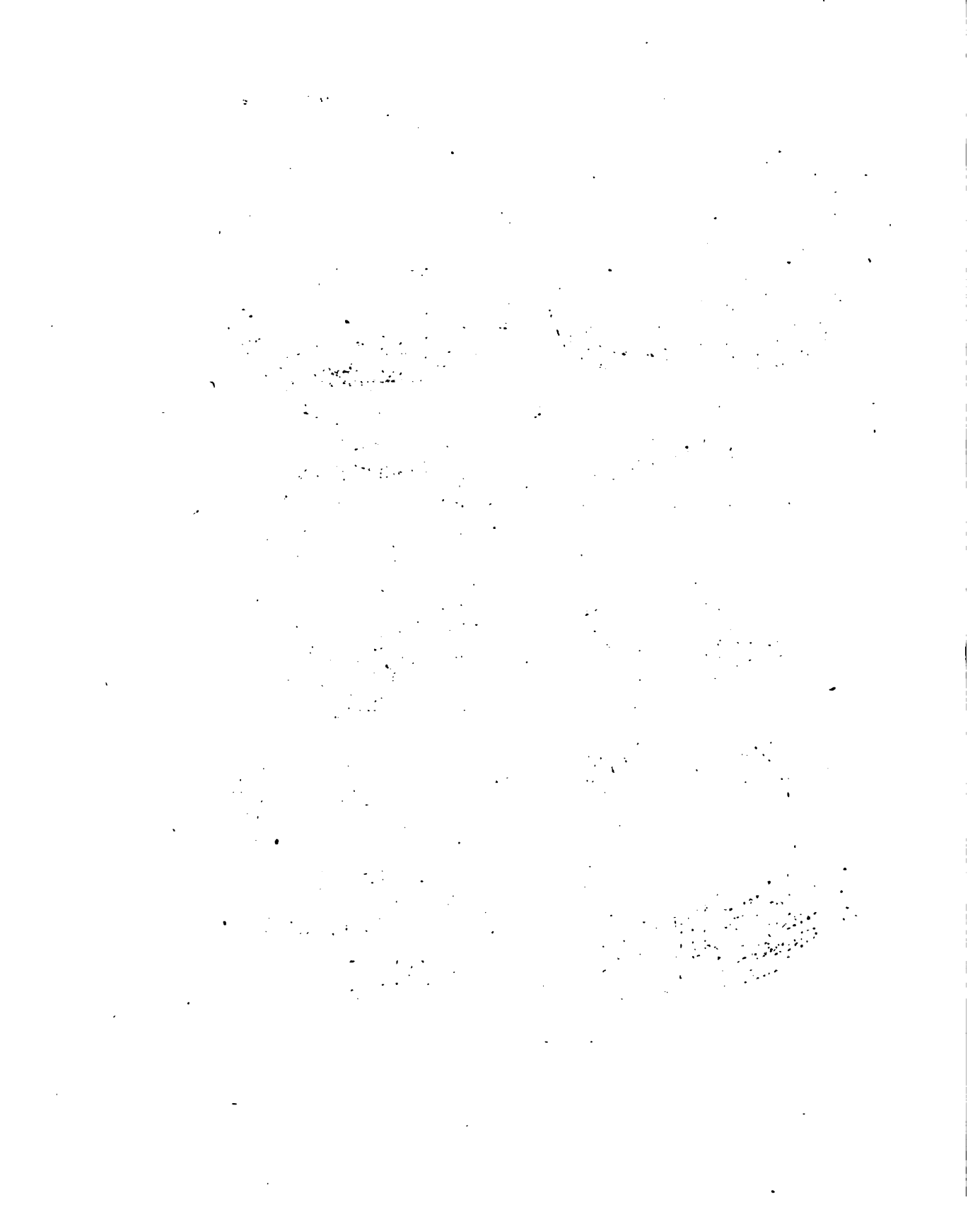

Nummi Aurei

Editionem. 2^{am} Augusti. Num. Suedic. collig. pinx. et sculp. E. Brenner 1706.

Leo in armorum congerie, enſe armatus ac clypeo, Sacroſanctum Nomen tetragrammaton præferente. DEO. ET. VICTRICIBVS. ARMIS. Eſt Nummus formâ ovatâ.

T. VII. N. 3.

Eadem imago ac Epigraphe.

Gladius cum ſceptro in ſpeciem Literæ X colligatus. ENSEM GRADIVVS SCEPTRVM THEMIS. IPSA GVBERNAT. Eſt Nummus eadem formâ.

T. I. N. 5.

Icon Regis, cum Epigraphe ſimili.

in nube, unde dextera coronam è lauro, cum lauri & palmæ ramis porrigit; infra armorum variorum cumulus. Inſcriptio intermedia lineis rectis: CVM. DEO. ET. VICTRICIBVS. ARMIS.

T. V. N. 5.

Rex equo criſtato infidet, exercitu eminus urbem obſidente. Urbs capta, adſcripto lemmate: CVM. DEO. PLVS. VLTRA.

T. VI. N. 1.

Rex generoſo equo infidens, dextrâ ſcipionem tenet Imperatorium, nudo capite, ſed cui Angeli duo è nubibus imponere lauream geſtiunt. E longinquo RIGA Urbs à boreali parte conſpicitur, ab exercitu Regio obſeſſa: Inſcr: GUSTAVUS ADOLPHUS MAGNUS DEI GRATIA SVECOR. GOTHOR. ET VANDALOR. REX. AUGUSTUS.

Eadem Urbs à plaga austru, cum Dunâ flumine, & caſtris Regiis. Supra Urbem in clypeo, quem duo ſuſtinent Leones, ejus exiſtant Inſignia, niſtrum porta patens cum binis turribus, inter quarum apices, clavæ duæ decuſſatim junctæ, & crux ſuperius poſita

ſita. E ſupremo loco Angeli duo imponunt Clypeo coronam lauream. Inſcriptio annum æræ Chriſtianæ 1621. chronodiſticho exprimit:

**RIGA DEVICTA VICTORIA VENIT
AB AXE LAVRV VBI GVSTAVI
CINXIT RADIANTE CAPILLOS.**

T. VI. N. 2.

Rex cataphractus equo inſidet, dexterâ ſcipionem Imperatorium tenens, cui manus è nube proveniens fertum laureum imponit. Eminus conflictus proſpicitur inter Svecos & Cæſarianos, his fugientibus. Inſcriptio: **GUSTAVUS ADOLPHVS D. G. SVECORVM GOT. ET. VAN. REX.** Infrâ annus additur **MDCXXXI.**

Quatuor clypei, vario armorum ornatu conſpici, quorum ſupremus inſignia habet Sveo-Gothica, cum falce gentilitio. E duobus mediis alter gladium cum ſceptro falciâ decuſſatim junctum, additâ inſcriptione: **ENSEM GRADIVS SCEPTRVM THEMIS IPSA GUBERNAT.** alter coronam, in excelsâ rupe, ventis undique impetentibus non cedentem, cum lemmate: **IMMOTA TRIVMPHO:** quartus idemque inſimus hæc verba Germanica habet: **Mit Gott und ritterlichen Waſſen.**

T. VI. N. 3.

Effigies Regis vario armorum genere circumdata. Inſcr: **GVSTAVVS, ADOLFVS, SVECORVM ETC. REX. RESTIT. LIBERT. GERM.**

Pugna Lipſienſis; additâ Epigraphe: **AVSPICIO. IOVÆ. VIRTUTE. REGIS. SVECORVM. VICTORIA. LEIP. PARTA. 1631.**

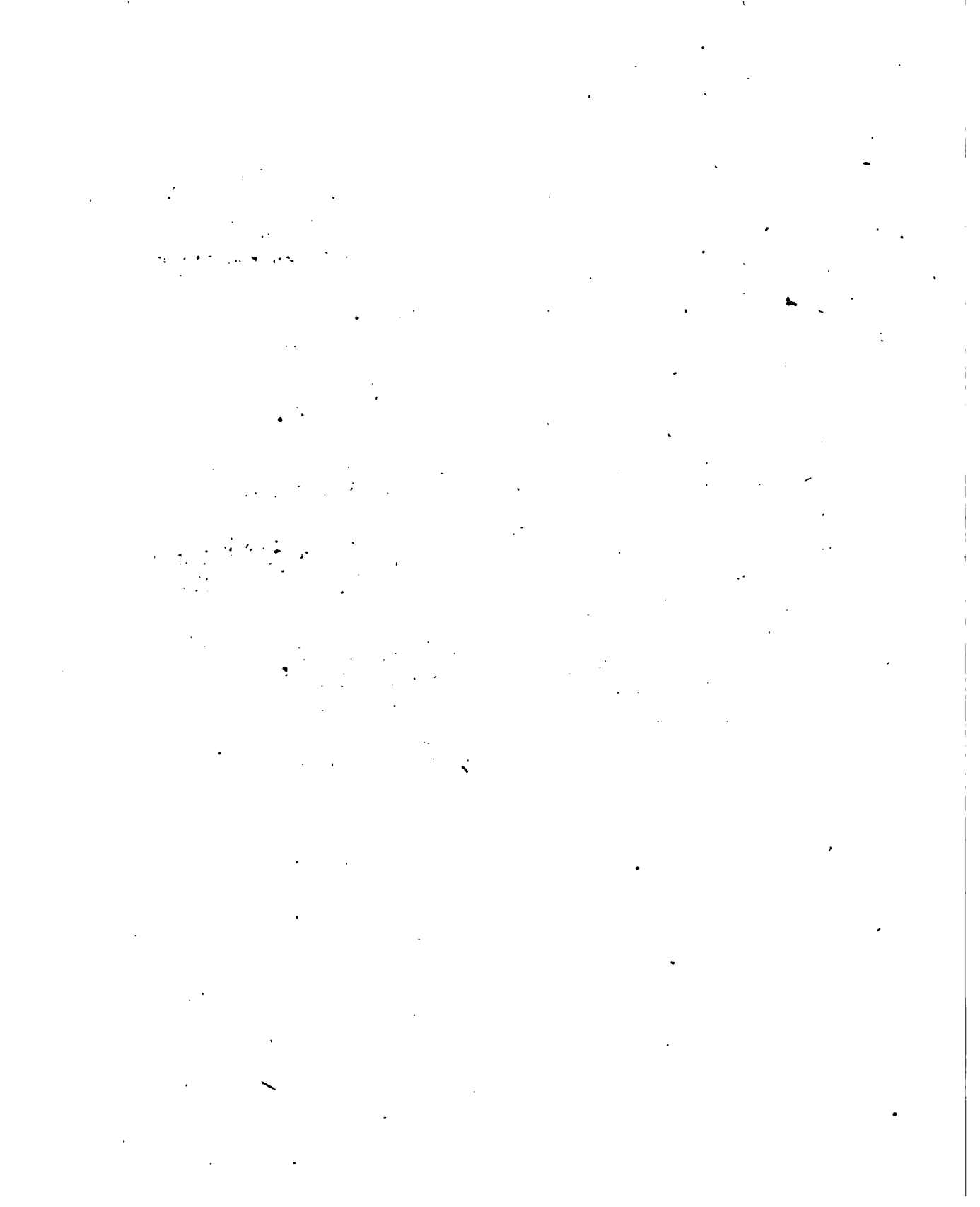
T. VII. N. 1.

Effigies Regis cum Epigraphe: **GVST. ADOLPH. D. G. SVEC.**

GUST. AD. TAB. VII.

El. Brenner f. 1706.

SVEC. GOT. VAND. R. M. PRINC. FINLAND. DVX. ETHO.
ET. CARELIÆ. INGRÆ. D. Infra 1631.

Miles Christianus dexterâ gerens gladium strictum, lævâ scutum, cruce insignitum, inter fulmina intrepidus, Religionis hostes prosternit conculcatque. Epigraphe duplici circulo hæc est:

Miles ego Christi, Christo Duce, sterno Tyrannos
Hæreticos, simul & calco meis pedibus.
Parcere Christicolis me debellare feroces
Papicolas, Christus Dux meus en animat.

Est hic nummus ex iis, qui in Germaniâ, vel inscio Rege, in honorem ejus cusi sunt; quod monendum duximus, ne quis falsò existimet, Gloriosissimum Regem verbis de hostibus triumphare voluisse, qui armis maluit.

T. VII. N. 4

Pugna Lipsiensis, super quam in æere Angelus, cum gladio flammeo, septem stellis circumdatus. Inscriptio: AVXILI-
ANTE DEO PRESSIS VICTORIA VENIT. AN. MDCXXXI.
VII. SEPT.

Tres virtutes: *Pietas* cum ramo, *Justitia* cum gladio, *Constantia* cum columnâ coronatâ; super quas sol & manus è nube porrecta: post illas Urbs Lipsia conspicitur. Infra Regis Symbolum militare: GOTTE MIT UNS. Inscriptio: IVSTITIA ET
PIETAS CONSTANS ANIMVSQVE TRIVMPHANT.

T. VIII. N.

Imago Regis laureâ ornati Coronâ. GVSTAVVS. ADOL-
PHVS. D. G. SVÆCOR. GOTH. WANDAL. REX. M. DC. XXXI.

Fœmina cum ense flammeo ac bilance, stans in basi. Ad dexterum ejus latus Viri in sagis armati humi assident; ad sinistrum verò Viri togis vestiti in genua procumbunt, quorum unus clavem porrigit. Epigraphe: PARCIT. SVBIECTIS. DE-
BELLATVRA. SVPERBOS. In imo: IVSTITIA. IMMOBILI.

Numi-

Numisma hocce ex auro rarissimum & elegantissimum in Gazâ Regiâ, apud Gallos, curiosè adſervatur.

T. IX. N.

Rex cathaphractâ, ense & sceptro conspicuus, prope humilem basin, cum impositâ Casside cristatâ, stans in terrâ, quæ mari alluitur. In hujus vicinâ rupe, omnes incurſus atque impetus fluctuum frangente, erecta est Columna, in summo adscriptas habens voces VERBUM DEI flammis ardenres. Eminus Navigium, expansis velis, inscriptio exterior: GVSTAVO ADOLPHO D. G. SVEC. GOTH. VAND. REX. MAG. PRIN. FINL. DVX. ETHO. CAR. DOM. ING. Interior: CVM. DEO. ET. VICTRICIBVS. ARMIS. Infimo loco: ENSEM. GRADIVVS. SCEPTRUM. THEMIS. IPSA. GVBERNAT.

In summo Crux corusca, cum supposito gladio. Isti Lemma adscriptum: IN HOC SIGNO VINCES. huic: PRO VERBO FERRO. Quibus subjuncti. hi Rhythmi Germanici:

Für Gottes Wort das (nempe Schwert) ich fähr,
 Herr Christe dir gilt's und nicht mir.
 Dein Wort mag nimmer untergahn/
 Schwert hat sein bests dabey gethan/
 Wider der Welt gottlos Wellen
 Mit Gott sich wagt selb zu stellen.
 Herr Christ thu ihm glücklich beistahn/
 Nim dich deins kleinen Heusleins an/
 Das dich lob/ ehr/ preiß jederman.

Nummus formam habet ovatam, ac Norimbergæ in lucem prodiit.

Nummi funebres.

T. X. N. I

Rex

IN HOC SIG. + NO VINCES.

PROVERBO FERRO

Für Gottes wort das sich führ
 Hei Chriſte dir gults vnd nicht mir.
 Dein wort mag nimmer vntergahn
 Schwed hat ſein beſts dabey gethan
 Wider der welt gott loſs wellen *
 Mit Gott ſich wagt ſelb zu ſtellen
 Herr Chriſt thu ihm glücklich beſthan
 Nim dich deins kleinen heußleins an
 Das dich Lob Ehr Preiſs
 Jederman.

The following is a list of the names of the persons who have been
 appointed to the various positions in the organization of the
 National Association of Manufacturers for the year 1954.

President: [Name]

Vice Presidents: [Name], [Name]

Secretary: [Name]

Treasurer: [Name]

Executive Director: [Name]

The following is a list of the names of the persons who have been
 appointed to the various positions in the organization of the
 National Association of Manufacturers for the year 1954.

President: [Name]

Vice Presidents: [Name], [Name]

Secretary: [Name]

Treasurer: [Name]

Executive Director: [Name]

Imper. p. r. x. et p. r. p. q. s. f. q. s. f. q. s. f. q. s. f.

Rex mortuus, manibus complicatis, ſupinus jacet, coronâ, cataphractâ, pallioque Regali indutus, baculo Imperiali ad dextram, gladio & ſceptro ad ſiniſtram poſitis. Ad illum multi nubibus circumfuſi descendunt Angeli, quorum duo ſpiritum ex ore ejus emiſſum ad cœlum verſus ferunt, qui hâc formulâ: **EVGE SERVE FIDELIS**, ſalutatur à DEO, is enim in radiante ſole per nomen Hebraicum מתיח denotatur. Eminus pugna Lutzensis cernitur, Svecis in fugam conjicientibus Cæſareos, quos inſimul ſupervolitans Angelus fugat, dextrâ gladium igneum, & ſiniſtra hoc tenens lemma: **VEL MORTVVM FVGIVNT**. Infrâ hæc extant verba: **NATVS. DEC. ANNO 1594. GLORIOSE MORTVVS. 6. NOV. ANNO 1632**. Inſcriptio: **GUSTAVUS ADOLPHVS MAGNVS DEI GRATIA SVECOR: GOTHOR: ET VANDALOR: REX AVGVSTVS**.

Rex vel potius ſkeleton ejus, Regio habitu ornatum, currui inſidens triumphali, tribus alatis equis tracto, dextrâ gladium, ſiniſtrâ librum gerit apertum, cujus foliis inſcriptum legitur: **VERBUM DOMINI MANET IN ÆTERNUM**. Pone currum ſtat Fortitudo, lævâ columnam tenens, & dextrâ tertium Regi imponens laureum, quod ſimul manu ſiniſtrâ prehendit Religio, ſtellis caput circumdata, a dextris Regi adſtans, dextraque crucem, è qua pileus, libertatis inſigne, pendet, librum & aram cum corde incenſo geſtans. Currui proſtrata ſubjacet hydra, cum aliis monſtris. In rotâ currûs reperiuntur S. D. literæ initiales *Sebaſtiani Datteri*, qui tunc temporis inter celebriores Germaniæ nummarios cœlatores habitus fuit. Supernè additum lemma: **ET VITA ET MORTE TRIUMPHO**. Inſcriptio inſcriptionis, quam anterior habet pars, continuatio eſt: **DUX GLORIOS. PRINC. PIUS. HEROS INVICT. VICTOR INCOMPARAB. TRIUMPH. FELIX & GERM. LIBERATOR. A. 1634**.

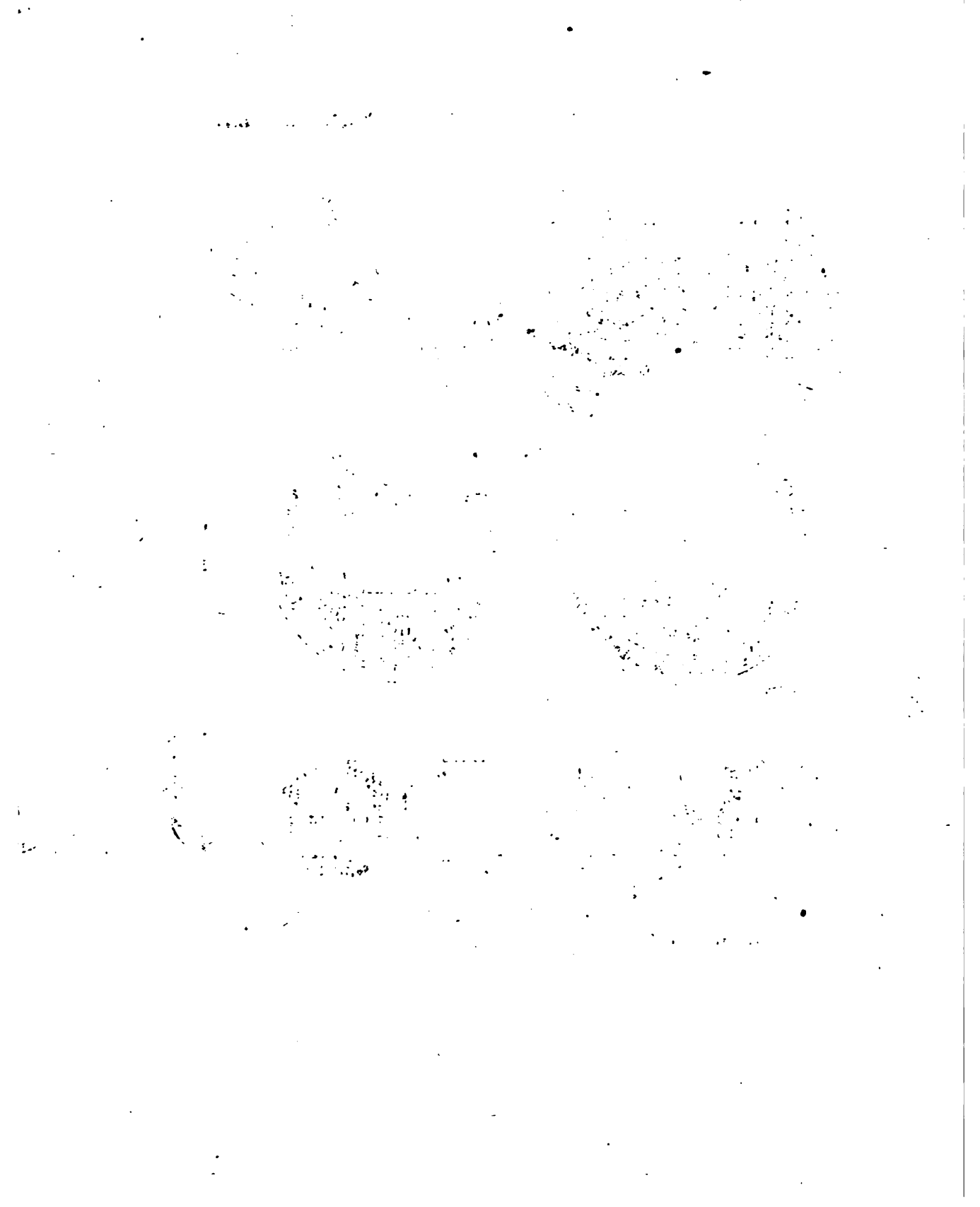
In Tragœdiâ Joannis Narſſii Anaſtaſii F. Dodraco-Batavi, quæ inſcribitur **GUSTAVUS SAUCIUS** (cui addita ſunt B. Guſtavi Adolphi Funebria, aliaque miſcellanea Latina & Batavica) Francofurti ad Mœnum typis Wolſgangi Hofmanni A. 1633, editâ, Numiſma aureum deſcribitur, duobus-annis hoc noſtro vetuſtius, & tertiam

circiter partem in diametro majus, cum quo quidem hoc nostrum, si figurarum ac verborum excogitationem & inventionem spectes, propè congruit. Sed quoniam illud ipse non vidì, nec ferè nisi quæ manibus tractavi, huic operi inferere volui, delineatione ejus exactâ supersedeo, mutationes solum extantiores notaturus. In eo itaque ad corpus Regis omissa sunt baculus, sceptrum & gladius, tum etiam Angeli omnes, præter duos illos, spiritum ad cælum ferentes. Locum fortitudinis tenet justitia cum balance, & Religio nihil nisi crucem cum pileo gestat. Loco trium pegasorum currum trahunt binæ aquilæ, & sub hoc, præter hydram, etiam nonnihil immutatam, cernitur humana figura, capite Coronam triplicatam gerens, deorsum præcipitata unâ cum cruce geminatâ. Acies Cæsariana, quæ in fugam vertitur à persequenti Svecana, in vexillis insignia gestat Aquilæ. Ad hoc inscriptiones variant; Inscriptio enim aversæ hæc est: GUSTAVVS ADOLPHVS DEI GRATIA SVECIE &c. CONSERVATOR. Aversæ: TERROR SARMATIÆ LIBERATOR GERMANIÆ. ANNO MDCXXXII. Illud sine dubio vel procuravit vel evulgavit quidam *Sigerod*, quoniam à dicto Narsio vocatur aureum numisma SIGERODIANVM. Et certè fatendum est, nullum majus ex auro vel argento unquam in Sveciâ, aut in Regum Svecicorum honorem, fuisse percussum.

Ejusdem ferè cum præcedentibus typi, sed minus artificiosè cælati, alii tres reperiuntur nummi, magnitudine, & valore diversi, quorum maximus IV. medius II. Thaleros, minimus verò dimidium thaleri valet. Qui est IV. Imperialium cusus est A. 1633, & in omnibus similis est Numismati Sigerodiano proximè descripto, si excipias binas aquilas & inscriptionem. In aquilarum locum substituti sunt tres Pegasi. Omnibus enim & singulis Principibus, quibus cum Svecis bellum nuper fuerat, aut etiamnum perdurabat, e. g. Imperatori Romano, Regi Poloniae & Magno Duci Moscoviæ, insigne erat Aquila. Inscriptio eadem est ac illa, quæ in delineato à me numismate extat. Qui est duorum Imperialium, prælum etiam subiit A. 1633, & est præcedenti per omnia similis. Nec ille, qui dimidium valet Imperialem, multum differt, nisi solo anno 1634. Quo cum Numisma illud magnum, quod ego possideo, & jam descripsi,

Elias Brenner coll. pinx. et sculp.

ſcripti, etiam ſit percuſſum, facile inducor ut credam, imaginem illam humanam tergemina notabilem Coronâ; quæ in Sigerodiano & reliquis exprimitur, unâ cum cruce geminatâ, certis de cauſis fuiſſe in hoc poſteriori immutatam.

T. X. N. 2.

Effigies Regis cum inſcriptione: GUST. ADOLPH. D. G. SVEC. GOT. VAND. R. M. PRIC. FIN. DUX ETHO: ET CAREL. INGRË D.

Manus gladium ſtriſtum tenens coronâ laureâ circumdatum, atque ad cœlum præſensque Numen erectum, appoſitis ramis, hinc lauri, inde palmæ. Inſcriptio binis lineis abſolvitur: STANS ACIE PUGNANS VINCENS MORIENSQVE TRIUMPHAT. NATVS 9. DEC. ANNO 1594. GLORIOSE MORTUUS 6. NOV. AÑO 1632.

T. X. N. 3.

Effigies Régis cum inſcript: GVSTAVUS ADOL: D. G. REX SVEC. &c.

Lineis rectis figuræ quadratæ inſcriptum: STANS ACIE PUGNANS VINCENS MORIENSQVE TRIUMPHAT. 1632. 6. NOVEMB.

N.

Icon eadem, GUSTAVUS ADOLPH. MAGN. D. G. SVECOR. REX. AUGUST. &c.

Latus averſum priori prorfus geminum.

T. X. N. 4.

Effigies eadem. Inſcr: GUST. ADOLPH: D. G. SVECO. REX.

Phœnix rogo inſidens, quem ſol incendit, cum lemmate: PERIT VT VIVAT. Formam habet Nummus ovatam.

T. XI. N. 1.

Vitis è capite offibusque humanis, angvium receptaculo, enata, uvis fœcunda.

Scutum ovale coronatum & quadripartitum, cum Inſignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis. Suprà additus annus 1632. Inſcriptio utrinque duplex, quæ utraque conjuncta ſe ita habet; interior: EZECH: AM. XXXVII. CAP. VND AM VI. NOVEM. 1632. DV MENSCH. KIND. MEINST. AVCH. DAS. DISE. BEINE. WID. LEBEN. WERD. Exterior: GVSTAWS. ADOLPHVS. D. G. SVEC. GOTH. VAND. REX. PR. FINL: DVX: ETHON: ET CAREL: DOM. INGE:

T. XI. N. 3.

Rex curru triumphali, quem bini trahunt Equi alati, veſtus, dextrâ gladium tenet, manu è nube fertur laureum ei imponente. Infrâ annus extat 1634. Inſcript: GVST. ADOLPH. D. G. SVEC. GOT. VAND. R. M. PRIC. FIN. DVX. ESTHON. ET. CAREL. DNS. INGRÆ.

Idem mortuus jacet, duobus Angelis ſpiritum ejus ad cœlum ferentibus, quem vox inde procedens excipit: EVGE SERVE FIDELIS. In limbo nummi ſeptem extant turres rotundæ, Monumentum Regium (quod hodieque hîc juxta Ridderholmenſe Templum conſpicitur) quodammodo referentes. Inter illas verba: VITA MIHI CHRIST: MORS MEA DVLCCE LVCRVM. PHILIP. IV. XXI. Singulis turribus prætereâ breve lemma ſubſcriptum. Lemmata res Regis geſtas ſtriſtim ſic enarrant: IN ANGVSTVS INTRAVIT. PIETATEM AMAVIT. HOSTES PROSTRAVIT. REGNVN DILATAVIT. SVECOS EXALTA- VIT. OPPRESSOS LIBERAVIT, MORIENS TRIVMPHAVIT.

Hi duo Nummi præter jam notata, etiam ostendunt ſigna quædam chymica, Sulphuris ſcilicet Mercuriique, & ille quidem in averſâ, hîc verò in advertâ facie, de quibus videatur Cl. Reiheri Diſſert. de Nummis ex Metallo chymico, pag. 8. & ſeqq.

T. XI. N. 2.

Rex ſtans, gladio accinctus, dexterâ ſcipionem tenet Imperatorium, lævâ lateri applicatâ. Epigraphe, duplici literarum ſerie, hæc

hæc est: GVST. ADOLP. D: G. SVEC. GOT. VAND. REX. PRO-
PVGNATOR. RELIGIONIS. VERÆ.

Idem in Quadrigis, equos ipse regit, cœlesti manu illum coro-
nante. Inscriptio inscriptibni partis anterioris adjungenda: LIBER-
FATIS GERMANICÆ. VINDEX. In imo: SIC. ITVR. AD.
ASTRA.

T. XI. N. 4

Octangularis est lateribus concavatis. Hinc Samson cernitur
domum subruens, cui subscriptum: ALTER ERAT. G. A. Inscr:
CVM DEO ET VICTRICIBVS ARMIS.

Inde Pelicanus pullos suos sanguine pascens, quem manus in
cælum subleuat, cum inscriptione: SIC IMMORTALIS ERIT.
Paulò inferiùs duo brachia extant ferreo indumento munita, quæ,
dum tertio gladium & labarum eripere conantur; eo ipso vulnera
excipiunt. Subjectum lemma: NEC ETIAM INVLTVS.

T. XI. N. 5.

Itidem octangularis, sed lateribus rectis, cujus prima pars fa-
ciem Regis; altera manum cum ense, coronâ cincto, ostendit. Inscr:
GLADIVS DOMINI ET GEDEON. 1632.

T. I. N. 2.

Icon Regis, cum Epigraphe: GVST. ADOL. REX. PIVS.
FORTIS. FOELIX.

Dextera tenens gladium, cum Lemmate: *Hic Schwert des
Herrn und Gideon.*

Et hic Nummus octangularis est.

T. I. N. 3.

Regis effigies. *Divus Gustavus Adolphus Dei gratiâ Suecie Rex.*
Ossa humana inter quatuor vexilla. Superius hoc Distichon
scriptum:

Amplius haud vovit nunc Rex Gustavus Adolphus:

Ejus at omne tamen vivit Victoria in ævum.
Inferiis: J. Blum fec.

T. I. N. 4.

Capita jugata Regis Guſtavi Adolphi & Reginae Mariae Eleonora.
Turtur mortuum lugens turturem.

T. XII. N. I.

Effigies Regis inter columnas, quarum una regni Inſignia exhibet. Inſcriptio duplici circulo comprehenſa talis eſt: GVSTA-VVS ADOLP. D. G. SVEC. GOTH. WAND. REX. MAG. PRIN. FIN. DVX. ETH. ET. CAR. I. D. VERÆ RELIGIONIS PROPVGNATOR LIBERTATIS GERMANICÆ. VINDEK.

Rex ciſio, à quatuor tracto equis, veſtus, ad cœlum tendens Deum aſpicit. In medio columna vite circumdata, in cujus ſummo Pelicantus, pullos ſuos nutriens ſanguine, adſcripto infra lemmate: SIC ITVR AD ASTRA. Inſcriptio in limbo: COLUMNA EC-CLESIAE DEI PRO QVA REX ILLE MAGNVS SANGVINEM SVVM FVDIT.

T. XII. N. 2.

Scutum quadripartitum coronatumque cum inſignibus Svec-Gothicis ac gentilitijs. Inſcriptio lineis rectis talis eſt:

Invictiſſ. Princeps Guſtavus, ejus nominis ſecundus, Rex Svecorum &c. Patrie & orbis terrarum æternum decus. Germanicae libertatis aſſertor, patronus, vindex, Pietatis & fortitudinis, ſine exemplo, exemplum, dum ad Lipſiam, cruento prælio dimicat, ibique, ut antea, & ubique victoriam obtinet, non uno vulnere cadens, nec cedens, caelo, unde lapſus, redditus, ſibi immortalem gloriam, hoſtibus invidiam, amicis deſiderium & lachrymas reliquit, VI Nov. MDCXXXII

Manus armata cum gladio ſtriſto, è nube prominens; infra, brachium humanum exarefactum, humi jacens, ſuprà, nomen *Jehovah*. Inſcr: *Dextra manus Svecis ſupereſt, pereunte ſiniſtra.*

Vir Clariffimus Tenzelius in ſuis, quas ſub titulo *Monatliche Unterredungen* edidit, Ephemeridibus, menſis Maji 1695, poſteaquam hoc

IX PAT. A. 18 13

hoc numisma recensuit, sententiam subjungit, cui accedere neutiquam possim. Rationes quæ pro me militant, Orbis literati subjectionem examini; id Viro eruditissimo haud fore ingratum sperans, præsertim quia pro suâ singulari modestiâ, in fronte suorum colloquiorum hanc ponit formulam: *Sine censurâ & approbatione Auctoris.* Ego quidem, qui ad rei nummarie, inprimis patriæ, studium per quinquaginta circiter annos animum adjunxi, fatebor ingenuè, me nunquam hoc, de quo agitur, numisma vidisse archetypon, nec unquam de illo quid inaudivisse, antequam ab advenâ Germano, Viro haud incurioso, in meo, quod inspiciebat, Nummophylacio desideraretur. Inde quippe mihi nata occasio de illo primùm inquirendi, neminemque vel Magnatum, quorum Majores bello interfuere Germanico, vel aliorum hominum curiosorum reliqui infalutatum, quin de illo admonerem; sed omnes uno ore pronunciabant, se illud aut nunquam vidisse, aut si vidissent, non satis bene attendisse, vel etiam dememinisse. Tandem in patriam ante aliquot annos reversus est Carolus Gustavus Heræus, qui, præter elegantem rerum Historiarum & Politicarum notitiam, quam sibi longâ peregrinatione, & assiduâ cum Clarissimis Viris conversatione, comparavit, tantos in studio numismatum recentiorum, etiam tum juvenis, fecit progressus, ut paucos, etiam inter ætate proVectiores, sibi haberet pares. Illum opportunè conveni, qui inter innumera alia numismata ectypa, etiam illud collegerat, mecumque primùm, additis nonnullis aliis, amicè communicabat. Verùm, si Sveciæ suos illud debuisset natales, non potuit non uni alterive innotuisse, nec tanto illius investigandi labore indiguissemus. Nec tanta, ut verum fatear, ulli nostratum, aliive hîc degenti, cum Numisma formaretur, monetæ celandæ fuit peritia, ut id tali cuipiam attribui possit. Si cum isthoc comparaveris nummos & numismata alia sub hoc Rege in Patriâ percussa, in illis cælatura multò rudior, & in hocce literarum nitor singularis formaque nostratibus inusitata, & non vulgaris figurarum concinnitas luce meridianâ clariùs comparebunt. Quanquam non dissimulare possim, antehac, tempore sc. Ducum Johannis & Caroli,

Caroli, poſtea Regum, in Patriâ viguiſſe Cælatores monetæ ſatis peritos; quam ipſam ſi inſpexeris, & cum nummis Guſtavi Adolphi hîc cuſis contuleris, evidens erit diſcrimen. At tempore Reginæ Chriſtinæ, Gallus quidam, *E. Pariſe*, Româ huc ab illâ evocatus, iſthac arte omnes antecelluit, qui & in Sveciâ & in Germaniâ inclaruerunt, & pauciſſimi etiamnum reperientur, qui illi poſſint æquiparari. Hic omnes nummos hujus Reginæ inaugurales, una cum plerisque aliis ejus numiſmatibus, inaugurales item Regis Caroli Guſtavi cælavit, atque in arce Leckoe repentinâ eſt raptus morte. De quô hæc paucula obiter. Svecorum tantum mentionem cum in adverſâ numiſmatis parte viderit Cl. Tenzelius factam, in Sveciâ quoque illud concludit fabricatum, præſertim cum illis adempta notetur ſiniſtra. Sed attendendum hîc præcipue eſt, non Svecorum, ſed Religionis bellum tunc temporis geſtum fuiſſe, quod à lemmate ipſo penitiùs inſpecto facile colligitur. Illa potiſſimum deſenſâ ac propugnata fuit Svecorum virtute, quibus duæ attribuuntur manus, Altera, gladio armata, Dei eſt, cum e nube proveniat, nomenque tetragrammaton coruſcum ſupra ſe habeat; altera jam arida & in terram lapſa, Guſtavi Adolphi eſt. Cumque etiam poſt mortem Glorioſſimi ſui Ducis, Sveci in defendendâ Religionem ſaniori, hoſtibusque illius propulſandis, non minus felices quam fortes toti ſe mundo exhibuerint, commotos fuiſſe exteros putem, ut hoc numiſmate, & honori Invictiſſimi Regis litare, & Svecorum Heroum illi ſuperſtitum virtutem prædicare, non dubitaverint. Quin imò, cum res omnis Confœderatorum Evangelicorum, iſto bello, nomine & auſpiciis Regis Guſtavi Adolphi, & poſt illum, ductu Axelii Oxenſtiernæ, regni Sveciæ Cancellarii, & peracta & finita ſit, mirum nemini eſſe poteſt, ſolos Svecos in hoc numiſmate memorari, accedente anguſtiâ ſpatii & brevitate dictionis, quæ acumini ſymbolorum familiaris eſt. Non quidem negaverim, Electorem Saxonem, ceu primarium poſt laudatiſſimum Regem Confœderatorum Evangelicorum membrum, rerum ſupremum arbitrium ſemel attentâſſe, ſibi que arrogare voluiſſe; ſed ſuffragantibus omnibus, illud eum Axelio Oxenſtiernæ ſtatim conceſſiſſe, notiſſi-

tiffimum est. Non aliunde mihi arcellenda velim subsidia, quam ex nummis, quorum duos, tanquam selectiores, quos ipse possideo, hic adducere & recensere lubet. Unus memorialis est, & biennium post fata Gustavi Adolphi cufus. Adversa ejus pars continet Imaginem Axelii Oxenstiernæ pectore tenus expressam, notatamque literis F. G. ceu initialibus nominis Cælatoris (de quo in Germaniâ inquirendum exactius oportet) cum epigraphe: AXELIVS. OXENSTIERN. RERV. SVECO-GERMANICARVM. ATLAS. Aversa Libertatem sistit, pileo ornatam, compedibus disruptis in terram decidentibus. Tum etiam Prudentia, cujus dextra speculum elevat, à dextrâ, & Fortitudo, cujus sinistra columna innititur, à sinistra, illam stuant, manumque manibus illius jungunt. Supernè caput Gustavi Adolphi in nube effulget, subscripto lemmate: SIC DECVIT MEA FACTA SEQVL Inscriptio inscriptioni partis adversæ connectenda: PRVDENTIA. ET. FORTITVDINE. POST. GVSTAVVM. MAGNV. LIBERTATIS. VINDEK. Magnitudine æquat, & valore ferè superat Thalerum Imperialem. Alter nummus usualis est, Thalerus nempe Imperialis. Adversus effigiem ejusdem exhibet cum apposito infra parvo scuto, in quo insignia Oxenstiernarum, duo cornua tauri, fronti adhærentia, cernuntur, cum epigraphe: I. D. D. AXEL. OXENSTIERN. A. L. B. I. K. D. I. F. T. E. R. SV. C. LEG. I. G. S. FOED. EV. DIR. i. e. *Illustriſſimus Dominus, Dominus Axelius Oxenstierna, Liber Baro in Kimiti, Dominus in Fibolm, Tidœn, Eques, Regni Sveciæ Cancellarius, Legatus in Germaniâ, Supremus Fœderis Evangelici Director.* Aversus sistit Leonem Svecicum coronatum, dextrâ gladium, sinistra Coronam gestantem, supra radiante sole, in cujus Circulo nomen erat tetragrammaton. Inscriptio: ROBORE. DIVINO. CORONATVS. VINCIT. LEO. Cælaturam & formam qui inspicit, facillè in Germaniâ cufum esse deprehendet; & si conferas alios, qui eo tempore formati sunt Augustæ Vindelicorum, non temerè judicabis, hunc & illos unum eundemque habuisse Cælatorem. Rarissimus is est & maximè memorabilis, quandoquidem nemo Procerum Svecorum, vel ante

te vel post Axelium, sub proprio suo nomine, ac propriâ auctoritate in Germaniâ, nedum in Sveciâ, cum Regale cœtet, nummos evulgavit usuales: quanquam in honorem diversorum aliorum & hic & illic varia publicata sint numismata. Et si quid nummorum usualium certis Personis illustribus, aut Civitatibus, aut Provinciis gratia Regia aliquando indukerit cudendum, id omne nomine & auctoritate Regis fieri & debuit & consuevit. Ultimum denique momentum in numismate Gustavi Adolphi, quod sententiam Cl. Tenzelii firmare videtur, ducitur ex appositione vocis *Secundus*, quam dicit titulo Regis Gustavi Adolphi, in nummis hic in Sveciâ percussis, at nunquam in fabricatis apud Germanos addi solera. Ego verò (qui ferè omnes Regis illius Maximi nummos & numismata penes me servo), si exceperis illud, de quo sermo est, nullum adhuc conspexi aliud, vel foris vel domi cūsum, in quo illi detur epitheton *Secundus*. Et si mihi talem, eumque vel minimum in Sveciâ percussum nummum aliquando monstraverit Vir ille Doctissimus, causâ lubenter cedam, & victus manum dabo. Non potuit latere aliquem in Germaniâ Virum Doctum, qui inscriptionis tam Augustæ & tam politæ Auctor fuerit, quod hic Gustavus Adolphus Rex Sveciæ fuerit ejus nominis *Secundus*, cum paulum ultra dimidium seculum illum præcessisset Gustavus *Primus*. Prolixior me jam factum esse comperior, quàm cogitaram, sed argumenti gravitas id à me, quodam quasi suo jure, exigere visa est.

T. XII. N. 3.

Effigies Regis caput lauro vincti, cum inscriptione: GVST. ADOL. D. G. REX SVEC.

Leo coronatus, stans in armorum congerie, dextro pede gladium strictum, lævo scutum cum Insignibus Svecicis, nec non palmæ ramum tenens. Inscr: ME SECVLA CANA CANENT.

Nummus exequialis Reginae.

T. III. N. 4.

In

In medio, hæc lineis rectis extant verba; MARIA. ELEONORA. REGINA SVECIÆ. OBIT 18. MAR. MDCLV. In limbo hæc leguntur: TERRA. CÆLOQUE. BEATA.

In medio hæ notæ, seu literæ ſingulariæ cernuntur: G. A. R. S. C. R. quas hocce ambit lemma: CONIVGE. ET. NATA. SINE. PARI.

Nummi Uſuales Aurei.

N.

Rex cum coronâ, cataphractâ, & pallio totus conſpiciendus, dextrâ ſceptrum tenet, lævâ globum crucigerum, & menſæ adſtat, in qua gladius & clavis decuſſatim juncti; caput ejus irradiatur a nomine Dei. Inſcriptio exterior: GVSTAVVS. ADOL. D. G. SVE. GOT. VA. O. REX. MAG. DVX. FIN. DVX. ESJING. D. Interior: GLORIA. ALTISSIMO. SVORVM. REFVGIO.

Scutum quadripartitum coronatum, cum Inſignibus Sweo-Gothicis atque intermediis gentilitiis, circa quod minores clypei triginta, duplici ſerie conſpicui, provinciarum inſignia continent. Valet 10. ducatos.

N.

Effigies Regis cum ſceptro & globo. Inſcr: GVSTAVUS. ADOLPH. D. G. SVEC. GOT. VANDQ. REX.

Scutum ſimile cum ſiſdem inſignibus, quod duo Leones coronati ſuſtinent; infra aures 1620. Inſcr: GLORIA. ALTISSIMO. SVORVM. REFVGIO. Valet 5. ducatos.

T. I. N. I.

Capita Regis laureati & Regine jugata. Inſcr: GVSTAVVS. ADOLPHVS. ET. MARIA. ELEONORA. REX. ET. REGI. SVEC.

Duo Scuta ovata, ornamento incluſa, quod Gallice *cartouche* vocatur. In dextro apparent Inſignia regnorum Sveciæ & Gothiæ, cum ſacce gentilitio; in ſiniſtro Brandeburgicâ. Superiori parti di-

Et ornamenti impoſita eſt corona Regia, inferiori verò annexa ſunt inſignia Urbis, in qua nummus cuſus eſt, Auguſtæ ſc. Vindellicorum, additis utrinque duabus numeralibus notis anni 1632. Inſcriptio: IN. SPĒM. CONTRA. SPĒM.

Valet hic nummus duos ducatos, & inter nummos ſveticos unicus eſt, in quo vultus Regis & Reginae jugati, nec non inſignia Sveo-Gothica & Brandeburgica cernuntur conjuncta. Myſterii quid ſignificare videtur inſcriptio partis averſæ, ſed quale id demum ſit, ex hiftoriæ monumentis eruendum venit. Anno 1632. d. 10. April. Auguſta Vindellicorum, præſidio Bavarico egreſſo, in clientelam & fidem ſe dedit Svecis, & d. 14. ejusdem menſis juramentum fidelitatis præſtitit Regi & regno Sveciæ. In hujus rei memoriam, eo ipſo tempore cuſus ibidem eſt hic nummus proſus ſingularis, idque non ſine conſilio à Rege non minus prædente quam magnanimo factum eſſe credibile eſt, nam ſi verba inſcriptionis: IN SPĒM CONTRA SPĒM, ut & præſtitum fidelitatis juſſorandum paulò diligentius perpendas, facile perſpicias, Regem, poſt hominum memoriam maximum, rem maximè arduam, at animo & victoriis ſuis parem (cujus tamen ſucceſſum vitæ brevitatis felicitati ſeculi præciderit) animo concepſiſſe atque voluiſſe. Sed Germania tota, intentis ad hanc rem oculis & auribus, creſcentem indies potentiam & fortunam Guſtavianam, quæ ſibi antea ſaluti fuerat, formidans, de ſuarum rerum rationibus ſeridè cogitare viſa eſt, & quas olim crediderat cauſas belli à Svecis geſti & producti, ſuſpectiores habere poſtmodum coepit.

N.

Facies Regis cum inſcriptione duplici. Exteriori: GVST. ADOL. D. G. SVE. GOT. VAND. REX. M. P. FIN. D. ETH. GA. IN. Interiori: DEO. ET. VICTRICIBVS. ARMIS.

Scutum coronatum quadripartitum cum Inſignibus Sveo-Goth. & gentilitiis. Inſcript: DVCATVS NOVVS REGIS SVEGLÆ, 1631. Valet 2. Ducatos.

N.

Effigies Regis laurea ornati, cum nomine tetragrammato superius. Inscript: GVSTAVVS. ADOLF. D. G. DES. REX. SVE.

Clypei tres separati, cum insignibus iisdem, quos superius corona ornat. Inscriptio valorem exprimit: XVL SVENSKA MARK. 1615.

N.

Effigies Regis coronati: GVSTAVVS. ADOLF. D. G. REX. SVE.

Aversa, excepto anno 24. priori similis.

Rhombiformis fascem habens gentilitium coronatum, cum literis G. A; R. nec non X. M. quae duae ultimae valores Svecicum decem Marcarum indicant.

Nomen tetragrammaton in lumine radiato cum Anno 1626.

N.

Effigies Regis laurea Coronam caput redimti, cum infer: GVSTAV. ADOLPH. D. G. SVECO. GOTH. VANDALO. REX. MAG.

Scutum ovale coronatum & quadripartitum, cum Insignibus Svecicis, Gothicis & gentilitiis, addito Anno 1632. Inscriptio inscriptionem adversae partis continuat: PRINC. FINLAND. DVX. ETHON. ET. CAR. DOM. ING. Ducatus.

T. I. N. 6.

X 3

Hinc

Hinc Regis laureati imago: GVSTAVVS. ADOLPH. D. G. SVEC. GOTH. VAND. REX. M. P. F. D. E. E. C. I. DO.

Illinc Distichon: IN. PVGNIS. FVERAT. LEO. REX. GVSTAVVS. ADOLPHVS. PRO. DOMINI. MORIENS. MANSIT. HONORE. LEO: nec non Annus æræ Christianæ: 1632. Valet Ducatum.

T. I. N. 7.

Adversa faciem Regis habet, cum inscr: GVSTAVVS. ADOLPH. MAGN. D. G. SVECQR. REX. AVGVST. &c.

In averfâ rectis lineis inscriptum: STANS. ACIE. PVGNANS. VINCENS. MORIENSQVE. TRIVMPHAT. 1632. 6. Nov. Ducatum etiam valet.

T. I. N. 8.

Imago laureati Regis.

Corona & annus 1633. Infra hæc erant verba lineis rectis scripta: IOH. X. EIN GVTER FIRTE LESSET SEIN LEBEN FVR DIE SCHAFE. Inscriptio utriusque partis conjungenda: GVSTAV. ADOLPH. D. G. SVEC. GOTH. VAND. R. PR. FINL. DVX. ETHON. ET. CAREL. DOM. ING. Ejusd. Valoris

Icon similis.

Scutum coronatum quadripartitum cum insignibus Svec-Goth. & gentilitiis: adduntur à latere signa Δ & ρ , & infra annus 1634. Inscriptio eadem. Nummus valoris quoque ejusdem.

Nummi Argentei Usuales.

Rex

Rex laureâ, cataphractâ & pallio conspicuus, dextrâ gladium tenet, lævâ coronâ, cæterisque Regalibus in mensâ collocatis, imposta. Supra caput extat nomen Jehovah in lumine radiato. à latere additus nummi valor: 20. S. M. Inscr. duplex. Interior: GLO-RIA. ALTISSIMO. SVORVM. REFVGIO. Exterior: GVSTA-VVS. ADOLF. D. G. SVEC. GOTH. VAND. Q. DESIGN. REX. PRINCEPS. HÆRED.

Scutum coronatum quadripartitum, cum Insignibus Svec-Gothicis & gentilitiis, quod ambiunt XXIX, clypei minores, duplici ferie positi, cum Insignibus Provincialibus, addito superius Anno 1617.

**Thaleri Imperiales.
Stokholmenses.**

Effi-

Effi-

Effigies Regis coronati, cataphractique cum ſceptro & globo crucigero. Inſcr: GVSTAVUS, ADOLPH. D. G. REX. SVE-CORVM.

Redemptor generis humani, à latere habens ſcutum triplicatum coronatumque, cum Inſignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis. Inſcr: SALVATOR. MVNDI SALVA. NOS. MDCXXXI.

Imago Regis laureati.

Scutum coronatum quadripartitum cum Inſignibus Sveo-Goth. & gentilitiis. Inſcriptiones combinatæ: GVSTAVO ADOLPHO D: G: SVECO: GOTHO: VANDALO: REX. MAG: PRINC: FINLAND: DVX. ETHO: ET. CAR: DOM: ING: 1632.

Rigenſis.

Effigi-

Effigies Regis coronati, ensem & globum manibus gestantis. Inſcriptio: GUSTAVVS. ADOLPHVS. D. G. REX. SVECOR. GOT. V.

Inſignia Civitatis Rigenſ. cum Leonibus adſtantibus, ac ſuperimpoſito anno 1630. Inſcr: MONETA. NOVA. ARGENTEA. CIVITATIS. RIGENSIS.

Auguſtani.

Effigies Regis laureâ caput redimati.

Scutum ovale coronatum quadripartitum cum Inſignibus Sveo-Goth. & gentilitiis. Addita infra inſignia Urbis Auguſtanæ. Inſcriptiones combinandæ conveniunt cum illis, quas vides in Imperiali ſecundo Stokholmſi.

N.

Similis, excepto anno 1631.

Osnabrugeniſis.

Y

Imago

Imago Regis laureati, additis verbis: ÆTATIS SVÆ 38.

Corona cum verbis infra scriptis: IOHAN. IO. EIN. GVTER. HIRT. LESSET. SEIN. LEBEN. FVR. DIE. SCHAFFE. OSNABRV. Inscriptionum marginalium adunatio: GVSTA. ADOL. MAGN⁹ D. G. SVE. GOT. W. REX. AVGVST⁹. DVX. GLORIOSus. Pivs. HEROS. TRIVMPHATOR. FELIX. 1633.

Elbingensis.

Scutum coronatum quadripartitum, cum Insignibus Svec-Gothicis & gentilitis, quod duo sustinent Leones coronati. Infra annus 1628. Epigraphæ GVSTAVS. ADOLPHVS. D. G. SVEC. GOTH. VAN. REX. M. D. F.

Scutum

Scutum ovale tranſverſe bipertitum, cum duabus crucibus, unâ alteri impoſitâ. Epigraphe hæc eſt: MONETA: NOVA: CIVIT. ELBINGENSIS. 1628.

In prælium Lipſienſe.

Adverſam hæc verba faciunt: *Deo ter Opt. Max. Gloria & laus, qui Gustavo Adolpho, Svecorum, Gothorum, Wand: que Regi contra Cæsareanum ac Ligisticum exercitum victoriam tribuit ad Lipſiam die VII. Sept. Anno M.DC.XXXI. cum inscriptione in margine: DIE. PURIM. EVANGELICOR: A. M. D. C. XXXII. VII. SEPT. ERFFURTI. CELEBRATI.*

Nomen tetragrammaton in lumine radiato, cum verbis ſubſcriptis: *Dextera Tua Domine percussit inimicum.* Interſcriptio marginalis: *A DOMINO MISSVS VIVAT GUSTAVVS ADOLPHVS.*

Adverſa, omiſſis in margine verbis, ferè eadem.

Averſa typum eundem habet, ſine inſcriptione marginali.
 Subſcriptio: A. DOMINO. FACTVM. EST. ISTVD.

Effigies Regis, dextrâ ſcipionem, lævâ orbem crucigerum ferentis, addito ſuprà nomine tetragrammato. Inſcript; D: G: GVSTAVVS. ADOLPHVS. SVEC. GOT. VAN. REX.

Clypeus coronatus & quadripartitus, ſerto laureo circumdatus, habens Inſignia Sveo-Gothica & gentilitia, addito anno 1632. & Regis Symbolo caſtrenſi: *Gott mit uns*.

Nonnulli horum Nummorum, quos proximè deſcripſimus, etiam minori pretio extant, nimirum dimidiâ & quartâ eorum parte cuſi: qui cum & notâ & inſcriptionibus cum majoribus illis convenient, magnitudine dumtaxat & valore diverſi, operæ pretium non eſt, illos omnes hîc iterare.

Dimidius Thalerus Stokholmienſ.

Non

Non niſi magnitudine à primo laudatiſſimi hujus Regis Thaleri differt.

**Nummi Argentei Svecico
Valore æſtimati.**

Effigies Regis Capite laureato, à nomine irradiati tetragrammato, atque dexterâ ſcipionem tenentis Imperatorium. Inſcriptio interior: GLORIA. ALTISSIMO. SVORVM. REFVGIO. Exterior: G V S T A V V S. A D O L F. D. G. D E S I G N A T. R E X. S V E C I Æ. P R I N C E P S H Æ.

Tres clypei diverſi unâ coronâ ornati, inſignia ferentes Svec-Goth. & gentilitia. Inſcriptio valorem ac annum indicat: VIII SVENSKE. MARKR. 1617.

N.

Magnitudine tantum & valore, nempe IV. Marcarum, à proxime recenſito diverſus.

Y 3

Pars

Pars adverſa ab adverſis Nummorum iſtorum octo & quatuor Marcarum haud differt, præterquam quod effigies ſcipione caret.

Neque averſa differt, niſi duarum Marcarum valore.

Exſtant quoque hujusmodi Nummi, quorum alii unam valent Marcam, alii quatuor oras.

N.

Imago Regis coronâ, ſceptro & globo conſpicui. Inſcriptio interior: GLORIA. ALTISSIMO. SVORVM. REFVGIO. Exterior: GVSTAVVS. ADOLPH. D. G. SVEC. GOTH. WANDAL. Q. REX.

Tres clypei, Svecicus, Gothicus ac gentilitius, cum ſuperimpoſitâ coronâ. Inſcr. VIII. SVENſKE. MARK. 1620.

Eodem typo etiam cuſi ſunt, qui IV. II. I. MARK. & IV. oras valent.

N.

Imago Regis coronati, cum ſceptro in dexterâ & globo crucigero in lævâ. Inſcriptio hæc eſt: GVSTAV. ADOLF. D. G. SVEC. GOT. V. REX.

Clypeus coronatus, tres Leones præferens, cum adſcripto anno 1623. Inſcr. MONETA. NOVA. CIVITAT. REVAL. III. M. SV.

Nummi Calmarienſes.

Scutum coronatum cum inſignibus gentilitiis, addito anno 1624.. Epigraphe: GVSTA. ADOLF. D. G. REX. S.

Scutum cum inſignibus Regni Svec. Valor eſt 2. ör. Epigraphe: MONET. NOVA. CIVI. CALMAR.

Fascis

Fascis gentilitius cum literis G. A. R. Inscr: MONETA. NOVA. L. ÖRE.

Insignia Urbis, Leo sc. arcum tensum tenens. Inscr: CIVITATIS CALMAR. 1624.

Norcopensis.

Adversa similis.

Aversa Draconem habet. Inscriptio: CIVIT. NORCOPENSIS, addito anno 1626.

Gothoburgensis.

Fascis gentilitius, addito valore L. ör. Inscript: GVST. ADOL. D. G. REX. SVET.

Insignia Civitatis, cum inscriptione: MON. GOTHOBURG. 1626.

Reva-

Revaliensis.

Fascis gentilitius, cum Siglis G. A. R. Inscr: MONETA. NOVA. 1625.

Scutum coronatum cum Insigni Urbis. Inscr: CIVITAT. REVAL.

Dimidia Ora.

Fascis cum literis G. A. R. & 1615.

Tres coronæ cum valore $\frac{1}{2}$ öR. Inscr: MONETA. NOVA. REGNI SVECLÆ.

Nummus bracteatus cum literis: G. A. R. S. & num. 8.

Nummi Cuprei.

Anno 1625. d. 9. Junii Rex publico Edicto monetam cupream introduxit, cujus tamen valor metalli pretium non excedit, sed ei exactè respondet, quamque dando pariter & accipiendo, trutinâ potius & bilance, quam numeratione æstimarent. Consuebat autem illa cum ex rotundis tum ex quadratis nummis.

Num-

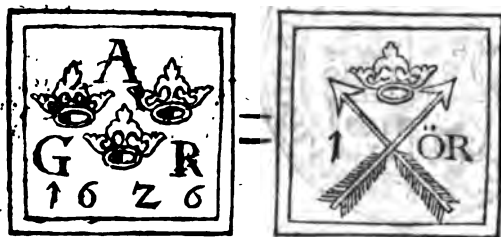
Nummi Quadrati.

Literæ G. A. R. S. cum coronâ impositâ.
Fascis gentilitius, addito valore 2. ör. & anno 1625.

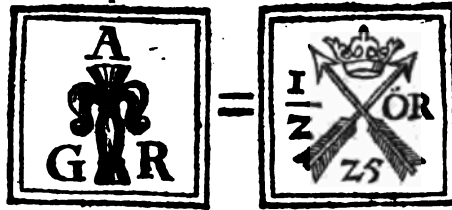
Insignia regni Sveciæ cum literis G. A. R. Infrâ annus ad-
ditus 1625.
Clypeus cum Insignibus Dalarenſibus & valore 1. ör.

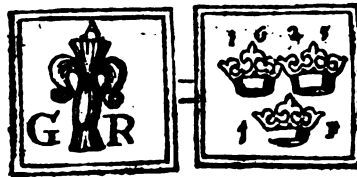
Adverſa eadem, excepto anno 1626.
Insignia Dalarenſia, ſine clypeo. Valor idem eſt.

Z

Fascis

Fascis gentilitius, cum literis G. A. R.
Aversa similis. valet $\frac{1}{2}$ ör. Annus 25. additus.

Adversa eadem.
Tres coronæ, cum anno 1625. & valore I. F.

Rotundi Nycopenses.

Scutum quadripartitum coronatum, cum Insignibus Svec-Goth. & gentilitiis. Inscript: GVSTAVVS. ADOLPH. D. G. SVEC. GOTH. VAN. REX. M. P. F.

Gry-

Gryphus (inſigne Provinciale) coronatus, cum addito valore 1. ör. Inſcr. MONETA. NOVA. CVPRE. NICOPEN-
SIS. MDCXX7.

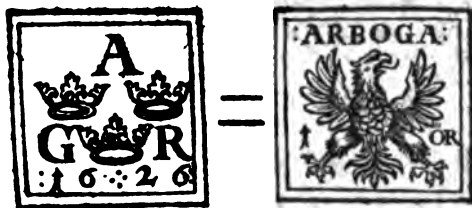
Nummus ſimilis, valet $\frac{1}{2}$ ör.

Fasces gentilitius, cum valore: I. F. & Epigraphe: GVSTA-
VUS. ADOLPH. D. G. REX. SVEC.

Gryphus coronatus, cum Epigraphe: MONETA. CVPRE.
NICOPENS. 1629.

Arbogenses.

1626

Z 2

Num-

Nummus quadratus, tres habens coronas cum literis G. A. R. & anno 1626.

Aquila expansis alis. (Inſigne Urbis) Inſcribitur: ARBOGA. Infrâ valor additur I. ÖR.

Nummus rotundus ſcutum offendit cordatum quadripartitum cum Inſignibus Svec-Gothicis & gentilitiis. Inſcr: GVSTAVVS. ADOLPHVS. D: G. SVEC. GOTH. VAN. REX. M. D. F.

Inſignia Urbis cum valore: I. ÖR. Inſcript: MONETA. NOVA. CVPREA. CIVIT. ARBOGENSIS. 1627.

Tres coronæ inter anni designationem: 1627. Inſcriptio: GVSTAVVS: ADOLPHVS: REX: SVECIAE.

Averſa priori ſimilis, ſed omiſſus annus.

Scutum

Scutum ovale coronatum, in quo tres coronæ extant & clypeus intermedius cum fasce gentilitio. Inscriptio: GVSTAVS. ADOLPHVS. D. G. SVEC. GOTH. VAN. REX. M. D. FL. Insignia Urbis, cum inscript: MONETA. NOVA. CV- PRA. CIVIT. ARBOGENSIS. 1627. $\frac{1}{2}$ ÖR.

In adversâ Tres coronæ, cum literis singulariis G. A. R. S. In averſâ lineis rectis: ARBOGA. I. FYRCK. 1627.

Dalarenſes.

Z 3

Scutum

Scutum coronatum quadripartitum, cum Inſignibus Sveo-Goth. & gentilitiis. Inſcriptio: GVST. ADOLP. D. G. SVEC. GOT. VAN. REX. M: P: F.

Inſignia Dalarenſia, nempe duæ ſagittæ decuſſatim poſitæ, ac ſuperius corona. Valor I. ÖR. Inſcript: MONETA. CVPREA. DALARENS. M.D.C.XXXI.

Eodem typo cuſus dimidiam valens oram.

Fascis gentilitius, cum valore I. F. Inſcr: GVSTAVUS. ADOLPHVS. D. G. REX. SVEC.

Inſignia Dalarenſia cum anno 1622. Inſcr: MONETA. NOVA. CVPRE. DALAREN.

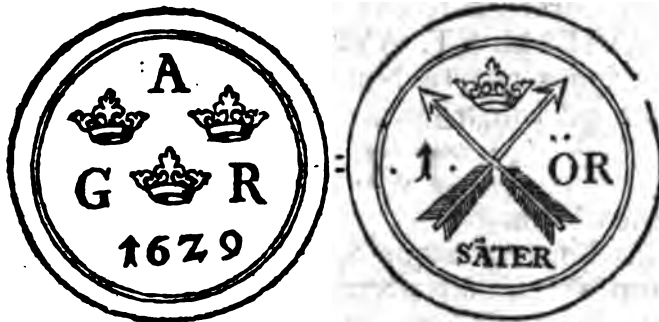

Clypeus

Clypeus coronatus quadripartitus, insignia præferens Svecica, Gothica atque gentilitia. Epigraphæ: GVSTA. ADOLP. D. G. SVEC. GOT. VAN: REX.

Insignia Dalarenſia, cum adjuncto valore: I. CREUTZ. Epigraphæ: MONETA. CUPREA. M.DC.XXXII.

Säterenſis.

Tres coronæ, inter literas G. A. R. Subjunctus annus 1629. Insignia Dalarenſia, addito valore I. ör. & loci nomine: SÄTER.

Hunc eximie raritatis Nummum peramanter mihi donavit Kederus meus.

CHRISTINA.

A. 1650.

Exſtant multa literatiſſimæ Chriſtinæ Reginæ Numiſmata, Inque iis perelegantia, ea videlicet, quæ Præſtantiffimi Galli *E. Pariſe* ſcito cælo accepta referimus. Ex Romanis hujus Regi-næ pleraque ærea ſunt; ob perennitatem ſuam ipsis anteferenda aureis & argenteis. Etenim dum hæc, propter pretium ſuum, ab hominibus turpi lucro inhiantibus avidè colliquefacta, paulatim abolentur & evaneſcunt; interim illa metalli vilitate ab interitu vindicantur, integraq; & ſalva in ſeram poſteritatem feliciter perpetuantur.

Num-

Nummi Symbolici f. honorarii.

Inaugurales.

CHRISTINÆ T. I. N. 1.

Caput Reginae laureatum, cum inscriptione: CHRISTINA REGINA.

Manus, Coronam tenens Regiam, e nubibus exserta. Subscriptum: AVITAM. ET. AVCTAM.

Extant hujus generis Nummi tam aurei, quam argentei, & magnitudine quidem triplici.

T. I. N. 2.

Adversus idem.

Aversus Fortunæ atque Spei habet typos (quales in antiquis Romanorum Numismatis occurrere solent) duas nempe Fœminas, quarum una stans, clavum, seu gubernaculum manu dexterâ, & cornu copiae sinistrâ tenet; altera suspenso incedens gradu, dexterâ herbam præfert, stolamque levâ aliquantulum attollit.

T. I. N. 3.

Adversus idem.

Aversus Deam galeatam exhibet, quæ ferreo infidens thoraci, victoriolam dexterâ tenet, levâ clypeo innixâ.

Varii.

T. I. N. 4.

Caput Reginae laureâ ornatum, cum epigraphæ: CHRISTINA REGINA.

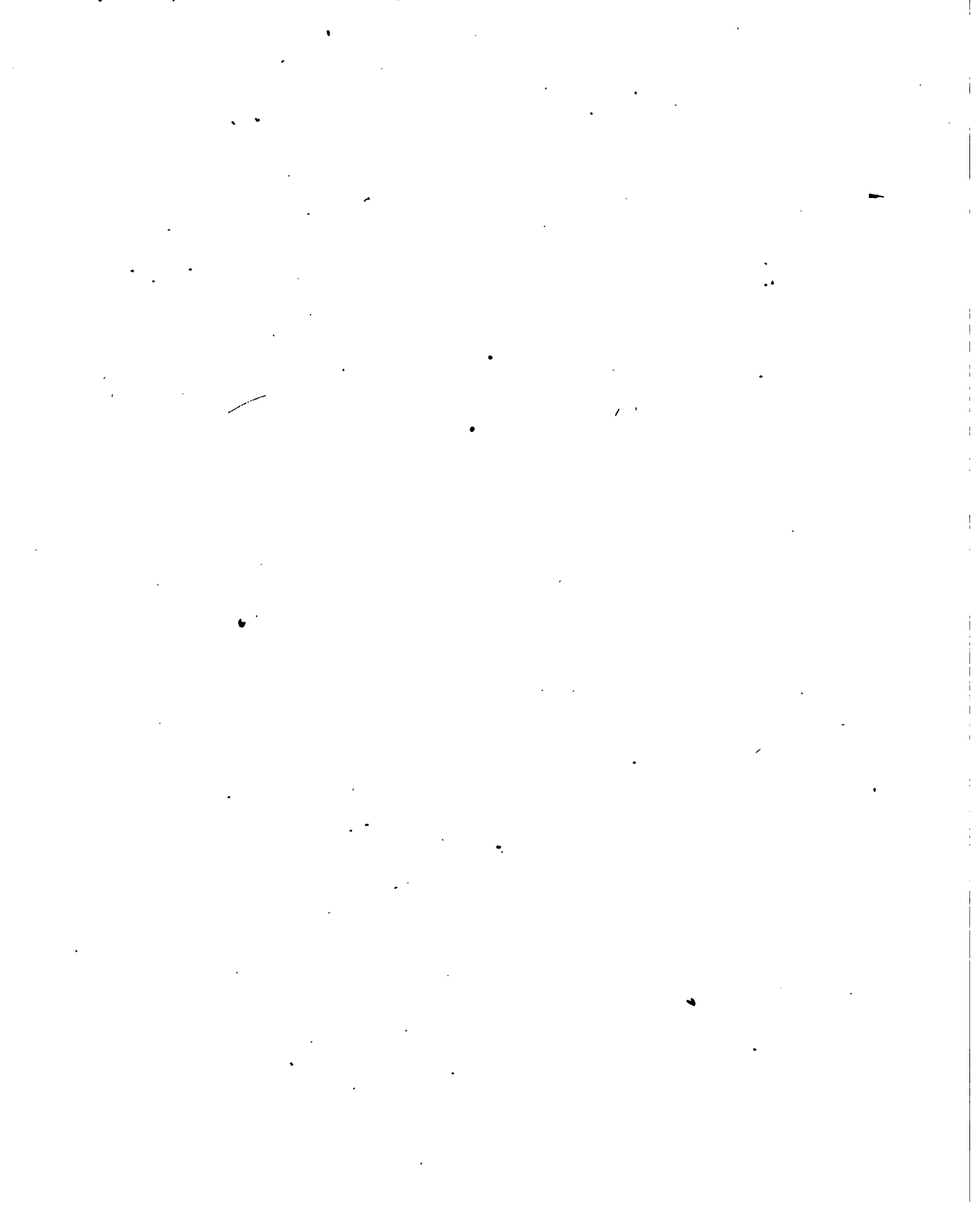
Tres Musæ, quarum una lyram, altera barbiton, tertia librum habet. Inscriptio: DVLCES ANTE OMNIA.

Hoc numismate testari voluit doctissima Reginarum, quam sibi semper placuerit elegantiorum litterarum studium, quantoque in pretio habuerit Viros eruditione celebres & non leviter in pretio.

T. II.

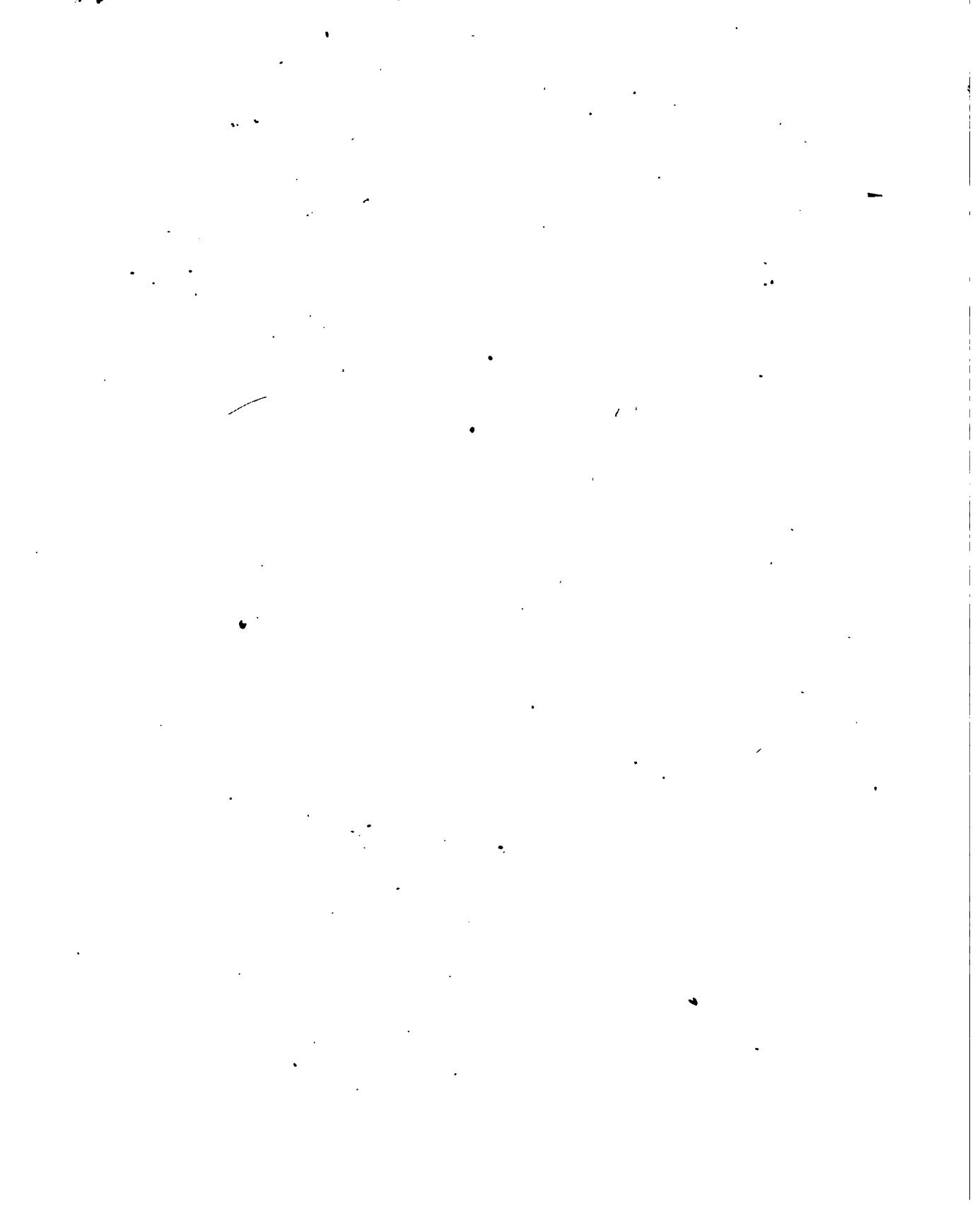

W. Suidde Sculp.

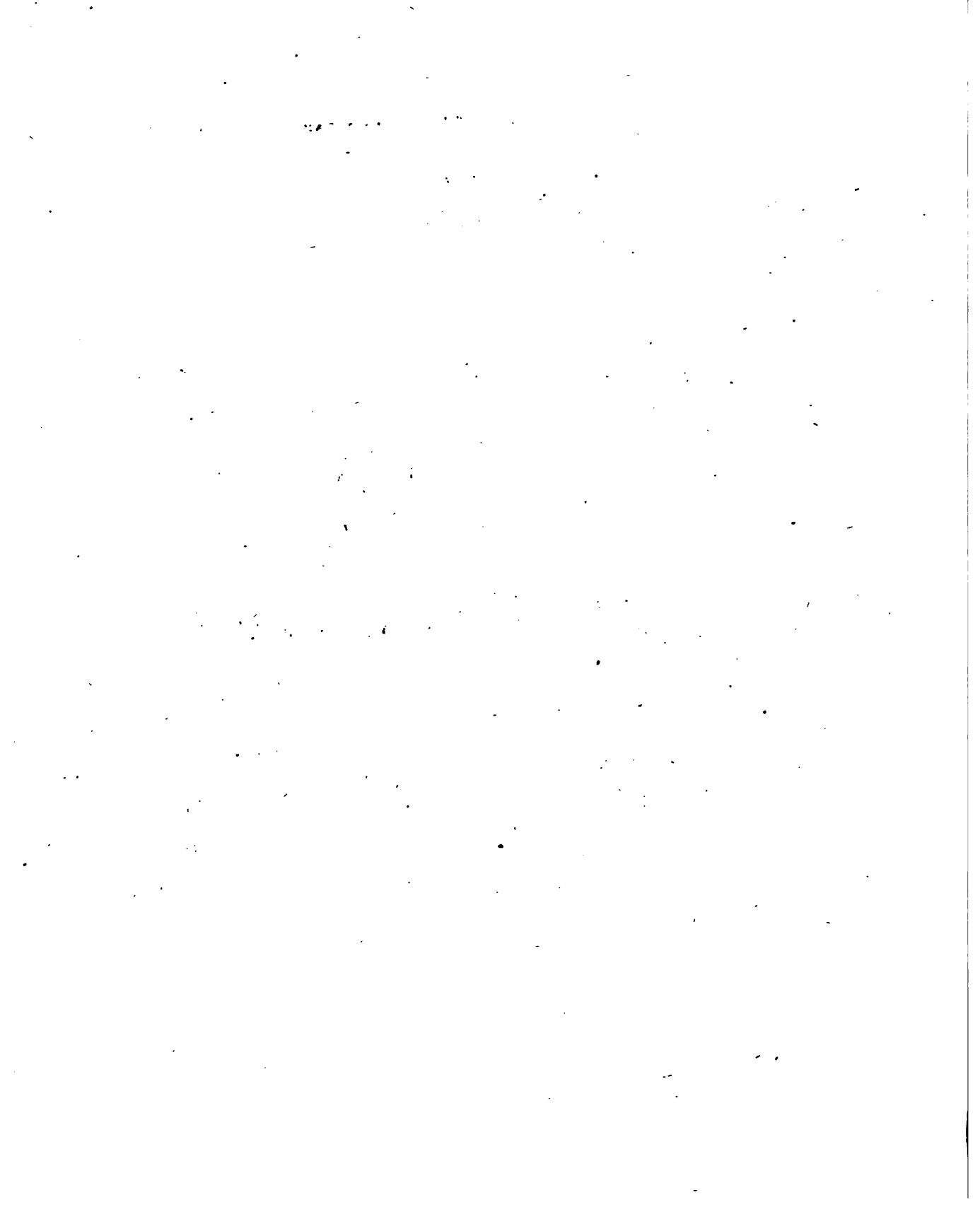
CHR. TAB. II.

CHR. TAB. II.

T. II. N. 1.

Caput laureatum; CHRISTINA, REGINA.

Labyrinthus, FATA, VIAM. INVENIENT. A. 1654. cum regno patrio Regina se abdicasset, casus humanos paulo altius perpendens, & quid de se fieret, incerta, hoc numisma curavit cudendum.

T. II. N. 2

Imago dimidia Reginae coronatae, cum Inscriptione: CHRISTINA. D. G. SVEC. GOTH. VANDQ. DES. REGI.

Sedet Regina laureata super varia arma, lauri ramum dextrâ elevatâ, globum crucigerum laevâ tenens. Hinc turma Equitum citato cursu ruens; illinc Agricola cum bove aratore. Eminus à tergo Urbs. E. cœlo, Angelus advolat coronam ferens & sceptrum. Præterea dextera e hubibus exserta, strictum ferrum gerens. In summo sacrosanctum DEI Nomen. Inscriptio: ÆTHEREVM NVMEN DIADEMATA CELSA TVETVR.

Hic Nummus ovata est formâ.

N.

Reginae coronatae Effigies dimidia, cum Epigraphe: CHRISTINA. D. G. SVEC. GOTH. VAND. Q. REGINA.

Duo Angeli, sub sacrosancto DEI nomine radiato, volantes, alter cum sceptro in dextrâ, alter cum laureâ in sinistrâ, atque sustinentes, ille laevâ, hic dextrâ, intermediam Coronam Regiam, supra Clypeum, Insignibus Sveo-Gothicis ac gentilitiis conspicuum, ad cuius duo latera singulae adsunt mulieres, e quibus una, cui oculi fasciâ obligati sunt, manu dextrâ gladium, sinistrâ Palmæ ramulum gerit; altera verò in dextrâ Palmæ ramulum inque laevâ Sagittam serpente involatam tenet. Inferius comparent Notæ H. W. Epigraphe: ET. PRINC. HÆR. MAG. PRINC. FINL. DV. ESTON. ET. CARELI. INGRI. DOM.

N. ovali est formâ.

T. II. N. 3.

Caput Reginae cum nomine: CHRISTINA.

A a

Nor-

Norma seu Regula, cum Inſcriptione: ΟΡΘΟΣ ΟΥΧΙ ΟΡΘΟΜΕΝΟΣ.

T. III. N. I.

Comitia, ubi Regina coronata, inque ſolio Regia conſtituta, ſceptrum manu tenet, adſtantibus ei a dextrâ quinque regni Senato-ribus Primariis cum ſignis Regalibus; à lævâ quatuor viris, regni ſtatum quadruplicem exhibentibus. Inſcriptio: IMPERIVM PRO-LES GVSTAVI MAXIMA MAGNI SVSCIPIT INNVMMERIS VIVAT CHRISTINA TRIVMPHIS.

Pugna navalis inter Svecos Danosque; illis ſuperioribus. In-ſcr: AVGVSTÆ PRENDIT DVM SCEPTRA POTENTIA LAV-RO CINGIT SACRATVM BALTICA PVGNA CAPVT. 1644.

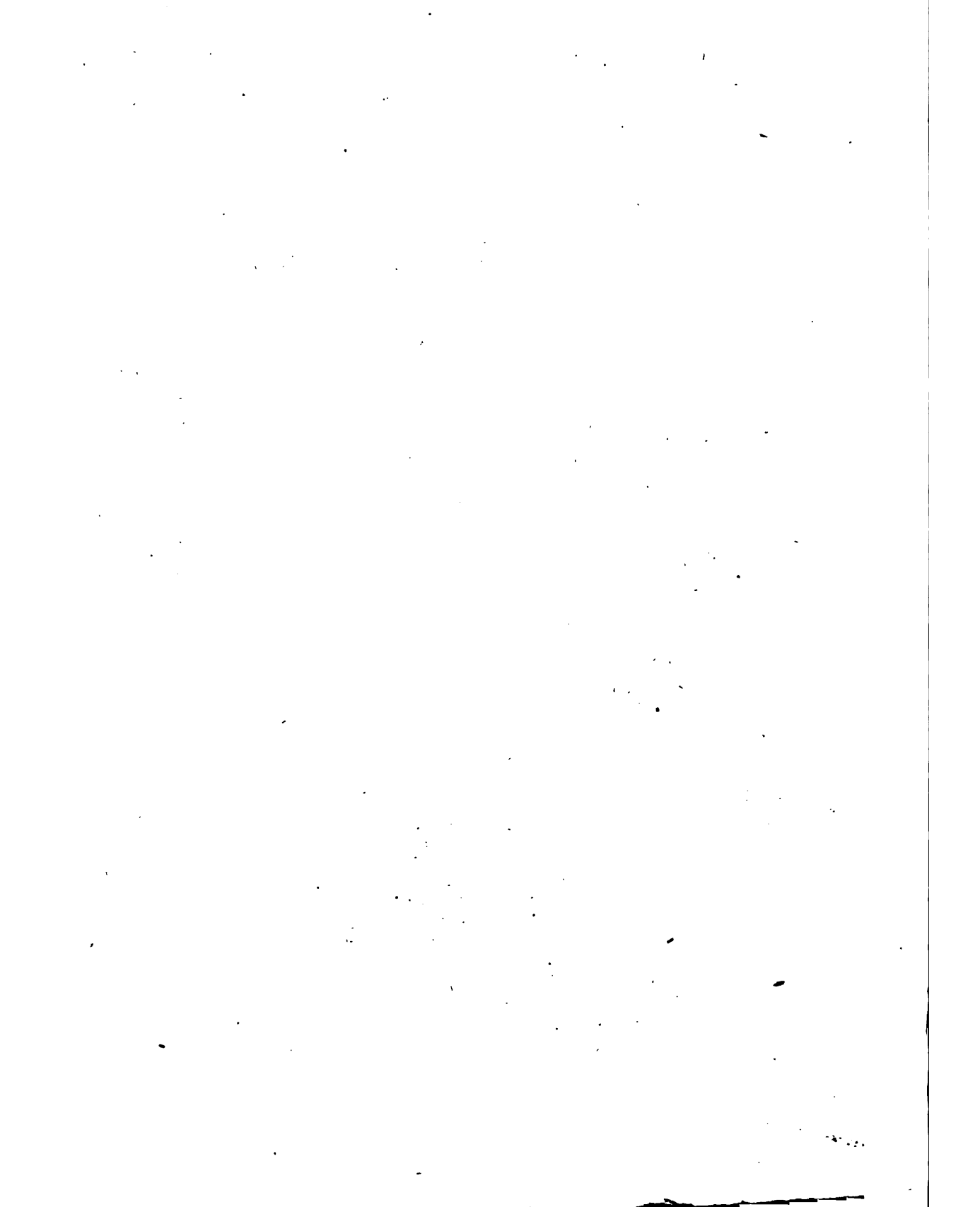
T. III. N. 2.

Caput Reginae galeâ lauro cinctâ reſtum, atque nomen CHRI-STINA.

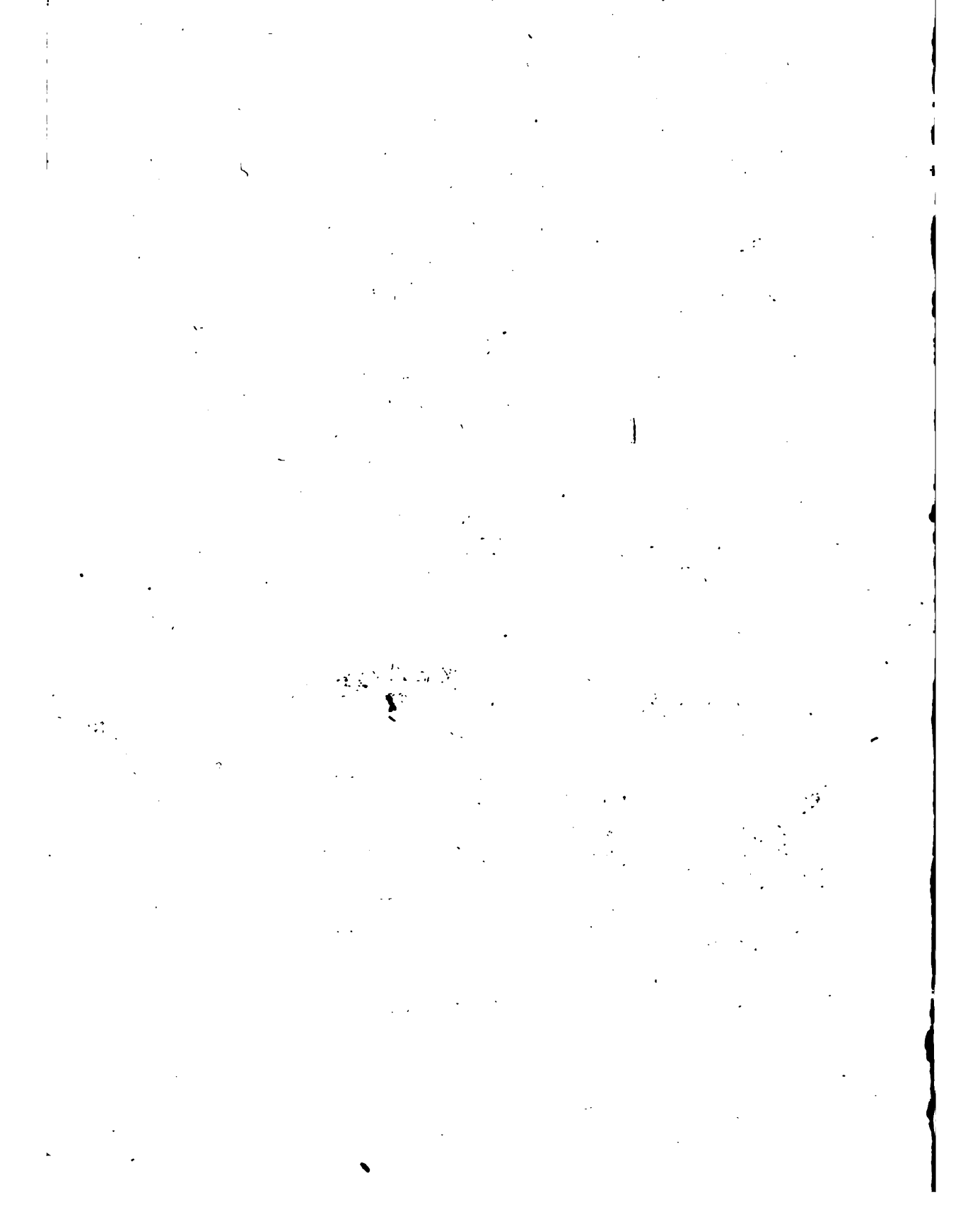
Eadem galeata ſtans & Minervâth Deam referens, dextrâ lau-rum propè poſitamprehendit, & ſiniſtrâ lauri ramum geſtat. Lem-ma: REPERTRIX. Ferunt laurum, vatum ſymbolum, olim re-pertam primum fuiſſe in Amonia apud Tempe: eumque Regina Christina omnis generis literas, ſcientias & artes hoc in Regno pri-ma excoluerit, & ad ſtuporem uſque promoveri non immerito il-larum *Repertrix* ſalutari poteſt. Viros eruditionis variæ & conſum-matiſſimæ, ut Grotium, Salmaſium, Voſſium, Heiſium, Bochar-tum, Junium, Cartesium, aliosque præmiis honorificentiffimis huc allexit, plures invitavit. Similiter excellentiſſimos totius Europa, in omni genere, artifices, huc evocatos, liberaliſſimè ſuſtentavit; horum aliquos, quorum nomina mihi incidunt, recenſebo. Exem-plo ſint, E. Pariſe, Gallus, qui Numiſmatum cælaturâ Romæ incla-ruerat; Cooper Anglus & David Beck, Pictores excellentiſſimi, al-ter quidem in picturâ miniatâ, & alter in pigmento, quod vocant, oleario; Jeremias Falk, Polonus Chalcographus, qui omnes fere Regni, qui tunc erant, Senatores in ære ſculpiſit. Omnes & ſingu-los enumerare, nimis oſeroſum foret.

T. III.

T. III. N. 3.

Caput galeatum & lauri ramus, cum nomine: CHRISTINA:
Solis imago, totam occupans aream.

T. IV. N. 1.

Effigies Reginae laureatae cum inscr: CHRIST: D: G: SVE:
GOT: VAND: Q: REGIN:

In regione aemona Liliū prodit inſigne, ſuper quod duæ e nu-
be manus demittunt prægrandem coronam, ſuperius poſito nomine
Dei ſacrolancto, radios ſolares circumſurgente, additroque lemma-
te: **NON ALIUNDE.**

Cum Liliū ſit flos immaculatus omniumque maxime candi-
dus, id ſibi, thalamos maritales aſpernanti, applicare voluit Regina
Virgo. Cumque natura in ipſo liliū flore coronam quaſi celaverit,
ambientibus illum aureis quibusdam ac venuſtis filis, non incon-
grue illi datur hoc lemma: *Meruit candore coronam.* Nec injuria
lemma hoc ſibi vindicavit Regina eruditiffima, omniumque ſcienti-
arum artiumque, quas hic mirifice & ornavit & auxit, Patrona.
Poſt numiſma Sigerodianum, de quo ſuprà, maximum hoc eſt inter
omnes Svecorum nummos Symbolicos ſeu honorarios, argenteum
enim pondere æquat duodecim Imperiales.

T. IV. N. 3.

Imago Reginae, gemmis pretioſiſſimis & coronâ ornatae. In-
ſcript: CHRISTINA. D.G. SVEC. GOT. H. VANDQ. DES. REGINA.

Solis Avis coronata, in ſublimi rupe conſtituta, e rogo, quem
Sol incendit, reſurgens. Inscr: PHOENIX PHOENICIS GUSTA-
VIE FUNERE NATA.

Guſtavus Adolphus ex Guſtaviana Familia ſuperſtes, in pu-
gnâ Lutzenſi glorioſiſſime occubuit, unicamque reliquit Filiam Chri-
ſtinam regni Hæredem. Cumque ille in ſummo funebri, quem
vide ſ. l. aſſimilatus fuerit Phœnici, hæc Phœnicis quoque nomine
haud incongruenter hic ornata & honorata eſt.

T. VI. N. 2.

Regina in folio ſedens, coronâ, ſceptro ac orbe crucigero conſpicua; infra cernitur ſcutum, duabus clavibus decuſſatim poſitis inſignitum. CHRISTINA. D. G. SVEC. GOTH. VAND. Q. REGINA.

Clypeus quadripartitus, cum Inſignibus Svecicis, Gothicis ac gentilitiis, lauri atque palmæ ramis incluſus & condecoratus. PAX. IN. CHRISTINÆ. PRO. CHRISTO. GERMINAT. ARMIS.

T. VI. N. 1.

Icon Reginæ: CHRISTINA. D. G. SVEC. GOT. VAND. Q. D. (i. e. Designata) REGINA.

Pyramis erecta, apice pomum crucigerum ſuſtinens, cui per coronam ambientem annectitur gladius & ſceptrum decuſſatim juncta, quamque pedibus anterioribus tangit inſiliens leo, cui manus e nube prodiens lauream imponit coronam. NON. EGO. GYSTAVO. SEQVOR. INFERIORA. PARENTE.

Videtur hoc numiſma deſignare continuationem belli Germanici, ſub Reginâ Chriſtinâ, unamque aut alteram per Svecos Duces & Officiarios, illius auſpiciis, reportatam victoriam, cum Leo Svecicus ſerto laureo ornandus hic conſpiciatur.

T. V. N. 1.

Effigies Reginæ inter palmæ & lauri ramos: CHRISTINA. D. G. SVE. GOT. VANQ. REGINA. ET. PRINC. HÆ. M. D. F.

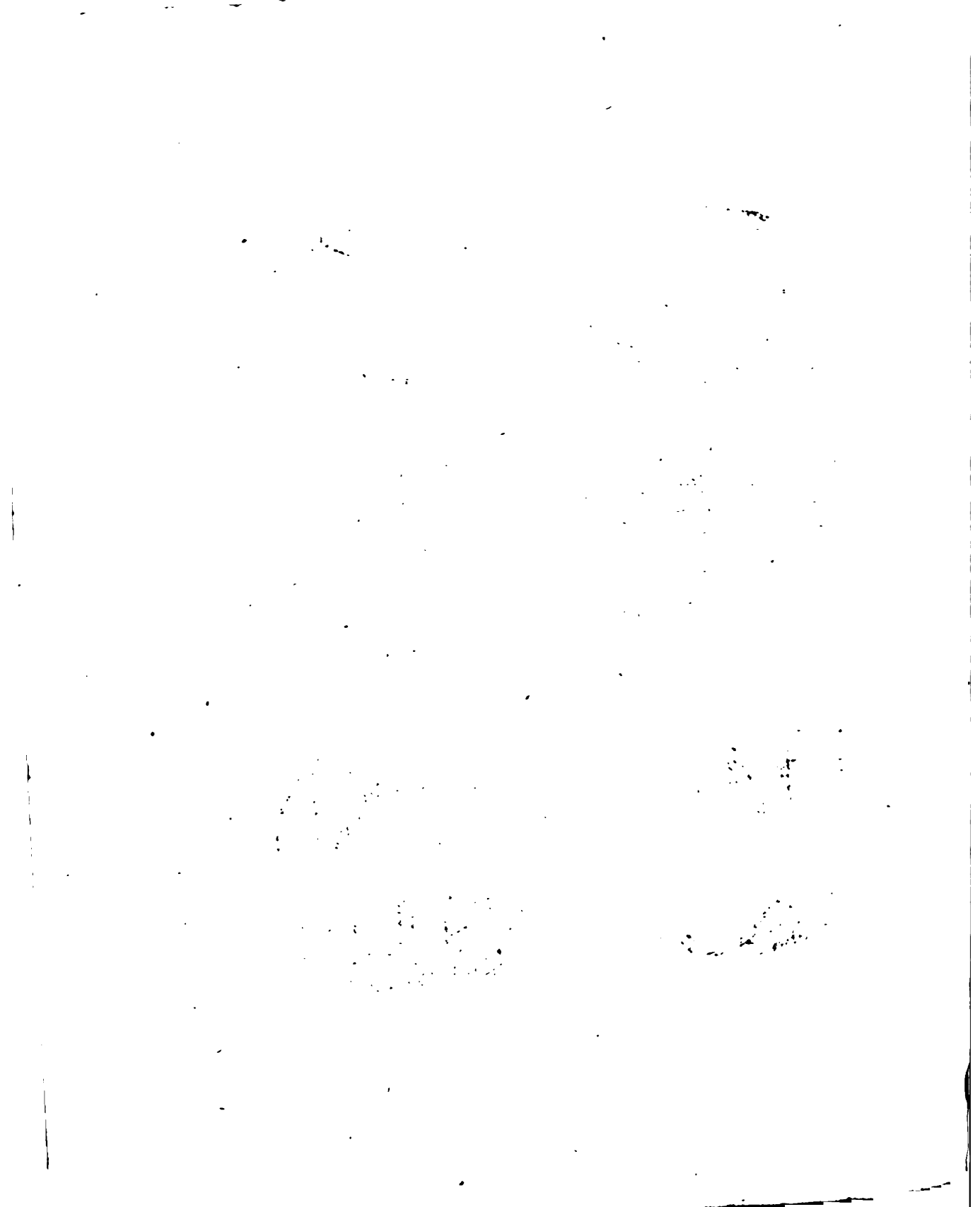
Manus duæ e nube prominentes, quarum altera cornu copiæ inter lauri ramos, altera labarum tenet, cum pendente enſe. In ſummo non, radians. ET BELLO ET PACE TRIUMPHAT. ANNO 1645.

T. VI. N. 3.

Pax ramum olivæ & Juſtitia, gladium cum bilancæ, dextris gerentes, intermedium orbem crucigerum lævis ſuis ſuſtentant. Super

Elias Brenner pinx. et sculp.

.....

.....

.....

.....

.....

per illas volant duo Angeli, suam uterque buccinam inflantes, ex qua exit vox PAX, interque eos in scheda, quam tenent, legitur lemma: CANDIDE ET CONSTANTER. In summis cernitur nomen Dei tetragrammaton. Pedibus Pacis & Justitiæ prostrati bellatores, cum armis, conculcantur. Erminis apparet Urbs, qua designatur Osnabrugum. Inscriptio: INNVMERIS. POTIOR. VIVAT. PAX. VNA. TRIUMPHIS. ET. THEMIS. IMPERIVM. MARTE. IACENTE. REGAT.

Inter duos ramos olivæ, in areâ nummi, lineis rectis, hæc inſcriptio: PAX. AQVILÆ. CVM. AQVILONE. SEU. VNI-VERSÆ. ROMANI. IMPERII. CVM. REGNO. SVEGIÆ. CON-CLVSA. ET. PVBLICATA. OSNABRVGIS. WESTPHALO-RVM. ANNO PACIFERO. MDCXLVIII.

T. V. N. 2.

Simulacrum pacis, dextrâ Olivæ ramum, sinistra tubam ori admotam tenens, pedibusque varia armorum genera conculcans. Inſcriptio:

Des friedens stim jetzt hoch erfreut/
 Was unfried hat zu vor zerstreut.
 Der friede alles wieder ehrt/
 Was unfried sehr hatte verkehrt.
 Ach Herr/ gib daß der friedenstand
 Das regiment behalt im land!

In aversa hæc lineis rectis extant verba:

Das sechszehn hundert achtzehnd Jahr
 In Alfried Teutschland sezet gar/
 Bis Gott/ der wahre frieden held/
 Stade Osnabrug und Münster wehlt;
 Daß da der hohen haupter rath
 Den friden suchen. früh und spat;

Mit welchen er auch worden ein/
 Das ſechzen hundert vitzig neun
 Mit ſrid daß Teuſche Reich erfreum.
 Auf gebet Gott die ehr allein!

T. V. N. 3.

Caput Reginae laurea decoratum coronâ. CHRIST. D. G.
 SVE. GOT. VANDQ. REGIN.

Clypeus ovatus, cum Inſignibus Sued-Goth. & gentilitiis,
 quem triginta minores clypei, unâ ſerie poſiti, ambiunt, toti-
 dem Provinciarum Inſignia præferentes. Lemma additum: LA-
 TE. CHRISTINA. REGIT.

Numismata Romæ fabricata.

T. IV. N. 2.

Caput Reginae cum caſſide laurea & cincinnis dependen-
 tibus. Inſcript: CHRISTINA REGINA.

Phoenix in rogo, à ſolis radiis incenſo, cum ſeminato MA-
 KEADE.

Vox hæc Svecica, ſed Græcis ſcripta literis, idem ſignificat ac
ſine pari, ſeu *incomparabilis*. Quæ ingenioſiſſima Regina, feſtively
 per jocum ludumque exercuit Italos, eam; quaſi Græcâ, aliter at-
 que aliter interpretantes.

Occurrit etiam hujus typi, ſed leviter immutati, Numiſma minus.

T. VII. N. 1.

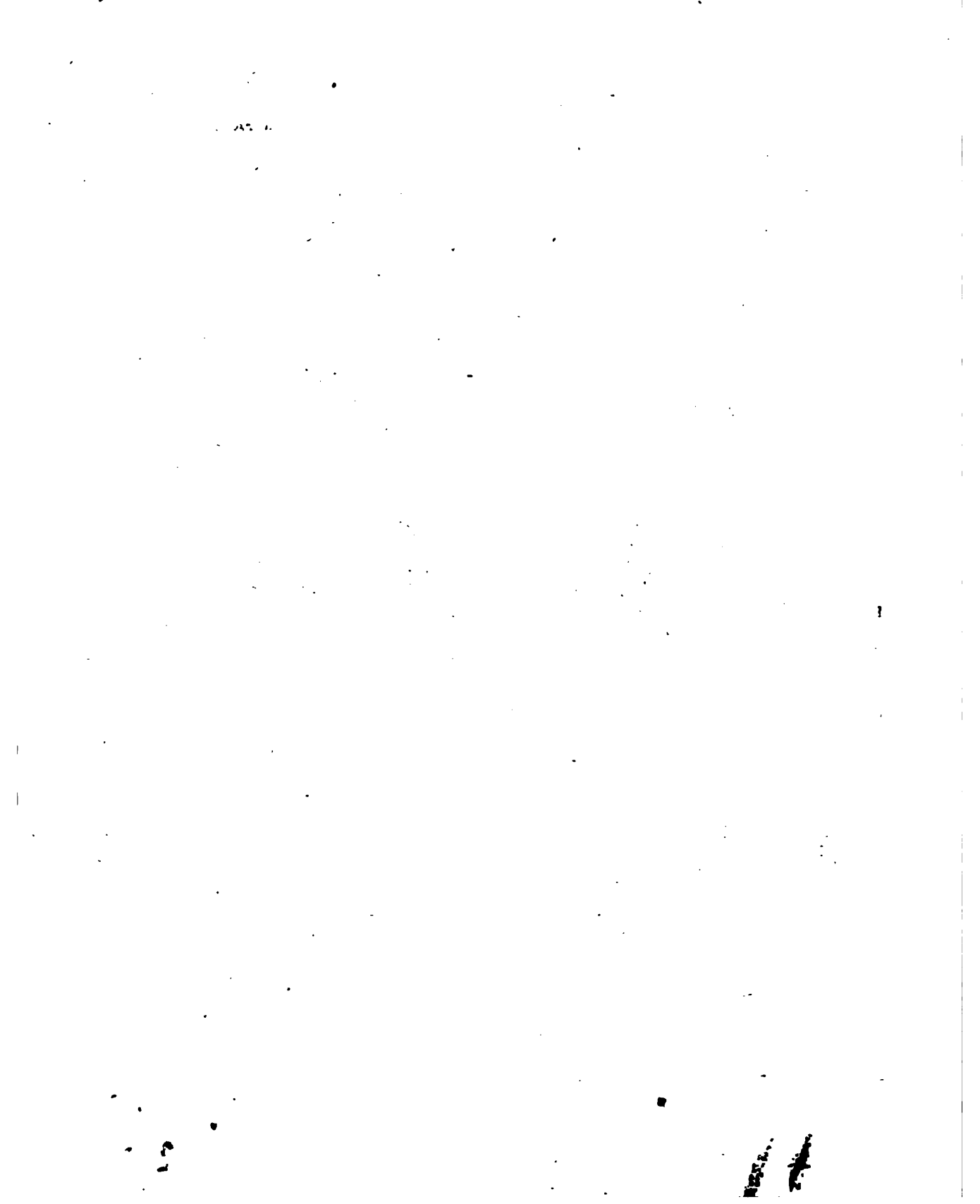
Imago Reginae, capite laurea ornato. CHRISTINA REGINA.
 Leo ſtellatus, ſeu cæleſtis, cum Orbis, gubernaculo ac cornu
 copia. FORTIS. ET. FELIX. Notarum G. D. que in ipſo com-
 parent, ſenſus eſt: *Gloria DEO.*

T. VII. N. 2.

NUMISMATA
CHRISTINÆ R.
ROMÆ
CVSA.

GR. TAB. VI.

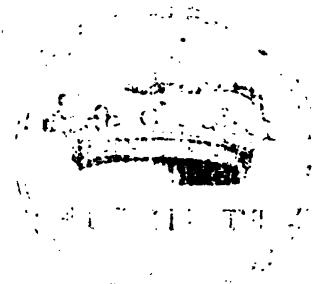

ROMÆ CVSA.

CIR. LAB. ANT.

Adverſa eadem.

Victoria alata, orbi terrarum uno inſiſtens pede, dextrâ elevatâ fertum laureum, levâ demiffâ palmæ ramum tenet, addito lemmate: VICTORIA MAXIMA.

T. VII. N. 3.

Effigies Reginae. Inſcr: CHRISTINA REGINA.

Fœmina telum dextrâ gerens, ſiniſtrâ quatuor Leones ducens, uno freno junctos. Inſcriptio: NEC. SINIT. ESSE FEROS. Infrâ: S. D. G. i. et *Soli Deo Gloria.*

T. VII. N. 4.

Adverſa ſimilis.

Roma galeata criſtataque inter varia armorum genera ſedens, dextrâ victoriolam, ſiniſtrâ haſtam tenet. Inſcr: POSSIS. NIHI. VRBE ROMA. VISERE. MAIUS.

Exſtat & aliud Numiſma, ab iſthoc non niſi averſæ partiſcriptione diſcrepans, hac nempe: HIC AMOR HÆC PATRIA.

T. VII. N. 5.

Adverſa eadem.

Orbis terrarum. NE. MI. BISOGNA. NE. MI. BASTA. Inſeritis G. D.

T. VIII. N. 1.

Caput Reginae laureatum. Inſcr: CHRISTINA REGINA.

Sol in apogæo, cum lemmate: NON FIT TAMEN INDE MINOR. Quo illa innuit, ſe, deſiſto regno, Patriæ valedicturam, nihilominus eſſe Reginaem, ac ſol eſt ſol, ubicunque locorum moretur.

T. VIII. N. 2.

Reginae caput laureatum à ſiniſtrâ parte viſibile. CHRISTINA. Corona Regia, cum lemmate: ET. SINE. TE.

T. VIII.

T. VIII. N. 3.

Imago Reginae. CHRISTINA REGINA.
Sol cum lemmate: NEC FALSO NEC ALIENO.

T. VIII. N. 4.

Adverſa eadem.
Orbis terrarum, adſcripto lemmate: NON SVFFICIT.

T. VIII. N. 5.

Adverſa eadem.
Globus ſtellatus ſeu cœleſtis, cum Voce: SVFFICIT.

T. IX. N. 1.

Imago Viri ad pectus uſque expreſſa. ALEXAN. VI.
PONT. MAX. A. III.

Chriſtina inter duos Cardinales, per Portam Flaminiam (à
Papâ Alexandro Septimo in Regiæ honorem, magnificè ac
ſuntuoſè inſtauratam) inequitatis in Vrſem. FEL. FAYS. Q.
INGRES.

T. IX. N. 2.

Effigies Reginae, capite laureato. CHRISTINA. REGINA.
Fœmina humi jacens, avolante Gallo, à manu è cœlo porre-
ctâ ſublevatur. A. SOCIO. DERELICTA. A. DEO. RESTITV-
TA. SVETIA.

T. IX. N. 3.

Adverſa pars ſimilis.
Leo humi cubans, erecto capite. CONFIDENTER. ET.
SOLVS.

T. IX. N. 4.

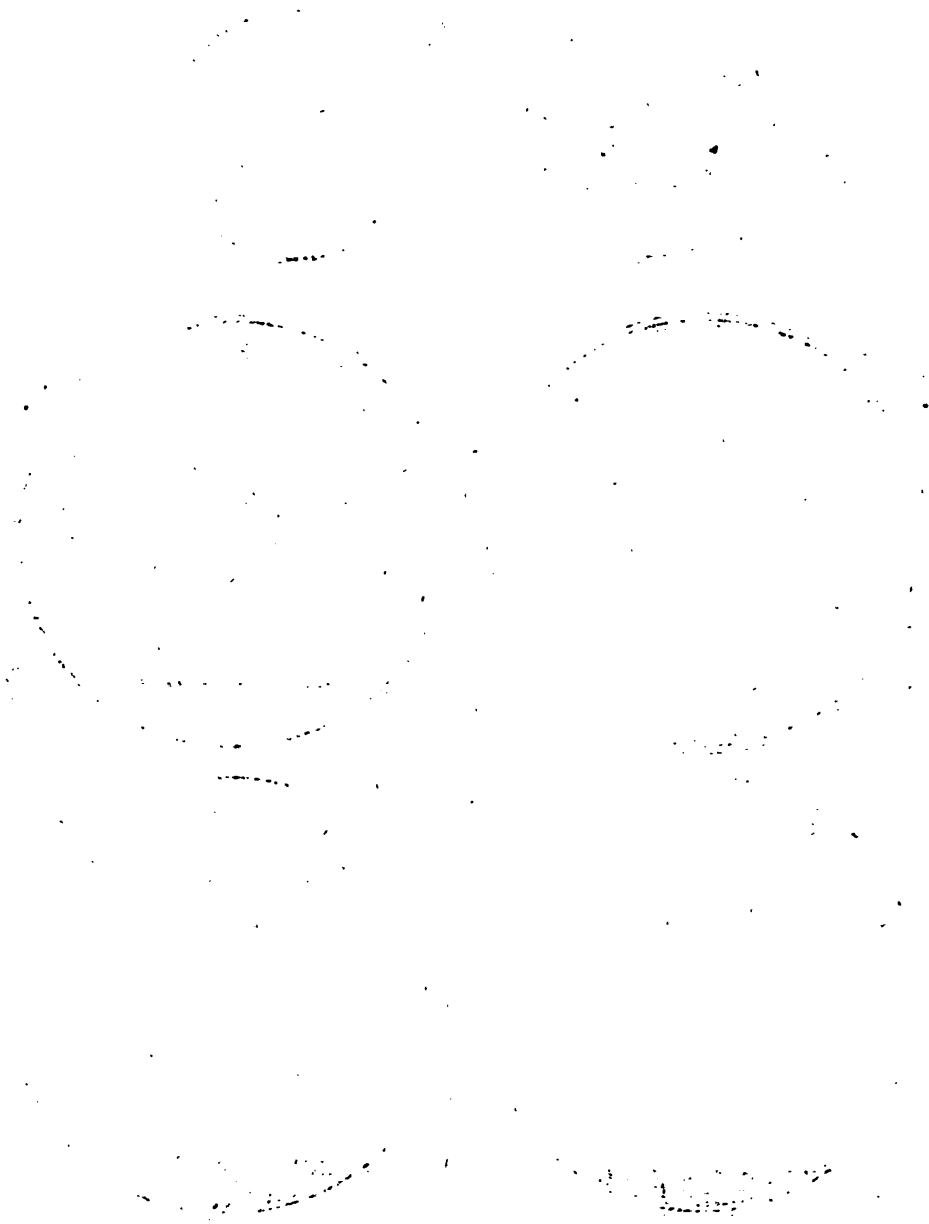
Adver-

NV MI S MATA
CHRISTINE REGINÆ
ROMÆ CVSA

CHISTINE REGINÆ

El. Dronca delin. et sculp. 1770

Adverſa eadem.

Manucodiata, cum lemmate: MI. NIHIL. IN. TERRIS.

T. IX. N. 5.

Adverſa ſimilis.

Manucodiata, cum verbis; LIBERO I NACQVI E VIS-
SI E MORRO SCIOLTO.

Inter honorarios Chriſtinæ Nummos hoc loco ſanè com-
memorari meretur ille, cujus fabricandi occaſio è Monumento
Auguſtiſſimæ Reginæ ſepulchrali nata eſt. Commemorabitur au-
tem verbis, quæ nobis ſuppeditat *Theſaurus*. (*Norimbergensis*) *Nu-*
miſmatum modernorum hujus ſeculi, ſub Anno 1705. pp. 538. & 539.

Pontifex Romanus hoc Anno (1705) aſſiduus erat in frequentan-
dis quotquot ferè Roma numerantur, Templis, ut precibus ibi vacaret,
ac Numinis Divini gratiam, pro impetranda compositione amicæ bellorum
& contentionum, quibus inter ſe Europæ Magnates acerrimè commove-
bantur, exoraret. Cum itaque aliquando Divi Petri, que in Vaticano
eſt, Baſilicam toto orbe celeberrimam intràſſet, fortè oculis ejus offereba-
tur ſepulchrum, quo Sveciæ quondam Regina, Magni Guſtavi Adolphi
filia, A. 1689. 19. Aprilis Rome defuncta, condita fuerat, nullo impoſi-
to Monumento, quo præ aliis dignoſci poſſet. Subiit tum Pontificis ani-
mum recordatio clementiæ & bonitatis, qua Regina ſuperſtes eum, uti
alios quoque bene multos eruditione & ſapientiâ præſtantes Viros, di-
gnata. Ut igitur in hoc dignitatis ſuprema ſtaſtigio pietatem ſuam oſten-
deret, imaginem Regine ex ære fuſam ſerto artiſticiſſe circumdatam, in-
que baſi decenter collocatam, ſepulchro ejus imponi curavit. Qua occa-
ſione Numiſma quoddam, nunc recensendam, editum eſt.

N.

Pontifici mitrâ & Episcopali ſuppato (quod Italicè *Rocchetto* nun-
cupatur) conſpicio additur titulus: CLEMENS. XI. PONTIFEX MA-
XIMUS. Subjectum eſt Nomen Medaliatoris, I. HORTULANI.

In averſâ Pietas, ad cujus pedes Diadema Regium cum Sceptro,
pulvino impoſitum, cernitur, manuum ſiniſtrâ ardentem ceream tor-
quemque aureum, appenſo Numiſmate iconico, ferens, columnæ humili

admodum, signoque XP Christianis veteribus, inde à Constantini Magni ævo, ad Servatoris nomen indicandum familiari notatæ adstat. In hujus summitate etiam Lucerna sepulchralis ardens se offert. Quibus, tanquam hieroglyphicis, perennis neque unquam interitura Regina memoria & Nomen immortale significatur. Dextrâ Pietas Christiana imaginem ex ære, ferto inclusam, ramisque Palmæ incumbentem, Sepulchro Artificis Monogramma referenti, imponit. Epigraphæ est: MEMORIAE CHRISTINAE AVGVSTAE. Infra legitur: PIETAS PONTIFICIS Maximi.

Nummi Aurei Usuales.

Stokholmensis.

N.

Effigies Reginae, ferto palmeo pariter & laureo inclusa. Scutum quadripartitum coronatum, cum Insignibus Sæco-Goth. & gentilitiis. Inscriptio utriusque faciei jungenda: CHRISTINA. D. G. SVEC. GOTH. VAND. REGINA. PR. FINL. DVX. ETHON. ET. CAREL. DOM. ING. 1646. Valet 2 Ducatos.

Rigensis.

N.

Effigies Reginae coronatae, cum inscriptione: CHRISTINA. D. G. SVE. GOTH. VANQ. REGINA. ET. PRINCEPS. HÆ. M. D. F.

Insignia Urbis cum Anno 1646. Inscr: EX. AVRO. SOLIDO. REGIA. CIVITAS. RIGENSIS. FIERI. F. Valet 3 Ducatos.

Revaliensis.

N.

Effigies similis, hac circumdata epigraphæ: CHRISTINA. D. G. SVEC. GOTH. VANDQ. REGINA.

Ins-

Insignia Urbis in scuto ovali coronato, cum anno 1650.
Inscriptio: NVMMVS. AVREVS. CIVITAT. REVALIENS.
Valet 1. Ducat.

Pomeranus.

N.

Effigies eadem. Inscr: CHRISTINA. D. G. SVE. GO.
VANDQ. DE. R.

Insignia Pomeraniæ. Inscr: MONETA. NOVA. DVCA.
POMERANIÆ. 1646. valet 1. Ducat.

Moguntinus.

N.

Icon Reginæ, quam Angeli duo coronant. Inscriptio: CHRI-
STINA. D. G. REGINA. SVECIAE.

Scutum coronatum quadripartitum, cum Insignibus Sueo-
Goth. & gentilitiis. Inscr: MONETA. AVREA. CIVITATIS
MOGVNTIÆ. Valet. 2. Duc.

Thaleri Unciales.

Stokholmenfes.

B b 2

Regina

Regina adſtans menſæ, Regalibus Inſtructæ. Inſcr: CHRISTINA. D: G: SVE. GOT. WAN: Q: DE: RE: ET. PR: HÆ.

Redemptor generis humani, cui à dextris additus clypeus triplex coronatus, cum Inſignibus Sweo-Goth. & gentilitiis. Inſcriptio: SALVATOR. MUNDI. SALVA. NOS. M.DC.XL.

Effigies Reginæ coronatæ, quam hæcce ambit Inſcriptio: CHRISTINA. D: G: SVEC. GOTH. VAND. REGINA.

Scutum coronatum quadripartitum, cum Inſignibus Sweo-Gothicis & gentilitiis, Inſcriptio verba adverſæ partis excipit: PR. FINL. DVX. ETHON. ET. CARE. DO. IN. 1645.

Rigenſis.

Effigies

Effigies ſimilis. Inſcr: CHRISTINA. D. G. SVE. GOT.
VANQ. DE. REG:

Inſignia Urbis cum anno 1644. Inſcr: MON. NOVA. AR-
GENT. CIVIT. RIGEN:

Revalienſis.

Icon Reginae coronâ decoratæ, cum Epigraphe: CHRISTI-
NA. D. G. SVEC. GOTH. VAND. Q. REGINA.

Scutum ovale coronatum, cum Inſignibus Urbis, addito An-
no 1652. Inſcr: NUMMVS. ARGENT. CIVITATIS. RE-
VALIENSI.

Dimid. Thal. Stokh.

N.

Effigies Reginae, cum inſcriptione: CHRISTINA. D. G. SVE.
GO. VAQ. DES. RE. ET. P. H.

Salvator mundi, cum Inſignibus atque inſcriptione, ſicut antè.

Marcae Svecicae.

N.

Effigies Reginae directâ fronte: CHRISTINA. D. G. SVE
GOT. WAN. Q. DE. REG. ET. PR. HÆ.

B b 3

Scu-

Scutum coronatum Sveo-Gothico-Gentilitium. Additus Valor:
4. M. Inſcr: MONETA. NOVA. ARGENT. REGNI. SVECI.
M. DC. XLVI.

N.

Caput Reginae laureatum. Inſcr: CHRISTINA. D. G. SVE.
GOT. VAND. Q. REGINA.

Typus ſimilis cum eodem valore. Inſcr: MONETA. NO-
VA. ARG. REG. SVEC. M. DC. XLVII.

N.

Regina adſtans menſæ Regalibus inſtructæ. Epigraphe: CHRI-
STINA. D. G. SVE. GOT. WAN. Q. DES. REG. ET. PR. HE.

Clypeus coronatus, cum Inſignibus conſvetis, additus valor:
FYRA. MARK. Epigr: MONETA. NOVA. ARGENT. REGN.
SVEC. M. DC. XXXVIII.

N.

A primo iſto Marcarum Nummo magnitudine ac valore:
2. M. diſtat.

N.

Hic à ſecundo illo Marcar. Nummo, magnitudine, valore:
2. M. & anno: M. DC. L. diſcrepat.

N.

Hic tertio, ſi magnitudinem dimidiam atque valorem: TVÅ
MARK. excipias, perſimilis eſt.

Caput

Caput Reginae laureatum. CHRISTINA. REGINA.

Tres Coronæ, addito Valore: II. M.

N.

Caput laureatum, cum Epigr. CHRISTINA. D. G. SVE.
GO. VAN. Q. REG.

Clypeus coronatus, cum Insignibus crebrò memoratis, inter
valorem: I. M. Epigraphe: MON. NO. ARG. REG. SVEC.
M.DC. XLVIII.

Caput laureatum. CHRISTINA. REGINA.

Tres coronæ, addito valore: I. M.

*O*ræ.

N.

Regina adstans mensæ, in qua Corona est posita, manu si-
nistrà Globum tenet crucigerum. Inscr: CHRISTINA. D. G.
SVE. GO. WAN. DES. RE. E. PR. H.

Scutum coronatum ordinarium, addito valore: 8. ör. In-
scr. MONETA. NOVA. ARGENT. REGNI. SVE. 1634.

Scutum

Scutum coronatum cum faſce gentilitio & tæniis. Adjicitur annus 1634. Inſcr: CHRISTINA. D. G. DE. RE. SVE.

Clypeus cum tribus coronis. Valor eſt: I. ör. Inſcr: MONETA. NOVA. REGNI. SVEC.

N.

Clypeus coronatus cum Faſce ac tæniis. Ann. 1636. atque Valor: I. ö. Epigr: CHRIST. D. G. D. RE. SVE.

LeoGothoburgensis. Epigraphe: MON. NOV. GOTHOBVRG.

Nummi cuprei

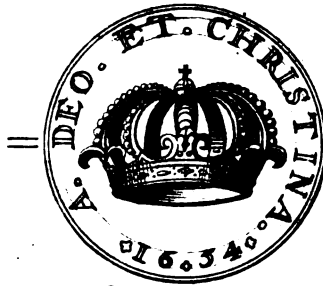
Scutum quadripartitum & coronâ decoratum, cum Inſignibus Sveo-Gothicis & gentilitiis. Inſcriptio: CHRISTINA. D. G. SVE. GOT. WAN. REGINA. ET. PRI. HÆ.

Inſignia Dalarenſia, addito valore: I. ör. Inſcr: MONETA. NOVA. CUPREA. DALARENSIS. M. DC. XLVI.

Tres

CAROLUS TAVUS

1871

Tres coronæ inter litteras C. R. S. i. e. *Christina Regina Svecie.*
Clypeus cum fasce gentilitio coronatus, cui additus. Annotis
1654. & valor $\frac{1}{4}$ ÖR.

Est & aliud monetae cupreae genus, quod hoc tempore pri-
mum coepit usurpari, & dicitur vulgò dicitur; Nummi nempe
formâ oblongâ & quadratâ cusi, magno pondere, & proinde vix
portabiles, quorum valor maximus fuit XXIV Thalerorum
cupreorum: fuere tamen & alii minoris pretii, videlicet XVIII.
XII. VI. & III. ejusmodi Thalerorum.

CAROLVS GUSTAVVS.

A 1654.

Curios nonnulla etiam sunt Caroli Gustavi Numismata.
Egregium est illud, manu etiã scitâ laudati Parisi elaboratum,
ubi Corona Regi à Reginâ imponitur, verbaque leguntur: *A
Deo & Christina.* Maxime autem emicat, ob admirabilem pror-
sus & memorandum eventum, gloriosum putâ Maris Balthici
transitum, cujus memoriam reddit immortalẽ, Numisma, cum
Breuerianum, tum Karlstenianum, cui eximium Epigraphe de-
corem conciliat: *Natura hoc debuit uni.*

Nummi Symbolici.

Inauguratio.

CAROLI GUSTAVI T. I. N. 1.

Imago Regis ad dextram versâ. Inscr: CAROLVS GU-
STAVVS. REX.

Sedet idem, clypeo dextrâ inhius, cui Regina stans coro-
nam radiatam imponit, uterque Romano habitu indutus. In
summo *Jehovah* radiosum. Inscriptio: A DEO ET CHRISTINA.

T. I. N. 2.

Ejusdem facies ad laevam versâ. Inscriptio: CAROLVS
GUSTAVVS X. D. G. SVEC. GOTH. VA. REX.

Corona clausa seu Regia. Inscript: A. DEO. ET. CHRISTINA. 1654.

Connubium.

T. I. N. 3.

Effigies similis.

Literæ C. G. H. E. (i. e. *Carolus Gustavus. Hedevich. Eleonora*) connexæ, & coronâ Regiâ ornata, cum Anno 1654. Inscr: IUNGAMUR VT EVENIANT PROSPERA.

T. II. N. 1.

Effigies Regiæ coronatæ. Inscr: HEDVICH ELEONORA REGINA SVECIÆ.

Cor coronâ decoratum Regiâ, sub sacrosancto nomine *Jehovah*. Inscr: TIBI HINC COR ATQVE CORONA. 1654.

T. III. N. 3.

Capita coronata & jugata Regis & Regiæ. Inscr: CAROLO GUSTAVO ET HEDVIGI ELEONORÆ AUGG. REGG. SS.

Excelsa pyramis, ramis laureis ad summum usque circumdata: ad cujus basin Insignia Civitatis Rige posita, quæ Leones duo sustinent. Additus annus 1654. Ulterius pars maris Baltici, & in eo navis apparet, cum iisdem insignibus, tendens *Holmiam*, cujus Arx Regia eminens prospicitur. Lemma est: TE STANTE VIRESCO.

T. II. N. 2.

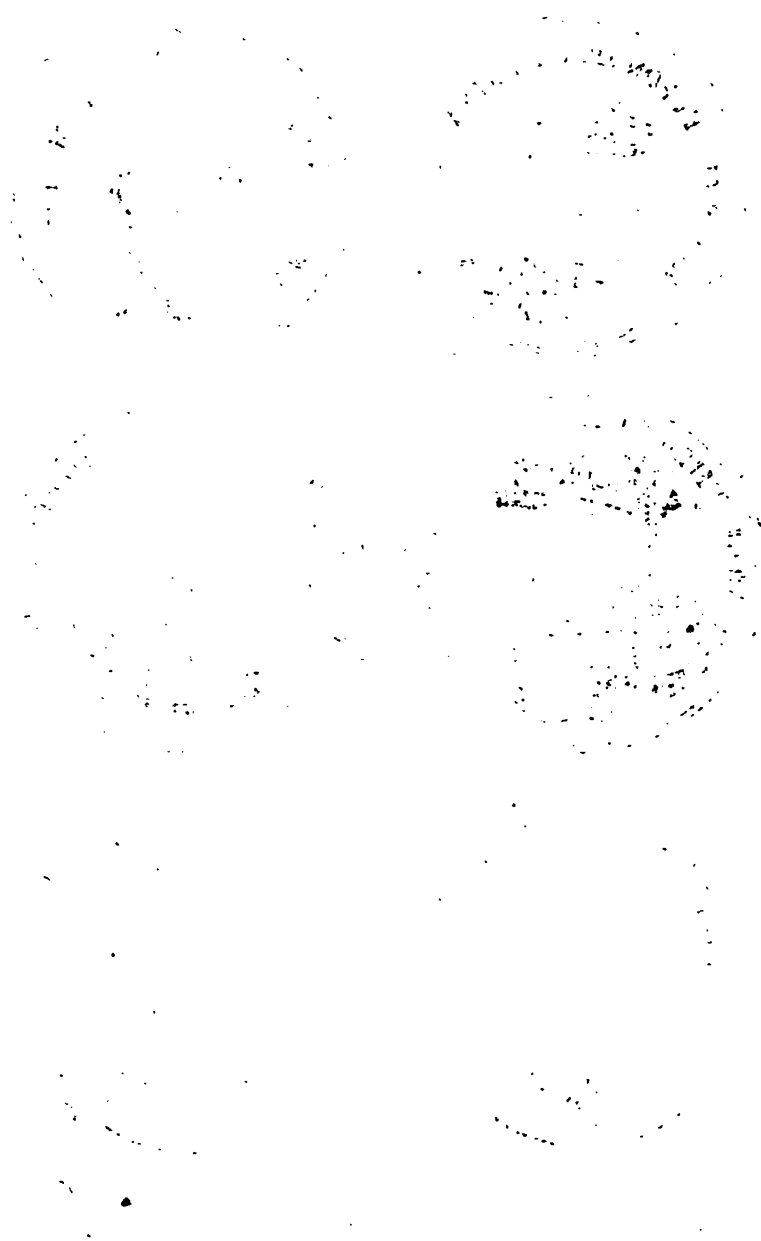
Effigies similes. Inscr: CAR. GUST. HEDW. ELEON. SVEC. GOT. VANQ. REX. R.

Duæ manus conjunctæ, super varia armorum genera. Inscr: A DEO REGNANTIS CONIVGIUM INTER ARMA QVOQ. FELIX.

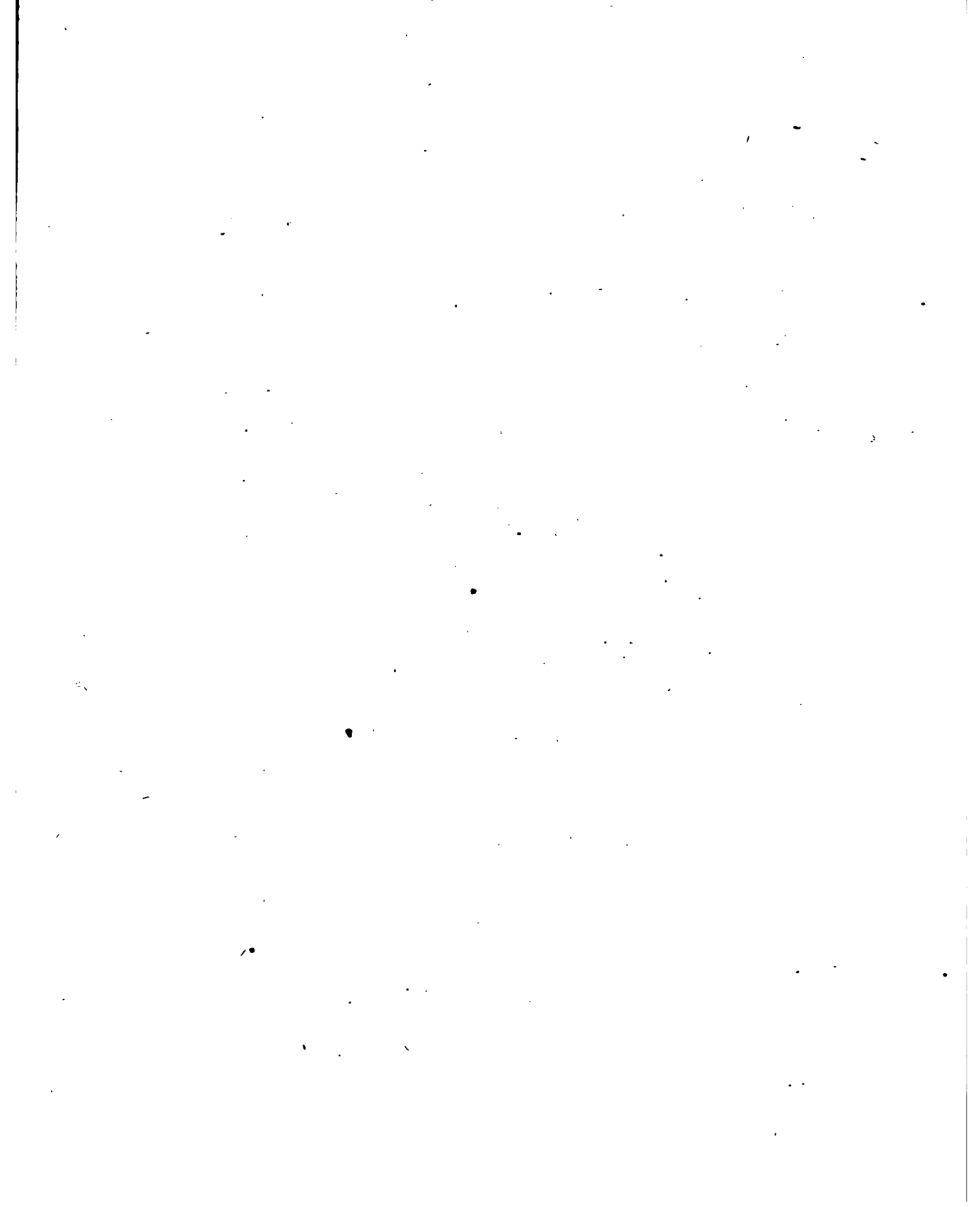
Sunt

TABLE 1

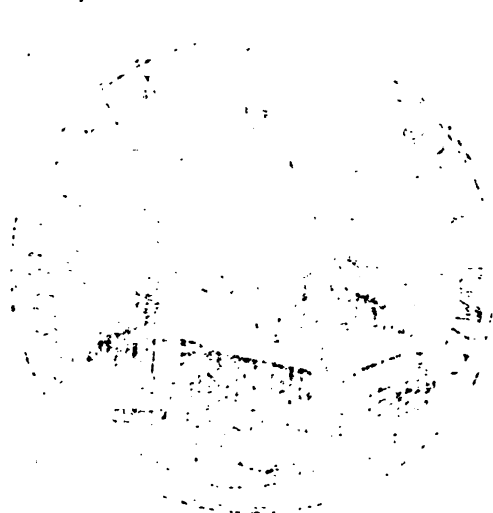
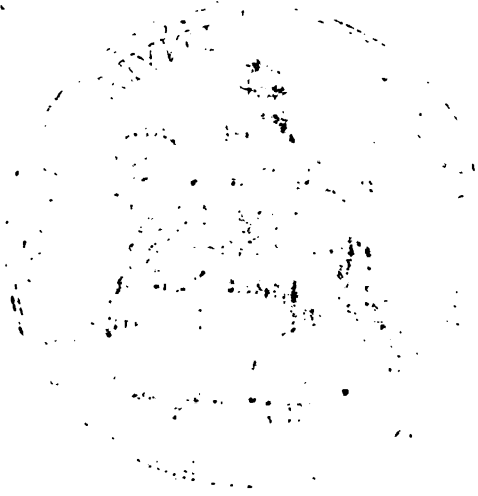

1954

Sunt præterea plures aliâ atque aliâ formâ, rotundâ, ovali, majori minorique cufi, quorum altera facies Regem, altera Reginam cum ſolitis inſcriptionibus exhibent, quos conſultò omiſimus.

Res geſtæ.

T. I. N. 4.

Imago Regis, cum inſcriptione ſolitâ.

Cymba ſine remigio, ulloque apparatu navali, fluctibus jaçtata maris, Tropæum in medio pro velis gerit. Inſcr: IN IEHOVAH SORS MEA IPSE FACIET.

Nummus quoque ovalis exiſtat hujus Principis, nondum Regis, a ſequentiore parte eodem iſto typo atque Symbolo ſignatus; à principaliore autem hanc imagini additam exhibens Epigraphen: CAROLVS GVSTAVVS. D. G. PALAT. RHEN.

T. III. N. 2.

Caput Regis laureâ redimitum Coronâ.

Leo ſuper gladium recubans, anteriore dextro pede palmarum tenet, inſultante ei à tergo cane. Lemma eſt: NON IRRITANTE QUIESCIT.

T. IV. N. 3.

Effigies Regis, capite coronatò. CAROLO-GVSTAVO. D. G. SVECORM. GOTH. VAND. REGI.

Vrbs Rigenſis, citraque eam ejusdem Inſignia, quæ bini ſuſtinent Leones, atque ſupra illam Angvis, Sceptrum & Enſem ſuo involvens complexu: PRVDENTER. ET. FORTITER.

T. III. N. 1.

Effigies Regis capite laureato, cum Inſcriptione: CAROL. GVSTAV. D. G. SVE. GOT. VAND. REX.

Exercitus Svecicus ex Fionia inſulâ in Selandiam per mare

congelatum tranſiens. Lemma additum: NATVRA HOC DEBV-
IT VNI.

Hic Nummus, venerandâ CAROLI XI. in Parentem pietate,
per Nobiliſſimi Karlſtenii matum elegantiffimè, atque duplici qui-
dem formâ, reſtitutus eſt. In imo Majoris prætereâ inſcriptum:
TRANSITVS. GLORIOſVS. MARIS. BALTICI. D. 7. FEB. A.
1658. In imo Minoris notæ duntaxat exiſtant numerales Annum
designantes: 1658.

T. IV. N. 1.

Imago Regis cum inſcriptione: CAROLVS GUSTAV. D.
G. SVEC. GOTH. VANDALORQ. REX.

Idem equo vectus ſcipionem dextrâ tenet. Eminus Roſchilda
Daniae Urbs, conſpicitur. Inſcr. INVIA VIRTUTI NVLLA
EST VIA. AN^o 1658.

*Pietatem Summi Regis, Pacis amorem & bellicam Fortitudi-
nem ac Prudentiam incomparabilem non quidem multi nummi,
plures tamen loquuntur Annales, nec de iis ulla unquam ætas
conticeſcet. Imprimis verò in ore omnium eſt memorabilis ille per
Mare Balticum tranſitus, cui in omni hiftoriâ nihil par eſt, nihil
ſecundum.*

MORS,

T. IV. N. 2.

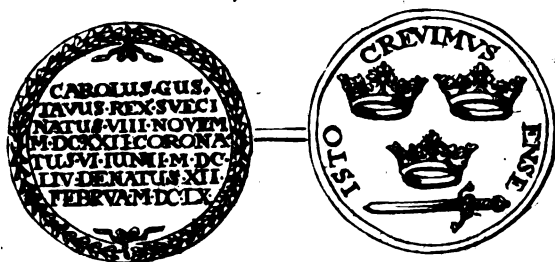
Adverſâ eadem.

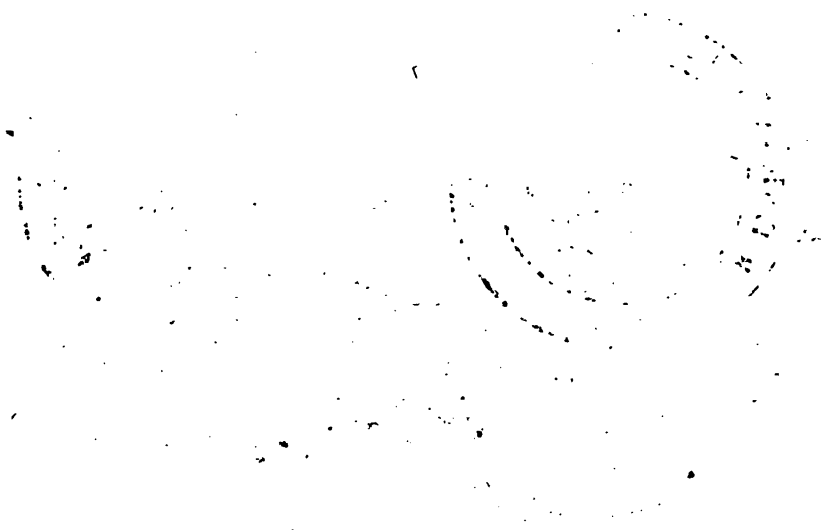
Columna ſolida, cui cranium humanum impositum, duplici
coronâ, aureâ & ſuperiori ſpinea ornatum, vacillans tamen, & ad
caſum inclinatum. E nubé manus profenditur cum clypeo & ramo
oleæ. Superius nomen Dei tetragrammaton in lumine radiato.
In terrâ Exercitus apparet: Aminuſ mare cum claſſe, ultra quod
ſol oriens. Verba tribus continentur gyris. Primo hæc:

STAT BASIS INCOLUMIS: QVAMVIS SPINOſA CORONA,
TELLVRIS PELAGIQ. INTER INIQVA CADAT.

Altero:

SAN-

SANCTE DEVS TITANQ. ORIENS QVÆ REDDITA PATRI.

QVAMQ. OLEAM PRÆFERS NOMINE REDDE TVIS.

Tertio:

CAROLVS GVSTAV. D. G. REX SVEC. NATVS NYKÖPING 8 NOVEMB. 1622. OBIT GOTHOBURG. 13. FEBR. 1660.

T. V. N. 1.

Rex folio infidens coronam Filio Principi imponit in genua procumbenti. In celo manus cum coronâ conspicitur, adscripto lemmate: **ÆTERNAM SIBI RESERVAVIT.**

Sertum laureum cum quinque clypeis annexis, totidemque adscriptis lemmatibus, quibus quid Clypeorum figuræ denotent, indicatur. Supremus seu primus Coronam præfert, quò pertinet Lemma: **MAIESTATEM PVBLICAM.** Secundus Gladium, cuius lemma est: **CUSTODIAM LEGVM.** Tertius Sceptrum, cui lemma datur: **TVTELAM CIVIVM.** Quartus Globum cum cruce; Lemma est: **CVRAM RELIGIONIS.** Quintus Clavem; Lemma est: **VITAM IMPERII.** In medio hæc lineis rectis extat inscriptio: **CAROLVS. GVSTAVVS. REX. SVECIAE. CAROLO. FILIO. REGI. HÆREDI. TRAD. (Majestatem nempe publicam, Custodiam legum, &c.) OBIT. XII. FEBR. M. DC. LX. VIXIT. ANNOS. XXXVII. M. III. D. VI. REGNAVIT. ANNOS. V. M. VIII. D. VI.**

T. V. N. 2.

Manus cum Rhomphaâ, adversus sex alios gladios strictos, ab utraque parte imminentes. Inscr: **INDOMITVS PRO PACE QVIEVI.**

Aversa priori similis.

T. V. N. 3.

Aversa hæc lineis rectis inscripta sunt: **CAROLVS. GVSTAVVS. REX. SVECI. NATVS. VIII. NOVEM. M. DC. XXII. CORONATUS. VI. JUNII. M. DC. LIV. DENATUS. XII. FEBRVA. M. DC. LX.**

Tres coronæ cum subiacente gladio evaginato. Lemna est:
ISTO CREVIMVS ENSE.

Regni Administratio vicaria.

Imago Reginae cum inscript: HEDEWIG ELEONORA.
D. G. REGINA SVEGIE.

Eadem stans Gubernaculum navis, quod quinque manus
sinistral tenent, regit dextra; levâ Anchoram sustinet. Inscr: IPSE
IEHOVAH FACIET. & infra: MATER AVGVSTA.

Natalis LXXIV. Reginae.

N.

Effigies Reginae, cum Epigraphe: HEDW. ELEON. CA-
ROLOR. REGVM. CONIVX. MATER. AVIA.

Fœmina turrita, stans, dexterâ lauream, sinistra clypeum
tribus insignitum Coronis, tenens. Superius: LAETITIA. PV-
BLICA. Inferius: OB. PIÆ REGINÆ. ÆT. ANN. 74. FEL-
INIT. D. 23. OCT. A. 1709.

Nummi Visuales Aurei.

Stokholmenfes.

N.

Effigies Regis cum inscr: CAROLVS. GVST. X. D. G.
SVEC. GOT. VAN. REX.

Scutum quadripartitum, coronatum, cum Insignibus Svec-
Gothicis, in cuius mediâ minor extat clypeus cum Insign. Do-
mûs Palatinæ Gent. Inscr: IN IEHOVAH SORS MEA IPSE
FACIET. 1658. Valet 1. ducatum.

N.

Effigi-

Effigies similis. Inscr: CAROLVS GVSTAVVS. REX.
Tres Coronæ cum anno 1658. Valet 2 Ducat.

Pomeranus.

N.

Effigies eadem cum Inscr: CAROLVS GVSTAVVS D. G.
REX SVE. DVX STE. P.

Insignia Pomeraniæ cum Epigr: MONET. NOV. AVR.
DVCAT. POMER, 1658. Valet totidem Ducatos.

Rigenfis.

N.

Imago similis. Inscr: CAROLUS GVSTAVUS X. D. G.
SVEC. GOTH. VA. REX.

Urbs Riga cum Insignibus superimpositis. Inscr: EX AV-
RO SOLIDO CIVITAS RIGENSIS ME FIERI FECIT. Valet
6. Ducatos.

Thaleri Unciales feu Imperiales.

Stokholmenfis.

Effigi-

Effigies eadem cum inscri CAROLUS GUSTAVUS. DE-
CIMUS. D. G. REX SVEGORUM.

Scutum quadripartitum, coronatum, cum Insignibus Sveo-
Gothicis, nec non gentilitiis Palatinis in clypeo minore inter-
medio. Illud duo sustinent Leones coronati. Inscript: IN. IE-
HOVA. SORS. MEA. IPSE. FACIET. M. DCLIV.

Pomeranus.

Imago similis. Inscriptio ut in nummo aucto Pomerano.

Insignia Pomeraniae, cum Inscr: MONET. NOVA. ARG.
DV. CAT. POMER. 1657.

Elbingensis.

Effigi-

Effigies Regis coronati. Inſcript: CAROLVS. GVSTAVS. X. D. G. REX.

Scutum cum inſignibus Urbis, quod Angelus utraque manu ante ſe ſuſtinet. Inſcriptio: MONETA. NOVA. A. CIVITATIS. ELBINGENSIS. 1678.

Nummi Svecici valoris.

Literæ C. G. R. S. (*Carolus Gustavus Rex Sveciæ.*) ſibi multo innexæ, cum ſuperimpoſitâ coronâ Regiâ. Inſcript: IN IEHOVA. SORS. MEA. IPSE. FACIET. A. D. MDCLX.

Scutum coronatum areis ſex conſpicuum, quarum quatuor ſuperiores inſignia Svec-Gothica, duæ inferiores Bremenia & Verdencia oſtendunt. In medio clypeus extat minor cum Inſignibus Palatinis. Additis valor 4. M. Inſcr: MONETA. NOVA. DVCATUS. BREM. ET. VERDENSIS.

D d

Effigi-

Effigies Regis cum Inſcr: CAROLUS. GUSTAVUS. REX.
Tres coronæ, addito valore II. M.

Simili typo, ſed formâ minori, ac valore I. M.

Ora.

Scutum coronatum, cum Leone. Additus annus 1655. Inſcr: CAROLUS. GUS. X. D. G. REX. SV.

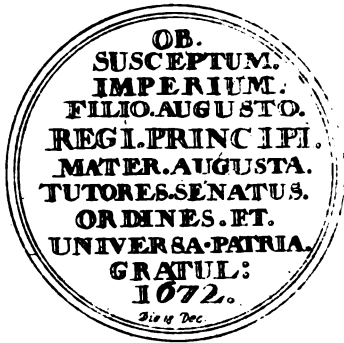
Scutum cum inſignibus Svecicis. Valor eſt I. ör. Inſcr: MONETA. NOVA. REGNI. SVECIÆ.

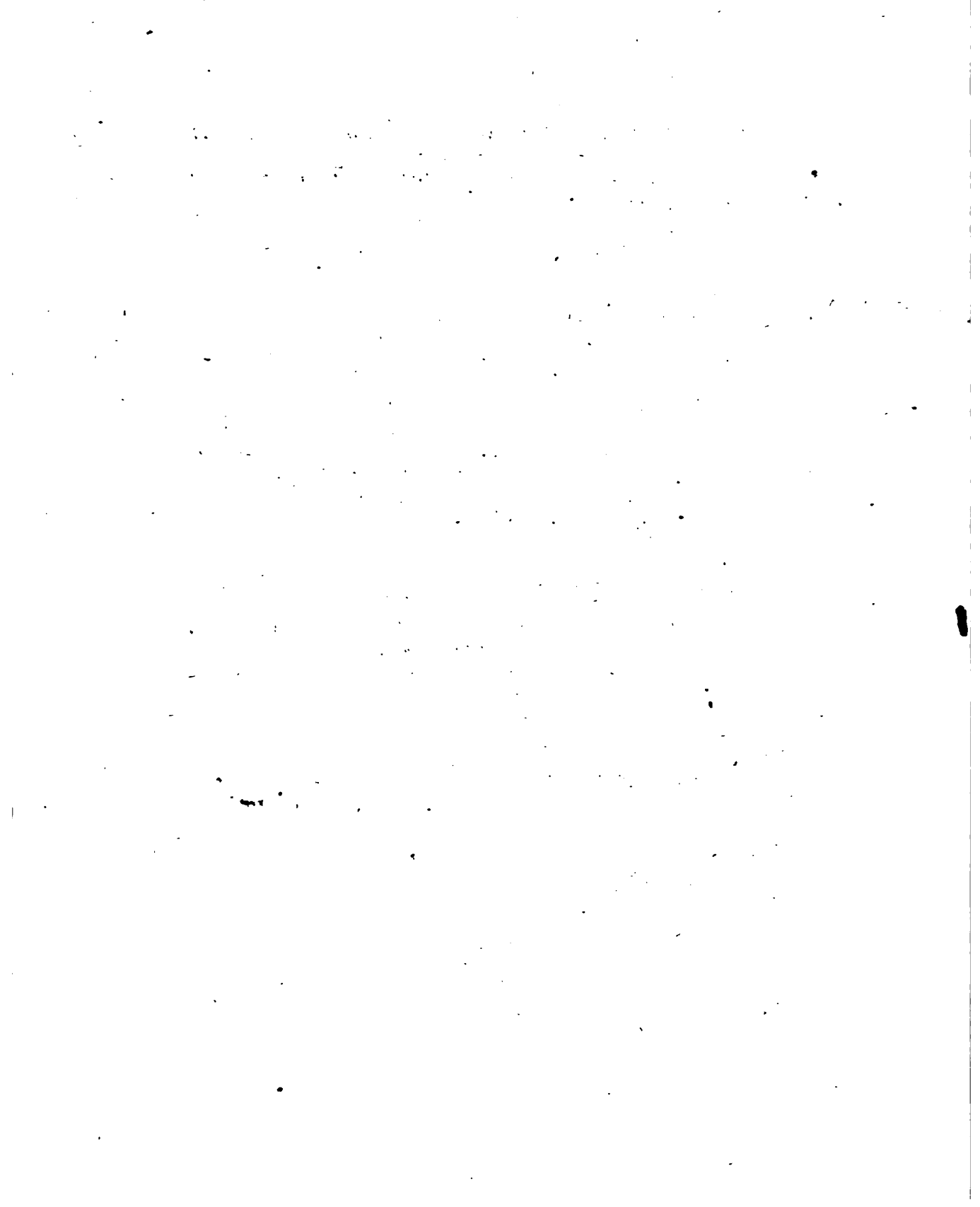
Moneta Cuprea

Tres coronæ inter ſiglas C. G. R. S.

Leo,

Leo, super quem ingens corona Regia. Adscriptus annus 1657. atque valor; $\frac{2}{3}$ ör.

CAROLUS XI,

A. 1695.

Numismata Symbolica.

Tempora Caroli XI. feracissima apud nos fuerunt permul-
torum elegantissimorum Numismatum, spectatori maximam ad-
mirationem moventium. Eâ enim ætate laudabilis sculpendorum
Numismatum ars ad summum perfectionis fastigium feliciter e-
vecta est, cujus rei gloriam magnâ ex parte ingenio debet ac
industriæ Excellentium Artificum nostratum, Arvidi Karlstenii
atque Reimundi Faltzii. Neque verò sua laus neganda est Nu-
mismatibus ab Antonio Meybusch, Germano, hic scitè atque af-
fabrè sculptis.

CAROLI XI. T. I. N. I.

In principaliore parte cernitur imago Regis laureati, cum
inscr: CAR: XI. D. G. SVEC: GOTH: VAND: REX.

In sequiore autem idem Regali habitu indutus & genu ni-
xus, sublatis ad cælum manibus, Regalia, Coronam puta, sce-
ptrum, orbem crucigerum, gladium & clavem, cum lauri & pal-
mæ ramis conjunctim ante se posita habens. Inscript: SED. ET.
HÆC. QVÆ. NON. POSTVL. DEDI. TIBI.

Hic nummus variâ formâ, ovali, rotundâ, majori minori-
que reperitur.

In Natalem XV. Regis

T. I. N. 2.

Thuribulum, cum suffitionis nube, atque adscripto lemma-
te: REGE PVRA. Infra hæc extant verba: OB NATAL;
PRINCIPIS XV. FEL: EXACT. XXIV. NOVEMB. M.DCLXIX.

Sagittarius in Zodiaco (sub quo signo natus est optimus Princeps) metam, manu cœlesti ostensam, feriens. Lemma: SIC RECTIVS VRGET.

De suscepto imperio.

T. I. N. 3.

Effigies Regis laureati, cum inscriptione: CAROLVS XI. D. G. REX SVEC.

Aversam facit hæc inscr: OB. SUSCEPTUM. IMPERIUM. FILIO. AUGUSTO. REGI. PRINCIPI. MATER. AUGUSTA. TUIORES. SENATUS. ORDINES. ET. UNIVERSA. PATRIA. GRATUL. 1672. die 18. Dec.

T. I. N. 4.

Effigies similis. Inscr: CAROLUS XI. D. G. SVEC. GOT. VAND. REX.

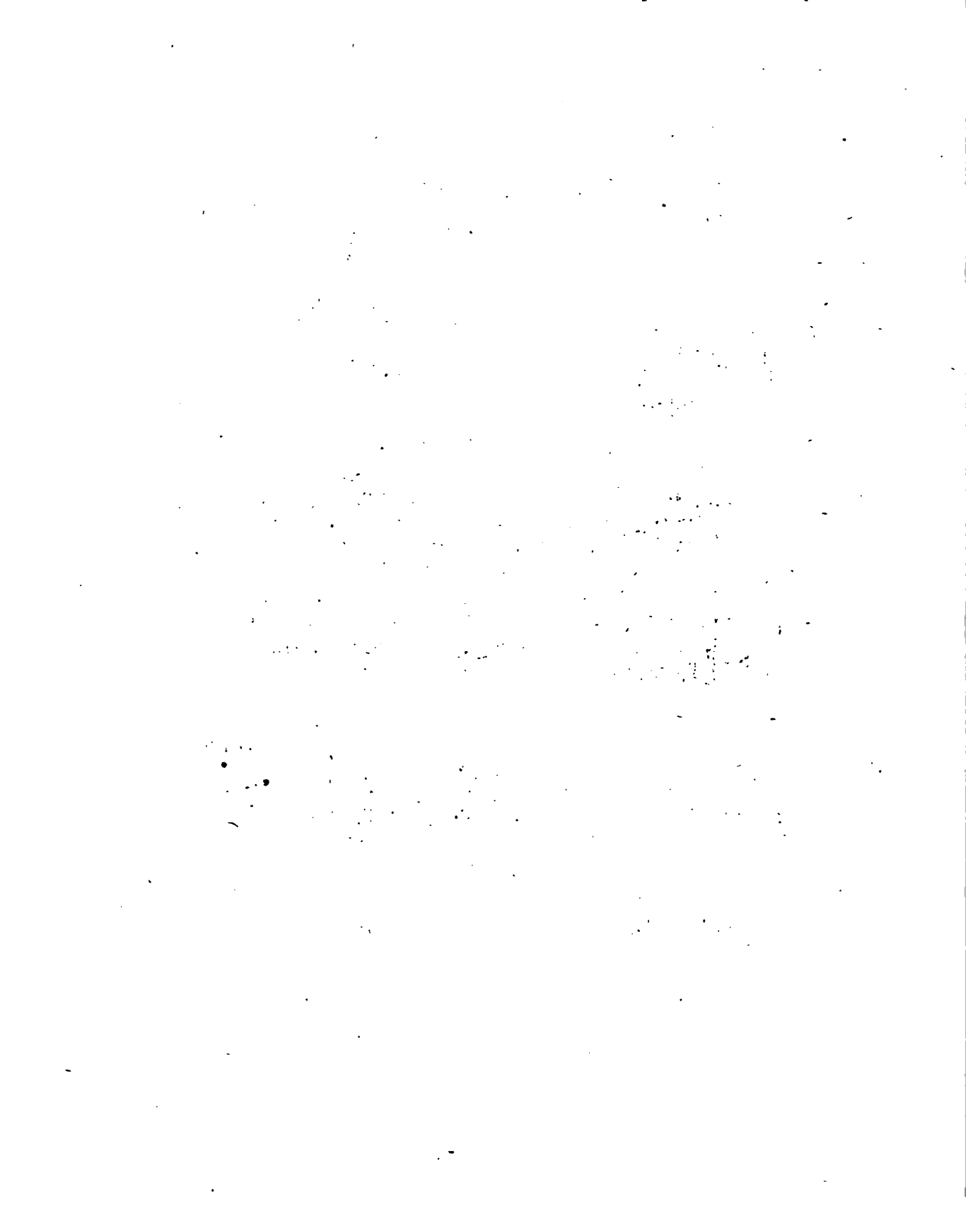
C Duplex rectam & inversum, sibi mutuo innexum, & coronâ Regiâ superius ornatum, inter tres Coronas, Regni insignia. Inscr: SUSCEPTO IMPERIO. Infrâ annus 1672.

CONCORDIA REGUM, SALUS POPULORUM

T. II. N. I.

Periscelis orbem faciens. Hujus superior hemicyclus duas coronas Regias, ne alter Regum infrâ memorandorum alteri prælatus videretur, sibi prorsus similes; inferior vero, ab utraque coronâ, duo permixta G. solum alterum, alterum inversum, sibi invicem innexa, amborumque Regum nomen, quod commune erat, indicantia. Periscelidi, per totum suum ambitum, inscriptum est Ordinis solum: HONY SOIT QUI MAL Y PENSE. Ab hemicyclo inferiore, ubi spiræ periscelidos cœunt, imaguncula pendet S. Georgii. equo insidentis & Draconem hastâ perferentis: ad quam notatus est annus 1669. Inscriptio: CONCORDIA REGUM. S. Ge-

S. Georgius eodem, quo in adversâ, exhibitus modo, sed majoris formæ, ita ut totam arcam impleat. Inscriptio: SALUS POPULORUM, connectenda cum superiore.

T. II. N. 2.

Adversâ similis precedenti, nisi quod Annus 1669. est omis-
sus. Aversa idem similis, nisi quod elypeus, lævo S. Georgii
brachio adaptatus, Leone Palatino est insignitus, ad designan-
dam Regis nostri è Prospiciâ Palatinâ originem.

Est hoc numisma paulo majoris formæ, quam antecedens:
& utrumque, tam ex auro quam argento, cuspum est nunc in Sve-
ciâ, in memoriam cooptationis Regis CAROLI XI. in Ordine
Garterii, seu *Perficetidis*, cujus solennia d. XXIX Julii 1668. ma-
gnâ cum pompâ Holmiis sunt peracta. De quibus omnibus in
suo de hoc Ordine Opere Anglico fuit agit Elias Ashmole p.
421. & seq. Nimirum, quoniam maximi quoque Imperatores
& Reges, quos inter Carolus V. & Ferdinandus, Imperatores
Romani, nec non Ericus Poterantus & Gustavus Adolphus, Re-
ges Sveciæ, Illustris hujus Ordinis participes antehac facti erant;
CAROLI nostri, qui tunc annum ætatis decimum tertium age-
bat, nascentem atque undique emicantem heroicam virtutem
splendidissimâ illius ultrò oblata participatione ornatam simul &
excitarem voluit. Potentissimus Magnæ Britanniæ Rex CARO-
LUS II. Confer. Ashmole in Appendicæ num. LXXV. CXIX.
& CXX.

Et cum eâ lege dicti Ordinis vestes ac ornamenta alia su-
is tradantur Candidatis, ut, simul atque vitato cum morte com-
mutarentur, per Legatos aliosve magnæ dignationis Viros ea-
dem, qua oblata sint, pompâ in Angliâ restituantur; idcirco, quæ
olim Illustriss. Johanni Skytte, Regni Procerum tunc temporis fa-
cile eruditissimo, post decessum Gustavi Adolphi, ea, postquam
è terris migraverat, Carolus XI. provincia data est Illustriss. Ca-
rolo Bonde, Senatori Regio, & ad pacis nuper inter Europæ-
os Status conclusæ negotium Legato Primario. Quæ certè ne-
que majori cum gravitate obtingi potuit, quandoquidem is o-

minis doctrinæ elegantioris non minus quam Politicæ prudentiæ laude erat cumulatifsimus. Quæ verò circa solennem hunc Restitutionis actum contigerunt maximè memorabilia, siquidem adhuc recentia sint, & in ore omnium versentur, ea non hîc attingo.

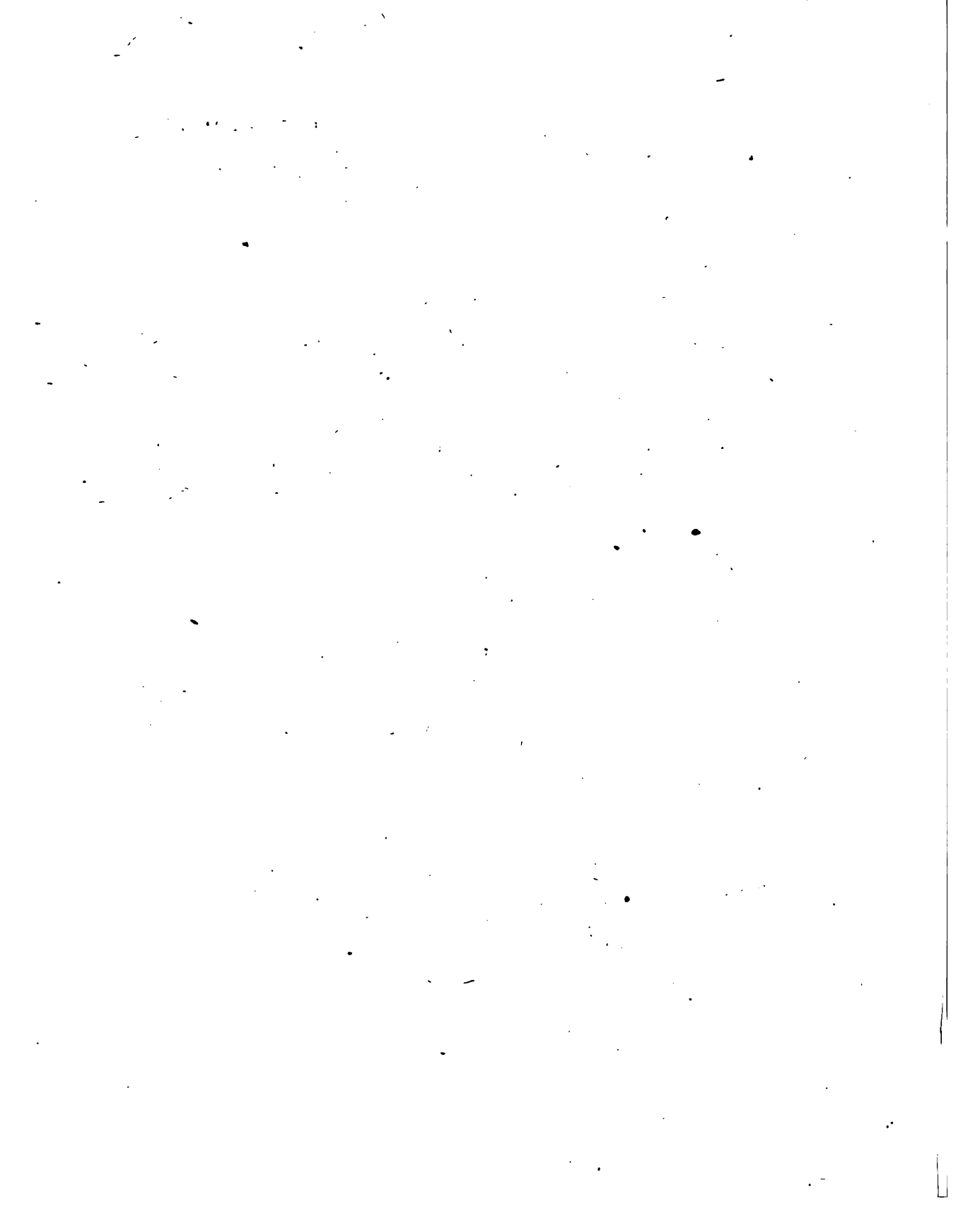
Cæterum quod non exiguam de Nostro Carolo illo, & spera & opinionem habuerint Angli, hujus Ordinis & Auctores & Colatores, haud obscuro indicio erit numisma prædictum, bis apud nos usum, & in Angliâ, cum aliquantulo tamen immutationis, tertio recusum. Subinnuit enim Rex Britannicus, si fieri posset, ut illud numisma ipso inaugurationis festo die, inter Socios & Consortes Ordinis præsentibus aliosque eximios Officiarios distribueretur, id suis & honorificum & gratum futurum. Illud quoque tanti fecit, ut sculptori suo, qui inter Excellentissimos totius Europæ tunc habebatur, ejus imitationem & sculpturam ipse injunxerit, postquam aliqua, pro suo arbitratu, aut immutari, aut tanquam bene quadrantia adjici curasset. Jussis Regiis morem gerit Sculptor, & matricem fingit novam, sed quæ in primâ numismatis percussione frangitur. Alteram itaque adornat, in eaque tanto majorem adhibet industriam, quod effigiem Nostri Regis, quam secum è Sveciâ redux attulerat Legatus Anglicus *Carlisle*, sibi proposuerit imitandam, &, quoad fieri posset, exactissimè exprimendam. En tibi numismatis Anglici figuram ac descriptionem.

T. II. N. 3.

Periscelis; in orbem acta, duas coronas, parùm tamen discrepantes, ac duplex C, sub utraque coronâ locatum, ut antea permeat: & in ejus centro *Gloria* seu stellula, sic apud Anglos communiter vocata, conspicitur. Periscelidem ambit collare seu torques rosatus, diebus festis collo gestari solitus, ex quo dependet S. Georgii imaginacula. Inscriptio: CONCORDIA REGUM SALUS POPULORUM.

S. Georgius, equo vestus, scutum crucigerum levè tenens, & cum Dracone dimicans, cui hastam dexterâ in medius injicit sinistrâ inf-

inferius notato anno & die, quo hoc numisma vel percuffum vel distributum fuit, sc. 29. Maji 1671. Inscr: CAROLUS XI. REX SVE. EQ. NOB. ORD. PERISC. INAUG.

Inſcriptionem hanc eâ potiffimum de cauſâ addi voluit Sereniſſimus Angliæ Rex, ut poſteritati eò conſtaret clariùs, honori & memoriæ inaugurationis Sereniſſimi Noſtri Regis in dictum Ordinem, id numiſmatis fuiſſe conſecratum. Singula hæc, quæ ad hiſtoriam pertinent, hauſimus è literis Nobiliſſimi Leyonbergii, Sve-thici tunc apud Anglos Legati, Anno 1670 huc tranſmiſſis. Conf. Aſhmole Lib. cit. p. 405. & 455. cujus tamèn enarratio ad omnes à nobis adductas circumſtantias ſe non extendit.

In Profectionem Solennem.

N.

Adverſâ parte habet effigiem Regis laureati, cum inſcriptione: CAROLUS XI DEI GRATIA REX SVECIÆ.

Averſâ autem Regem equo inſidentem, cum lemmate: LUSTRATIS. FINIBUS. Infrâ: 1673.

Vetuiſſimo more hic receptum eſt, ut Rex, antequam capeſſat Imperium, vel paulò poſt, ſolennem profectionem, ad fines ſuos perluſtrandos, inſtituat, quæ vulgò vocatur *Crifé gata*; illius memoria hoc nummo (qui variâ extat magnitudine) perbellè celebratur.

In Coronationem.

T. III. N. 1.

Caput laureatum, cum Inſcriptione: CAROLUS REX.

Rex, Regali habitu indutus, manibus complicatis, alteri genui incumbit, altero levato, cui è cœlo manus coronam imponit. Inſcriptio: QVEM. DAT. SERVABIT. HONOREM. Infrâ annus additus 1675.

T. III. N. 2.

Adver-

Adverſa ſimilis.

Sacerdos Regem ungit, qui dextro genu terram premit, manibus ad cœlum elevatis, unde vox descendit: IPSE EST. Inſcript: TV. NVNC ERIS. ALTER. AB. ILLO. infra: 1675.

T. III. N. 3.

Adverſa eadem.

Tres Coronæ humi poſitæ, quarta ſupra nubes elevata. Inſcriptio: MANET. VLTIMA. COELI. Infra: 1675.

T. III. N. 4.

Adverſa ſimilis.

Rofetum, cui duplex C, impoſitâ Regiâ Coronâ inſigne, inditum eſt, Sole, pluvîâ Zephyroque vegetatur. Lemma: ÆTERNVM. PRÆSTABVNT. ILLA VIGOREM. Et infra: SPES PUBL.

Res in Scaniâ geſtæ.

T. IV. N. 1.

Imago Regis, cum galeâ criſtatâ & laureatâ. Epigraphe; CAROLVS. XI. DEI. GRA. SVÆ. GOTH. WAND. REX.

Pugna Gigantea prope rupem excelsam; in qua corona inſignis poſitâ vacillare videtur, quam tamen Jupiter, in nubibus appa-rens, lævâ ſuſtinet, dextraque in hoſtes fulmen emittit. Extremo margini inſcriptum: OPPVGNABIT DOMINVS OPPVGNATOR. RES MEOS. ANNO 1676. DIE 17. AVG. ET 4. DEC. Ao 1677. DIE 14. IVLII.

T. IV. N. 2.

Effigies Regis cum galeâ, quam ambit corona radiata & inſerta laurea. Inſer: CAROL. XI. D. G. REX. SVEC.

Ara, cui impoſitus nodus Gordianus & gladius Alexandri, cum lemmate: FACILE RAMPITVR.

Emi-

NUMMI SYMBOLICI DE REBUS
GESTIS CAROLI XI
IN SCANIA.

CARXITABIV.

E/ Drinner

NUMMI SYMBOLICI DE REBUS
CAROLI XI. IN SCANIA
GESTIS.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part of the document outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. It highlights the need for consistent and reliable data collection processes to support effective decision-making.

3. The third part of the document focuses on the role of technology in data management and analysis. It discusses how modern software solutions can streamline data collection, storage, and reporting, thereby improving efficiency and accuracy.

4. The fourth part of the document addresses the challenges associated with data management, such as data quality, security, and privacy. It provides strategies to mitigate these risks and ensure that data is used responsibly and ethically.

5. The fifth part of the document discusses the importance of data governance and the establishment of clear policies and procedures. It stresses that a strong governance framework is essential for maximizing the value of data while minimizing associated risks.

6. The sixth part of the document explores the role of data in strategic planning and performance management. It illustrates how data-driven insights can inform key business decisions and help organizations achieve their long-term goals.

7. The seventh part of the document discusses the importance of data literacy and training for all employees. It emphasizes that a data-driven culture requires that everyone in the organization has the skills and knowledge to effectively use data.

8. The eighth part of the document concludes by summarizing the key points discussed and reiterating the importance of a data-driven approach to organizational success. It encourages ongoing learning and improvement in data management practices.

9. The ninth part of the document provides a list of resources and references for further reading and research. It includes books, articles, and online resources that offer additional insights into data management and analysis.

10. The tenth part of the document offers a final thought on the future of data management and the potential for innovation in this field. It suggests that as technology continues to advance, the ways in which we collect, analyze, and use data will continue to evolve.

Eminus proelium conspicitur Lundinense. Subscribitur: SCANIA. IV. DEC. M. DC. LXX. VI.

T. IV. N. 3.

Adversa eadem.

Gordii Plaustrum, temone Aræ incumbens. Inscr: FACILE RVMPITVR.

N.

Icon Regis, coronâ laureâ ornati & cataphractâ muniti, petore tenuis repræsentata. Inscr: CAROLVS. XI. DEI. GRATIA. REX. SVECIAE.

CAROLVS galeatus, cum scipione imperatorio in dexterâ, obeqvians, atque exercitum suum, ad hostes, jam in fugam coniectos, acerrimè persequendos ac profligandos, alacri animo incitans. Inscr: DE. DANIS. DAT. PALMAM. IOVA. SECVNDAM. D. 4. DEC. A. 1676.

Hic cælato Karlsteniano opere nitens & conspicuus Nummus omnium CAROLI XI. Nummorum est rarissimus; quandoquidem utraque ejus chalybea forma, acres percussiones haud perferendo, mox diffracta est. Ipse autem Nummus in Museo Kederiano diligenter adservatur.

T. V. N. 1.

Effigies Regis laureati, cum inscript: HOC SOLO VINDICAE TVTA.

Scania (muliebris figura) supplex Regi, Romano habitu induto, dextrâ hastam, lævâ clypeum tenenti, scutum cum insignibus suis ante pedes deponit. Inscr: REDEO VETERES AVCTVRA TRIVMPHOS.

T. V. N. 2.

Effigies eadem. Epigraphæ: CAROLVS. XI. D. G. REX. SVECIAE

Tria ferta laurea, cum Epigraphe: AUSPICIIS DUCTU-
QVE SUO TER VICTOR IN ANNO. Subscriptum: ANNO
1676. D. 17. AUG. ET 4. DEC. A. 1677. DIE II. IVLII.

Prima victoria erat Halmstadiensis, altera Lundensis, tertia
Landsronensis.

T. V. N. 3.

Adversa similis.

In medio lapis quadratus, cum coronâ superimpositâ, cui
manus Divina palmæ ramusculum & fertum lætreum innectit.
In lapide inscriptum: CONSTANTIA VICTRIX. 1679. Circa
illum varia arma bellica apparent, sed contracta, obtusa & à
damno inferendo averſa. Epigraphe: A COELO EST QVÆ
DAT PACEM.

T. V. N. 4

Effigies Regis laureata cum solitâ inscriptione.

Svecia, Augusto habitu sedens, dextrâ lauri ramum osten-
tat, lævâ clypeo innixâ, in quo tres conspiciuntur coronæ. In-
scr: CVM CAROLO FAVSTA ES SINE QVO FVNESTA
FVVISSES. Infrâ: 1679.

T. V. N. 5.

Adversa consimilis.

Clypeus, cum insignibus Scaniae, Gryphi nempe coronati
capite: Super illum manus è nube cum gladio stricto, in cuius
ferro C. duplex conjunctum; in capulo tres coronæ. Supremo
loco Nomen Dei radiatum. Inscr: HOC ENSE LIBERAVIT.

N.

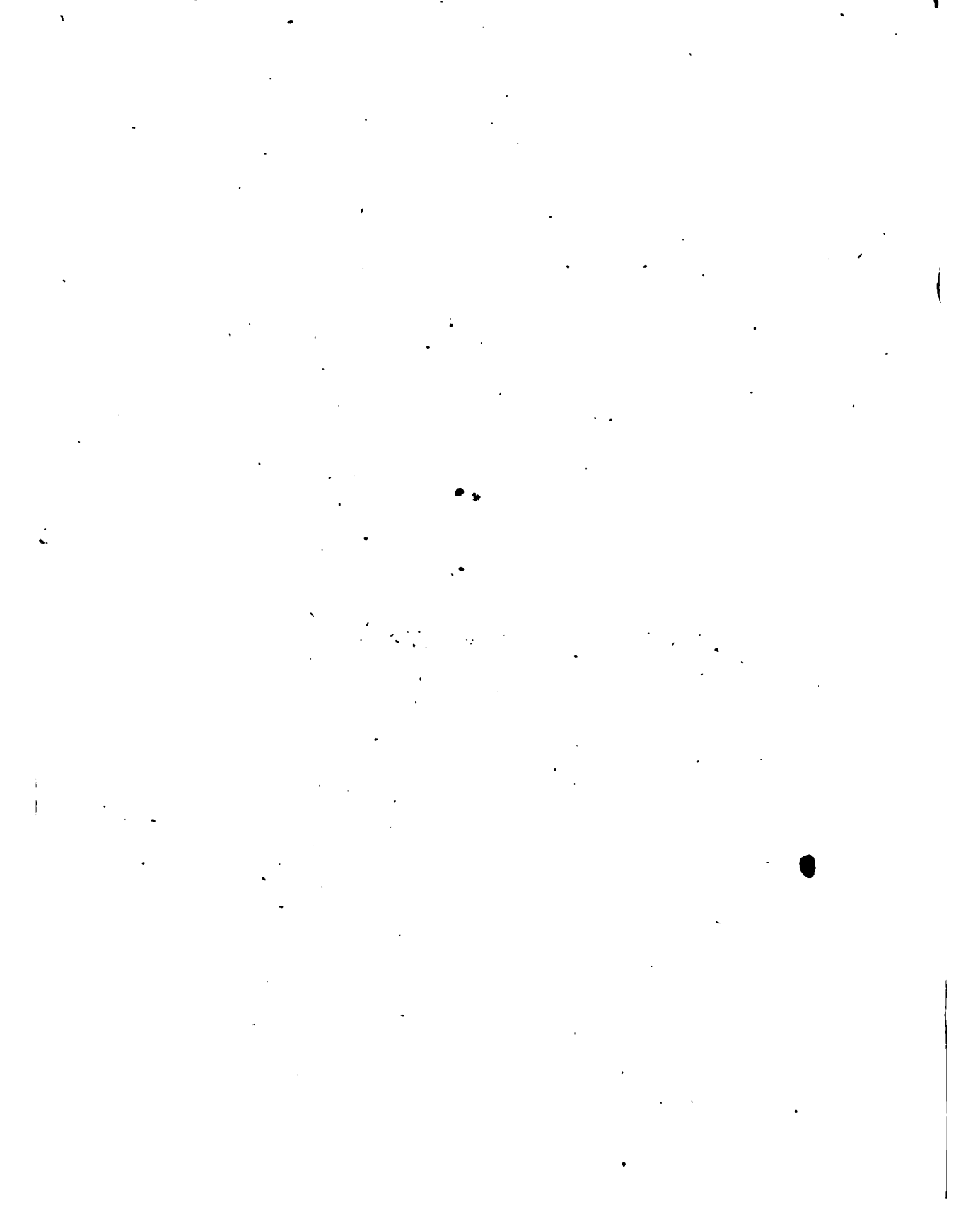
Imago Regis. CAROLVS. REX. SVE.

Svecia Augusto habitu sedens, dextrâ palmæ & lauri rami-
culos tenens, lævâ innixa clypeo tribus Coronis insignito: VIR-
TVTE AVGVSTI Infrâ: 1679.

Redi-

Priora hæc duo Numismata in memoriam Nuptiarum ^{CAROLINÆ} VI-
 RICÆ Reginae Hæniæ percussa.

Reditus.

N.

Effigies Regis, cum inſcriptione: CAROLUS XI. D. G. REX. SVEC.

Sol, pulſis nebulis, terram illuſtrans ſecundansque, cum lemmate: INTVITV VEGETAT. Infrâ: 1680.

Connubium.

T. VI. N. 1.

Mercurius volans, alterâ manu caduceum, alterâ maſſupium plenum ferens, emiſſâ voce: Lauter Freude.

Duo palmæ rami in corollam vinculo firmo connexi, in quorum altero CAROLVS XI. in altero CHRISTIANVS V. inſcriptum. Intra corollam ſpeculum, in cuius limbo extat: VLRICA ELEONORA. Suprà: XXVI. SEP. Infrâ: MDCLXXIX. In ſpeculo adamas triangularis, cum voce FRIEDE coruſcat, in ſingulis apicibus coronâ ornatus. Extra Corollam hi leguntur verſus Germanici:

Die hier bindet wirdt gebunden /
Und dadurch der Fried gefunden.

T. VI. N. 2.

Arx Regia Hafniensis, in cuius areâ ſtat pyramis erecta cum nomine: VLRICA ELEONORA in ſerto laureo, ſuperius coronato, ad quam Amor cum arcu & ſagitta advolat. In ipſo ſaſtigio globus extat cum monogrammate; C coronato. Additum Lemma: NON VIXIT DIGNIOR VNQVAM. Infrâ annus MDCLXXX.

Fama volans, in cuius vexillo dependente inſcriptum: QVÆ CAROLO SVECA QVÆ VIRGO DIGNA CORONA? Dex-

E e 2

trâ

trâ palmæ ramum, lævâ buccinam tert, quam inflat, cœlo quasi
respondente: DIGNAM FATA DABVNT.

Hæc duo Numismata in Daniâ cufâ sunt.

T. VI. N. 3.

Effigies Reginae coronatæ. Inſcriptio: VLRICA ELEONORA
REGINA SVECIÆ.

Eadem fedens, ſceptrumque manu tenens, cui Amor phare-
tratus Virtusque, lævâ palmæ & lauri ferens ramos, coronam im-
ponit. In ſummo Oculus radians. Inſcr: AMOR HANC VIR-
TVSQUE CORONANT. Infrâ: 1680.

T. VII. N. 1.

Icon Reginae cum inſcript: VLRICA. ELEONORA. D. G.
REGINA. SVEC.

Luna creſcens cum lemmate: ADVENTV SVO QUIETEM
Infrâ: 1680.

T. VII. N. 2.

Effigies Reginae. VLRICA ELEONORA.

Rex laureatus ſtans Reginae, ſuper orbem arctotum ſedenti,
coronam imponit. AUCTA FELICITAS SEPTENTRIONI.

T. VII. N. 3.

Effigies ſimilis cum inſcr: VLRICA ELEONORA.

Corona Regia, cum lemmate: FACTA SOCIA REGNI.

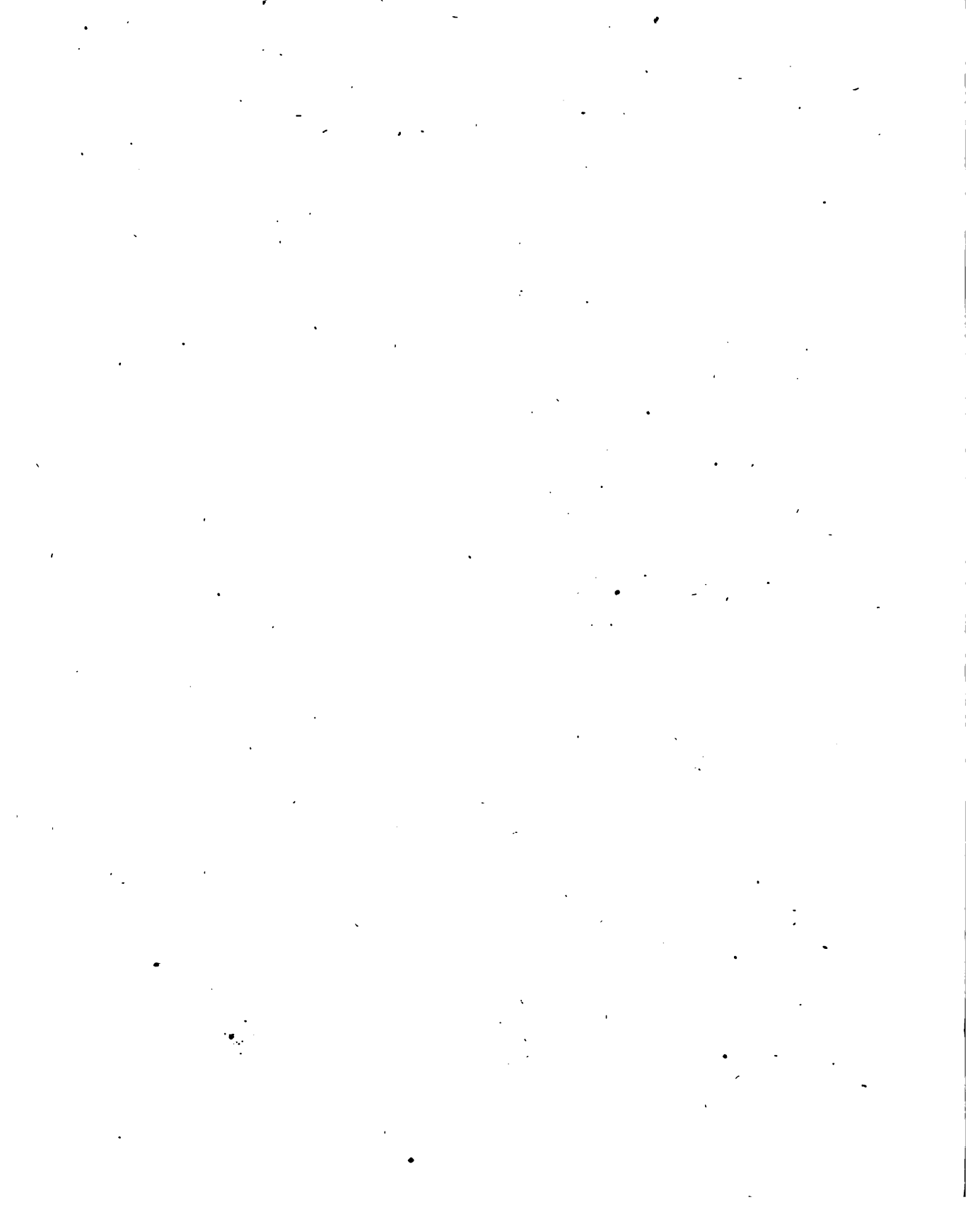
T. VII. N. 4.

Effigies Reginae cum inſcriptione: VLRICA. ELEONORA.
D. G. REGINA. SVECIÆ.

Lyra, fidus cœleſte, cum ſtellâ lucidâ, addito lemmate: AR-
CTOI SPLENDOR AMORO POLI. Infrâ: 1687.

Regis

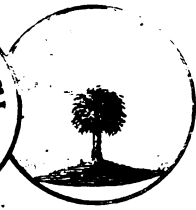

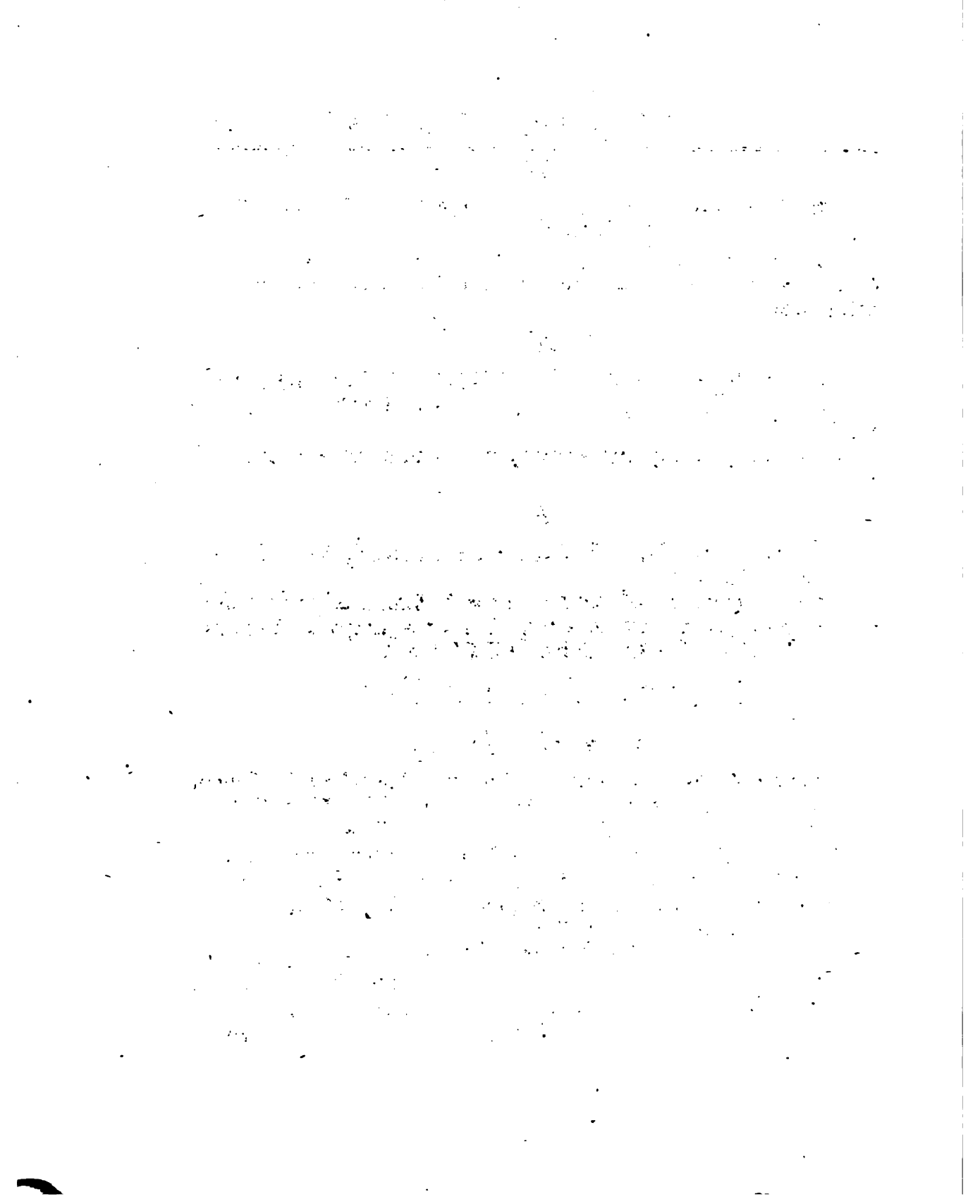

DE O
TÈR·OPTMAX·
SVEO·VOTASOLV·
OB
NAT·CAROLVM·PRINCI·
A
CAROLO VNDEREG·ET
VL·RICA·E·LEO·REG·I·
PRINCIPIBVS·OPTI·
A·M·D·C·L·X·X·I·I·D·
XVII·IV·N·II

NOVO·SIDERI·
STIRPIS·REGIÆ·GERMINI·
CAROLO·SVEO·PRIN·
D·M·X·V·I·V·N·II·A·M·D·C·L·X·X·I·I·
PROSPERE·EXORTO·
PATERNÆ·AVITÆ·GLORIÆ·
INCREMENTA·ATQUE·CATV·R·
ORBIS·AQV·ILO·
NARIS·

N.

Regis & Reginae capita jugata. CAROL. XI D. G. REX
SVEC. VLRICA ELEONORA. R.

Amor, cum arcu & sagittâ inter *Fidem*, columnæ innixam,
& *Pacem* palmiferam, medius. FIDEI AC PACIS ALVMNVS.
Infra: 1680.

N.

Caput Regis, cum inscr: CAROLVS. XI D. G. REX SVE.
Caput Reginae, cum Inscr: VLRICA ELEONORA. D. G.
REG. SVE.

Hujus typi complures extant, majori minorique formâ cusi
Nummi.

N.

Capita jugata Regis & Reginae, cum inscriptione: CARO-
LVS ET VLRICA.

Jupiter (remoto ad latus fulmine & *Aquilâ* ad pedes seden-
te) ac *Juno* (cum Pavone à tergo) dextras jungunt. Lemma:
HING REGNI HERES. Infra: MDCLXXX.

Nativitas Principis Caroli

T. VIII. N. 1.

Jupiter & *Juno*, in nubibus sedentes, Puerulum in Orbem
Arctourum cælo demittunt. Inscriptio: IN GLORIAM SECVLI.

Adversam hæc constituunt verba: DEO. TER. OPT. MAX.
SVEO. VOTA. SOLVV. OB. NAT. CAROLVM. PRINCI. A.
CAROLO. VNDE. REG. ET. VLRICA. ELEO. REGI. PRIN-
CIPIBVS. OPTI. A. MDCLXXXII. D. XVII. IVNIL.

T. VIII. N. 2.

Infans cælo demissus, cum stellâ descendente: In summo loco
Oculus radians. Lemma est: ARCTOO A SIDERE SIDVS.

Averſa his conſtat verbis: NOVO. SIDERI. STIRPIS. RE-
GIÆ. GERMINI. CAROLO. SVEC. PRIN. DIE. XVII. IUNII
A. MDCLXXXII. PROSPERE. EXORTO. PATERNÆ. AVI-
TÆQ. GLORIÆ. INCREMENTA. APPRECATVR. ORBIS.
AQVILONARIS.

Supremo margini hoc inſcriptum diſtichon:
VIVAT. PROGENIES. INVICTI. MASCVLA. REGIS.
QVAM. SCEPTRI. STABILIS. SVECIA. PIGNVS. HABET.

Natalis VII. Caroli Pr. Hær.

T. VIII. N. 3.

Effigies Principis, cum galeâ criſtatâ. Inſcriptio: CAROLVS.
D. G. REGNI. SVE. PR. HÆR.

Leo parvus, magnum orbem pedibus anterioribus in altum
tollens. Lemma: VIRTVS NON COMPVTAT ANNOS.
Infra: 1688.

T. VIII. N. 4.

C. Duplex ſibi mutuò innexum, cum impoſitâ Coronâ Re-
giâ. Inſcr: SVB VMBRA ALTISSIMI. Infra: 1688. DIE 17.
IVNIL

Palma arbor, radiante ſole, feliciter ſucceſcens.

N.

Effigies Principis cum inſcriptione: CAROLVS. DEI. GRA.
REGNI. SVE. PR. HÆR.

Idem ſtans inter Palladem & Herculem medius, adſcripto
lemmate:

TALEM PRIMIS. MIRAMVR AB ANNIS. Infra:
VTRIQ. SERENVS. MDCLXXX.

N.

Effi-

Effigies Regis, tempora lauro redimiti, cum inſcript: CAROLVS. XI. DEI. GRATIA. REX. SVE.

Imago Principis & inſcriptio: CAROLVS. DEI. GRA. REGNI. PR. HÆR.

Nativitas Guſtavi Principis.

N.

Puſio, ſtrato ſuper oſtro recumbens, dextram ad ſolem radiantem elevat, clypeo, Leone inſignito, ad lævam poſito. Inſcr. A CAROLO ET VLRICA GVSTAVVS. Infrà extat: NATVS STOKHOLMIÆ. D. 4. IVNII. 1683.

Orbis Septentrionalis cum tribus coronis, cui manus è nube baculum imponit, rami laurei amplexu circumplicatum, & verbis vernaculis: *Guds-Staf* inſcriptum. Lemma additum: HINC DECVS ET ROBVR.

N.

CAPITA Regis & Reginae jugata cum inſcr: CAROLVS. XI. D. G. REX. SVEC. VLRICA. ELEONORA. R.

Sol ſupremo loco conſtitutus, radiis ſuis illuſtrat Lunam inferiorem & tres ſtellas coronatas, quarum duæ ad latera Lunæ, tertia infra illam conſpicitur. Lemma eſt: AVGVSTÆ LVX AVCTA DOMVS. Infrà: *A. 1682. D. 17. Jun. 1681. D. 26. Jun. 1683. D. 4. Jun.* In ſupremo margine tale extat diſtichon.

Solis ab Arctoi Lunæque amplexibus almæ
Regiæ Progenies ſidera trina micant.

N.

Imago Regiæ Principis, cum Epigraphe: VLRICA. ELEON. SVEC. PRINC. HAER.

Ara, cum igne. Epigraphe hæc eſt: OFFRISCO. AL. CIELO. VN. ARDOR. PVRO. E. SAERO. In imo locor MDCCX.

N. Præ-

N.

Prædictæ effigies Principis: VLR. ELEON. PR. HÆRED. SVE.
Impositus menſulæ Adamas, multiplici angulo ſcintillans
(*taillé à facettes*) FREGIO. DI. GRAN. PREGIO. inferius: 1714.

Felicitas Regis perpetua.

T. IX. N. 1.

Effigies Regis, cum inſcriptione ſolitâ.
Sidera cæli Borealis, inter quæ ſtella Polaris emicat. Lemma:
ma: NESCIT OCCASVM.

Comitia Regni.

T. IX. N. 3.

Imago Regis cum Epigraphe: CAROLVS. XI. DEI. GRAT.
SVE. GOTH. VAND. REX.

Quatuor columnæ ſolidæ, ſuperius unâ coronâ, circa medi-
um unâ catenâ conjunctæ, quarum primæ *Arma militaria cum*
ramo laurto, ſecundæ *S. Biblia cum ramo palma*, tertix *Caduceus*
Mercurialis, quartæ *Falx cum ariftis*, quatuor regni ſtatuum Sym-
bola, affixa ſunt. Lemma eſt; NEXV VNO IVNGIMVR O-
MNES. Columnis ſubſcriptum; MDCLXXXII. Die 7. Octob.

In ſupremo margine legitur: NON TEMERE HVNC QVIS-
QVAM MOVEAT NEC TRANSEAT ORBEM.

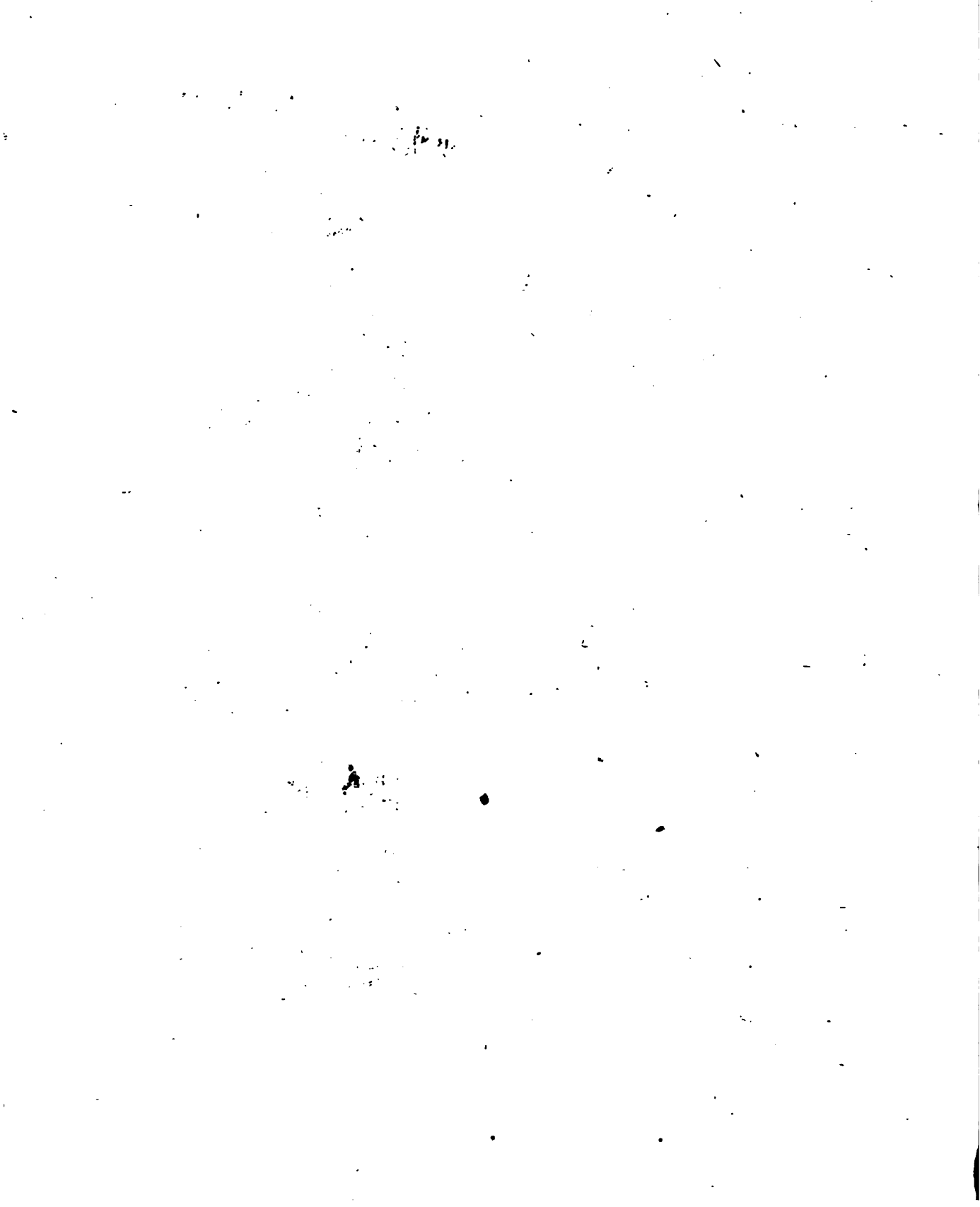
Deſcenſus Regis in Argen-
tifodinam.

T. IX. N. 2.

Imago Regis, ut antè.

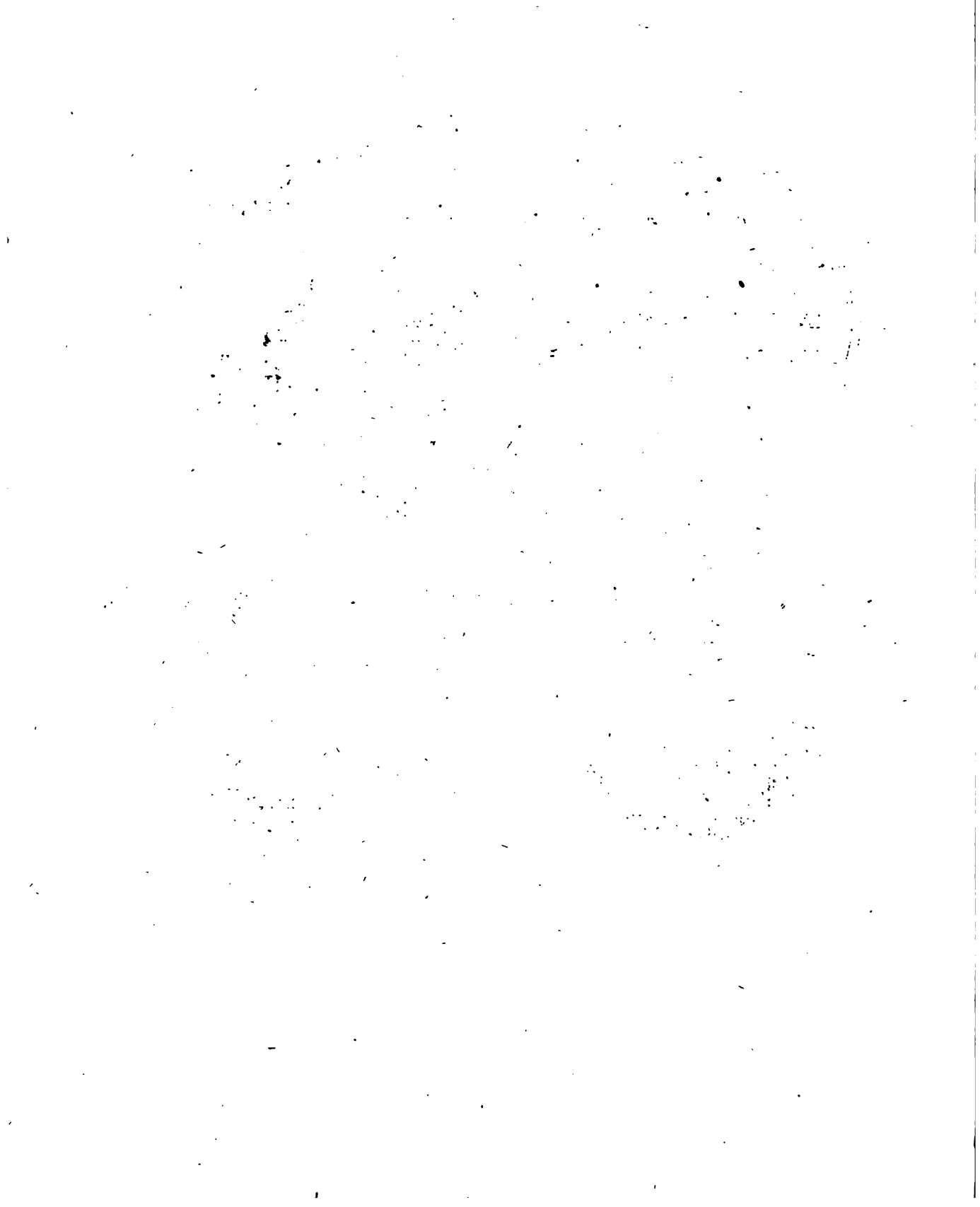
Argentifodina Sahlbergensis, cum operariis, ~~in~~ quatuor Rex
cum

IN
FELICEM MEMORIAM
CONCILII VPSALIEN.
CVIVS DECRETVM
CENTESIMO ABHINC ANNO
PERSECVTIONI LITVRGICÆ
FINEM ATTVLIT.
MDCXCIII

cum aliis descendit. Latens est: **PERLVSERAT VISCERA TERRÆ.**

Extremo margini inscriptum: **REX. COMITANTE COM. F. VREDE C. M. P. IN. ARG. FOD. SE. DEMIS. A. 1687. D. 13. AVG.**

Prudentia Regis.

T. IX. N. 4

Adversâ similis.

Duæ figuræ muliebres, altera ~~chiffre~~ hastâ & clypeo armata, altera, cui caput est alatum, levâ caduceum ac palmæ ramum ferens; adstante intermedio Leone, cui dorsuale impositum, tres habens coronas intextas. Additum Lemma: **SIC REGNA. TVEMVR.** Inf. **ANN. M.DC.LXXXVII.**

Pax vacillans refirmata.

T. IX. N. 5.

Effigies Regis cum inscriptione solitâ.

Classes Svecica & Danica, passis velis sibi invicem obviæ, inter quas Columba, Pacis nuncia, palmæ ramos ad utrâque demittit, cum lectione: **SISTIT PAX OBVIA CLASSIB.** Inf. **MARE BALTHICVM. 1689.**

Regia.

N.

Icon. Regis. **CAROLVS. XI. D. G. REX. SVETICAE.** Faciès Regiæ, Boream spectans. **DOMINI. VIRTVTE. PERENNAT.** In imo: **MDCXCII.** *Tessin. 1702.*

Jubilæus annus.

T. X. N. 1.

F f

Navis,

Navis, maris fluctibus decumanis agitata, primitivæ Eccleſiæ Chriſtianæ ſymbolum (Græca elementa X & P combinata) in vexillo, & crucem in puppi, pro inſigni geſtat. Lemma eſt: IACTATUR SED TVTA TAMEN. Scilicet præſente DEO, cujus Nomen radiatum ſupra navim eminet.

Averſam facit inſcriptio: IN FELICEM MEMORIAM CONCILII VPSALIEN. CIVIS DECRETVM CENTESIMO ABHINC ANNO PERSECVTIONI LITVRGICÆ FINEM ATTVLIT, MDCXCIII.

Mors Reginae.

T. XI. N.

Effigies Reginae, cum inſcriptione: DIVA. VLR. ELEON. REG. SVE. REGIS. REGNI. SECVLIQ. DESIDERIVM.

Eadem, nube ad cælum & coronam ſtellatam ſubvecta, palmæ ramum dextrâ tenet, relicto inferius orbe cum coronâ & ſceptro. Lemma eſt: SOLIO MELIORE RECEPſTA. Infrâ adſcribitur: NATA. 1656. CORON. 1680. DENAT. 1693.

N.

Hic Nummus, formâ minor, in adverſâ parte inſcriptionem talem habet: VLR. ELEON. R. S: REGIS ET SVBDITORVM AMOR AC DELICIVM.

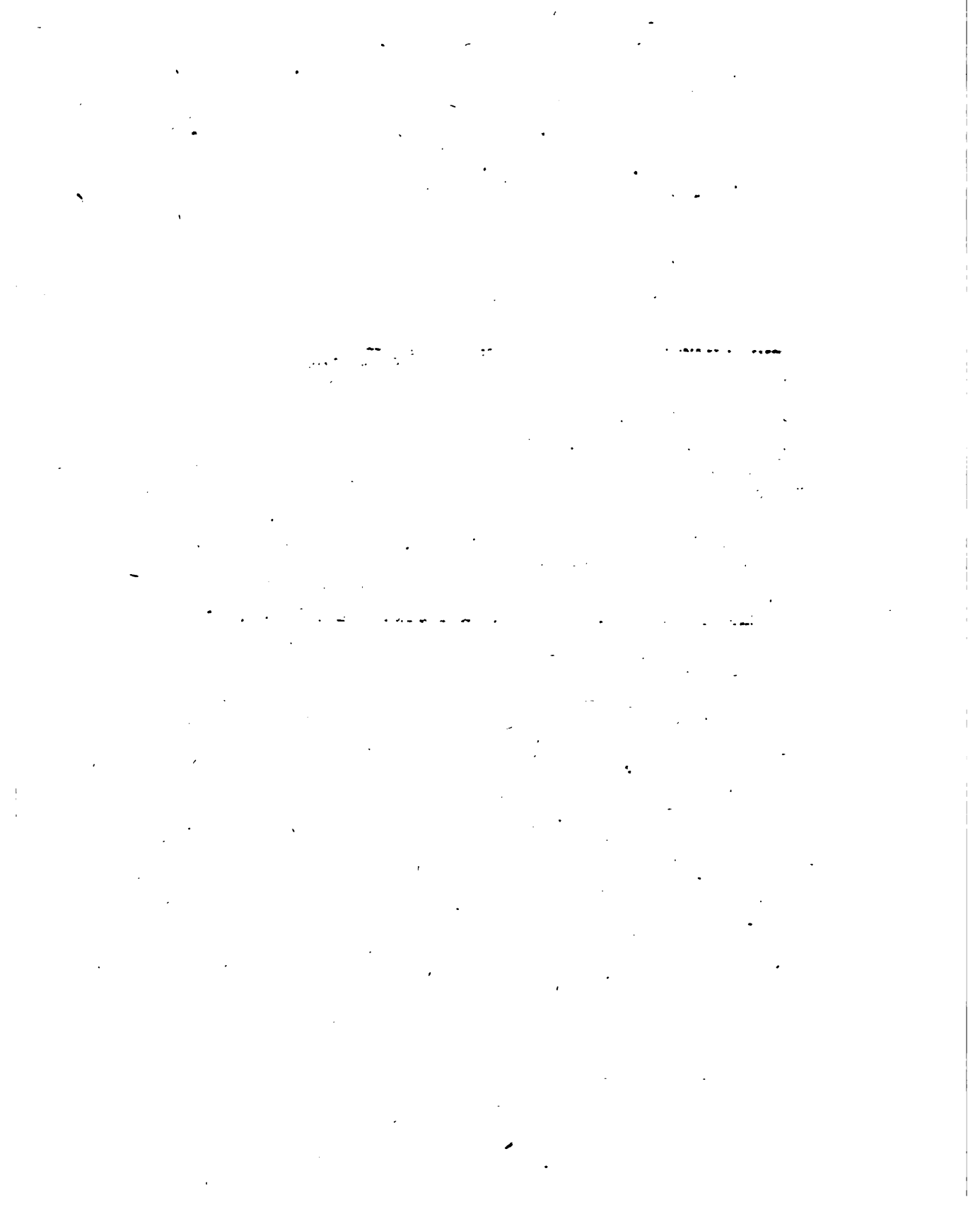
Iter Regis ad Botn. occid.

T. X. N. 2.

Icon Regis, cum Epigraphe: CAROLVS. XI. DEI. GRAT. SVEC. GOTH. VANDAL. REX.

Sol declivis, ad extrema Sveciæ ſeptentrionalis; cum lemma: SOLI. INOCCIDVO, SOL. OBVIVS. ALTER. In imo inſcriptum: ITER. REGIS. AD. BOTNIAM. OCCIDENTALEM. MEN. SE. IVNIO. 1694.

Nata-

Natalis Regis quadragesimus.

N.

Imago Regis omisso nomine & titulo.

Lineis rectis in areâ nummi exhibetur inscriptio: CAROLO, XI. SVEC. GOTH. VAND. REGL MDCLV. XXV. NOV. NATO. MDCXCIV. NATALI. HOC. AVRVM. EX. MINERA. SVMAT. IND. ORI. HOLMIÆ. NATVM. Aurum nempe Artificis manus ex minerâ aureâ eductum, natum dici posse, putavit is, qui inscriptionem adornavit. Nuthisina ex hoc eodem auro conflatum Serenissimo Regi, die ipsius natali, anno suprâ memorato oblatum fuit, per quendam Balthasarum Grill, in tractandis metallis versatissimum. Is non mediocrem pecuniæ summam, quam illi, intercedente Minerarum Collegio, anno 1691. gratiâ concedidit Regi, emendatæ expurgandæque mineræ Sumatrensi, vilioris notæ, impendit. Duplicem mineræ speciem ex Insulâ Sumatrâ in Belgium transportari curavit Societas Batavo-Indica. Meliorem Belgæ ipsi elaborârunt: sequiorem, quæ nulla aut exiguo lucro in illis locis tractari potuit, Germanis aliisque Exteris, atque in his prædicto Grill, sub hastâ vendiderunt. Quam hic comparavit, Sahlbergæ, ubi per multa sæcula argentifodina nostra præcipua viguit, hodieque viget; liquavit, atque aurum ab argento fecerit, & hoc est illud, ex quo dictum numisma confectum est.

Obitus Regis.

N.

Effigies Regis. CAROLVS. XI. D. G. REX. SVE. NATVS. D. 24. NOV. A. 1655.

Svecia, Fœmina nempe Clypeum tribus insignem Coronis tenens, moesta affidet loculo Regio; adjacet Leo Gothicus. In proximo comparent Cupressi funebres atque Mausoleum pyramidatum. Suprà legimus: LVGVVS. NON. DIVS. F. FOR. VLLVS. Infra: DENATO. PATRE. PATRIAE. D. 5. APRIL. A. 1697.

N.

Imago Regis, cum Epigraphe: CAROLVS XI. D. G. REX SVECIAE.

Sol occidens, cum Epigraphe: TOTO. MIRABILIS. ORBE. In imo hæc exstant verba: OCT. D. 24. NOV. A. 1655. OCCID. D. 9. APRIL. A. 1697.

Hic Nummus duplicis est magnitudinis.

Nummi Usuales Aurei.

Ducatus Stokholmenſis.

N.

Adverſus exhibet effigiem Regis, cum infer: CAROLVS XI. D. G. REX SVEC.

Averſus verò C duplex coronatum, inter tres coronas. Annum præterea 1687. atque inſcriptionem: FACTVS EST DOMINVS PROTECTOR MEVS.

N.

Adverſus ſimilis eſt.

Averſus idem Regii nominis monogramma, cum coronâ ſuperimpoſitâ habet, addito anno 1692. & infra valore $\frac{1}{4}$ ſc. Ducati, cujus hic nummus quarta pars eſt.

Occaſionem huic novo monetz generi eudendo dederunt Mercatores, qui à Rege Perſarum miſſi ex Aſiâ A. 1687. menſe Junio huc primum venerunt, ſtabiliendi commercii cauſa, quos deinde alii ſequuti ſunt. Illos, exeunte anno 1691. in Patriam redituros, magna hæc aurei nummi copia Regis noſtri munificentia donavit.

Rigenſis.

N.

Effigies Regis. CAROLVS D. G. SVEC. GOTH. VAND. REX.

Inſi-

Inſignia Urbis, addito anno 1673. Inſcr: **MONETA AVREA CIVIT. RIGENSIS.**

Revalienſis.

N.

Adverſâ parte imaginem Regis præfert, hac circumdatam epigraphe: **CAROLVS. XI. D. G. SVE. GOT. WAN. REX.**

Averſâ ſentum habet ovale coronatum, cum Inſignibus Urbis, nec non inſcriptionem: **MONETA. NOV. AVR. CIV. REVALIENSIS. 1691.**

Pomeranus.

N.

Icon Regis cum epigraphe: **CAROLVS. XI. D. G. REX. SVEC.**

Frumentæ faſticulus erectus, cui Regalia ſigna ſunt impoſita, addito anno 1699. Inſcr: **ET REGIT ET TEGIT POMERANIAM SVAM.** Valet 2 Ducatos.

Agmen nummorum aureorum Regis **CAROLI XI.** claudet monetâ aſrea ſeu Ducatus, quem Dalecarliæ Gubernator, Perilluſtris ac Generoſiſſimus Baro, Dn. Nicolaus Gripenhielm, rerum metallicarum amantiſſimus æque ac peritiſſimus, ex auro Svecano, in Dalîâ, prope veterem Argentifodinam orientalem in Parœciâ Tunâ ſitam, a ſe nuper invento & elaborato, in matrice peculiari Anno 1695. cudendum curavit. Cujus generis aliquos Regi ſuprà memorato, nunc glorioſiſſ. mem. & Procerum quibusdam eodem anno venit oblatum. Et ut Lectori curioſo eò magis ſatiſfaciam, deſcriptioni nummi adjungam dicti Gubernatoris, menſe Julio Anni 1697. miſſam ad me uberioſorem de auro hoc Svecano relationem.

Ducatus talis eſt:

N.

F 13

Adver-

Adversa caput monstrat Regis, more Romano expressum, si excipias crines longiores. Inscr: CAROLVS XI. D. G. REX SVE.

Totam averſæ aream lineis rectis complet ſola hæc inſcriptio: EX AVRO. SVEC. REPERTO. IN DALIA. ET. OST. SILV. BERGH. A. 1695. à N. Gripenhielm.

Relatio Gubernatoris N. Gripenhielmi.

Cum anno 1695. tempore æſtivali, me cepiſſet voluptas paulò curioſius & accuratiùs per experientiam propriam explorandi probandique omnes ſpécies metallicas, quæ hic in Dalia & diſtricta magna Cupriſodina reperiebantur, prope Argentifodinam Orientalem in Paraciâ Tunâ (ubi ingens argentifodina priſcis temporibus culta, nunc devaſtata cernitur) in oriſicio Sæcorum communium (Sve-ticè Gråbergs-Warpet) inveni quosdam lapides metalliferos, qui externâ ſpecie aliquid boni præ ſe ferebant. Hos ego domum aſportatos non parùm argenti continerè ſum expertus, quòd an auri quid includeret, periculum ulterius foci. Nec me ſpes feſellit, operæque pretium duxi, ex venâ mihi tunc repertâ plus minere effodere, & ſimul ex dicto illo Gråbergs-Warpet, quicquid obvium erat, congerere. Unde cum magnam inſtituiſſem fuſionem, ſeparabam aurum ab argento, & à ſingulis marcis argenti puri (leu 16 Lod.) viginti octo uſque ad triginta ſex grana (ſ. 24) auri obryzi erabam. In hoc negotio, quod impenſas facile compenſabat, ego poſt eâ pedetentim perrexi. Et cum antè me nemo in Sveciâ aurum ex noſtris metallifodinis cum fructu excoxerit, in perpetuam rei memoriam matricem curavi ſculpendam, in qua hæc formarentur numifmata.

Laudabili ſanè inſtituto Perilluſtris Gripenhielmius veſtigia veterum ſecutus eſt, qui quotieſcunq; metallum novum inventum fuiſſet, ex eo monetam vel numiſma percufferunt, addito vel loci, ubi repertum fuit, vel inventoris, vel utriuſque nomine. Exempli loco afferre lubet Metallum Ulpianum Pannonicum, Metallum Noricum, Metalla Aureliana, de quibus vidè Specimen rei nummarie Clariff. Morellii ad Nummos Trajani Tab. XXI. & pag. 215. edit. Liptienſ.

**Thaleri Unciales,
Stokholmenſis.**

Effigies Regis, cum inſcriptione: **CAROLVS. XI. D. G. REX. SVECIE.**

ſentum quadripartitum, coronatum, cum inſignibus Svec-Gothicis & alio interiori clypeo, Palatina Inſignia præferente. Illud ſuſtinent duo Leones coronati. Inſcriptio: **IN. IEHOVA. SORS. MEA. IPSE. FACIET. MDCLXXVI.**

Rigenſis.

Icon Regis. CAROLVS. D. G. SVECO. GOTHO. VANDALO. REX.

Inſignia Urbis, quibus manus deſuper coronam addit. An-
nus eſt 1660. CIVITATIS. SVÆ. RIGENSIS. FIDEM CORO-
NAVIT.

Stetinensis.

Effigies Regis laureâ inſignis. Epigr. CAROLVS. XI. D. G. REX. SVEC. GOTH. ET. VAND. &c.

Ducatûs Pomeraniæ inſignia. Epigraphe: DUX STETINI. POM. CAS. VAND. RUGIÆQ. PRINCEPS. 1674.

Bremenſis.

Imago

Imago eadem.

Medium bipartitum ferens insignia Bremensia & Verdensia, nempe claves duas decussatim junctas, nec non crucem. Inscriptio utriusque partis conjuncta: CAROLUS XI. DEI GRATIA REX SVEC. GOTH. ET VAND. DVX BREMÆ ET VERDÆ. 1673.

Marçæ Svethicæ.

Effigies consimilis, cum inscript: CAROLVS. XI. DEI. GRATIA. REX. SVE.

C duplex mutuo nexu junctum, coronatumque inter tres coronas. Infrà valor additus, nim. 8. M. Inscr. FACTVS. EST. DOMINVS. PROTECTOR. MEVS. 1670. In supremo margine inscriptum: CIRCVMENDO. SERVAT. ET. ORNAT.

N.

Imago eadem.

Quinque clypei, in formam crucis dispositi, quorum quatuor exteriores coronati Insignia Svethica & Gothica, quintus verò medius Palatina præfert. Interpositus valor: 8. M. S. M. Inscriptio utriusque partis combinata: CAROLVS. XI. DEI. GRATIA. SVE. GOTH. WAND. REX. 1670.

N.

G g

Icon

Icon Regis. Inſcr: CAROLVS. XI. D. G. REX. SVE.

Scutum coronatum, cum inſignib. Regni Sveciæ; appoſitus
valor 8. M. Inſcr: DOMINVS PROTECTOR MEVS. 1693. In
ſupremo margine hemiſtichium extat: MANIBVS NE LÆDAR
AVARIS.

T. XII. N. 1.

Effigies cum inſcr: CAROLVS. XI. D. G. REX. SVE.

Scutum Svehicum coronatum. Valor eſt 4. M. Inſcr: DO-
MINVS. PROTECTOR. MEVS. 1690.

T. XII. N. 2.

Adverſa eadem.

Tres coronæ cum anno 1691. & valore 2. M.

T. XII. N. 3.

Nota eadem, annus eſt 1692. Valor 1. M.

Quinque Oræ.

Dnplex C coronatum, addito anno 1690. Inſcript: DOMI-
NVS. PROTECTOR. MEVS.

Sveonum coronæ, cum valore: 5. ö. S. M.

Quatuor Oræ.

=

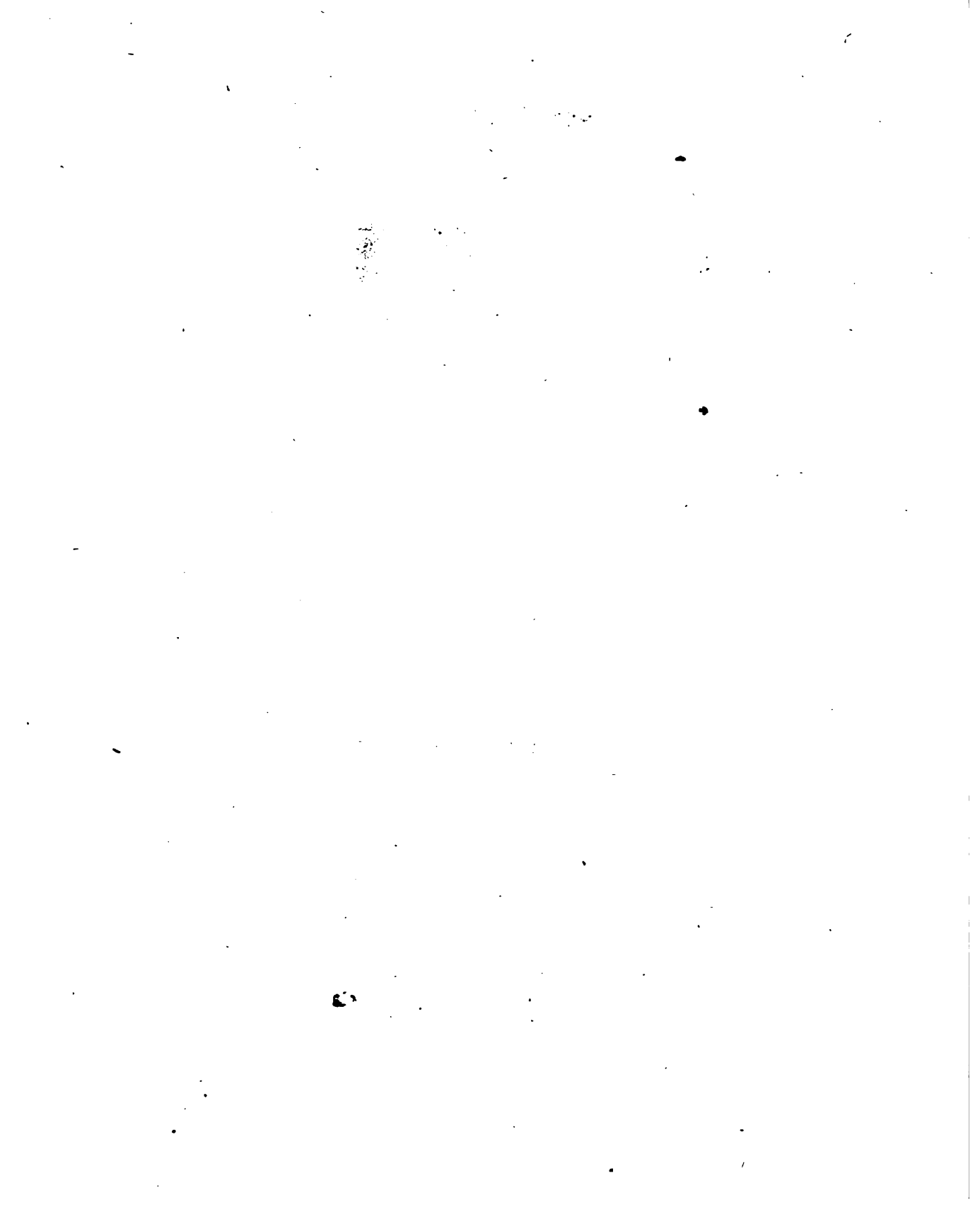

=

=

C coronatum. Inscr. DOMINVS. PROTECTOR. MEVS.
Prædictæ coronæ, cum inscr: FYRA. ÖRE. SÖLFWER.
MYNT. 1670.

Duæ Oræ.

Literæ initiales C. R. S. (i. e. *Carolus Rex Sueciæ*) cum
superimpositâ coronâ, intra lauream.

Tres coronæ, cum adjecto Æræ Christianæ anno 1667. &
valore 2. ör.

Ora.

C coronâ opertum cum num. XI. intermedio, ferto inclu-
sum laureo.

Averſa non niſi anno 1690. & valore I. ör. differt.

Landscronenſis.

N.

Effigies Regis laureati, cum inſcr: CAROLVS. XI. REX. SVECIAE.

Duo cornua copia, coronâ ſuperius ornata, infra quæ L coronatum cum valore 2. M. & anno 1675. Inſcr: MONETA. NOVA. CIVIT. LANDSCRONENSIS. Nummus hic admodum rarus eſt.

Revalienſes.

N. N.

In alterâ parte effigiem Regis laureati, alterâ Civitatis inſignia præferentes, valore tantum differunt, nim. IV. II. I. Marc. Extant & Nummi Orarum IV. II. I.

Narvenſis N. unius Orae.

C coronatum cum intermedio num. XI. in laureâ.

Scutum coronatum, cum inſignib. Urbis, quæ ex duobus falmonibus, ſuprà gladio & binis globulis tormentariis, infrâ acinace & uno globulo conſtant. Adjectus Annus ſic: 1671 atque valor ita: I. R. Nummi etiam extant IV. ac. II. Orarum.

Moneta Cuprea.

Clypeus

Clypeus coronatus, Leonem ferens Gothicum, additis literis C. R. S. & Anno 1673.

Insignia Dalarenſia, cum valore 1. ör. S. M. i. e. *Sölfwer-Mynt.*

N.

Adverſa ſimilis, excepto anno 1661.

Tres coronæ; additus valor: 2½ ör. K. M. i. e. *Koppar-Mynt.*

Adverſa ſolo anno 1663. differt.

Scutum Svecicum coronâ opertum, addito valore: 2. ör. K. M.

G g 3

Scutum

Scutum ſimile Svecicum, cui additæ literæ C. R. S. cum hæc anni designatione 1661.

Inſignia Dalarenſia, cum valore I. ör. K. M.

Tres coronæ, literis C. R. S. & anno 1683. ſtipatæ.
Leo, cum Coronâ Regiâ, adſcripto valore $\frac{1}{2}$ ör. S. M.

CAROLVS XII. A. 1697.

Multa etiam ac pulchra, in Clementiſſimi Regis noſtri Caroli XII. Heroicæ potiſſimam virtutis memoriam, hîc cuſa ſunt Numiſmata, quorum Symbola & Emblemata, (ſicuti & pleraque in Monumentis hujusmodi metallicis Caroli XI. exhibita) Kederum inventorem, ſculpturæ autem Karlſtenium, Faltzium, Rich-
terum, Hartmannum, & Weſtmannum denique artifices habuerunt. Quid quod extra Patriam magno paſſim numero haud inelegantia id genus Monumenta in lucem prodierunt? In quibus omnibus (unâ cum Clementiſſimi Regis hujus Monetis) congerendis, atque in peculiari librò cum Orbe literato pleniùs comunicandis, è junioribus mihiq; ſuperfuturis, procul dubio, haud deerit, qui ſuam ſtudioſè ſit collocaturus operam. Quod ſuper-

ſupereſt, DEVS ter Opt. Max. Regum Tutor & Protector, Regem Carolum, tot tantisque jam ereptum periculis, & ingentibus adhuc rerum discriminibus caput obiectantem, porro tueatur atque protegat, tandemque, poſt exantlatos feliciter bellicos labores, partamque ſempiternam nominis gloriam, ac redditam Patriæ auream Pacem, Artium & Scientiarum Altricem, ſalvum lætumque nobis reſtituat!

Symbolici ſeu honorarii

Nummi.

Inaugurales.

N.

Parte adverſâ cernimus Imaginem Regis, quæ hanc habet Epigraphen: CAROLVS. XII. D. G. REX. SVE.

Parte averſâ Coronam Regiam ſive clauſam, cui ſuperius adſcriptum: CAROLVS. POST. FATA. REVIXIT. Inferius: A. DEO. DATO. PATRE. PATRIAE. D. 14. DEC. 1697.

N.

Icon Regis, cum inſcriptione: CAROLVS. XII. DEI. GRATIA. REX. SVECIAE.

Regalia ſigna altari impoſita cum inſcriptione: TANTIS. IAM. SVFFICIT. AVSIS. In imo: VNCTVS. HOLMIAE. D. 14. DEC. 1697.

N.

Regis icon & hæc Epigraphe: CAROLVS. REDIVIVVS.

Phoenix ſtans in parte globi terreſtris, tribus Coronis inſignitâ. Superius legimus: SIBIMET. SVPERSTES. Inferius: SVECIS. REDDITVS. D. 14. DEC. 1697.

Num-

Nummi, Virtutes ac res geſtas
Magnanimi Regis præferentes.

N.

Effigies Regis. CAROLVS. XII. D. G. REX. SVECIAE.

Europa, Figurâ muliebri, ſtans, capite turrato, cum Cruce in vertice, manu ſiniſtrâ adjacentis Tauri caput tangit, dexterâ verò oliuæ ramulum à Carolo ſtante accipit. Epigraphe: AVSPICIVM. IMPERII. FELICITAS. EVROPAE. In imo loco inſcriptum: PACE. ORBL. CHRISTIANO. PARTA. RYSWICL. A. 1697.

N.

Regis effigies. CAROLVS. XII. D. G. REX. SVECIAE.

Pallas Svecica, dexterâ haſtam cum dependentibus Clypeis. Danico atque Holſático, tenens, ac Clypeo tribus Coronis inſignito, quem ſiniſtrum gerit brachium, protegens Fœminam cum capite turrato, quæ, ad ipſius genua ſupplex, ea munimenti ſchemate tangit. Epigraphe: TONNINGAM. TVENDO. FRIDERICOS. CONCILIAT. Infrâ A. MDCC.

N.

Imago laureati Regis, cum eadem inſcriptione.

Narva Moſcoviticis obſeſſa caſtris, quæ Sveci fortiter expugnant. Supra Urbem Sol radios ſpargens conſpicitur; caſtris autem hoſtilibus imminet tempeſtas nivalis. Inſcriptio: MANIFESTO. NVMINE. In imo hæc exſtant verba: CASTRA. MÖSCOR. AD. NARV. CAPTA. XX. NOV. MDCC.

N.

Alterâ parte repræſentat effigiem Regis, tempora lauro redimiri, qui in Epigraphe audit: CAROLVS. DEL. AVXILIO. RVSSOR. VICTOR.

Alterâ

Alterâ Tropæum, cum appenſo Clypeo Moſcovitico; præ-
terea hoc Lemma: VNVM. PRO. CVNCTIS. FAMA. LOQVA-
TVR. In imo: PARTVM. AD. NARVAM. D. 20. NOV.
A. 1700.

N.

Icon Regis laureati. CAROLVS. XII. D. G. REX SVE-
CIAE.

Rex, ſtriſtum tenens gladium, atque obequitans in campo,
multâ Moſcovitarum ſtrâge oppleto: in propinquo Vrbs Narva,
cum Arce Iwanogorod, conſpicitur. Epigraphe: SVPERANT.
SVPERATA. FIDEM. Infrâ additam: DIE. 20. NOVEMBRIS.
ANNO. 1700.

N.

Imago Regis pectore tenus expreſſa. Inſcr: CAROL. XII.
D. G. R. S. DECOR. NOVI. SAECVLI. In brachio inſcrip-
tum: *Richter.*

Pallas Svethica ſuper flumen ſeſe jaculans, adverſus copias
Saxonicas, quæ metu perterritæ terga vertunt; haud procul inde
Senex jacet animo conſternatus, cui urna, undè aqua largè ef-
fluit, appoſita eſt. Inſcr: NEC. FLVMINA. NEC. HOSTES.
MORANTVR. In imo exſtat: SAXONES. IN. ADVERSA.
DVNAE. RIPA. FVSI. M. DCC. I.

N.

Imago Regis directâ ferè fronte, cum inſcriptione: CARO-
LVS. XII. D. G. REX. SVECIAE.

Rex Carolus, ad Tropæum Saxónico Clypeo conſpicuum,
in arundinoſâ ſtans ripâ, atque manu dexterâ globum cum Phœ-
nice, lævâ autem haſtam tenens. Inſcr: GLORIA. NOVI SAE-
CVLI. Infrâ legimus: DVNA. ET. SAXONIBVS. SVPERA-
TIS. D. 9. IVLII. A. 1701.

N.

Regis caput, cum ſolitâ inſcriptione, ſ. epigraphe.

H h

Cir-

Circulus radios ſpargens, in quo inſcriptum: 9. IVLII. ſuper duo Tropæa duobus Clypeis Saxonice conſpicua. Epigraphe: LVX. BINIS. CLARA. TRIVMPHIS. In imo: A. 1701 AD. DVNAM. ET. A. 1702. AD. CLISSOVAM.

N.

Regis effigies, cum eadem epigraphe.

Victoria Coronam imponens Capiti Caroli, fulmen dextrâ gerentis. Additum Lemma: OB. PERDOMITVM. CON- TVMAX. THORVNIVM. Infra annus designatus hoc modo: A. M DCCIII.

N.

Regis imago laureati, cum inſcriptione eadem.

Duo ſenes, cubantes, cum urnis aquas largè effuſæque dantibus; inde haud præcul Dux moriens, ſub Palmâ, humi ſedet, tenetque ſcutum Saxonicum. Suprà: NATATV. ARMISQVE. REPRESSIT. Infra: VICTORIA. PVLTOVIENS. PARTA. D. 21. APRIL. 1703.

N.

Icon Regis, eandem habens inſcriptionem.

Victoria Clypeum Moſcoviticum ad Palmam appendens. Suprà: DE. SCHEREMETEFFIO. Infra: DVCTV. LEWEN- HAVPTI. AD. GEMAVERT HOFF. D. 16. IVLII. A. 1705.

N.

Effigies Caroli, cum ſolitâ inſcriptione.

Tropæum, cum ſcutis, Moſcovitico atque Saxonico. Superius: DE. SCHVLENBVRGIO. Inferius: DVCTV. REHN- SKIOLDII. AD. FRAVSTATT. D. 3. FEBRVAR. A. 1706.

N.

Effigies Regis, inſcriptionem eandem habens.

Colu-

Columna erecta, è qua tria vinculo connexa dependent scuta, Saxonicum nempe, Polonicum atque intermedium Svecicum. Epigraphe: FECIT. PAX. AVREA. NODVM. In imo hæc exstant: DOMITIS. IRIS. ALTRANSTADAE. A. 1706. D. 14. SEPT.

N.

Caput Regis, cum eadem Inscriptione.

Palma, cum appenso Clypeo, Caroli, Augusti & Stanislai Nominum initiales Literas eleganter implicatas præferente; ad radicem varia arma bellica. Superius scriptum: NEXVM, FECERE. TRIVMPHI. Inferius: ARMA. POSITA. IN. PAGO. ALTRANSTEDA. XIV. SEPT. A. M. DCC. VI.

N.

Imago Regis eadem circumdata epigraphe.

Basi, notissimo Christianorum Monogrammate atque elementis A & Ω signatæ, impositum elegans Thuribulum, unde accensi Thuris fumus prodiens alta petit. Epigraphe: AD. COELVM. LIBERIORE. VIA. Infra scriptum: SACRIS. SILESIAE. EVANGELICÆ. RESTITVTIS. A. M. DCC. VII.

N.

Regis Caroli Icon, cum solitâ epigraphe.

Ventus flammam, in Arâ prædicto monogrammate signatâ, exsuscitans. Suprà scriptum: SOPITOS. SVSCITAT: IGNES. quod hemistichium è Virgil: Æneid. L. V. v. 743. depromptum. Infra legimus: BOREAS. SILESIAE. SALVTIFER. ADSPIRANS. I. SEPT. M. DCC. VII.

N.

Caput prædicti Regis, qui PIVS. LIBERTATIS. VINDEXT. in Epigraphe vocatur.

Ventus fratas tempestatis injuriâ fegetes reficit atque erigit. Lemma: DEIECTIS. LEVAMEN. AFFERT.

H h 2

N. Effi.

N.

Effigies Caroli, qui in Epigraphe GLORIA SVECORVM audit.

Leo globum tribus notatum Coronis amplectens. In summo scriptum: IMPAVIDVM PECTVS. In imo: A. M. DCC. VIII.

N.

Caroli Regis imago, cui adscriptum: ET. CAUSA. ARMATVS. ET. ENSE.

Svecana Virtus, quam Pallas, cum hastâ & scuto tribus Coronis insignito, repræsentat. Inscriptio: INHIBET. NEC. FLAMMA. NEC. VNDA. In imo exstant hæc: VABISSA. VADO. TRANSITA. ET. MOSCI. FVSI. D. IV. IVLII. A. MDCCVIII.

N.

Caput Caroli, cum inscriptione: PIVS. LIBERTATIS. VINDEX.

Hercules stans. Suprà: LABOR. ENVMERARE. LABORES. Infrâ: MDCCIX.

N.

Regis icon. CAROLVS. XII. D. G. REX. SVE.

Limes, seu terminus, cum Scaniæ insignibus, videlicet scuto Gryphi caput coronatum præferente. Lemma additum: DANOS. DEVS. EXPVLIT, VLTOR. In imo inscriptum: D. 28. FEBR. A. 1710.

N.

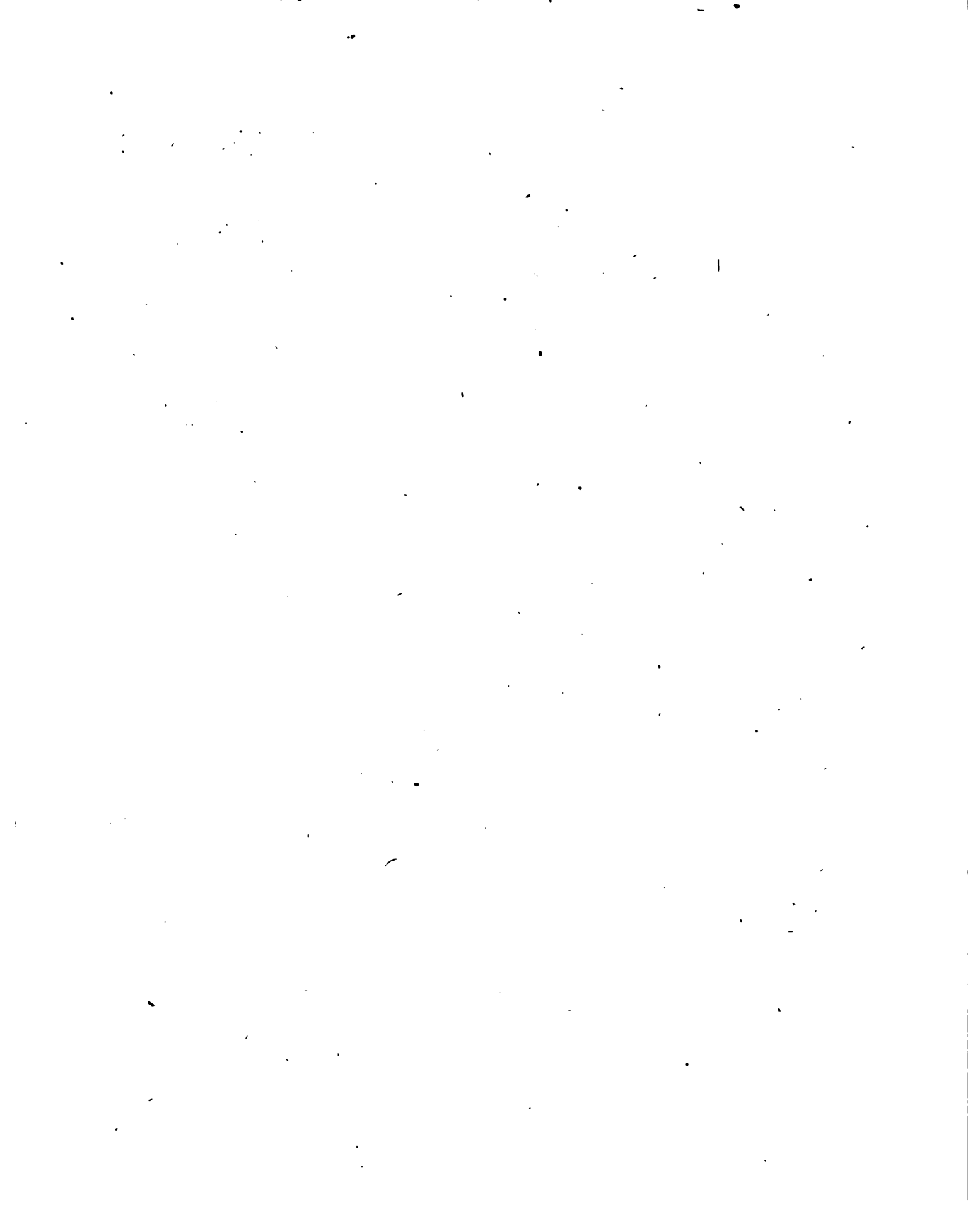
Effigies Regis, cum epigraphe: CAROLVS. XII. D. G. REX. SVECIAE.

Sol nubibus obsitus; inferius apparet pars globi terrestris tribus Coronis & anno, quo Numisma cufum, sic: A. 1711. insignita. Epigraphe addita: SERENA. CVPITA. REDVCAM.

Num-

CAR. XII. TABL.

Nummi extra Patriam fabricati.

CAROLI XII. T. I. N. I.

Anticâ parte repræſentat Regis imaginem, cum inſcriptione: CAROLVS. XII. DEI. GRATIA. REX. SVECIAE. 1700.

Poſticâ Leonem exhibet, qui Elephantum, Taurum atque Aquilam, ſcutum cum duobus enſibus decuſſatim poſitis in pectore habentem, ſibi ſubjecit. Suprà apparet Sacroſanctum DEI nomen, radios ſpargens. Lemma: GOTT. VND. ICH. SEIN. 2. VND. SCHLAGEN. ALLE. 3. In imo loco hæc legimus verba: DAS. VERHÆNGNIS. VB: TRIFT. DIE. RATHSCHLÆGE.

T. I. N. 2.

Caput Regis laureâ Coronâ ornatum, talique verborum circulo incluſum: CAROLVS. XII. D. G. SVEC. GOTH. VAND. Rex VBIOVE. VICTor.

Rex Carolus, cum gladio evaginato in dexterâ, obeqvitanſ, atque copias ſuas alacriter excitans ad fortiter oppugnanda Moſcorum caſtra, quæ in proximo unâ cum Vrbe ſuperſcriptam Vocem NERVA (pro NARVA) habente, conſpiciuntur. Epigraphe hæc eſt: REDVX. DANiâ FVGAVit POLONos. DELEVit RVS-Sos. In imo: MDCC.

T. I. N. 3.

Tres Coronæ ſuprà, atque duo colligati Lauri ramuli infrâ, nec non intermedia hæcce Verba, quatuor comprehenſa lineis reſtis: VIVANT. 3. CROHNEN. DIE. TAPFER. BELOHNEN. DER. FEINDE. NICHT: SCHONEN. Quæ omnia hoc Lemma- te circumſepta ſunt: ES. IST. FRIEDE. VND. IST. KEINER. DAS. MACHST. DV. VND. NOCH. EINER. MDCC.

Junctæ Manus tres ſuperius, atque dnæ complicatæ ſerpentes inferius, prætereaque intermedia Verba hæcce, quatuor lineis re-

ſis: WAS. DIESE. BESCHLIESEN. THEILS. OFFENDLICH.
 BVSSEN. WIRD. IEDERMAN. WISSEN. Quæ cuncta hocce
 ambit Lemma: WIR. DREY. HABEN. EINEN. SINN. SPIE-
 GELT. EVCH. AN. DEM. GEWINN.

T. II. N. 1.

Icon Regis, cum hocce Titulo conſveto: CAROLVS. XII.
 D. G. REX. SVECIAE.

Leo erectus, cum Epigraphe: PAR. ANIMO. ROBVR. In-
 ferius positum ſcutum coronatum quadripartitum Svec-Gothicum,
 cum ſcutulo interiore, itidem quadripartito, gentilitio: in intimo
 tamen loco haud apparet minus ſcutulum, cum Leone, qualem Co-
 mites Palatini gerere amant.

Extremum Marginem hæc Vocum ſeries ſuo amplexatur cir-
 cuitu: QVO. IVSTIOR. ALTER. NEC. PIETATE. FVIT. NEC.
 BELLO. MAIOR. ET. ARMIS. VIRG.

T. II. N. 2.

Regis effigies. CAROLVS. XII. D. G. REX. SVEC.

Hercules, Leonis indutus exuviis, cum clavâ in manu fini-
 ſtrâ, inter duas Columnas medius. Adſcriptum Lemma: NON.
 HÆC. VLTIMA. META. LABORVM. Infra positum: XII. LA-
 BORES. HERCVL. Hæc cuncta 12. Clypeorum ſeries ambit,
 totidem præferentium Inſcriptiones. Videlicet: DESC. IN. SEEL.-
 PAX. TRAVENTH. -NARVA. -RIGA. -TRAI. DVNÆ.-PVL-
 TOFS. -CLISSOW, -THORVN-LEMBERG.-GRQDNO-FRAV-
 STAD. -PAX. ALTRANST.

T. II. N. 3.

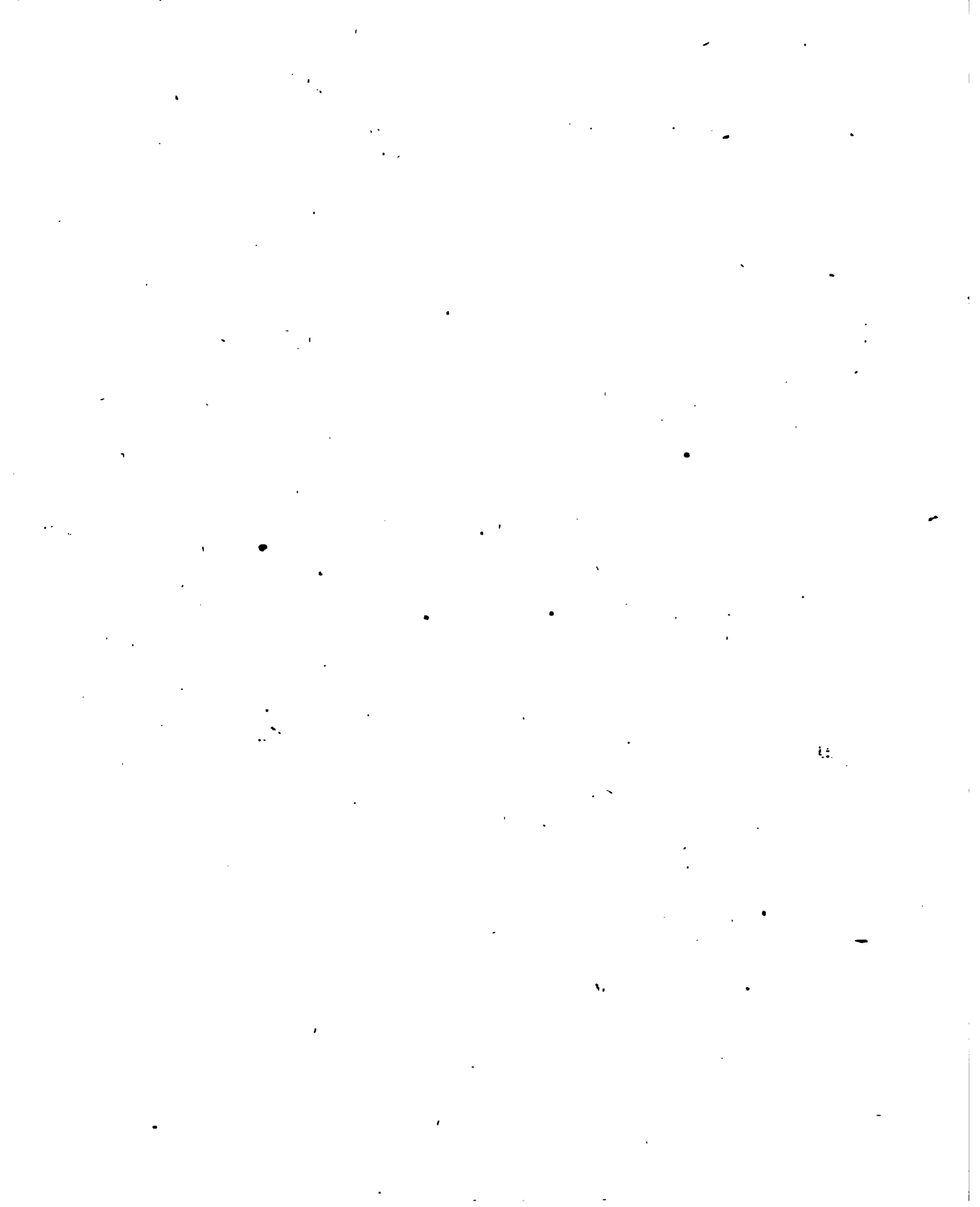
Sveciæ & Poloniæ Regum Inſignia, Regiis Coronis, inter-
 medium ſertum laureum habentibus, operta. Adſcriptum ſuprà:
 VIRTUTE. CONCORDES. CONCORDIA. INVICTI. Infra:
 SVECIAE. ET. POLONIAE. REGNORVM. AETERNVM.
 FOEDVS.

Navis

CAR. XII. TAB. II.

Et. Bremer delin et sculp. 1710.

Navis mari fluctuolo jactata: ſuprà duæ comparent ſtellæ, cum adſcriptis vocibus: CASTOR. POLLVX. Lemma additum: LVCIS SPES CERTA SERENÆ. In imo exſtat: CAROLI XII ET STANISL. ÆTERNA AMICITIA.

Nummi uſuales.

Aur.

Caput Regis. CAROLVS. XII. D. G. REX. SVE.

Duplex C coronatum, inter Coronas tres. Inſcr: FACTVS. EST. DOMINVS. PROTECTOR. MEVS. Infra: 1716.

Argentei.

Thaleri.

N.

Effigies Regis à ſiniſtrâ parte conſpicui. Inſcriptio: CAROLVS. XII. REX. SVECIAE.

Scutum coronatum, quadripartitum, cum Inſignibus Svec-Gothicis ac Palatinis. Illud duo ſuſtinent Leones coronati. Inſcriptio. Med Guds hjælp. Infra Ann. 1707.

N.

Eo differt, quod Regis habet effigiem, à parte dextera conſpicui.

Marcæ.

N.

Icon Regis. Inſcr: CAROLVS. XII. D. G. REX. SVE.

Scutum Svecicum coronatum, addito valore 4. M. Inſcr. DOMINVS. PROTECTOR. MEVS. 1716.

N.

Adver-

Adversâ similis.

In aversâ tres Sveonum Coronæ, cum anno: 1716. ac valore: 2. M.

N.

Magnitudine ac valore 1. M. discrepat.

Quinque Oræ.

N.

Litera C duplex, coronata, cum subscripto anno: 1707. Inscriptio: DOMINVS. PROTECTOR MEVS.

Tres Coronæ, cum valore: 5. ör. S. M.

Duæ Oræ.

N.

Siglæ C. R. S. cum impositâ Coronâ Regiâ, intra Lauream. Tres Coronæ, cum anno: 1716. ac valore: 2. ör.

Ora.

N.

Litera C. cum numero XII. coronata, in Laureâ. Coronæ Svethicæ. Add. 1717. atque 1. ör.

Æreus.

N.

Coronæ Svethicæ literis C. XII. R. S. atque anno 1716. stipatæ. Clypeus coronatus cum Leone Gothico; additus valor $\frac{1}{2}$ ör. S. M.

F I N I S.

LIBELLUS

De Nummophylaciis Sveciæ:
De Scriptoribus rei Nummariaë
Svethicæ:

Atque de Thesauris, seu variis vetustorum
Nummorum cumulis, passim per Sveoniam
fortuito casu repertis.

Coronidis loco præcipuorum, quæ in Sveciâ con-
spiciuntur, Nummophylaciorum, indicatis eorum Pos-
sessoribus, nobis nunc pertexendus est Catalogus. Inter
hæc jure suo eminet Regium; cujus varia in antecessum
referre fata, non ab re forsan erit. Quæ ante tempora Glorio-
sissimi Regis Gustavi Adolphi in Archivis Regiis, vel ob rari-
tatem, vel antiquitatem, vel pretium, custodita sære numisma-
ta, illis immensa & incredibilis facta est accessio ex spoliis Ger-
maniaë, & præsertim ex variis Nummophylaciis Imperatoris Ru-
dolphi II, Pragæ alibique adornatis. Imaginari facile unusquis-
que poterit, quam jucundum eruditis oculis spectaculum hæc tam
pretiosa omnis generis & metalli numismata exhibuerint. Inæ-
stimabile illorum pretium dicet, qui ea statim post deplorabile
fatum Gustavi Adolphi Magni collustravit, Carolus Ogerius, Il-
lustrissimo Claudio Memmio, Legato Gallico, à Secretis, inter
exteros. Vir clarus; cujus consulendæ *Ephemerides, sive Ker-Da-
nicum*

strissimum videlicet Generosissimumque Dn. Comitem, Carolum Wrede, Perillustrem Dn. Joh. Gabr. Sparfwenfeldt, Nobilissimum Dn. Nicolaum Keder, meque constituit, qui certis diebus hñc (Holmiæ) in Palatio conveniremus, dictumque censum nummatarium Regium; Romanos præsertim vultus, at mutilâ serie ostendentem, accuratius inspiceremus ac in justum redigeremus ordinem. Nee dici potest, quantâ ejus studii captus erat voluptate. Cum enim nos modo commemorati, quibus id negotii commissum erat, nostro perfungeremur munere, Augustissimus ille, rebus aliis altioris momenti sepositis, sapissime Regiâ suâ præsentia nostrum beans sodalitiùm, nummos magnâ cum delectatione inspexit; quàm sibi curæ cordique esset futura elegantiorum artium in regno suo cultura, si diutius supervixisset, nobis & posteris, vel unico hoc exemplo satis superque testatus. Miserat quoque paulò antea certos homines in Belgium, ad redimendam ingentem nummularum pretiosorum copiam, illuc à Regina Christianâ una cum aliis cimeliis olim oppignoratam. Quæ priori censui addita, itidemque à nobis perspecta, Romæ etiam suos debere natales, deprehendebatur. Adjecit præterea Nummophylacium haud vulgare, Romanis similiter refertum numismatibus, quod S.æ R.æ Majestati unâ cum Bibliothecâ selectissimâ, vendiderant hæredes Dñi Jacobi Gyldenklo, Viri & Nobiliss & docti; ad quæ pariter recensenda, eadem à nobis opera tunc collata est. Et profectò hanc munificentiam Regiam adhuc ætatiorem sensissent Musæ mansuetiores, si Cælum, unde demissus erat, non tam subito repetisset Divinus Heros, ac Clementissimus, quem merito flevimus, Patriæ Pater. Ut aliis exemplis, quæ fortè vel majora, vel illustriora sunt, supersedeamus, liceat nobis hic vel balbutiendo prædicare Incomparabilis hujus Regis, de nostro coemendo nummophylacio Svecano institutum, de quo novissime antequam è terris migrabat, plus unâ vice, sermones nobiscum miscuere quidam ex ordine Purpuratorum. Quod certe institutum erat Regium, & Rege Majorum suorum gloria regnorumque suorum laudis studiosissimo, vere dignum. Borealis terris nunc imperat Carolus XII. Augustus

gustus & invictus, qui cum Antecessores suos non minus sapientiam quam virtute bellicam æquiparet, speramus fore, ut, post reditam tandem nobis almam Pacem, cujus flagrantissimo tenemur desiderio, sub tam sereni Principis umbrâ Literæ vigeant, earumque Cultores haud otiosi jucundissima agant otia. Qui ut diu ac feliciter regnet, uno ore omnes Sveciæ Cives, & nos, illorum pars minima, ardentissimis à summo & aeterno Numine precibus petimus. Cæterum (quod & hæc loco commodè annotari potest) ex fortuito repertis passim in Patriâ Thesauris, complures quoque Nummorum veterum, nostratum ac alienigenorum, cumuli in Regium Antiquitatum Sveo-Gothicarum Archivum illati sunt, quorum custodia eximie laudabilique fidei Regii Secretarii & Antiquarii, Johannis Peringskioeldii est commissa; imò etiam inclyti hujus Viri curiosæ ac diligenti investigationi magna illorum pars accepta referenda est.

Claudius Flemming, Comes olim & Senator Regis, quo nemo, dum vixit, apud Regem Gloriosissimæ memoriæ, Carolum XI gratiâ valuit majore, Cimeliarchium, ex nummis & numismatis, cum Romanis tum Patriis, constans, magno studio acquisivit. Romanorum principem ferè partem constituebat Nummophylacium Gripenhielmianum, cujus præcipua portio, consensu hæredum, ad illum fuit derivata. Fuit olim Edmundus Gripenhielm Vir Senatorii ordinis, juventutis Gloriosissimi jam memorati Regis Moderator, in omni genere doctrinæ probè subactus, & Antiquitatum præcipuè Romanarum callentissimus; & hunc Carolus Patin, in suâ ad historiam numismatum introductione, corrupto paulum nomine, vocat *Grippiel*: id quod Viri extraneos facile condonandum. Edmundi istius Filius, Nicolaus Gripenhielm, Dalecarliæ olim Gubernator, veterum Numismatum quoque, non solum Romanorum, verum etiam Svecanorum, intelligens erat æstimator, felixque indagator ac collector. Ad Patrios verò prædicti Flemmingi nummos quod attinet, illos ipse partim coemit, partim dono accepit ab innumera clientum turba, quæ ad tantum rerum Procerem, harum lautitiarum amantissimum, undique confugebat. Tantâ enim illorum voluptate perfusus erat, ut quoties-

tiescunq̄ue a gravi negotiorum mole, quibus ob fidem sibi habitam à Rege obruebatur, secederet, non aliò, quam ad suum diverteret Nummophylacium, & in eo otium quæreret. Integrum adhuc superesse dicitur apud hæredes, Filiumque natu majorem, Hermannum Flemming, in id laborare, ut à se non abalienetur.

Wilhelmus Julius Cojet L. B. Regiæ Aulæ Cancellarius nunc vitâ defunctus, inter majores tuos numerabat quendam Gilium Cojet, tempore Regis Johannis III. rei monetariæ Præfectum. Is, utpote qui erat lautioris rei, elegantissima & pretiosissima numismata Svecana, cum argentea, tum aurea, undique conquisivit, atque ex rarioribus matricibus in officinâ monetariâ repertis, quæ illo tempore plurimum nummos formabant argenteos, propriæ voluptatis causâ, aureos cudi curavit, & exinde peculiare confecit Nummophylacium. Quod jure hæreditario ad se devolutum dictus modo Aulæ Cancellarius, pro eâ, qua pollebat, judicii subtilitate & doctrinæ præstantiâ, egregie auxit & curiosis inspiciendum præbuit.

Johannes Lillienstedt, L. B. Ostro-Gothiæ Gubernator, Vir eruditionis solidæ & prorsus eximiæ, etiam hanc literaturæ partem amavit, & non vulgarem operam in colligendis numismatibus patriis, tum antiquis, tum novis, posuit. Nummophylacium illius, cum sit mole exiguum, & selectissima contineat numismata, quæ ad illustrandas res & historias nostras potissimum conducunt, merito *Museum portatile* vocaveris. Quod cum nobis, pro eo, quo flagras promovendi boni publici studio, nunquam non voluerit esse apertum; imò etiam nos non petentes, uno alterove nummo rarissimo, ac nobis vix alibi observato, sæpenumero ditaverit, liberalitatem illius hac occasione dememinisse nolimus.

Gustavus Rålamb, L. B. Regiæ Aulæ Marschallus, non modo diligenti ac fructuosâ Librorum evolutione, sed & curiosâ Numismatum consideratione, mirum in modum crebro delectatur. Operæ propterea, ac impensæ hand parcens, Libros rarissimos exquisitissimosque, nec non Nummos Svecanos vetustiores ac recentiores, oblata occasione, undique conquirere neutiquam negligit. Inter Nummos, quos habet, ostenduntur non pauci adeo rari, ut tales apud alios Curiosos nostrates frustra quæras.

Steno Arfvidsson, Chiliarcha, variarum linguarum, atque in iis Arabicæ etiam, Turcicæ ac Persicæ bene peritus, scientiæ rei nummaricæ Svecanæ egregiam quoque dat operam, proindeque elegantem Nummothecam studiosè apparare atque adornare instituit. Ibi inter alios rariores Nummos Svecicos excellit Gustavi Adolphi Magni ille ovacâ formâ Norimbergensis, quem superius in Thesaurò descripsimus.

Henricus Herdenhielm, Supremi Dicastrii Stokholmiensis Vice-Præses, vitâ nunc defunctus, in literis humanioribus & scientiâ juris patrii excellebat, valoremque prisicæ monetæ, quæ illic ubique ferè allegatur, eò exactius indagaturus, ex illa elegantem sibi comparaverat seriem. In qua cum rarissimum & mihi nunquam alibi visum numisma Johannis III. ad valorem 40. ducatorum, eum in modum, quem supra in Thesaurò descripsi, ascendens, reperitur, de reliquis judicare nummis, cuius promissimum est.

Johannes Wattring, Vice-Præses Supremi Dicastrii Holmiensis, numismatum & nummorum Svecanorum copiam congestit haud exiguam, quam liberalitas Soceri, Davidis Klöker Ehrenstrahl, Intendentis Aulici & Pictoris Regii, mirum in modum adauxit. Ipsi enim; cum nemini in hac arte per totam Europam esset secundus, à Regibus, Reginis, Principibus, aliisque illustribus ac splendidioris fortunæ hominibus rariora subinde dono data sunt Numismata.

Comes Fridericus Stenbock, Judex Provincialis Westmanniæ, Vir bonus, nunc Cælo receptus, cum, more hominum illustri loco natorum, Gallias, Italiam, aliasque terras exteras peragrasset, inter alios eum quoque peregrinationis fructum in patriam suam retulit, ut ex numismatibus Romanis in itinere congestis, Cimeliarchium apparaverit non vulgare. Hoc, additis Nummis Svecanis, singulari diligentia à se postmodum collectis, nec non aliis rebus pretiosis multum auxit, ac novissime magnâ accessione eximiorum numismatum Romanorum, quæ ab Affine suo, Dño Nicodemo Tessin, nunc Illustrissimo Comite ac Regio Senatore, dono acceperat, locupletavit.

Olaus Törnflycht, Aule Regiæ primarius Cereemoniarum
Magi-

Magister, in itineribus externis, varia non obvia numismata graviter sibi comparavit, feliciterque in Patriam intulit. Inter hæc elucent quæ sunt Pontificum Romanorum. Cæterum exstant Nummi, sed paucissimi, in parte adversâ insigniti ipsius Capite, & hæc Epigraphe: OLAVS. TÖRNFLYCHT. Aversæ partis hæc est nota: Rubus caninus (quem alias Cynorrhodon vocant) floribus & spinis conspicuus, qui profiliante aquâ e vasculo irrigationi subserviente, quod manus e nubibus protenta tenet, conspergitur; nec non Epigraphe: COELVM NOS ARMAT ET ORNAT. Hi nummi omnes, Thaleri Imperialis modum aliquantò excedentes, non quidem cusi sunt, sed ad exempli, ex cerâ, super orbe vitreo, à Celeberrimo Numismatum Cælatore, Benedicto Richtero, perbellè ficti, similitudinem tam scitè ab hoc ipso artifice fusi, ut nitore cusis haud ferè cedant. Eorum unus in Museo Kederiano, inter alia eximia, conspicitur.

Jacobus Cronstedt, Regius Cubicularius, pretiosissimum nummorum & Romanorum & Patriorum possidet Thesaurum. Illos partim à Fratре habuit natu majore, Andreâ Oldermann, cum hicce in vivis esse desineret, partim ipse peregrè summâ diligentiam acquisivit; hos verò habuit aliunde.

Ericus Vtterhielm, Cubicularius Regius, non contemnendam etiã Nummorum veterum Svecicorum seriem, qua se recrearet ac reficeret, olim collegerat; at nunc magis pingendi arte, quam subinde felicissimè exercet, capitur.

Martinus Nyman, circa vitæ exitum Consul Holmiensis, magno sumtu tantum sibi comparavit numismatum Svecicorum apparatus, quantum vix alius quisquam. Loquor solum de numismatibus, tam ex auro, quam ex argento, recentioribus, nec tempora Gustavi I. precedentibus. Hanc suam supellectilem nummariam, quam nunc possidet Magnus Bromelius, Olai Filius, Medicinæ Doctor, variis ornavit rebus aliis, in quibus vel ars, vel natura, vel utraque aliquid singulare ac mirabile extare voluit.

Martinus Törnhielm, Arcem Prætorumque Drotningholmensium & Swarticeensium Præfectus, tam vastè curiositatis, ut omnis propemodum generis (sive Naturam sive Artem spectes) rebus

bus inspectione atque cognitione dignis, Libris nempe, Numismatis, Picturis, Signis antiqui operis, Gemmis, Conchyliis &c. & in Patriâ & extra eam, per longinqua itinera, haud sine multo labore ac sumtu conquisitis, Museum in Prædio suo *Malmæwisk* instruxerit pernobile. Ritè in illud convenit Tetrastichon Kederianum, in Tabellâ æneâ ad introitum appensâ incisum, quo isthæc Musarum Sedes spectaturos alloquitur:

*Quisquis aves misera curas secludere vita,
Huc ades, inque meas insere te latebras;
Mirè oblectatus mirabere namque reclusum bûc,
Natura ac Artis quicquid in Orbe latet.*

Hoc loco minimè prætereundum nobis videtur Cimeliarium *Schefferianum*, cujus meminit in libro cit. Carolus Patin. In laudes Joannis Schefferi, Professoris olim Vpsaliensis, cujus famam & merita universus loquitur literatus orbis, nunc quidem ire nec volumus, nec possumus; sed tamen quantâ veneratione beatos ejus manes adhuc prosequamur, dissimulare nos non decet. Hic enim, utpote qui de nostri propensione ingenii omnium optimè judicare poterat, auctor nobis primus fuit ad amplectenda hæc, quæ nunc tractamus, studia; atque, instar Parentis, nobis ex animo bene cupiens, omnia ea, sive principia, sive adjumenta, quæ ad graphicen & rei nummariæ scientiam, in quarum utraque eminuit, facere videbantur, candidè nobis subministravit. Sed, ut ad nummos revertamur, Romanos, Germanos ac Patrios exquisitiùs collegit & tanto in pretio habuit, ut nulli parcens sumtui, Musèum suum, in quo illos recondiderat, fornice lapideo & foribus ferreis ab incendio tutum præstiterit. Servantur illi adhuc, ut audimus, facti & tecti penes ejus hæredes. In his Filius, Petrus Scheffer, L. B. Gubernator Sudermanniæ, in suâ fructuosissimâ peregrinatione elegantem etiam sibi comparavit Seriem Numismatum Romanorum ex ære, quibus animum gravioribus negotiis intentum, remittere ac relaxare solet. Celeberrimi autem istius Joannis Schefferi memoriam æternim conservat Nummus, Operis Karlsrueniani, ejusdemque

que circiter cum Thalerò imperiali magnitudinis. Adversus habet imaginem, cui adscriptum: IOANNES SCHEFFER, ARGENTORATENSIS, PROFESSOR VPSALIENSIS. Aversus Aratrum usu detritum ac fractum, cum addito Lemmate: SERVIENDO. ALIIS. Infra annus à CHRISTO nato indicatur, his notis: MDC-LXXIX.

Nicolaus Keder, Regii, quod priscarum Gentis nostræ rerum indagandarum gratiâ apud Holmienses constitutum est, Collegii Assessor, permultos veteres selectissimos rarissimosque, tum patrios, tum externos, Romanos, putâ, Teutonicos, Anglicanos, Danicos, Norvegicos ac Ruthenicos seu Moscoviticos, inque his postremis novos insuper, Nummos, partim hîc, partim peregrè passim, summâ diligentâ coacervavit, quorum accuratâ contemplatione, tanquam jucundissimis Spectaculis, mentem pariter atque visum impensè oblectare sæpenumerò solet. Quin etiam eisdem Commentationibus illustrare, atque enucleare, quantum licet per valetudinem (quâ jam inde ab incunabulis admodum adversâ est usus) haud negligit. Nummi isti Romani ab ipso ad Perillustrem Dñm Christianum von Staude, doctissimum talium prisci ævi reliquiârum æstimatorem, eas nempe pro gemmis habere solitum, nuper emtionis jure pervenerunt. Anglicanorum autem (qui novis incrementis magis magisque feliciter auferunt) Nummorum Catalogum cernere datur in Nov. Lit. Mar. Balth. sub A. 1705; at locupletiozem, Opusculo subjunctum, quod inscribitur: *Nummor. in Hiberniâ, anteqvâ hæc insula, sub Henr. II. Angl. Rege, Anglici facta sit juris, usorum Indagatio per N. K.* Editum est Lipsiæ A. 1708. Reliquum est, ut hoc addam: Kederi Effigies in trium generum Numismatis eleganter conservatur. Quippe sunt, quæ in parte anticâ habent ipsius Caput, cum Epigraphe: NICOLAUS KEDER, HOLMIENSIS. ANTIQVARIUS, in parte verò posticâ stellam, cum Epigr. IN TENEBRIS. LVCEM, nec non annum Æræ Christianæ his numeralibus Notis: 1697. Symbolo isto indicatur, quod Antiquitatum tenebras scriptis Kederus illustret. Isthæc magnitudine ferè Thalerum Imperialem æquantia, Celatorem agnoscunt Karl-

stenium. Sunt porrò, quæ ab unâ parte istud Caput alia ratione, & quidem perfecto expletoque omnibus numeris suis ac partibus artificio Karlsteniano commonstrant, nec non inscriptionem: NICOLAUS KEDER. ab alterâ autem parte Monogramma Nominis CHRISTI inter A & n, in clypeo, quem Lemna ambit: ISTHOC. TVTAMINE. SALVVS. Sunt denique, quæ à latere aduerso secundis prorsus respondent; exhibentia à latere averso, quem isthic Antiquarius, à Sacrà Reg. Majestate nuper nobilitatus, gerit Clypeum, cum Lemmate: NOBILIS. QVI. BONVS. Media hæcce & ultima, quorum partes averse à non incelebri Artifice, Carolo Gustavo Hartman, Holmiensi (qui Karlstenium prævium habuit Magistrum) sunt cælatæ, amplitudine ac crassitie Denarium Romanum vix superant.

Ericus Benzelius Junior, Reverendissimi apud nostrates Archiepiscopi, Erici Benzeli Filius, Bibliothecarius Vpsaliensis, in ipso juventutis flore, magno animi ardore hoc nostrum studium amplexus, Nummothecam ex monumentis patriis egregiam brevi temporis spatio instruxit. Et in suo apud externos itinere tam diligentem harum rerum scrutatorem se præstitit, ut nummos non paucos, ex iis, qui antehac unici hîc sunt habiti, in Patriam transmiserit. Cumque eruditioni variæ, cujus famam & laudem non levem dudum nactus est, serîo vacet, nec illam sit deserturus, quæ ex notitiâ nummorum provenit, auguror quoque fore, ut, si quis alius, is rectè vestigia nostra legat, & post fata aliquando nostra, scientiam hanc rei nummariæ patriæ, quæ hæctenus in tenebris delituit, ad posteros transmittat.

Matthias Edenberg, Vir nobilis ac eruditus, jam mortuus & beatus, historiam rei nummariæ Romanæ ut optimè calluit, ita in hac sibi comparandâ & ordinandâ maximè fuit industrius. Hujus Viri collectio inter optimas, quæ in eo genere hîc videntur, censeri meretur; nam diligentiam in illâ posuit eximiam, tam in itineribus suis apud externos, quam hîc, post reditum in patriam.

Olaus Bromelius, Med. Doctor & Civitatis Gothoburgensis

sis Physicus Celeberrimus, huic studio per totam ferè vitam suam adeo deditus fuit, ut omnem promiscuè monetam, tam priscam quam recentem, tam externam quam domesticam, prout fors & occasio illam sisteret, in Nummothecam suam reponendo, tantum omnis generis nummorum coacervaverit, quantum unquam res ejus familiaris ferre valeret. Regias opes desiderare quidem mihi visus est scopus tam vastus, si ad perfectionem tendere debuisset; attamen fatendum est, quod utilitate suâ neutiquam caruerit hæc tam generalis collectio, quandoquidem apud dictum Bromelium permulta exstiterunt numismata raritate non minus quam pretio suo commendabilia. Nec minus sægnis fuit is ipse in conquirendis omnis ferè generis rebus aliis, quæ inter curiosa artis & naturæ meritò haberi possunt. Totam isthanc Collectionem decedens Filio reliquit unico (anteà à nobis memorato) penes quem quæ in illâ ipsi visa sunt selectiora ac rariora, adhuc conspiciuntur.

Meritâ cum laude hîc commemorandus est horumce Cime-
liorum, cum viveret, amantissimus Georgius de Besche, Pater,
Dominus de Forsmark, siquidem non minori sumtu quam studio Nummos, tum Svecicos remotioris ac propioris ætatis, tum veteres Anglicos, semper aliquid addiscendi cupidus, sibi paraverat, qui ab Hæredibus etiamnum diligentissimè custodiuntur.

Arvidus Karlsteen, Cælator Numismatum Regius, in recentioribus Nummi: memorialibus exquisitè conquirendis suam exercuit industriam. Neque enim omnes curavit, nec patrios solos, sed ex cunctis variarum gentium nummis præcipuos selegit, in quibus aut Artificis enitet solertia, aut aliquid exhibetur memorabile. In quo eò felicius versari potuit, quod excellentissimis suæ artis hominibus, qui nunc florent, accensetur. Diligentissimus pariter fuit in colligendis iis omnibus, quæ vel lusus naturæ, vel opera exquisiti artificii nuncupantur. Et huic suæ collectioni præsertim addidit varias varii generis picturas, tam aliorum quam propriâ manu elaboratas.

Neutiquam hîc silentio prætereundus est insignis Numismatum Cælator, Reimundus Faltz, Holmiensis, quippe qui, per-

multa recentiorum temporum variarumque gentium fabrefacta & eximia Numismata Symbolica, à curiosâ suâ externarum Regionum peragrationse redux, huc (Holmiam) intulerat; quæ tamen postmodum hinc Berolinum exportata sunt, ubi fato concessit.

Carolus Ludovicus von Schantz, præter pingendi, clypeosque metallis ac coloribus insigniendi & describendi artes, in quibus egregiè sese exercet, in hoc nostrum studium nummari-um quoque magno incumbit animi impetu, multum adjutus libe-riore accessu ad Soceri sui, superius commemorati Tœrnhielmii, nobile Musæum, quippe quod ipsi, quoties vult (vult autem cre-berimè) patet.

Petrus Baillet, Civis olim Holmiensis, nunc Nycopiensis, avidæ admodum curiositatis Vir, magnum congeffit possidetque & vetustorum & novorum Sveciæ Nummorum acervum, ubi sanè nonnullos præstantissimos videre datur, qualesque vix ac ne vix quidem alibi invenies.

Curiosâ industriâ Viti Engelhardi Schroederi, Norimbergæ nati, Aurifabri ac Civis Stokholmiensis, binæ haud inelegantes Serie- es, argentea & ærea, antiquorum numismatum Imperatorum Ro- manor. ad animi relaxationem collectæ sunt. His subjunctis propio- ris ævi Nummorum Symbolicorum, à præstantioribus Artifici- bus fabricatorum, non exiguum numerum. Hæc collectio apud curiosi istius Viri, nunc mortui, hæredes delitescit.

Tandem aut negligens, aut nimis modestus videri possem, si meum Musæum hîc silentio prorsus præterirem. Namque in eo, præter Nummos, longo annorum spatio, magnis sumtibus & curâ non vulgari à me congestos, curiosè asservantur complures vetusti Codices Mss. copia lapidum pretiosorum haud exigua, in quibus raro spectaculo & ad stuporem sanè Natura ludit, nec non rerum artificialium ex utrâque Indiâ allatarum numerus satis ingens, sele-ctorumque Conchyliorum centena & plura genera, quæ omnia in- spicientis animum magnâ perfundunt voluptate. Liceat & hoc ad- dere. Mea Vxorisque meæ svavissimæ ac optimæ Facies etiam in Numismatis servantur. Namque in eorum unis à parte adversâ

con-

conspicitur effigies mea, hanc habens Epigraphen: ELIAS BRENNER REGII COLLEGII ANTIQUITATUM ASSESSOR. Inferius comparent Notæ Artificis annique: C. G. H. 1700. à parte verò averſa cernitur Conjugis effigies, cum Epigr. SOPHIA ELISABETH BRENNER. In alteris pars adverſa unius ejusdemque cum superiorum averſa parte est typi: atque pars averſa Laurum ſiſtit virentem, cum inſcriptione: CRESCIT. CVLTVRA. In imo Annus 1699. Numismata iſthæc cælaturæ ſunt Hartmannianæ, ac magnitudine dimidium Thalerum uncialem æquiparant. Præter hæcce, exſtant & alia egregii operis Karlſteniani, ſed parvula & bracteata, imaginem quoque meam præferentia cum adſcriptis nomine cognomineque: ELIAS BRENNER, atque Anno: 1683.

* * *

* * *

* * *

EGirius de Nummophylaciis noſtratum. Proximum eſt, ut Libros recenſeamus, in quibus res nummaria Svecana aut illuſtratur, aut ſaltem attingitur. Quorum licet perexiguus ſit numerus, eorum tamen quicquid reperire mihi licuit, id, qualecunque ſit, reticere aut diſſimulare nefas duxi. Anno 1663. Vir immortalis famæ, ac, in re nummariâ, eruditionis conſumatiffimæ, Carolus Patin, Glorioſiſſimæ memoriæ Regi CAROLO XI. tunc impuberi, egregium ſuum de Familis Romanis in antiquis Numismatibus Opus dono miſit, ſuumque de Regiâ Majeſtate & Populo Septentrionali præclare merendi ſtudium & deſiderium, additis literis abundè expoſuit. Quæ cum Viri extranei de noſtra gente iudicium contineant perinſigne, illas hic inſerere non pigebit.

Sereniſſimo Potentiſſimoque

C A R O L O,

Svecorum, Gothorum, Vandalarumque &c.

R E G I.

Et per alta montium, & per quantumvis immensa locorum intervalla penetrat nascens Tuae Majestatis splendor, Rex Serenissime, à meque, in amotis terris nato, munus exigit ad fovendos Gustavii sanguinis igniculos idoneum. Has dum Serenissima Regina, Edrwigia Eleonora, dum illustrissimi, qui huic adjunt, Principes omni excolunt curâ, provehent profectò ad destinatos triumphos insignes, quæ hoc libro designantur, Romanorum orbi imperantium Victoria; ut Tua Majestas non tantùm Domesticis & viventium & mortuorum exemplis, sed & omni historiarum celebritate, ad propagandam Augusti Suecorum nominis gloriam, excitetur. Hujus quidem semper Victoris populi præclara adedò monumenta in numismatibus, à ducentis annis, cufis elucent, ut, si Tu mihi, Rex Serenissime, jusseris, meum ad Tuae Majestatis venerationem addictum animum eo, qui ad unius Tui Regni decus spectet, libro, sim declaraturus. Vale. Lutetia Parisiorum IV. d. Octob. MDCLXIII.

Istâ certè Epistolâ nihil elegantius aut officiosius scribi potuit. Quid intereâ, aut ante illa tempora, in nostris locis præstitum sit, jam jam videbimus.

Delineatio quædam variæ monetæ aureæ & quidem vetustæ ac extraneæ, quæ in Sveciâ olim usualis fuit, edita est in 4.to & 8.vo sine nomine Auctoris, anno & loco impressionis similiter omisso, sed ætatem Gustavi Adolphi præ se ferre videtur, & aliquot tantum foliis absolvitur. Figuræ nummorum lignis incisæ rudem arguunt artificem; nec ulla, eaque vel minima, additur aut præfatio aut interpretatio. Titulum vernaculâ linguâ hunc habet: *Athstilligt gammalt och utländski Gullmynt i Sverige fordom gångbart.* Annectitur appendix de monetâ veteri & extraneâ ex Electro fabricatâ, quæ in Sveciâ olim vetita erat. Ibi figuræ, pariter ac priores, rudes apparent.

Johannes Claudii Rising, monumenti Svetici in Occidentali Indiâ Præfectus, in suâ, quam de commerciis concinnavit, Epitome, Capp. V. VI. & VII. singulari cum judicio generatim disserit de monetæ valore interno & externo, nec non usu publico, nullâ tamen observatione pecuniæ nostratis speciatim additâ. Prodiit

diit Holmiæ A. 1669. liber ejus in 4.to Svecicâ lingvâ, & quidem hocce titulo: *Et Uttåg om Röp-handelen eller Commercierne &c. forteligen sammanfattat af Joh. Cl. Rising.*

Martinus L. Aschaneus, Parochus in *Fredstada & Hammarby*/ nec non Svehici Regni Antiquarius, tres libellos de monetâ Svecicâ adornare conatus est, qui manuscripti in Archivo Regio servati fuerunt. Operæ pretium vix duxissem, illorum mentionem hîc facere, cum ferè nihil aut parum, præter speciosos titulos, inspicienti exhibeant. Sed cum in Schefferi Sveciâ Literatâ recenseantur, iniquus fortassis viderer, si illos sicco pede præterissem. Nulla in illis series integra Regum cernitur; & si quis Tiro in hocce studio nostro, quod quotidie hîc magis magisque excolitur & efflorescit, quatuordecim tantum dies nunc bene collocaverit, illum ego affirmo longius progressurum, quàm Aschaneum. Qui tamen in tantum mihi venit excusandus, quod nullum Ducem ac pauca adjumenta habuerit.

Joannes Schefferus, in Libro de antiquis verisque Regni Sveciæ Insignibus, attulit haud paucos veteres Nummos Svecicos, quibus validè probatur, illam à priscis inde temporibus tres Coronas pro Insignibus genuinis ac propriis habuisse.

Nonnulla, ad rem nummariam nostræ gentis pertinentia, describunt Johannes Loccenius in *Antiquitatibus Sveo-Gothicis*, Johannes Stiernhöök in *Opere de jure Sveonum & Gothorum vetusto*, & Carolus Lundius in *Notis ad jus vet. Uplandicum*.

Petrus Dikman, peculiarem de Monetâ nostrâ conscripsit Libellum Holmiæ A. 1686. in 8.vo editum hoc titulo: *Observationer, som kunna gifva någon anledning til de forna Swenscars och Githers Penninge-Räkninges beskaffenhet / uti många hundra år tillbaka / utur deras egne Handlingar / Lager / Afskeder / Reccesser, Rådpebref / Contracter och Räkningar utdragne af Petter Dikman.*

Nicolao Kœdero hæcce, priscam rem nummariam Sveciæ illustrantia, accepta referuntur *Opuscula*:

1. *Epistola ad Collectores Nov. Lit. Lubecenses, de Nummo aureo antiquo atque perraro, Odinum, cui probabile est, ipsiusque Sacrorum ac Mysteriorum Signa & Indicia exhibente.* Inserta est Novis Literariis Maris Baltici, sub Anni 1700. Decembri. Hunc postmodum Nummum hic noster multo ampliore Commentatione enucleavit, quæ prelo parata est.

2. *De Nummis Margareta, Suecor. Danor. & Norvegor. quondam Regina, Disquisitio.* Novis itidem Literariis Maris Balt. inserta est sub Aprili Anni 1702. Hujus Disquisitionis conspectum Germanicè nobis dedit Clariss. Lehmannus in Observationibus historicis Hamburgensibus (in seinen Historischen Remarques) sub 4 Julii Anno 1702. At perperam ibid. Oertugam, seu Ortugam, aliquoties Dr interpretatus est.

3. *De Argento Runis, seu literis Gothicis, insignito, quod in Camdeni Britannia, Anglicè nunc loquente & ampliata, literato exhibetur Orbi, Sententia.* Edita est cum in laudatis Novis Lit. sub Julio Anni 1703. tum seorsim Lipsiæ, eod. anno, in 4.

4. *Rune in Nummis vetustis diu quæsitæ, tandemque ibidem feliciter inventæ; seu de Nummis Runicis Commentatio.* Vulgata est Lipsiæ. A. 1704. in 4.

5. *Nummi aliquot diversi ex argento præstantissimi: nempe decem Olai Sveci, unus Amaldi Carbonarii, ac unus Haquini Ruffi Suecia Regum; nec non unus Svononis bifidâ barbâ, Danta Regis. Omnes Tellure Svecicâ olim absconditi, nuperque casu in lapicem prolati &c.* Istic Libellus Lipsiæ editus est Anno 1706. in 4.

* * * * *

ENumeratis jam Nummophylaciis, & rei nummiaræ Scrip-
toribus, non alienum a scopo nostro videtur, Thesauros,
quos longâ nocte sepultos varia in lucem produxit fors & occasio,
hic indicare & recognoscere. Thesaurosum vero nomine non
mihi semper venient census ampli & magni, sed brevis simul &
parvi, quos quisque olim privatus, pro suarum ratione facultatum,
instar

instar thesauri habuerit & in abditis locis recondiderit. Sed tamen dissimulare non possum, innumeros aut incuriâ Repertorum, aut inscitiâ eorum, quibus monstrati fuerunt, periisse: eorumque, qui hic memorabuntur, alios integros, alios mutilos à me fuisse inspectos.

I. Anno MDXCIX. tempore Ducis Caroli, qui Rex ejus nominis Nonus postea factus est, in Sudermanniâ, districtu Rönensi, & Parœciâ *Tisberg* nominatâ, terram fodiens rusticus ingentem invenit copiam monetæ bracteatae, ex purissimo argento, & literis E vel M, initialibus elementis nominum Regiorum, Erici scilicet cognomento *Balbi*, & Magni, qui *Ladulås* cognominatus est, signatae. Quam memorato Duci traditam, & huc demum translata, adhuc Regium servat Antiquitatum Archivum.

II. Anno MDCLXXIII. cum Calmariam, Urbem Smolandorum, viserem, Aurifaber quidam mihi retulit, rusticum illic in viciniâ invenisse thesaurum vetustum, & in illo nummos aliquot Arabicos ex argento, quos Aurifaber à rustico & ego deinceps ab Aurifabro impetravi. Horumce Nummorum memini in Prolegomenis ad meum *Theaurum Nummorum Svec-Gothicorum*, antehac editum.

III. Circa annum MDCLXXXIII. in manus Consulis Holmiensis, Olai Törne, Johannis F. thesaurus venit, quem rusticus in poste quercico portæ suæ reperit. Is prædium vetustum *Amyra*, quod in territorio *Westmantiæ* & parœciâ *Huddunge*, prope Urbem Salam situm est, incolebat: & cum postem istum finderet cariosum & nimia vetustate adesum, præstitit in terebræ foramine occlusa crumena, antiquis nummis referta, qui omnes ætatem superabant Reginæ Margaretae. Mos enim signandi monetam primâ literâ nominis Regii, in medio trium coronarum positâ, ante illius tempora in desuetudinem abierat: atquin omnes hi nummi talem notam ab uno latere, & Leonem Gothicum ab altero ostendebant. Dicitur Consul, Regni non minus honori, quàm commodis, quovis modo consulens, ne hæc vetustatis monumenta ad hujusmodi rerum imperitos perveni-

rent, solers præcavit, dum genero suo, Dño Carolo Piper, nunc Comiti Senatoriâ purpurâ Illustriss. nec non Supremo Marschallo, ea tradidit distribuenda. Hicce verò partem illorum maximam peritissimo talium rerum æstimatori, Illustrissimo Claudio Flemming, de quo supra disserui, & residuam mihi benignè concessit. Hunc denique felicitati meæ cumulum addidit Flemmingus, ut etiam ex illâ, quæ sibi donata erat, partè mihi veniam concederet ea eligendi, quæ mihi deesse, vel à me desiderari deprehenderat.

IV. Paucos annos antequam præcedens reperiretur Theſaurus, accidit, ut Vir quidam, cum in Australi Holmiæ Suburbio fundamenta domûs novæ jaceret, multa millia nummorum argenteorum Erixi Pomerani, in medio dirutorum saxorum, ab operariis inventa, acceperit: quæ ille statim, utpote qui paulò attentior ad rem suam esset, Aurifabro cuidam colliquanda dedit, ut inde vasa argentea, nescio quæ, conficeret. Focus jam erat excitatus, & prunæ candebant, cum ego forte fortunâ hac de re certior factus advolavi, & è torrentis Vulcani faucibus prædam tam nobilem eripui: & quia integram non potui, præcipuam tamen, & quæ meo usui inserviebat, liberavi. Nummos enim rariores omnes, quales aut non videram antea, aut historia suos desiderabat vindices, selegi & emi, amicisque coëmendos curavi, communioribus ac passim obviis tantum sævo Mulciberis arbitrio relictis.

V. Anno MDCLXXXV. in Diœcesi Revaliensi, Districtu Wikenſi & Lehalensi, parœciâ *Karusen* & prædio Jervis in Estlandiâ repertus est pretiosissimus thesaurus: cujus maximam partem cum huc attulisset Prædii illius Præfectus Philippus Behm, ejus perlustrandi copiam mihi fecit, nummosque aliquot præstantiores, à me selectos, mihi concessit. Hujus etiam Theſauri memini in eisdem Prolegomenis.

VI. Anno MDGLXXXVI. mensè Junio, in Finlandiâ, juxta Urbem Aboam, in parœciâ *Uskila*, prædio *Salâ*; & villâ *Saris*, è terrâ fortè erutus est insignis prischorum Nummorum acervus. Nam, ut postea ab aliis rescivi, major fuit ac cogitabam, cum dicta

sta mea Prolegomena, in quibus etiam commemoratur, conscriberem. Mutilum accepi, quem ad me integrum pervenisse credidi.

VII. Anno MDCLXXXIX. nummos bracteatos, plus aëris quam argenti habentes, in lucem protulit Dalia Orientalis. In paraciâ *Rätunik* pagus extat, qui vocatur *Selberga*. Hinc cum paulum in sylvam discessisset quidam caprarius, sub radice ingentis abietis, quam tempestatis vis perculerat, caprum vidit pedibus terram effodientem, sonumque mox audivit aëris tinnientis. Quem ut observaret, appropinquans, nummorum bracteatorum copiam à capro egestam reperit, & manipulum eorum secum aufert. Hunc ego ad me delatum postea examinavi, & suo loco recensui.

VIII. Anno MDCXCII. d. 28. Aprilis, aliquot millia nummorum veterum Holmiæ reperit eques vulgaris. Is in planitie Kråkhvilan vocatâ, quæ interjacet portam tetonii aquilonarem, quæ Roslagiam versus ducit, & eas, quæ in eodem suburbio sunt, aciculas, terram fodiebat ad plantandam brassicam: vixque palam immiserat, cum hic thesaurus patefactus est. Quem ego eodem, quo inventus fuit, die, coemptum certè inter nobilissimos habeo & pretiosissimos, quos unquam penes nos videre licuit: atque à viro quodam antiquitatum curioso singulari cum diligentia & labore collectum censeo. Namque non dives solum fuit & amplus, sed & novem diversorum Regum pecuniam, quæ ab Erico Pomerano incipit & in Christierno II. desinit, continuit. Unde conjectura haud levis enascitur, istum à quopiam ibi fuisse reconditum, qui tyrannidem Christierni, totam urbem Holmientem Anno MDXX deprædantis, evaserit. Sub id quippe temporis prope illam virgulta & dumeta erant, ubi nunc sunt horti & domicilia. Magnam præterea utilitatem hujus inventio thesauri ad harum deliciarum cupidos derivat. Nam cum in illo ultra quatuor millia Semi-Ortugarum Stenonis Sture Senioris, Arosiæ cusarum, & non nisi unam Ortugam Svantonis Sture, ibidem percussam, & ex aliis nummis, qui rari habitus sunt, non ultra tres vel quatuor reperire licuerit, de raritate vel abundantia singulorum nummorum, prout ea fuit tempore collectionis, arbitria rectius facere possunt.

IX. Anno MDCXCIII. circa festum Michaëlis, dum in Gothlandiâ nauta iter facit inter pagos *Wamlingebo & Sundre-Kyrka*, in ipsâ viâ publicâ quiddam conspicit, quod nitoris quid emittebat; propiusque accedens, urnam veterem diffractam invenit, inque eâ thesaurum vetustum argenteum. Nummi inde huc transmissi, maximam partem erant Ædelredi Regis Anglorum; atque comitabantur tribus armillis seu brachialibus argenteis, vetustatis eximie & formæ singularis, unâ inventis. Credo istum thesaurum fuisse locupletiozem, nec satis fideliter à nautâ communicatum.

X. Paullò antè etiam in Gothlandiâ repertus fuit thesaurus argenteus monetæ Arabicæ: cujus alia pars huc transmissa, in Regio Antiquitatum Archivo custoditur; alia verò Hafniam, Daniæ metropolim, delata est. De qua eruditè disserit Vir Celeberrimus Johannes Jacobus Bircherodius in suâ Arcto Alexandriæ, in dictis Prolegomenis nostris antea laudatus.

XI. Anno MDCXCVI. d. 10. Junii; in Helsingiâ inter Templi Boldnænsis instaurationem, ara vetus lapidea in Sacello destructa fuit; è qua eruebatur cistulâ, ultra tria millia denariorum Erici Pomerani, valore centum viginti æquantium Imperiales, continens, Isti nummuli argenti erant probi triumque vel quatuor generum, sed vulgariùm ac obviorum. Inter illos fuit ducatus extraneus cum annulo argenteo inaurato. Istunc thesaurum redemit Gloriosissimæ memoriæ Rex Carolus XI.

XII. Eodem anno, dum in parœciâ *Aker & pago Isetra*, qui milliare unum distat à *Waxholmen*, parvum operarii effodiunt tumulum, circiter quinque cantharos vetustæ & optimæ inveniunt monetæ argenteæ, cujus aliquantillâ parte sum potitus. In eâ nummus nullus recentior Alberto, omnesque propemodum ejusdem erant Regis, unde, illo regnante, argentum istud illic defossam fuisse, conjicio. Et cum rarissimos nummorum Alberti in illa tantillâ parte offenderim, facile inducor ut credam & censeam, plures, & quidem antiquiores aliorum Regum illic unâ fuisse, ex quibus sine dubio lux historiæ nostræ adfulset.

magna. Sed dolendum est, idem fatum, quod omnes ferè thesauri nostri solent nummarii, etiam hunc subiisse, quandoquidem in manus Aurifabri omnium primò devenit. Cum enim omnes ferè prisca nummi nostrates argenti sint purissimi, illis quam avidissimè ejusmodi homines inhiare consueverunt. Optandum fanè fuisset, ut præcedens thesaurus hujus loco periisset. Nam in illo nihil rari repertum; in hoc verò plura antiquitatis vestigia, nobis antehac fortè incognita, deprehendere spes fuisset.

XIII. Eodem pariter anno in sylvâ vastâ, quæ *Käglan* vocatur, in provinciâ *Nericiâ*, repertus fuit thesaurus vetustus, cujus partem huc secum attulit dictæ Provinciæ Gubernator, Perillus Fromholdus Fägerkiöld, L. B. In eâ Nummos aliquot Albertinos, nec non iis adhuc vetustiores bracteatos paucos inveni.

XIV. Anno MDCCIII. in Gothlandiâ, prope Urbem *Wisbyam*, haud exigua copia veterum, partim ex auro, partim ex argento, Numismatum Imperatorum Romanorum, casu è semitâ protracta est.

XV. Anno MDCCIV. diè 5. Mensis *Majj*, in *Nesby*, Parrociz *Aker* apud *Roslagos*, nobilis Thesaurus, ex variis constans prisca ævi Nummis argenteis, fortuito casu repertus est: de quo videndus *Kederus*, in Commentatione, cui titulus: *Nummi aliquot diversi ex argento præstantissimi* &c.

XVI. Hoc eodem anno in *Morå*, *Dalekariæ* Parrocziâ, è telure fortuito effossa est ingens vis veterum Nummorum Germanicor. & Anglicorum, quos inter delituerat præstantissimus ille, quem habeo, Anundi Jacobi Nummus. Vtinam cunctos oculis perlustrare mihi licuisset.

XVII. Anno MDCCV. in *Holmiæ* viciniâ casu repertus est vetustorum Nummorum cumulus; cujus maximam partem peropportunè attento animo pervidi, atque selectos inde rariore, & qui meo instituto inservire possent, adeptus sum Nummos.

Constabat ea ex Florenis nonnullis Lubecensibus, quàm plurimis variisque Denariis Regis Alberti, nec non permultis nummulis bracteatis, aliis Literam S. coronatam, aliis A coronatum, aliis O itidem coronatum, aliis Caput Coronâ opertum virile, bifidâ barbâ, aliis denique Caput Fœminæ Coronâ etiam opertum præferentibus.

S. D. G.

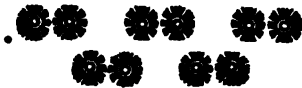
Albericus d. n. non

Circa Tabb. ænear. hujus Operis ordinem
& insertionem admonitio.

TAbulis æneis, effigiem Auctoris & Titulum hujus
Thesauri Nummor. Sveo-Goth. exhibentibus, Operi uni-
verso præmissis, reliquas nummorum tabulas, quæ numero sunt
63, secundum seriem Regum Sv. & singulis posteriorum Regum
tabulis additum numerum, vel ad initium Operis, p. 1. vel
ad calcem ejusdem p. 248. annectere uniuscujusque arbitrio re-
linquitur. Si verò quispiam maluerit unamquamque tabulam
suo quasi loco inserere, hoc potissimum ordine, prout pri-
mum alicujus tabulæ nummus recensetur & explicatur, turbatâ
licet in nonnullis serie numerorum, quàm commodissimè fieri
posse videtur. Tab. I. p. 1. T. II. p. 4. T. III. p. 6. T. IV.
p. 11. T. V. p. 15. T. XII. s. *addendor.* p. 19. T. VI. p. 26.
T. VII. p. 30. T. VIII. p. 37. T. IX. p. 43. T. X. p. 45.
T. XI. p. 48. *Gust.* I. T. I. & II. p. 49. T. III. p. 60. *Er.*
XIV. T. p. 73. *Job.* III. T. I. & II. p. 88. *Car.* IX. T. IV. p.
117. T. I. & II. p. 118. T. III. p. 128. *Job. Duc.* T. p. 141.
Gust. Ad. T. II. p. 144. T. III. p. 146. T. IV. & V. p. 147.
T. VII. I. & VI. p. 148. T. VIII. p. 151. T. IX. & X. p. 152.
T. XI. p. 155. T. XII. p. 158. *Chr.* T. I. & II. p. 184. T. III.
& IV. p. 186. T. V. & VI. p. 188. T. VII. & VIII. p. 190.
T. IX. p. 192. *Car. Gust.* T. I. p. 201. T. II. III. & IV. p. 202.
T. V. p. 205. *Car. XI.* T. I. p. 211. T. II. p. 212. T. III. p.
215. T. IV. & V. p. 216. T. VI. p. 219. T. VII. & VIII. p.
220. T. IX. & X. p. 224. T. XI. p. 226. T. XII. p. 234.
Car. XII. T. I. p. 245. T. II. p. 246.

Errata typographica sic corrigenda.

Pag. 34. lin. 8. quadrigentissimo. corrige quadringentissimo.

P. 41. l. 18. mummos. c. nummos.

P. 81. l. 3. Pontificam c. Pontificiam.

P. 91. l. 14. conflat. c. conflati.

P. 117. l. 5. construitur verbis. c. construitur cum
verbis.

P. 145. l. 7. circumspargit. c. circumspergit.

P. 152. l. 4. cathaphractâ. c. cataphractâ.

P. 223. l. 16. CAPITA. c. Capita.

